

Міністерство освіти і науки України
Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Академія корєзнавства (Республіка Корея)

Костянтин БАХАНОВ, Юрій БІЛАЙ, Наталія ВЛАСОВА,
Наталія ДІОРДІЄВА, Олександра ЗАЛІПА, Ольга КАСАТОВА,
Оксана САВКО, Всеволод СЕРГІЄНКО, Софія ТИС,
Сергій ШМИРКО, Марія ШПИТЬ

РЕСПУБЛІКА КОРЕЯ: ІСТОРІЯ ДИВА НА РІЧЦІ ХАН

**Розробки уроків
навчального курсу за вибором учнів
профільної загальноосвітньої школи
(10–11 класи)**

Посібник для вчителя

за редакцією професора К. Баханова

Республіка Корея : історія дива на річці Хан. Розробки уроків з навчального курсу за вибором учнів профільної загальноосвітньої школи (10–11 класи). Посібник для вчителя / К. Баханов, Ю. Білай, Н. Власова, Н. Діордієва, О. Заліпа, О. Касатова, О. Савко, В. Сергієнко, С. Тис, С. Шмирко, М. Шпить. За ред. К. Баханова – Рівне: Волинські обереги, 2024 – 220 с.

Зроблено за програмою, якій надано гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі» рішенням експертної комісії з історії Міністерства освіти і науки України – Протокол №6 від 27 березня 2024 року, який зареєстрований у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 4.0086-2024.

Рекомендовано Методичною радою КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Протокол №2-4 від 28 березня 2024 р.

Рецензенти:

Валерій Островський – кандидат історичних наук, доцент, завідувач відділу суспільних і філософських дисциплін Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти,

Олена Пишко – кандидатка педагогічних наук, завідувачка лабораторії суспільно-гуманітарної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

Ця робота була підтримана проєктом Академії корєєзнавства «Розуміння Кореї 2023» (23D006)

This work was supported by the 2023 Understanding Korea Project of the Academy of Korean Studies (23D006)

Посібник містить 34 уроки з навчального курсу за вибором учнів «Республіка Корея: історія дива на річці Хан», розроблені учасниками творчої майстерні вчителів історії з різних регіонів України при Львівському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти під керівництвом професора К. Баханова.

© Академія корєєзнавства, 2024

© Костянтин Баханов, Юрій Білай, Наталія Власова, Наталя Діордієва, Олександра Заліпа, Ольга Касатова, Оксана Савко, Всеволод Сергієнко, Софія Тис, Сергій Шмирко, Марія Шпить, 2024

Ministry of Education and Science of Ukraine
Lviv Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education
Academy of Korean Studies (the Republic of Korea)

Kostyantyn Bakhanov, Yuri Bilai, Natalia Vlasova,
Natalya Diordiyeva, Oleksandra Zalipa, Olga Kasatova,
Oksana Savko, Vsevolod Sergienko, Sofia Tys,
Serhii Shmyrko, Maria Shpyt

THE REPUBLIC OF KOREA: THE STORY OF THE MIRACLE ON THE KHAN RIVER

**Development of lessons
of the elective academic course for students
at a specialized comprehensive school
(grades 10-11)**

Teacher's Book

Edited by Professor K. Bakhanov

2024

ЗМІСТ		
ВСТУП		5
INTRODUCTION		7
Костянтин БАХАНОВ	Стисло про курс за вибором учнів «Республіка Корея: історія дива на річці Хан»	9
ТЕМА 1. РЕСПУБЛІКА КОРЕЯ: КРАЇНА І ЛЮДИ		
Наталя ДІОРДІЄВА	Моделювання теми	15
Наталя ДІОРДІЄВА	Урок «Становлення корейської держави»	16
Наталя ДІОРДІЄВА	Урок «Риси національного характеру корейців»	20
Наталя ДІОРДІЄВА	Урок «Правитель-просвітник: Ярослав Мудрий і Седжон Великий»	23
Наталя ВЛАСОВА	Моделювання теми	26
Наталя ВЛАСОВА	Урок «Становлення корейської держави»	26
Наталя ВЛАСОВА	Урок «Риси національного характеру корейців»	33
ТЕМА 2. БОРОТЬБА ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ		
Сергій ШМИРКО	Моделювання теми	39
Сергій ШМИРКО	Урок «Японська колонізація Кореї»	39
Сергій ШМИРКО	Урок «Корейський рух за незалежність»	44
ТЕМА 3. КОРЕЙСЬКА ВІЙНА 1950-1953 рр.		
Юрій БІЛАЙ	Моделювання теми	49
Юрій БІЛАЙ	Урок «Корейська війна: медіапролог»	51
Юрій БІЛАЙ	Урок «Корейська війна 1950-1953 рр.: конфлікт та його медіаінтерпретації»	55
Юрій БІЛАЙ	Урок «Пропаганда в Корейській війні 1950-1953 рр.»	60
Юрій БІЛАЙ	Урок «Корейська війна та українці»	65
ТЕМА 4. «ЕКОНОМІЧНЕ ДИВО» ЗА ОДНЕ ПОКОЛІННЯ		
Всеволод СЕРГІЄНКО	Моделювання теми	69
Всеволод СЕРГІЄНКО	Урок «Корейське «економічне диво»: секрет успіху»	70
Всеволод СЕРГІЄНКО	Урок «Авторитаризм, який змінив Південну Корею»	75
Всеволод СЕРГІЄНКО	Урок «Досвід «Корейського економічного дива» для України»	80
Всеволод СЕРГІЄНКО	Урок «Підприємництво в Республіці Корея та Україні: історичні уроки»	85
Олександра ЗАЛІПА	Моделювання теми	91
Олександра ЗАЛІПА	Урок «Повоєнна відбудова»	92
Олександра ЗАЛІПА	Урок «Стратегія економічного зростання та її результати»	98
Олександра ЗАЛІПА	Урок «Роль освіти в економічному піднесенні країни»	103
Олександра ЗАЛІПА	Урок «Корейське економічне диво» і завдання для України»	108
ТЕМА 5. ШЛЯХ ДО ДЕМОКРАТІЇ		
Оксана САВКО	Моделювання теми	113
Оксана САВКО	Урок «Південна Корея: історичний шлях до демократії»	114
Оксана САВКО	Урок «Республіка Корея і КНДР: альтернативні моделі організації суспільства»	118
Оксана САВКО	Урок «Як молодіжний рух Південної Кореї сприяв реалізації прав людини»	124
Оксана САВКО	Урок «Україна – Корея: перехрестя культур чи простір для діалогу»	131
Софія ТИС	Моделювання теми	139
Софія ТИС	Урок «Республіка Корея і КНДР: один народ, дві держави»	140
Софія ТИС	Урок «Демократія і корупція: філософія рівності»	143
Софія ТИС	Урок «Досвід становлення корейської демократії та Україна»	146
ТЕМА 6. РЕСПУБЛІКА КОРЕЯ ТА УКРАЇНА В ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ		
Ольга КАСАТОВА	Моделювання теми	150
Ольга КАСАТОВА	Урок «Глобальні виклики й відповіді на них Республіки Корея та України»	151
Ольга КАСАТОВА	Урок «Проблема об'єднання Кореї та шляхи її розв'язання»	157
Ольга КАСАТОВА	Урок «Корейська культурна хвиля»	162
Ольга КАСАТОВА	Урок «Республіка Корея та Україна в глобалізованому світі»	162
Марія ШПИТЬ	Моделювання теми	172
Марія ШПИТЬ	Урок «Глобальні виклики й відповіді на них Республіки Корея та України»	173
Марія ШПИТЬ	Урок «Корейська культурна хвиля та Україна»	176
Марія ШПИТЬ	Урок «Корейська історія, закарбована в камені»	179
Марія ШПИТЬ	Урок «Корейці в Україні та українці в Кореї»	183

ВСТУП

Цей посібник є результатом роботи Всеукраїнської творчої майстерні вчителів історії **«Розроблення й апробація навчально-методичного забезпечення курсу за вибором «Республіка Корея: історія дива на річці Хан» у КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» під керівництвом доктора педагогічних наук, професора кафедри суспільствознавчої освіти *Костянтина Баханова*.**

Посібник являє собою методичний супровід до навчальних матеріалів курсу за вибором для учнів профільної школи «Республіка Корея: історія дива на річці Хан», створених авторським колективом вітчизняних фахівців з питань викладання історії на чолі з К. Бахановим за підтримки Академії корєєзнавства (Республіка Корея) у межах проекту **«Розуміння Кореї 2023» (23D006)**.

Рубрикація в посібнику відповідає темам, окресленим програмою курсу. Запропоновані конспекти навчальних занять є авторським баченням викладання окремих сюжетів курсу педагогами - учасниками творчої майстерні, тобто не претендують на обов'язковість і канонічність, будучи лише одним із інноваційних варіантів організації пізнавальної діяльності учнів. Побудова курсу здійснювалася шляхом обміну ідеями й методичними прийомами, доцільними як для викладання курсу за вибором, так і для нормативних курсів всесвітньої історії та історії України.

Усі розробки уроків об'єднує низка ключових моментів:

- тематика, пов'язана з історією Республіки Корея;
- орієнтація на навчальну програму курсу за вибором;
- максимальне використання джерел і практичних завдань до них, поданих у матеріалах курсу;
- опора на самостійну роботу учнів із джерелами з подальшим обговоренням результатів і пошуком успішного рішення;
- активне впровадження проблемного навчання як засобу активізації пізнавальної діяльності учнів;
- практикування випереджальних завдань зі звітом про виконання під час вивчення нової теми;
- компаративний погляд на історію Кореї, спроба порівняти події та процеси корейської історії з подіями і процесами в Україні та світі;
- екстраполяція певних сюжетів історії Кореї на сучасні українські реалії.

Разом з тим різнопланові підходи до вивчення курсу, окреслені програмою, право вчителя і учнів обирати певні сюжети для ознайомлення, значні кількості і різноманіття запропонованих джерел створюють широкий простір для методичної творчості вчителя, а тридцять чотири навчальні заняття, розроблені учасниками майстерні, демонструють яскраву палітру методичних знахідок.

Наталія Діордієва (Запоріжжя) і Наталія Власова (Дніпро), працюючи над навчальними заняттями з теми 1 «Республіка Корея: країна і люди», обрали культурологічний підхід до її вивчення. Їхні уроки будуються на основі мультимедійної Google-презентації, що стає універсальним засобом унаочнення матеріалу, джерельною базою, навчальною інформацією, інструментарієм опрацювання джерел і подальшої творчої візуалізації: складання кросвордів, створення коміксів і мультфільмів, укладання «експертної оцінки» зображень, зроблених штучним інтелектом тощо.

Сергій Шмирко (Запоріжжя), розробляючи уроки з теми 2 «Боротьба за незалежність», спирався на націєтворчий та антиімперіалістичний підходи. Організовуючи діяльність учнів під час заняття, автор надає перевагу використанню традиційних методів: чергування викладу вчителя з самостійною роботою учнів, застосування словесних і вербальних «конструкторів» (сенканів, хмаринок слів, кроссгенів тощо).

Юрій Білай (Бердянськ) пропонує вивчати тему 3 «Корейська війна 1950-1953 рр.» засобами медіаосвіти через організацію групової дослідницької роботи учнів з медіаджерелами (промовами політичних діячів, газетними публікаціями, світлинами, плакатами, листівками тощо) для виконання здобувачами освіти творчих завдань - створення медіапродукту.

Всеволод Сергієнко (Харківщина) при вивченні теми 4 «Економічне диво за одне покоління» акцентує увагу на розвитку в учнів підприємницької компетентності й фінансової грамотності. Педагог вибудовує процес навчання на поєднанні індивідуальної, парної і групової самостійної діяльності учнів з аналізу історичних джерел, використовуючи потужний арсенал методичних прийомів «Читання в парах - узагальнення в парах», незавершене речення, складання ментальних карт і графічних моделей, прийому «Гамбургер», робота з інформаційними картками, заповнення аркушу уважного читача, Т-таблиці, SWOT-аналіз, «Знаємо – Хочемо дізнатися – Дізналися», складання логічних пар і портретів підприємців, розробка власного бізнес-плану.

Інший варіант викладання цієї теми презентує *Олександра Заліпа (Луганщина)*. Вона є прихильницею комплексного підходу до визначення змісту навчання, тому намагається в межах теми робити різні змістові акценти: громадянський, культурологічний, аксіологічний, медіаосвітній, тому і конспектах навчальних занять бачимо велику гаму творчих і практичних завдань, нестандартних прийомів організації самостійної роботи учнів: створення подкасту політичного діяча, моделювання уявної ситуації, імпровізовані вибори, занурення у світліну, заповнення структурно-логічних схем, «відкритий мікрофон», дискусія «Коло ідей», робота в малих групах з використанням онлайнсервісу "My storybook" (створення цифрових історій-оповідань за допомогою персонажів, картинок, тексту), візуалізація висновків за допомогою інфографіки, створеної за допомогою графічного редактора Canva, аналіз медійного фальсифікату, виготовлення тематичних плакатів, редагування текстів.

Оксана Савко (Закарпаття) вважає, що головним аспектом при вивченні теми 5 «Шлях до демократії» має стати громадянський, а провідним підходом – текстоцентричний із використанням дотекстової, текстової та післятекстової стратегії розвитку критичного мислення. Тому в розробках вона широко використовує засоби і прийоми громадянської освіти: оцінку історичних фактів з погляди реальних та ймовірних загроз для демократії, складання графічного організатора у вигляді схеми, методи «Лінія цінностей» і «Твір-п'ятихвилинка», аналіз конфліктної ситуації з метою пошуку простору для діалогу, створення учнями запиту в GhatG з проблем виучуваної теми, компаративний аналіз політичних моделей з використанням засобу «Кола Вена», оцінку історичної ситуації та дій влади щодо її розв'язання з погляду національного й міжнародного права, термінологічне дослідження, метод PRES, створення коміксів.

Софія Тис (Львівщина) пропонує в процесі вивчення цієї ж теми застосовувати рольові ігрові моменти: прес-конференцію за результатами виконання випереджальних завдань; імпровізовані вибори до Комісії з боротьби з корупцією, яка після обговорення проблем у класі готує спільний узгоджений варіант звернення до уряду; дебати за сценарієм учнівських турнірів юних істориків (доповідач, опонент, рецензент).

Ольга Касатова (Луганщина) в розробках до теми 6 «Республіка Корея та Україна в глобалізованому світі» спирається на можливості інформаційних технологій та інтерактивних методів навчання, як-от: мозковий штурм, «Хмара слів», «Коло ідей», самооцінювання, вправа LearningApps «Склади пазл», евристична бесіда, «Різнокольорова дискусія» за методом Едуарда де Боно, заповнення таблиці, рефлексія за допомогою «Дерева рішень», віртуальна подорож, захист проєктів, «Шкали емоцій», вікторина «Україна / Республіка Корея» (Kahoot), історичний батл, елементи SWOT-аналізу, пантбук.

Марія Шпиль (Львівщина) при організації вивчення цієї ж теми акцентує увагу на наданні учням можливості створювати і презентувати креативні продукти: мінівідеофільми, присвячені певному аспекту виучуваної теми, віртуальні екскурсії Сеулом тощо.

INTRODUCTION

This Teacher's Book is the result of the work of the National creative workshop of History teachers **"Development and testing of educational and methodological support for the elective course "The Republic of Korea: the History of the Miracle on the Han River"** at the "Municipal institution of Lviv oblast council "Lviv Oblast Institute for Postgraduate Pedagogical Education" under the leadership of **Kostyantyn Bakhanov**, Doctor of Pedagogy, Professor at the Department of Social Science Education. The Teacher's Book was developed as a methodical support for the materials of the elective academic course for students at a specialised comprehensive school "Republic of Korea: the History of the Miracle on the Han River", created by the team of contributors of Ukrainian historians and methodologists headed by K. Bakhanov with the support of the Academy of Korean Studies (the Republic of Korea) within the project **"Understanding Korea 2023" (23D006)**, so the system of headings in the manual corresponds to the topics outlined in the course syllabus.

The proposed lesson notes are the authors' vision of the members of the creative workshop how to teach individual topics of the course. They do not pretend to be mandatory and canonical and are only one of the many options for organizing students' cognitive activities. This is a kind of exchange of ideas and methodological techniques that can be applied by teachers both during the teaching of the elective course and the normative course of World History and the History of Ukraine.

All lesson developments collected in the manual are united by a number of key points:

- the subject matter is related to the history of the Republic of Korea.
- orientation to the curriculum of an elective course.
- maximum use of the sources and tasks presented in the materials for the course.
- reliance on students' independent work with the sources followed by discussion of the results and search for an agreed solution.
- active implementation of problem-based learning as a means of activating students' cognitive activity.
- practicing anticipatory tasks with a report on their completion while studying a new topic.
- a comparative look at the history of Korea, an attempt to compare the events and processes of Korean history with the events and processes that took place in Ukraine and in the world.
- actualization of certain plots of Korean history to modern Ukrainian realities.

At the same time, the diverse approaches to studying the course, outlined in the program, the free right of the teacher and students to choose topics for familiarization, a large number and variety of the proposed sources, give a wide space for a teacher's methodological creativity. As a result, the 34 training sessions developed by the workshop participants demonstrate a wide range of their methodological findings.

Natalia Diordiieva (Zaporizhzhia) and **Nataliia Vlasova (Dnipro)**, while working on educational sessions to topic 1 "The Republic of Korea: The Country and People", chose a culturological approach to its study. Their lessons are built around a multimedia presentation with links and QR codes to the Internet. Presentation, in this case, is a universal tool. This is a visualization of the material, a source base, and educational information, and a toolkit for processing sources and creative works: creating crosswords, creating comics and cartoons, "expert evaluation" of images made by artificial intelligence, etc.

Serhii Shmyrko (Zaporizhzhia), while developing lessons in topic 2 "The Struggle for Independence", relied on nation-building and anti-imperialist approaches. When organizing students' activities during the lesson, he is more inclined to use traditional methods: alternating the teacher's presentation with students' independent work and using verbal and visual "constructors" (cinquain, word clouds, cross senses, etc.).

Yurii Bilai (Berdiansk) offers to study topic 3 "The Korean War of 1950–1953." by means of media education by organizing group research work of students with media sources (speeches of political figures, newspaper publications, photos, posters, leaflets, etc.) and performance by schoolchildren of creative tasks to create a media product.

Vsevolod Serhiienko (Kharkiv oblast) when studying topic 4 "The Economic Miracle" in One Generation" emphasizes the development of entrepreneurial competence and financial literacy in students and builds the learning process on a combination of individual, pair and group independent activity of students on the analysis of historical sources, using a powerful arsenal of methodological techniques: "Reading in pairs – generalization in pairs", an unfinished sentence, drawing up mental maps and graphic models, a "Hamburger" technique, working with information cards, filling out a careful reader's sheet, T-tables, "SWOT" analysis, "We know – We want to know – We found out", making logical pairs and portraits of entrepreneurs, developing your own business plan and others.

Oleksandra Zalipa (Luhansk oblast) presents another variant of teaching this topic. She is a supporter of a comprehensive approach to the selection of teaching content, so she tries to emphasize

different content within the topic: civic, cultural, axiological, and media-educational. As a result, in the course notes developed by her, you can see a wide range of creative and practical tasks, non-standard methods of organizing students' independent work: creating a podcast of a political figure, modelling an imaginary situation, impromptu elections, immersion in a picture, filling out structural and logical diagrams, an open microphone, a "Circle of Ideas" discussion, the work in small groups using the *My storybook* online service (creation of digital stories/tales using characters, pictures and texts), visualization of work results using infographics created with the help of the *Sanva* graphic editor, an analysis of media falsification, production of thematic posters and text editing.

Oksana Savko (Transcarpathia) believes that the main emphasis when studying topic 5 "The Road to Democracy" should be civic, and the leading approach should be text-centric with the use of pre-text, text and post-text strategies for the development of critical thinking. Therefore, in her developments, she widely uses the means and techniques of civic education: the assessment of historical facts from the point of view of real and probable threats to democracy, the compilation of a graphic organizer in the form of a scheme, the "Line of values" and "Five-minute essay" methods, the analysis of a conflict situation with the aim of finding a space for a dialogue, creating students' query addressed to GhatGPT about the problems of an educational topic, comparative analysis of political models using "Venn diagrams", an assessment of a historical situation and the actions of the authorities regarding its solution from the point of view of the national and international law, terminological research, the PRES method, and creating comics.

Sofia Tys (Lviv oblast) suggests creating role-playing moments in the process of teaching this topic: a press conference based on the results of the preliminary tasks, impromptu elections to the anti-corruption commission, which, after discussing the problems in class, prepares a jointly agreed version of the appeal to the government, debates according to a scenario of student tournaments of young historians (a speaker, an opponent and a reviewer).

Oliha Kasatova (Luhansk oblast) in her development of training sessions of topic 6 "The Republic of Korea and Ukraine in the Globalized World" relies on the possibilities of information technologies and interactive learning methods, such as: brainstorming, a "Word Cloud", a "Circle of Ideas", a self-assessment, LearningApps exercise "Put a puzzle together", a heuristic discussion, a "Colourful discussion" according to Eduard de Bono's method, filling in a table, reflection using the "Decision Tree", a virtual trip, project defence, "Scale of emotions", a quiz "Ukraine/Republic of Korea" (Kahoot), a historical battle, elements of SWOT analysis and paint books.

Mariia Shpyt (Lviv oblast) when organizing the study of the same topic, focuses on giving students the opportunity to create and present creative products: mini-video films dedicated to a certain aspect of the topic being studied, a virtual tour of Seoul, etc.

СТИСЛО ПРО КУРС ЗА ВИБОРОМ УЧНІВ «РЕСПУБЛІКА КОРЕЯ: ІСТОРІЯ ДИВА НА РІЧЦІ ХАН»

Костянтин БАХАНОВ,

*доктор педагогічних наук, професор кафедри суспільствознавчої освіти
КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»*

Чому вивчення історичного досвіду Республіки Корея є актуальним для України?

Республіка Корея є дружньою до України високорозвиненою демократичною країною, економіка якої входить до десятки найпотужніших у світі. Уся її історія є справжнім «дивом на річці Хан», яке надихає інші країни до глобальних перетворень у різних сферах суспільного життя, робить його актуальним і нагальним для України.

Тривала російсько-українська війна, у якій наш народ ціною неймовірних зусиль і життів своїх захисників героїчно боронить принципи демократії, свободи і справедливості, перетворила Україну з периферійної держави на один з провідних суб'єктів світової політики, який має чітко окреслену євроатлантичну перспективу. З огляду на це особливого значення в шкільному навчанні історії набуває тематика боротьби за демократичні цінності й відсічі імперським амбіціям авторитарних держав.

Війна українського народу за свою незалежність і збереження національної ідентичності помітно вплинула на процес консолідації української політичної нації та призвела до досягнення консенсусу щодо традиційно дискутованих у суспільстві питань мови, історичної пам'яті, церкви, проєвропейської орієнтації, відмови від комуністичної та російської імперської спадщини. Тому вкрай важливим є ознайомлення учнів з історичним досвідом консолідації південних корейців для процесу повоєнної відбудови й утвердження України як демократичної правової соціальної держави.

Реалії війни поставили громадян України в надзвичайно складні умови, де повсякденно й повсякчасно демонструються потужні стратегії виживання та спротиву, а головне – здатність бачити перспективи й рухатися вперед. У цьому контексті актуальним є вивчення досвіду тих країн, які подолали такі чи подібні проблеми. Цим певною мірою й зумовлено широке використання в медійному просторі історичних паралелей з прикметником «корейський» щодо досвіду, уроків, сценаріїв тощо для України.

Республіка Корея та Україна мають багато подібного, незважаючи на те, що розташовані на великій відстані одна від одної, перебували у сфері інтересів різних держав, належать до різних культур.

Корея, як і Україна, була місцем поширення стародавніх культур і впродовж усієї історії боролася за збереження і зміцнення своєї державності.

Обидві країни пережили часи колонізації, Другої світової війни та мали складний досвід подолання їх наслідків, піднесення національного руху та консолідації нації. Корейці та українці, які мешкали на теренах Советського Союзу, зазнали від сталінського режиму репресій і депортацій.

Кровопрлитна Корейська війна 1950–1953 рр. мала іншу природу, ніж російсько-українська. Разом з тим окремі її аспекти, як-от: роль пропаганди й формування образу ворога, ідея «бліцкригу», прихована участь, перебіг окремих воєнних дій тощо, – спостерігаються й у російсько-українській війні. Це робить історичні уроки Корейської війни 1950–1953 рр. актуальними для України.

Після завершення війни на Україну (подібно до Кореї) чекатиме складний період відновлення країни. У цьому контексті може стати в нагоді корейський досвід повоєнної відбудови і стрімкого економічного зростання, відомий в історії як «Диво на річці Хан».

Протягом кількох десятиліть Республіка Корея пройшла шлях від військової диктатури до сучасної демократичної держави. Відтак ознайомлення з тим, як корейці здолали корупцію та побудували демократичні інституції, є важливим для сучасної української молоді.

Тривалий час корейський народ роз'єднаний 38-ю паралеллю. Корейці є громадянами двох держав з різними соціальним устроєм і політичними та ідеологічними орієнтирами. Частина території України внаслідок російської агресії є анексованою та окупованою, і на ній впроваджуються порядки держави-агресора. Саме тому особливого значення набуває порівняння векторів економічного, політичного й соціального розвитку Республіки Корея і КНДР задля демонстрації впливу ідеології та державного устрою на геополітичну ситуацію, суспільні відносини, ціннісні орієнтири, добробут громадян тощо.

До того ж сучасна корейська культура набула надзвичайного піднесення і стала популярною у світі «Корейською хвилею», що зумовлює зацікавленість старшокласників саме корейською тематикою та спричиняє потребу в додаткових знаннях про цю країну.

У пересічних українців, особливо в молоді, існує достатньо нечітке уявлення про Південну Корею, її історичний досвід збереження національної ідентичності та розв'язання економічних, політичних і соціальних проблем. Навчальний курс за вибором учнів «Республіка Корея: історія

дива на річці Хан» для профільної загальноосвітньої середньої школи покликаний ліквідувати цю лакуну й надати учням можливість ознайомитися з історією становлення однієї з провідних країн світу в контексті проблем сучасної України через встановлення історичних паралелей.

Яку мету має реалізувати курс за вибором?

Мета навчального курсу підпорядкована загальній меті шкільної історичної освіти, визначеної навчальною програмою з історії для 10–11-х класів закладів загальної середньої освіти, та конкретизована змістом курсу, а саме:

- а) формування на матеріалах з історії Кореї та України вільної особистості, яка визнає національні та загальнолюдські цінності й керується морально-етичними критеріями та почуттям громадянської відповідальності у власній поведінці;
- б) виховання засобами історії Кореї та України громадянської свідомості, зорієнтованої на патріотичне почуття приналежності до власної держави та її спільних історичних, політичних і культурних цінностей, а також відстоювання свободи й демократії, єдності та злагоди в суспільстві;
- в) прищеплення на прикладах історії Кореї та України толерантності й поваги до різних поглядів, релігій, звичаїв і культур, уміння знаходити порозуміння з іншими задля досягнення суспільно значимих цілей.

Ця мета, як і мета навчальної програми з історії, конкретизується в комплексі завдань, серед яких пріоритетними вважаємо:

- поглиблення інтересу до історії як сфери знань і навчального предмета, до історії Кореї зокрема, розвиток розумових здібностей та умінь, необхідних для розуміння сучасних викликів;
- набуття системних знань про факти, події, явища, тенденції в історії України та Кореї з позицій цінності життя людини і людської гідності, досвіду корейського та українського державотворення, утвердження єдності українського і корейського народів та соборності українських і корейських земель;
- розвиток історичного, критичного та творчого мислення, здатності розуміти загальний хід історичного процесу, а також проблем, що постають перед країною та світом;
- усвідомлення національних інтересів, непорушності кордонів Української держави, необхідності захисту суверенітету, територіальної цілісності в умовах реальних військово-політичних, інформаційних та інших викликів;
- долучення до духовних і культурних надбань, історико-культурних традицій українського і корейського народів;
- сприяння формуванню політичної та правової культури, громадянської самосвідомості в гармонійному поєднанні з національними і загальнолюдськими цінностями.

Обов'язкові результати навчального курсу виписані відповідно до компетентностей, окреслених Державним стандартом у галузі «Громадянська та історична освіта» і навчальною програмою з історії, які передбачають, що учениця / учень:

- *мислить історико-хронологічно*, орієнтується в історичному часі, синхронізує події історії Кореї та історії України, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявляє зміни і тривалість явищ у житті суспільства (хронологічна компетентність);
- *мислить геопросторово*, орієнтується в соціально-історичному просторі Східної Азії та Східної Європи, виявляє взаємозалежність розвитку суспільства, господарства, культури й навколишнього природного середовища (просторова компетентність);
- *мислить критично*, працює з різними джерелами інформації та формулює історично обґрунтовані запитання (інформаційна компетентність);
- *мислить системно*, виявляє взаємозв'язок, взаємозалежність і взаємовпливи історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміє множинність трактувань минулого й сучасного та зіставляє їх інтерпретації (логічна компетентність);
- *усвідомлює власну гідність, реалізує власні права і свободи*, поважає права і гідність інших, виявляє толерантність, протидіє проявам дискримінації (аксіологічна компетентність).

Які компетентності дозволяє сформувати курс?

Компетентнісний потенціал курсу характеризується низкою можливостей, які він надає для набуття учнями / ученицями ключових і предметних компетентностей, визначених Концепцією Нової української школи, Державними стандартами і навчальною програмою з історії, а саме:

спілкування державною мовою – доступно й переконливо висловлювати думки щодо подій історії Кореї та України, використовувати виражальні можливості мови для опису цих подій і сучасного

ставлення до них, реагувати засобами мови на інформацію, пов'язану з корейською й українською історією; розпізнавати мовні засоби впливу, розрізняти техніки переконування та маніпуляції; вести аргументовану дискусію на відповідну тематику; читати та розуміти перекладені й адаптовані українською літературною мовою писемні джерела, авторські історичні та соціально-політичні публікації, пов'язані з сучасністю та історією Кореї; створювати українською мовою (усно й письмово) тексти історичного та соціального змісту; ставитися з повагою до української мови як державної у постійному розвої з розумінням її цінності; критично сприймати інформацію історичного і суспільно-політичного характеру; бути толерантним до альтернативних думок.

Спілкування іноземними мовами – читати й розуміти науково-популярні публікації та художні твори про історію Кореї та України, знаходити потрібну інформацію іноземними мовами; створювати ними інформацію про історію Кореї та сучасне її осмислення українським суспільством; спілкуватися з однолітками з Кореї та інших країн для обміну знаннями; виявляти інтерес до іншомовних інтерпретацій подій, пов'язаних із сьогоденням і минулим Кореї.

Математична компетентність – оперувати цифровими даними, математичними поняттями для пізнання й пояснення подій, явищ і процесів, пов'язаних з історією Кореї та України; перетворювати джерельну інформацію з однієї форми в іншу (текст, графік, таблиця, схема тощо); будувати логічні ланцюжки подій, вчинків; використовувати статистичні матеріали при вивченні тем; прагнути обирати раціональні способи пояснення подій минулого, причин і можливих шляхів розв'язання сучасних соціальних, політичних, економічних проблем.

Основні компетентності у природничих науках і технологіях – пояснювати й оцінювати вплив природного середовища на життя людини на прикладах подій історії Кореї та України; розкривати зміст і значення господарських, промислових, наукових і науково-технічних впливів на суспільне життя; визнавати цінності природних ресурсів і готовність раціонально їх використовувати в повсякденному житті; сміливо реагувати на ризики екологічних загроз, долучаючись до громадських акцій на захист природи.

Інформаційно-цифрова компетентність – працювати з різними джерелами інформації, здатність їх критично оцінювати й диференціювати, виявляти пропагандистське й морально-етичне підґрунтя інформаційних ресурсів; використовувати цифрові технології для пошуку потрібної історичної та соціальної інформації з історії Кореї та України, її нагромадження, перевірки та впорядкування; створювати вербальні й візуальні (графіки, діаграми, фільми) тексти, мультимедійні презентації та поширювати їх; виявляти маніпуляції інформацією соціального та історичного змісту в процесі аналізу повідомлень електронних медіа; виявляти джерела та авторів інформації, робити коректні посилання; дотримуватися визначених норм поведінки і моральних правил у роботі з інформацією про Корею та її історію, зокрема дотримання авторського права.

Уміння вчитися впродовж життя – визначати власні навчальні цілі в соціальній сфері й галузях знань про Корею; аналізувати процес власного навчання, відстежувати зміни у сприйнятті інформації; знаходити й опрацьовувати джерела соціальної та історичної інформації; критично аналізувати й узагальнювати здобуті відомості й досвід; розуміти соціальну роль здобуття знань про Корею, відкритість до сталого самонавчання, бажання ділитися знаннями з іншими.

Ініціативність і підприємливість – використовувати досвід пізнання історії Кореї та України в їх порівнянні для вибору дієвих життєвих стратегій; виявляти можливості й загрози для майбутньої професійної та підприємницької діяльності, аналізуючи наслідки подій корейської історії; поширювати набуті знання у власній громаді; генерувати нові ідеї, оцінювати переваги й ризики, вести перемовини, працювати самостійно і в групі; планувати, організовувати, реалізовувати індивідуальні чи командні проекти (зокрема дослідницько-пошукового характеру), презентувати їх результати; бути готовим використовувати досвід, набутий під час вивчення курсу, для самопізнання й досягнення добробуту; усвідомлення важливості дотримання етичних норм у практичній діяльності; зважений підхід до ухвалення рішень, що несуть ризики, ґрунтований на досвіді минулого й сучасного соціального життя.

Соціальна та громадянська компетентності – критично аналізувати джерела масової інформації про Корею та Україну для протистояння деструктивним і маніпулятивним технікам впливу; знаходити переконливі історичні приклади вирішення конфліктів; працювати в групі, досягати порозуміння та налагоджувати співпрацю, використовуючи власний і чужий, зокрема взятий з історії, досвід; бути активним і відповідальним членом громадянського суспільства, що знає права людини і вміє їх захищати; ухвалювати зважені рішення, спрямовані на розвиток місцевої громади і суспільства, використовуючи знання з історії та інших соціальних дисциплін; ефективно співпрацювати з іншими, ініціювати та реалізовувати проекти; ідентифікувати себе як особистість, громадянина України; усвідомлювати цінності людини (її життя, здоров'я, честь й гідність, недоторканність і безпеку); співпереживати за долю рідних і близьких, інших осіб, що потребують допомоги і підтримки; шанувати досвід і цінності власного й корейського народів; толерантно сприймати і ставитися до життєвої позиції іншого; брати участь у волонтерському русі, підтримувати громадські проекти й ініціативи.

Обізнаність і самовираження у сфері культури – образно мислити та уявляти; інтерпретувати твори корейського та українського мистецтва; розвивати власну національно-культурну ідентичність у сучасному багатокультурному світі; окреслювати основні тенденції розвитку в українській і корейській культурі минулого та сьогодення; використовувати мистецькі артефакти для вивчення навчальної теми, осмислювати твори мистецтва в історичному контексті; виявляти вплив культури на особу; свідомо ставитися до збереження й розвитку власної національної культури та культур інших народів; піклуватися про місця пам'яті; бути відкритим до міжкультурного діалогу.

Екологічна грамотність і здорове життя – надавати допомогу собі й тим, хто її потребує; ухвалювати рішення, обмірковуючи альтернативи і прогнозуючи наслідки для здоров'я, добробуту і безпеки людини, відповідально ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших; дотримуватися морально-етичних і правових норм; цінувати навколишнє середовище як потенційне джерело здоров'я, добробуту та безпеки людини і спільноти, усвідомлювати важливість бережливого природокористування, відповідальність за власну діяльність у природі.

Які наскрізні змістові лінії можна виокремити в курсі?

Наскрізні змістові лінії визначені нормативними документами і пронизують усі навчальні предмети, зокрема й курс «Республіка Корея: історія дива на річці Хан», і відбивають провідні соціально й особистісно значимі ідеї, що послідовно розкриваються у процесі навчання й виховання учнів. Змістові лінії співвідносяться з ключовими компетентностями, опанування яких забезпечує формування ціннісних і світоглядних орієнтацій учня, що визначають його поведінку в життєвих ситуаціях. Навчання за змістовими лініями реалізується через актуалізацію відповідних знанневих, діяльнісних і оцінно-ціннісних компонентів, творчу роботу в міжпредметній та внутрішньо предметній інтеграції, позакласну роботу й роботу гуртків за інтересами, участь у загальнонаціональних учнівських конкурсах.

Змістова лінія «**Екологічна безпека та сталий розвиток**» спрямована на формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля та розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. У межах курсу вона реалізується за допомогою змістових акцентів на змінах середовища внаслідок історичних подій, природних і техногенних катастроф та їх впливу на подальший розвиток суспільства.

Реалізація змістової лінії «**Громадянська відповідальність**» сприятиме формуванню діяльного члена громади й суспільства, який розуміє принципи та механізми функціонування суспільства, є вільною особистістю, яка визнає загальнолюдські й національні цінності та керується морально-етичними критеріями і почуттям громадянської відповідальності у власній поведінці. Під час вивчення курсу вона реалізується через виокремлення питань громадянської відповідальності ідеологів, політиків, культурних діячів, пересічних громадян та суспільства в цілому за економічний, політичний, культурний, соціальний розвиток країни та, як наслідок, за рівень добробуту громадян; підкреслюється особливе значення вибору, що здійснюють громадяни, та ролі громадянського суспільства у процесі демократизації країни.

Вивчення питань, що належать до змістової лінії «**Здоров'я і безпека**», має на меті сформувати учня / ученицю як духовно, емоційно, соціально й фізично повноцінного члена суспільства, здатного дотримуватися здорового способу життя й формувати безпечне життєве середовище. У зазначеному курсі реалізація цієї лінії пов'язана з наголошенням на ролі людини у створенні екологічної, технічної і психологічної безпеки.

Змістова лінія «**Гідриємливість та фінансова грамотність**» скерована на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, на забезпечення кращого розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів власного життя. У межах курсу вона реалізується за допомогою ознайомлення учнів з чинниками й особливостями корейського економічного дива, із розв'язанням Республікою Корея економічних, технологічних і соціальних проблем, а також з індивідуальними стратегіями поведінки пересічних корейців у екстремальних умовах.

Які міжпредметні та предметні змістові лінії можна виокремити в курсі?

Змістова лінія «**Культурна самосвідомість**» спрямована на розвиток школяра як особистості, котра розуміє роль культури у формуванні мислення, усвідомлює зміни різних культур у розвитку історії, має уявлення про різноманіття культур та їх особливості, цінує власну культуру і культурне багатоманіття світу. У курсі вона реалізується в кількох площинах: на прикладі історії корейського народу вивчення учнями зміни його культурних і ментальних рис під впливом історичних подій і процесів, зіставлення культурних процесів у Кореї та в Україні, ознайомлення зі способами художнього відображення повсякдення й історичних подій у літературі та мистецтві.

У процесі реалізації змістової лінії «Інформаційне середовище» головною метою є зростання учня як людини, котра сприймає та розуміє навколишнє інформаційне середовище, здатна його критично аналізувати, а також діяти в ньому відповідно до власних цілей і прийнятої в суспільстві комунікативної етики. Тому при вивченні курсу передбачено ознайомлення учнів з основними видами інформаційних джерел з історії Кореї та її взаємин з Україною, набуття досвіду їх пошуку, аналізу, узагальнення, презентації результатів.

Наскрізна змістова лінія «Цінності й моральність» спрямована на формування учня як морально повноцінної людини, яка знає загальновизнані правила поведінки, дотримується їх у закладі освіти й поза ним, не нехтує ними, а за потреби реагує на це відповідно до можливостей. Для курсу «Республіка Корея: історія дива на річці Хан» ця змістова лінія є однією з головних, позаяк передбачає погляд на події історії Кореї та України з точки зору забезпечення фундаментальних цінностей: права на життя й особисту свободу, демократії тощо.

На яких принципах ґрунтується навчання курсу?

Оскільки навчальний курс є варіативною складовою шкільної історичної освіти, його вивчення будується на психолого-педагогічних підходах, визначених Державними стандартами й навчальною програмою з історії:

особистісно орієнтованому, згідно з яким у центр освітнього процесу ставляться інтереси особистості учня, що передбачає: гуманне суб'єкт-суб'єктне співробітництво всіх учасників освітнього процесу; діагностично-стимулювальний спосіб організації навчального пізнання; діяльнісно-комунікативну активність учнів (проекування індивідуальних досягнень у всіх видах пізнавальної діяльності); якомога повніше врахування в добірї змісту, методиках, стимулах навчання та системі оцінювання діапазону особистих потреб;

компетентнісному, сутність якого полягає в тому, що проміжним і кінцевим результатами навчання визнається формування певних здібностей особистості (компетентностей), котрі проявляються в комплексі вмінь, базованих на знаннях, ціннісних орієнтирах і досвіді діяльності;

діяльнісному, згідно з яким ефективність навчання залежить від залученості учнів до різноманітних видів діяльності, що дає їм змогу успішніше засвоювати суспільний досвід і внаслідок цього забезпечує соціальну активність особистості.

За якими принципами добирається зміст навчального курсу?

Добір змісту навчального курсу здійснюється відповідно до базових підходів історичної та педагогічної наук:

загальнонаукового – ознайомлення учнів із достовірними фактами та їх інтерпретаціями з метою формування цілісного наукового світогляду;

конкретно-історичного – розгляду подій і явищ у контексті відповідного історичного часу, місця, супутніх обставин та динаміки перебігу від причин до наслідків;

компаративного – зіставлення аналогічних за змістом подій, явищ, процесів та історичних постатей в історії Кореї та України;

альтернативно-проблемного – використання різноманітних історичних джерел та ознайомлення з різними інтерпретаціями історичних подій і явищ;

генералізувального – виділення в навчальному матеріалі найсуттєвішого, а також окреслення ключових тенденцій розвитку у відповідний історичний період;

системного – опора на міжпредметну і міжкурсову інтеграцію та вивчення історичного процесу в органічному поєднанні цивілізаційного, культурно-антропологічного та інших аспектів;

аксіологічного (ціннісного) – прищеплення загальнолюдських морально-етичних цінностей та вироблення на їх основі особистісної системи оцінювання історичних подій, діячів, явищ тощо;

полікультурного – акцентування уваги на органічній єдності історії, культури, мови, традицій і звичаїв, котрі забезпечують наступність і спадкоємність поколінь свого народу, а також на потребі шанобливого ставлення до культур і звичаїв інших народів;

світського – ознайомлення учнів з історією релігій як феноменів культури за умов недопущення пропаганди окремих релігійних учень.

Які змістові наголоси зроблено в навчальному курсі?

Мета, завдання, компетентнісний потенціал і провідні принципи побудови курсу зумовили необхідність низки змістових акцентів, а саме:

людиноцентричний – увага до людини в різних проявах, її поведінкових мотиваціях, відкритті зв'язку між формуванням особистісних цінностей і розвитком суспільства; змін ментальних рис особистості під впливом історичних чинників, спільного та відмінного в ціннісних орієнтаціях представників різних народів на прикладі корейців та українців;

націєтворчий – ознайомлення з основними віхами корейської історії з погляду формування

сучасної громадянської нації порівняно з аналогічними процесами в Україні;

антиімперський – вивчення впливів імперської політики на суспільне життя в цілому й пересічних громадян Кореї та України зокрема, актив і рухів спротиву цій політиці та подолання її наслідків;

громадянський – увага до взаємин людини та держави, процесу демократизації та формування громадянського суспільства, впливу громадянського вибору на рівень життя людини на прикладі Республіки Корея і КНДР;

культурологічний – акцент на культурі як відображенні цінностей суспільства, та її поширенні як шляху до порозуміння та запобігання конфліктів.

Як організувати навчання курсу за вибором учнів?

Головним орієнтиром в організації навчання курсу за вибором є програма, яка складається з Пояснювальної записки і власне навчальної програми курсу зі структурованими за розділами очікуваними результатами навчально-пізнавальної діяльності учениць / учнів і змістом матеріалу як основи для досягнення цих результатів, списку літератури та інтернет-ресурсів. Очікувані результати зорієнтовані на формування відповідних компетентностей і викладені за аналогією з навчальною програмою з історії через знання, розуміння й уміння. Зміст кожного розділу програми містить перелік історичних сюжетів, умовно розділених на окремі заняття. Учителю / учителька, орієнтуючись на вимоги щодо підготовки учениць / учнів, має можливість самостійно визначати назву теми, кількість і перелік питань до кожного уроку залежно від умов організації освітнього процесу, пізнавальних можливостей школярів / школярок, класу та індивідуального підходу вчительки / вчителя до навчання. До кожної теми подано орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт. У програмі немає розподілу навчальних годин за розділами. У межах загальної річної кількості годин учитель може самостійно визначати час для роботи над кожним розділом програми, однак не порушуючи при цьому повноти завдань, визначених як результати і зміст діяльності. Тематика практичних і творчих робіт укладена таким чином, щоб забезпечити індивідуальний і диференційований підходи до навчання.

Методичним супроводом курсу є дидактичний комплекс, який, окрім програми, містить матеріали до курсу в друкованому та електронному вигляді, розміщені на сайті: <https://www.novadoba.org.ua>. Тому зміст і характер діяльності, закладений у програмі, тісно пов'язаний з матеріалами курсу. При цьому інформаційні тексти насамперед спрямовані допомогти учневі зорієнтуватися в історичному контексті, основну ж інформацію десятикласники мають отримати безпосередньо з джерел.

Організацію навчально-пізнавальної діяльності учениць / учнів в процесі вивчення курсу учителька / учитель відображає у власному календарно-тематичному плані або в робочій програмі, які затверджує керівник навчального закладу. Робочу програму вчительки / учителя укладає тоді, коли хоче вибудувати в межах навчальної програми свій алгоритм роботи з учнівством, зокрема акцентувати на певних навчальних цілях, змістових елементах, змінити послідовність вивчення матеріалу, додати матеріал з історії рідного краю, доповнити тематику практичних і творчих робіт тощо. Практичні роботи є обов'язковими для кожного розділу програми. Вони можуть відбуватися в різних формах: не лише на окремій ланці уроку (для вивчення нового матеріалу, узагальнення, закріплення тощо), а й протягом усього уроку (лабораторно-практичне заняття). Ця робота може виконуватися за вибором як учительки / учителя, так і учня / учениці, як у класі, так і вдома, але з обов'язковою презентацією її результатів на занятті.

У визначенні освітніх результатів наголошується на діяльнісному компоненті, що передбачає залучення учня / учениці до різноманітних видів діяльності, зокрема творчої. Тому значна частина навчального матеріалу може бути засвоєна під час виконання і презентації навчальних проєктів, написання есе тощо. Учителю / учителька на власний розсуд може обирати (змінювати / коригувати / доповнювати) теми, а також вивчати їх у різний спосіб залежно від умов організації освітнього процесу, пізнавальних можливостей старшокласників, особливостей класу й особистого підходу вчителя / вчительки до навчання. При вивченні курсу використання вчителем форм навчання не обмежується, тому доцільно використовувати й індивідуальні, і парні, і групові, і колективні. Важливою складовою організації навчання за діялісним підходом є презентація результатів. Тому програма орієнтує вчителя на максимальне урізноманітнення її форм (усне повідомлення, мультимедійна презентація, мініпідручник для малюків, відеофільм, літературна композиція тощо) та підсилення її соціальної значимості (можливості використання в межах паралелі класів, усього закладу освіти, мікрорайону). Головним критерієм успішності роботи вчительки / вчителя при викладанні курсу за вибором учнів є не так змістова повнота, як уміння налагодити творчу роботу учнівства з орієнтацією на формування ключових і предметних компетентностей.

ТЕМА 1. «РЕСПУБЛІКА КОРЕЯ: КРАЇНА І ЛЮДИ»

Наталя ДІОРДІЄВА,

учителька історії Запорізького багатопрофільного ліцея № 99, м. Запоріжжя

МОДЕЛЮВАННЯ ТЕМИ

Пропонується два заняття для вивчення теми. На першому занятті за активної участі старшокласників маємо простежити, як глибоко сягає корінням поява державності на Корейському півострові, які етапи пройшла на своєму шляху. На другому відслідковуємо національні риси корейців, витоки й формування їхньої національної ідентичності, виразненню спільного та особливого в менталітеті корейців та українців. Друге (*альтернативне*) заняття можна провести з іншими акцентами за іншим сценарієм, присвятивши його особистості Седжона Великого та порівнянню його просвітницької діяльності з діяльністю Ярослава Мудрого.

Тема	Проблеми уроку	Задум уроку
Становлення корейської держави	<i>Які етапи пройшла корейська держава на своєму шляху?</i> <i>Які обставини вплинули на її становлення?</i> <i>Чи є спільні риси у корейській державі з українською державою періоду становлення і розквіту Русі-України?</i>	Урок будується навколо презентації вчителя з чітко дібраним візуальним рядом і комплексом пізнавальних завдань. На занятті передбачається ознайомлення учнів з 3 сюжетами. Сюжет 1 присвячений дослідженню міфу про Тангуна, пошуку в ньому важливих свідчень про тотемних предків, давні племена та їх взаємини, міграційні процеси, основні заняття, астрономічні та моральні уявлення стародавніх корейців тощо. Сюжет 2 – ознайомлення з давніми корейськими державами і заповнення порівняльної таблиці держав Корьо і Русі за правління Ярослава Мудрого. Сюжет 3 – загальний огляд історії Кореї доби раннього Чосону і настанова на домашнє опрацювання матеріалу за допомогою хмарини слів, складання питань для кросворду та його заповнення.
Риси національного характеру корейців	<i>Що вплинуло на формування рис національного характеру корейців і в чому ці риси виявляються?</i> <i>Чому правління короля Седжона увійшло в історію Кореї як золота доба, а Седжона називають Великим?</i>	Урок складається з двох лабораторно-практичних робіт відповідно до двох основних сюжетів. Сюжет 1 – визначення спільного та відмінного в менталітеті корейців та українців, створення схеми і розв'язання проблемного питання. Сюжет 2 присвячений Седжону Великому. Передбачається робота з рекомендованими вчителем документами і матеріалами мережі для написання есе. Для домашньої творчої роботи в невеликих групах пропонується створення мультфільму або коміксу.
Правитель-просвітник: Ярослав Мудрий і Седжон Великий	<i>Як сталося, що правителі Ярослав Мудрий і Седжон Великий, які жили в різних країнах, розділених тисячами кілометрів і в часі майже 400 роками, скерували свої держави на подібні шляхи розвитку просвітництва, і донині шануються нащадками?</i>	Урок, присвячений постаті Седжона Великого, доцільно побудувати з двох сюжетів. Сюжет 1 – порівняння діяльності короля Седжона і князя Ярослава Мудрого. Для досягнення цієї мети на уроці учні разом з учителем опрацьовують документи й характеристики історичних діячів і заповнюють порівняльну таблицю. Сюжет 2 передбачає роботу учнів з візуальними джерелами, зокрема із зображеннями, згенерованими штучним інтелектом.

Головні змістові наголоси

Матеріал теми дозволяє долучити старшокласників до історико-культурних надбань корейського народу; з'ясувати зв'язок між формуванням особистісних цінностей і розвитком корейського суспільства; відслідкувати зміни ментальних рис під впливом історичних чинників; встановити спільне й відмінне в ціннісних орієнтаціях представників різних народів на прикладі корейців та українців; сприяє формуванню

політичної та правової культури старшокласників, громадянської самосвідомості в гармонійному поєднанні з національними і загальнолюдськими цінностями як шляху до порозуміння та запобігання конфліктів. Тому дидактичні можливості теми, мета і завдання її вивчення зумовили низку змістових наголосів, а саме: <i>людноцентричного</i> – увага до людини в різних її проявах, її поведінкових мотивацій, відкриття зв'язку між формуванням особистісних цінностей і розвитком суспільства; зміни ментальних рис особистості під впливом історичних чинників, спільного та відмінного в ціннісних орієнтаціях представників різних народів на прикладі корейців та українців; <i>націєтворчого</i> – ознайомлення з основними віхами корейської історії з погляду формування сучасної нації та громадянського суспільства в порівнянні з аналогічними процесами в Україні; <i>культурологічного</i> – акцент на культурі як відображенні цінностей суспільства, а її поширення - як шляху до порозуміння та запобігання конфліктів. Характеристика діяльності учнів Протягом вивчення теми 1 передбачається, що учні працюють з різними джерелами інформації. Форми навчання чергуються: індивідуальні, парні та групові. Застосовується виконання учнями домашніх творчих завдань з подальшим звітом про їх виконання у класі.
Тема уроку «СТАНОВЛЕННЯ КОРЕЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ»
Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів: діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного і системного мислення, внаслідок чого вони зможуть: – оцінювати взаємовпливи історичних подій, явищ, процесів, вчинків історичних осіб; – оцінювати впливи різних чинників на формування громадського простору; – аналізувати джерело інформації та оцінювати його; – добирати аргументи для підтвердження або спростування судження, висновку, оцінки історичної події, явища, процесу; – оцінювати аргументованість суджень і висновків щодо історичної події, явища, процесу; – досліджувати історичну реальність з урахуванням причинно-наслідкових і системно-структурних зв'язків; – висловлювати ціннісні судження щодо історичних і суспільно значимих подій, явищ і процесів. Знати: основні етапи становлення корейської держави, головні досягнення корейської культури. Розуміти: взаємозв'язок природного і соціального середовищ на прикладі Корейського півострова, вплив географічних, соціально-історичних і культурно-релігійних чинників на формування рис національного характеру народу, Уміти: розрізняти й порівнювати дані з різних джерел, застосовувати цифрові технології для пошуку, добору, перевірки, упорядкування й поширення історичної та соціальної інформації; критично оцінювати медіа, виявляти маніпулювання історичною та суспільно значимою інформацією під час їх аналізу; систематизувати й узагальнювати соціальну та історичну інформацію.
Час: 45 хвилин
Задум уроку: Урок будується навколо презентації вчителя з чітко дібраним візуальним рядом і комплексом пізнавальних завдань. На занятті передбачається ознайомлення учнів з трьома сюжетами. Історія Кореї сягає глибокої давнини. Як і в більшості народів, цей період часто пов'язаний з міфами. Тому сюжет 1 присвячено дослідженню міфу про Тангуна, пошуку в ньому важливих свідчень про тотемних предків, давні племена та їхні взаємини, міграційні процеси, основні заняття стародавніх корейців, астрономічні та моральні уявлення тощо. Сюжет 2 – ознайомленню з давніми корейськими державами Ко-Чосон, добою трьох держав, Корьо. З метою розвитку системного мислення учням пропонується заповнити порівняльну таблицю держав Корьо та Русі за правління Ярослава Мудрого. Сюжет 3 – загальному огляду історії Кореї доби раннього Чосону і настанові на домашнє опрацювання матеріалу про окремі сторінки історію періоду Чосон за допомогою кросворду. Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки 1. Історія України. Всесвітня історія. 6 клас. Розділ 2. Цивілізації Стародавнього Сходу. Історія України. 2. Історія України 7 клас. Розділ 2. Русь-Україна наприкінці X – у першій половині XI ст. Розділ 3. Русь-Україна у другій половині XI – першій половині XIII ст. 3. Всесвітня історія. 7 клас. Розділ 1. Становлення перших держав Середньовіччя. Розділ 2. Формування європейського середньовічного суспільства. 4. Громадянська освіта. 10 клас. Розділ 1. Особистість та її ідентичність. Розділ 2. Права і свободи людини. 5. Географія. 7 клас. Тема. 2. Євразія.

6. Етика. 5 клас. Розділ 4. Життєвий поступ людини. 7 клас. Розділ 2. Взаємодія та співпраця в житті людини і суспільства.	
Організація діяльності учнів спрямована на самостійну роботу учнів з аналізу текстових і візуальних джерел, а також виконання пізнавальних завдань, поданих у презентації до уроку. Передбачається колективна діяльність з виконання пізнавальних завдань, парна робота з аналізу міфу про Тангуна (сюжет 1), індивідуальна робота учнів із заповнення порівняльної таблиці (сюжет 2).	
Оцінювання здійснюється за 12-ти бальною системою відповідно до загальних критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів за повне виконання завдання (аналіз міфу, складання порівняльної таблиці тощо. Участь в обговоренні, пропозиції щодо варіантів виконання пізнавальних завдань оцінюються від 1 до 3 б., які підсумовуються в кінці заняття.	
Проблемні питання, що розв'язуються. Поглибити уявлення старшокласників про витоки корейської державності. Які етапи пройшла корейська держава на своєму шляху? Які обставини вплинули на її становлення? Чи є спільні риси у корейської держави з українською часів становлення і розквіту Русі-України?	
Ресурси: Google, Youtube, LearningApps, sepeic Word Art. Вебсайт: https://bambooua.com/blog/397-short-korean-story.html, https://www.aks.ac.kr/index.do, https://www.novadoba.org.ua/programi-ua, https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2167234-ukraina-korea-istoricni-paraleli-bez-ekzotiki.html	
СЦЕНАРІЙ УРОКУ	
Сюжет 1. Становлення корейської держави. Легенда про Тангуна (Час: 15 хвилин)	
	Історія Кореї сягає глибокої давнини. Люди заселяли півострів ще за доби палеоліту. Як і в більшості народів, виникненню держави корейців передувало утворення племінних об'єднань. Розглядаючи карту і слайд 2, подумайте над питанням: <i>Який ландшафт Кореї?</i> <i>Чи мали ви досвід спілкування з людьми, які живуть у гірській та рівнинній місцевості?</i> <i>Чи помітили Ви суттєві відмінності в їхніх характерах?</i>
	До подій, позначених на стрічці часу, доберіть дати. <i>Визначте за допомогою стрічки часу та презентації, як давно утворилася та існувала держава Кочосон (Давній Чосон)?</i>
Заснування Стародавнього Чосону міфічним героєм Тангуном Проголошення держави Корьо Заснування держави Чосон Створення національного алфавіту	

Об'єднавшись у пари, ознайомтеся з міфом про Тангуна (слайди 3-4). Обміняйтеся думками щодо питань, які містяться на цих слайдах.

СТАНОВЛЕННЯ КОРЕЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ * міф про Тангуна ПЕРЕШОВШИ ЗА ПОСИЛАННЯМ ПРОЧИТАЙТЕ МІФ https://kor.ea.ncent.or.gov/uk/istoria/myfo-tanhuu/ Дослідники історії Кореї, аналізуючи міф про Тангуна, знаходять в ньому важливі свідчення про тотемних предків, культові місця, давні племена та їх взаємини, міграційні процеси, основні заняття, астрономічні та моральні уявлення стародавніх корейців тощо. Спробуйте й ви знайти у міфі якомога більше інформації. Міф про Тангуна викладено у «Самгук Кірі» («Вірності», що залишилися про три держави), написаній буддистським монахом (рихоні (100-109 рр.) з цим міфом пов'язані деякі держави світа Республіки Корея. Це день, як настане корейської нації або небесний день (День відкритого Неба) – день, коли Ханун спустився на землю (1 жовтня 2452 р. до н. е.) та день заснування корейської держави – день, коли Тангун створив першу державу Чосон (1 жовтня 2333 р. до н. е.) Цікаво, що з'ясування в Кореї до 1897 року, до н. е. означалося Танг	Міф про Тангуна У небесного володаря Хваніна був син Хванун, який полюбляв спостерігати з небес за людьми і потайки мріяв ними правити. Коли батько про це дізнався, то вручив синові три небесні печатки, надав у супровід три тисячу свиту і відправив його на землю. Хванун приземлився на вершині гори Тхебоксан, де під великим деревом люди зробили жертвник духам.
СТАНОВЛЕННЯ КОРЕЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ * міф про Тангуна на початку 60-х років ХХ століття в Кореї знайшли про знахідки фрагментів мавопелі та рештки кістки Тангуна. Південнокорейські археологи історики дуже скептично поставилися до цієї новини. Як Ви думаєте, чому? Як Ви вважаєте, які свідчення науково обґрунтовані в парі до історичного дослідження південнокорейських істориків? Спробуйте з'ясувати історичні паралелі подібного ставлення до історії. Він дав вказівку провести розкопки виробництва Тангуна. Археологи Академії суспільних наук неодноразово виконали цю вказівку, виконавши, проте розкопки. Гробниці королів Тангуна, родоначальників корейської нації, виласяли собі цінну історичну пам'ятку, що свідчить про п'ять тисячолітню історію нашої нації. (Tangun Founding-King of Korea, (Collection of Treasures) Foreign Language Publishing House Pyongyang, Korea, 1994, p. 23). З міфу «Тангун – родоначальник Кореї». Збірник науково-дослідних статей, виданий у 1994 році у Північній Кореї. У минулому історія Тангуна і Стародавньої Кореї була передана в усній формі і не мала письмової історичної правди. Коли в 1945 році, після закінчення війни, встановилися нові умови життя за лівосхідною лінією, історичні дослідники старі вчені надали нові очі на історію Тангуна і Стародавньої Кореї, історична картина в минулому корейському вивертислася.	Це місце стало Обителлю Бога, із якої він за допомогою духів дощу, вітру і хмар робив свої 360 (за кількістю днів у році) справ, керуючи людьми. Він навчив їх розрізняти добро і зло, визначати ступінь відповідальності й міру покарань, лікувати хвороби й обробляти землю. Одного разу до Хвануна прийшли ведмедиця і тигр, що жили на горі, і попросили перетворити їх на людей. Хванун дав їм чарівний полин і часник, але поставив умову, що вони повинні харчуватися тільки ними і провести сто днів у печері, уникаючи світла. Тигру забракло стійкості й витримки, і він через деякий час вийшов із печери, а ведмедиця, яка витримала цю умову, через 21 день перетворилася на гарну дівчину.
СТАНОВЛЕННЯ КОРЕЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ * міф про Тангуна За легендою, Тангун навчав корейських жителів землеробству й створив першу корейську державу в 2333 році до нашої ери. Кочосон займав північну частину Корейського півострова та простягався частково на територію Маньчжурії. Держава існувала до 108 р. до н.е., коли була знищена китайською династією Хань.	Однак навколо неї не було нікого, хто б міг з нею одружитися. Дівчина дуже хотіла дітей і щодня приходила до жертвника під деревом, де молилася про дарування дитини. Почувши її молитви, Хванун набув вигляду людини і одружився з нею. У них народився син Тангун, який у 2333 р. до н.е. заснував на Корейському півострові королівство Чосон («Країна ранкової свіжості»). Він став родоначальником усіх корейців і засновником корейської держави. Він правив корейцями 1500 років, а коли йому виповнилося 1908 років, перетворився на гірського духа.

Дослідники історії Кореї, аналізуючи міф про Тангуна, знаходять важливі свідчення про тотемних предків, культові місця, давні племена та їх взаємини, міграційні процеси, взаємини абсорбентів і прийшлих племен, основні заняття, астрономічні й моральні уявлення стародавніх корейців тощо. Спробуйте й Ви знайти в міфі якомога більше інформації. Задайте давньоукраїнську міфологію та спробуйте зіставити міфологічні уявлення корейців та українців.

Сюжет 2. Кочосон. Доба трьох держав. Корьо.

(Час: 15 хвилин)

Кочосон. Доба трьох держав. Корьо.

У першому столітті до н.е. на території Корейського півострова та Маньчжурії, на південь від колишнього Кочосона утворилися три протодержави. Вони стали зародком трьох майбутніх королівств.

Період Трьох королівств характеризує розвиток та значними відкриттями у мистецтві та науці, зокрема релігійних студіях, архітектурі, астрономії, сільському господарстві та літературі.

57 р. до н.е.

королівство Сілла

37 р. до н.е.

королівство Коґурьо

18 р. до н.е.

королівство Пекче

У першому столітті до н.е. на території Корейського півострова і Маньчжурії на південь від колишнього Кочосона утворилися три протодержави, що стали зародком трьох майбутніх королівств: королівство Сілла було засноване у 57 р. до н. е., королівство Коґурьо – у 37 р. до н. е., королівство Пекче – у 18 р. до н. е.

Слухаючи доповіді однокласників про добу трьох держав, складіть хронологічну табличку і занотуйте у словник нові для вас слова.

Час Трьох королівств характеризується розквітом і визначними досягненнями в мистецтві та науці, зокрема в релігійних студіях, архітектурі, астрономії, сільському господарстві та літературі.

Кочосон. Доба трьох держав. Корьо (918 – 1392).

ПАНІВНОЮ РЕЛІГІЄЮ ТРЬОХ КОРОЛІВСТВ З ІV СТОЛІТТЯ СТАЄ **БУДДИЗМ**.

А в суспільстві починають культивувати конфуційські моральні норми.

У IX ст. – на початку X століття влада в королівстві об'єднаного Сілли ослабла, почали спалахувати повстання.

В 935 році правитель Сілли переміг армію держави Корьо, яка бере свій початок від 918 року.

королівство Коґурьо
королівство Пекче

сер. VII ст.

королівство Сілла (668 - 936 рр.)

Як ви вважаєте, від назви якого королівства походить сучасна назва держави - Корея? Чому?

Грот Соґурам частина буддистського монастиря Пульґукса. Занесений до списку Світової спадщини ЮНЕСКО

Панівною релігією трьох королівств із IV ст. став буддизм, а в суспільстві починають культивуватися конфуційські моральні норми.

У середині VII ст. усі королівства підкорилися правлячій династії королівства Сілла, яка для цього уклала військовий союз з китайською династією Тан.

Сілла захопила територію королівств Пекче (660 р.) і Коґурьо (668 р.). Після цього Сілла обернула свою військову міць проти колишнього союзника, розгромила армію династії Тан (676 р.) і отримала контроль над більшою частиною Корейського півострова.

Кочосон. Доба трьох держав. Корьо (918 – 1392).

<https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2167234-ukraina-korea-istoricni-paraleli-bez-ekzotiki.html>

Перейшовши за посиланням, прочитайте уривок статті українського історика Василя Ткаченка й спробуйте порівняти становлення Київської держави часів Ярослава Мудрого й держави Корьо.

Прапор держави Корьо

Питання для порівняння	Держава Корьо	Русь періоду правління Ярослава Мудрого
Час існування держави		
Законодавство		
Релігія		
Зовнішня політика		
Висновки		

Як ви вважаєте, від назви якого королівства походить сучасна назва держави – Корея? Чому?

Перейдіть за посиланням: <http://surl.li/qsbt0>, прочитайте уривок статті українського історика Василя Ткаченка. Спробуйте порівняти становлення Київської держави за Ярослава Мудрого й держави Корьо. Заповніть таблицю (слайд 8).

У другій половині XIV ст. особливого впливу набули учені-чиновники, які разом із військовими командувачами, захопивши владу і стративши попередніх правителів, у 1392 р. заснували династію Чосон.

Королівство Чосон проіснувало понад 500 років.

Сюжет 3. Чосон. Культурні досягнення Кореї доби Чосон

(Час: 10 хвилин)

Сюжет 3. Чосон. Культурні досягнення Кореї доби Чосон.

Наприкінці існування королівства Кoryo в другій половині XIV століття, особливої сили здобув клас вчених чиновників. Союзом цих вчених чиновників та військових командувачів була заснована династія Чосон. Вони захопили владу та стратили попередніх правителів у 1392 році. Королівство Чосон проіснувало понад 500 років. Очолив нову державу династії Чосон генерал Лі Сонге (Тхеджо). Столицею стало місто Сеул. Державною філософією Чосону - неоконфуціанство, яке потіснило буддизм. Свого розквіту Чосон набув за часи правління Седжона Великого (1418–1450).

Чосон. Культурні досягнення Кореї доби Чосон.

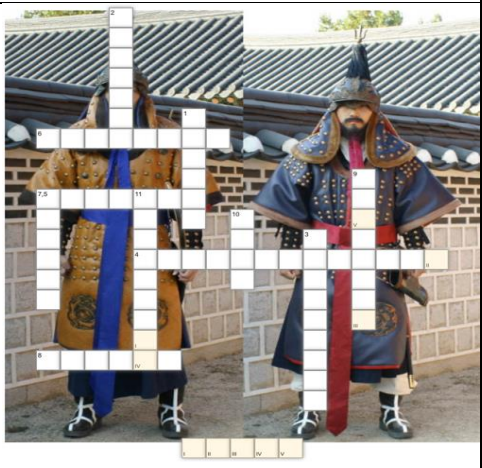
<https://learningapps.org/watch?v=p6njwvc323>

1. Переглядаючи за посиланням або за QR-кодом, розгадайте кросворд. Використайте для цього слова хмаринки та інформацію в мережі "Інтернет".

2. Яким чином до ти хмаринки поглядає зі змістом кросворду?

Дослідіть історію Кореї доби Чосон, відгадавши кросворд за допомогою хмаринки слів. Використайте мережу "Інтернет".

Нову державу династії Чосон очолив генерал Лі Сонге (Тхеджо). Столицею стало місто Сеул. Державною філософією Чосону – неоконфуціанство, яке потіснило буддизм. Свого розквіту Чосон набув за правління Седжона Великого (1418–1450). Отже, становлення корейської держави, пройшовши різні етапи, заклало підвалини незалежної Республіки Корея.

Домашнє завдання:

Ознайомтеся з найяскравішими сторінками історії Кореї доби Чосон у незвичний для вас спосіб: спочатку заповнить кросворд, вибравши із хмаринки (слайд 9) слова, які підходять за параметрами; після цього складіть запитання до кросворду, використовуючи матеріал посібника і рекомендовані інтернет-ресурси.

Методичний супровід

Презентація <http://surl.li/riagg>

Кросворд <https://learningapps.org/watch?v=p6njwvc323>

Хмарина слів. Порівняльна таблиця

Тема уроку «РИСИ НАЦІОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ КОРЕЙЦІВ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів

Діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного і системного мислення, внаслідок чого вони зможуть:

- оцінювати взаємовпливи історичних подій, явищ, процесів, вчинків історичних осіб;
- оцінювати вплив різних чинників на формування громадського простору;
- аналізувати джерело інформації та оцінювати його;
- добирати аргументи для підтвердження або спростування судження, висновку, оцінки щодо історичної події, явища, процесу;
- оцінювати аргументованість суджень, висновків щодо історичної події, явища, процесу;
- висловлювати ціннісні судження щодо історичних і суспільно значимих подій, явищ і процесів.

Знати: риси національного характеру корейців, внесок Седжона Великого в корейську історію.

Розуміти: поняття «рис національного характеру», «правитель-просвітник», вплив географічних, соціально-історичних і культурно-релігійних чинників на формування рис національного характеру. Уміти: порівнювати риси національного характеру корейців та українців, висловлювати аргументовані судження щодо внеску короля Седжона Великого в історію Кореї, вирізняти й порівнювати дані з різних джерел, застосовувати цифрові технології для пошуку, добору, перевірки, впорядкування й поширення історичної та соціальної інформації.
Час: 45 хвилин
Задум уроку. Урок складається з двох лабораторно-практичних робіт відповідно до двох основних сюжетів. Сюжет 1 дозволяє простежити спільне і відмінне в національному характері корейців та українців, знайти точки дотику культур, які надають перспективи розвитку українсько-корейських відносин. Для досягнення цієї мети на уроці учні разом з учителем працюють із запропонованою схемою, розв'язують проблемне завдання. Сюжет 2 присвячений правителю Седжону Великому. Передбачається робота з документами і матеріалами мережі для написання есе. Для домашньої творчої роботи в невеликих групах пропонується створення мультфільму або коміксу.
Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки: 1. Історія України. Всесвітня історія. 6 клас. Розділ 2. Цивілізації Стародавнього Сходу. 2. Історія України. 7 клас. Розділ 2. Русь-Україна наприкінці X – у першій половині XI ст. Розділ 3. Русь-Україна у другій половині XI – першій половині XIII ст. 3. Всесвітня історія. 7 клас. Розділ 1. Становлення перших держав Середньовіччя. Розділ 2. Формування європейського середньовічного суспільства. 4. Громадянська освіта. 10 клас. Розділ 1. Особистість та її ідентичність. Розділ 2. Права і свободи людини. 5. Географія. 7 клас. Тема. 2. Євразія. 6. Етика. 5 клас. Розділ 4. Життєвий поступ людини. 7. 6 клас. Розділ 2. Взаємодія та співпраця в житті людини і суспільства.
Організація діяльності учнів. Основним видом діяльності учнів на уроці є індивідуальна самостійна дослідницька робота. Завдання вчителя полягає у плануванні й організації діяльності, стимулюванні активності учнів; регулюванні та коригуванні їхньої роботи.
Оцінювання здійснюється за 12-ти бальною системою з розрахунку: 6 б. – за виконання роботи 1; 4 б. – за виконання роботи 2; 2 б. – за загальну активність на уроці.
Змістові наголоси. Мета і завдання уроку зумовили низку змістових акцентів, а саме: <i>людиноцентричного</i> – увага до людини в різних її проявах, її поведінкових мотивацій, відкриття зв'язку між формуванням особистісних цінностей і розвитком суспільства; зміни ментальних рис особистості під впливом історичних чинників, спільного і відмінного в ціннісних орієнтаціях представників різних народів на прикладі корейців та українців; <i>націєтворчого</i> – ознайомлення з основними віхами корейської історії з погляду формування сучасної нації та громадянського суспільства порівняно з подібними процесами в Україні; <i>культурологічного</i> – акцент на культурі як відображенні цінностей суспільства, а її поширення - як шлях до порозуміння та запобігання конфліктів.
Проблеми, що розв'язуються. Протягом лабораторно-практичного заняття учні визначають риси національного характеру корейців, чинники формування їх національної ідентичності, спільне й особливе у рисах національного характеру корейців і українців; оцінюють внесок Седжона Великого в корейську історію, розв'язуючи проблемні питання: <i>Що вплинуло на формування рис національного характеру корейців? Як ці риси проявляються? Чому правління короля Седжона увійшло в історію Кореї як «золота доба», а самого правителя називають Великим?</i>
Ресурси: Google, Canva.com, toonytool.com, Генератор QR-кодів. Вебсайти: https://www.dilovamova.com/index.php?page=10&event http://www.golos.com.ua/article/323836 https://drive.google.com/file/d/1jY16Yvk_TFmOQQXNq_bTmtepgkFq1Tog/view?usp=sharing

**Сюжет 1. Риси національного характеру корейців.
Спільне та відмінне в національних рисах корейців і українців
(Час: 20 хвилин)**

22

Сюжет 2. Мудрий правитель середньовіччя: корейський та український погляд

(Час: 15 хвилин)

Мудрий правитель середньовіччя: корейський та український погляд Чому Посол Республіки Корея називає Седжона українською версією Ярослава Мудрого? Корея, як і Україна, були місцем прищеплення стародавніх культур і впровадження усіх історій боролися за збереження і зміцнення своєї державності. Велику роль в цих процесах відіграли такі правителі як Ярослав Мудрий і Седжон Великий.	На території Кореї, як і України, від стародавніх часів формувалися державні утворення, упродовж століть точилася боротьба за збереження і зміцнення своєї державності. Велику роль в цих процесах відіграли такі правителі, як Седжон Великий і Ярослав Мудрий. <i>Пригадайте діяльність Ярослава Мудрого, переглянувши навчальний мультфільм (слайд 6).</i> Домашнє завдання: ознайомтеся з діяльністю Седжона Великого, перейшовши за посиланням http://www.golos.com.ua/article/323836 або QR-кодом (слайд 6).
 Чому Посол Республіки Корея називає Седжона українською версією Ярослава Мудрого?	Домашнє завдання. - Ознайомтеся з діяльністю Седжона Великого, перейшовши за QR-кодом - Створіть мультфільм або комікс (на вибір) про Седжона Великого. - Презентуйте результати своєї роботи в класі. - Напишіть рецензію на одну з робіт ваших однокласників/однокласниць

Методичний супровід

Презентація Робота з документами (Використаний генератор QR-кодів) <http://surl.li/rigbf>
Мультфільм https://drive.google.com/file/d/1jY16Yvk_TFmOOQXNq_bTmtepqkFq1Toq/view?usp=sharing

Тема уроку «ПРАВИТЕЛЬ-ПРОСВІТНИК: ЯРОСЛАВ МУДРИЙ І СЕДЖОН ВЕЛИКИЙ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів: діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного й системного мислення, унаслідок чого вони зможуть:

- оцінювати взаємовплив історичних подій, явищ, процесів, вчинків історичних осіб;
- оцінювати вплив різних чинників на формування громадського простору, аналізувати джерело інформації та оцінювати його;
- добирати аргументи для підтвердження або спростування судження, висновку, оцінки щодо історичної події, явища, процесу;
- оцінювати аргументованість суджень, висновків щодо історичної події, явища, процесу;
- висловлювати оціночні судження щодо історичних і суспільно значимих подій, явищ і процесів.

Знати: риси національного характеру корейців, внесок Седжона Великого в корейську історію.
Розуміти: поняття «рис національного характеру» і «правитель-просвітник», вплив географічних, соціально-історичних і культурно-релігійних чинників на формування рис національного характеру.

Уміти: порівнювати риси національного характеру корейців та українців, висловлювати аргументовані судження щодо внеску короля Седжона Великого в історію Кореї, вирізняти та порівнювати дані з різних джерел інформації, застосовувати цифрові технології для пошуку, добору, перевірки, впорядкування й поширення історичної та соціальної інформації.

Час: 45 хв.

Задум уроку. Ознайомитися з діяльністю короля Седжона Великого, період правління якого в історичній науці часто характеризується як Просвітлена Стабільність. Урок, присвячений цій постаті, доцільно побудувати з двох сюжетів. Сюжет 1 – порівняння діяльності короля Седжона і князя Ярослава

Мудрого. Для досягнення цієї мети на уроці учні разом з учителем опрацьовують документи, характеристики історичних діячів і заповнюють прогалини у порівняльній таблиці. Сюжет 2 передбачає роботу учнів з візуальними джерелами, у тому числі з зображеннями, згенерованими штучним інтелектом.
Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки 1. Історія України. Всесвітня історія. 6 клас. Розділ II. Цивілізації Стародавнього Сходу. Історія України. 2. Історія України 7 клас. Розділ 2. Русь-Україна наприкінці X – У першій половині XI ст. 3. Всесвітня історія. 7 клас. Розділ 1. Становлення перших держав Середньовіччя. Розділ 2. Формування європейського середньовічного суспільства. 4. Громадянська освіта. 10 клас. Розділ 1. Особистість та її ідентичність. Розділ 2. Права і свободи людини. 5. Географія. 7 клас. Тема. 2. Євразія.
Організація діяльності учнів. Основним видом діяльності учнів на уроці є індивідуальна самостійна дослідницька робота. Роль учителя полягає у плануванні та організації діяльності, стимулюванні активності учнів; регулюванні й коригуванні їх роботи.
Оцінювання здійснюється за 12-ти бальною системою із розрахунку: 5 б. – заповнення прогалин у порівняльній таблиці, 3 б. – за аргументоване розв'язання одного пізнавального завдання, 2 б. – за залучення додаткового матеріалу, 2 б. – за загальну активність на уроці.
Змістові наголоси. Мета і завдання уроку зумовили низку змістових акцентів, а саме: <i>людиноцентричного</i> – увага до людини в різних її проявах, її поведінкових мотивацій, відкриття зв'язку між формуванням особистісних цінностей і розвитком суспільства; зміни ментальних рис особистості під впливом історичних чинників, спільного й відмінного в ціннісних орієнтаціях представників різних народів на прикладі корейців та українців; <i>націєтворчого</i> – ознайомлення з основними віхами корейської історії з погляду формування сучасної нації на прикладах корейської та української історії; <i>культурологічного</i> – акцент на культурі як відображенні цінностей суспільства, а її поширення - як шлях до порозуміння та запобігання конфліктів.
Проблемні питання, що розв'язуються. Як так сталося, що правителі Ярослав Мудрий і Седжон Великий, які жили в різних країнах, розділених тисячами кілометрів і в часі майже 400 роками, скерували свої держави на подібні шляхи розвитку просвітництва, і донині шануються нащадками?
Ресурси: Google, Deepdreamgenerator.com, Генератор QR – кодів. Вебсайти: http://www.golos.com.ua/article/323836 http://surl.li/ggoim
СЦЕНАРІЙ УРОКУ
Сюжет 1. Седжон Великий та Ярослав Мудрий (Час: 20 хвилин) Сюжет 1. Седжон Великий та Ярослав Мудрий. Дослідіть діяльність Седжона Великого й, використовуючи ваші знання про Ярослава Мудрого, спробуйте вирішити поставлену проблему. Прокоментуйте слова Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Корея в Україні Кі-чан Кваном (2019 р.): складалася з так званих Трьох корейських держав, цей період проіснував приблизно сім віків. Тоді в Корею потрапили китайські геролфи. Це дуже складна система писемності, недоступна більшості населення, що залишалася неосвіченим. І от у X столітті починається правління короля Седжона, який є одним із двох найважливіших героїв корейської історії. Король Седжон – це корейська версія Ярослава Мудрого. Проблемне завдання: Як сталося, що правителі Ярослав Мудрий та Седжон Великий, які жили в різних країнах, що відділяють тисячі кілометрів і близько 400 років, повели свої держави по схожому шляху просвітництва й отримали високу оцінку нащадків? Седжон Великий (1418-1450) Увійшов в історію як мудрий і сильний правитель. Він сам здобував знання протягом усього життя і сприяв розвитку наук в своїй державі. Король також переймався питаннями права і моралі. Седжон відродив давню систему навчання правителя і його синів та й саму придворну академію – Павильон для зібрань мудрих. В ній було 30 мудреців, які опікувалися різними науковими справами: від складання енциклопедій до розробки оригінального корейської абетки хангиль. Правління Седжона Великого в історичній літературі часто характеризують як Просвітлена Стабільність. Седжон Великий

Наталія ВЛАСОВА,

учителька історії, директорка Наукового ліцею міжнародних відносин II-III ступенів Університету митної справи та фінансів м. Дніпро Дніпропетровської області

МОДЕЛЮВАННЯ ТЕМИ

Матеріал навчальної теми дозволяє простежити основні етапи становлення корейської держави, головні досягнення корейської культури, особливості розвитку корейського суспільства на першому етапі розвитку національної держави; визначити особливості культури та національних рис корейського народу. Ця тема має два виміри: історичний і ментальний - тож логічно є така конструкція її вивчення:

Тема	Проблеми уроку	Задум уроку
Становлення корейської держави. Період трьох держав	<i>Чому існують різні легенди про утворення корейської держави?</i> <i>Які з них є більш реалістичними?</i> <i>Як склалися стосунки між Кореєю та Китаєм?</i>	Урок доцільно побудувати через розкриття наступних 3-х сюжетів: Сюжет 1 ґрунтується на роботі з легендами про створення корейської держави. Сюжет 2 спрямований на вивчення учнями становлення держави Чосон, культурного розвитку на першому етапі її існування. Сюжет 3 передбачає дослідження особливостей стосунків Кореї та Китаю.
Риси національного характеру корейців. Корейська культура	<i>Які риси притаманні корейському національному характеру і чим вони відрізняються від рис українського національного характеру?</i> <i>У чому полягає самобутність корейської культури доби Чосон?</i>	Урок доцільно побудувати через розкриття 2-х наступних сюжетів: Сюжет 1 присвячений особливостям національної корейської культури, дослідженню окремих звичаїв і традицій. Учителю висвітлює формування й розвиток національної культури Кореї: появу державних і національних символів, виникнення мови й діалектів, особливості побуту. Сюжет 2 присвячений національним рисам корейців, їхній ментальності й особливостям стосунків з іншими народами, корейсько-українській співпраці.

Головні змістові наголоси.

Мета і завдання вивчення теми зумовили низку змістових наголосів, а саме: *людиноцентричний вимір* – увага до людини в різних її проявах, її поведінкових мотивацій, відкриття зв'язку між формуванням особистісних цінностей і розвитком суспільства; зміни ментальних рис особистості під впливом історичних чинників, спільного й відмінного в ціннісних орієнтаціях представників різних народів на прикладі корейців та українців; *націєтворчий* – ознайомлення з основними віхами корейської історії з погляду формування сучасної нації та громадянського суспільства в порівнянні з подібними процесами в Україні; *культурологічний* – акцент на культурі як відображенні цінностей суспільства, а її поширення – як шлях до порозуміння та запобігання конфліктів.

Характеристика діяльності учнів:

Робота у групах і в парах; пошукова робота (робота з онлайн-джерелами – рекомендованими сайтами, блогами, статтями); робота з візуальними джерелами; робота з фрагментами документів, цитатами; робота з інфографікою.

Тема уроку «СТАНОВЛЕННЯ КОРЕЙСЬКОЇ ДЕРЖАВИ. ПЕРІОД ТРЬОХ ДЕРЖАВ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів:

діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного і системного мислення, внаслідок чого вони зможуть:

- оцінювати взаємовпливи історичних подій, явищ, процесів, вчинків історичних осіб;
- оцінювати впливи різних чинників на формування громадського простору;
- аналізувати джерело інформації та оцінювати його;
- добирати аргументи для підтвердження або спростування судження, висновку, оцінки історичної

події, явища, процесу; – оцінювати аргументованість суджень, висновків щодо історичної події, явища, процесу; – досліджувати історичну реальність з урахуванням причинно-наслідкових і системно-структурних зв'язків; – висловлювати ціннісні судження щодо історичних і суспільно значущих подій, явищ і процесів. Знати: хронологічні межі існування Чосон і періоду трьох держав; головні версії та етапи становлення корейської держави. Розуміти: особливості давньокорейської держави і корейської культури, поняття «Кочосон», «Чосон», «Тангун», «ван»; вплив географічних і соціально-історичних чинників на формування національних рис корейського народу; важливість вивчення історії Кореї та корейсько-українських відносин у сучасних умовах. Уміти: опрацювати візуальні та текстові джерела; порівнювати різні джерела інформації; визначати особливості розвитку корейської держави і культури; характеризувати стосунки Кореї з давнім Китаєм; висловлювати власне ставлення до цінностей і традицій корейської культури як частини світового загальнокультурного надбання; визначати особливості ментальності корейців та українців.
Час: 45 хвилин
Задум уроку: Ознайомити учнів з версіями походження держави Чосон шляхом опрацювання різних матеріалів і джерел. Визначити особливості формування корейської нації на першому етапі розвитку, описати взаємини з сусідніми державами. Питання виникнення і становлення держави є важливим для будь-якого народу світу. Здобувачі освіти в сучасних геополітичних умовах мають усвідомити важливість історії та культури власного народу, тому вивчення теми становлення корейської держави й культурних цінностей цього народу є важливою складовою розуміння особливостей розвитку сучасної корейської держави. На уроці доцільно розкрити 3 сюжети: сюжет 1 ґрунтується на роботі з легендами про створення корейської держави; сюжет 2 спрямований на вивчення становлення держави Чосон, культурного розвитку на першому етапі її існування; сюжет 3 передбачає дослідження особливостей взаємин Кореї та Китаю.
Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки: 1. Історія України. Всесвітня історія. 6 клас. Розділ 2. Цивілізації Стародавнього Сходу. 2. Історія України. 7 клас. Розділ 2. Русь-Україна наприкінці X – у першій половині XI ст. Розділ 3. Русь-Україна у другій половині XI – першій половині XIII ст. 3. Всесвітня історія. 7 клас. Розділ 1. Становлення перших держав Середньовіччя. Розділ 2. Формування європейського середньовічного суспільства. 4. Громадянська освіта. 10 клас. Розділ 1. Особистість та її ідентичність. Розділ 2. Права і свободи людини. 5. Географія (профільний рівень); авт.: Довгань, Стадник, Масляк, Куртей, Бродовська – 10 клас.
Організація діяльності учнів. Перед уроком учні отримують випереджальне завдання – ознайомитися з сучасними корейсько-українськими взаємини, сформувати уявлення про вплив корейської культури на сучасне життя (корейська сучасна музика, їжа, одяг тощо). Організація діяльності учнів здійснюється в три етапи відповідно до сюжетів, що вивчаються. На першому етапі учитель зосереджує увагу на особливостях становлення корейської держави, легендах про виникнення корейської держави, особливостях розвитку корейської культури, її впливі на сучасну світову культуру, корейсько-українські взаємини. На другому етапі досліджуються взаємини між Кореєю та Китаєм, визначається внесок Кореї у світову культуру.
Проблемні питання, що розв'язуються. Протягом уроку учні досліджують походження і становлення давньокорейської держави, шукають відповіді на запитання: Чому існують різні легенди утворення корейської держави? Які з них є більш реалістичними? Як склалися взаємини між Кореєю та Китаєм?
Змістові наголоси Мета і завдання уроку визначили низку змістових акцентів, а саме: <i>людиноцентричний</i> – увага до людини в різних її проявах, її поведінкових мотивацій, відкриття зв'язку між формуванням особистісних цінностей і розвитком суспільства; зміни ментальних рис особистості під впливом історичних чинників, спільного та відмінного в ціннісних орієнтаціях представників різних народів на прикладі корейців та українців; <i>націєтворчий</i> – ознайомлення з основними віхами корейської історії з погляду формування сучасної нації та громадянського суспільства в порівнянні з подібними процесами в Україні; <i>культурологічний</i> – акцент на культурі як відображенні цінностей суспільства, а її поширення - як шлях до

порозуміння й запобігання конфліктів.

Оцінювання

досягнень учнів здійснюється на кожному етапі уроку після завершення сюжетів 1 і 2 (оцінку кожний учасник групи визначає самостійно за такими критеріями:

Робота в групі, участь в обговоренні, активність	Робота з додатковими онлайн-ресурсами. Доповнення інфографіки	Робота зі створення ментальних карт і колажів.	Наявність власної думки / позиції	Робота в парах та індивідуальна робота
(від 0 до 3)	(від 0 до 2)	(від 0 до 2)	(від 0 до 3)	(від 0 до 2)

Критерії оцінювання по завершенні сюжету 3:

Робота в групі, участь в обговоренні, активність	Робота з онлайн-ресурсами.	Робота з джерелами	Наявність власної думки / позиції	Робота з таблицею
(від 0 до 3)	(від 0 до 2)	(від 0 до 2)	(від 0 до 3)	(від 0 до 2)

Загальна оцінка за урок визначається як середнє арифметичне за урок.

Ресурси

1. Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан».

2. Презентація

https://www.canva.com/design/DAF3cNMHI3c/pUek486BuvduMAtozLToww/edit?utm_content=DAF3cNMHI3c&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton

3. Додатки

<https://docs.google.com/document/d/1aqj1O8z2Qk3a9VGfAhEj1W8Q76idGkC3/edit?usp=sharing&ouid=114311624347743262912&rtpof=true&sd=true>

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. Легенда про Тангуна

(Час: 15 хвилин)

У 2023 між Україною і Кореєю укладено меморандум про співпрацю щодо відновлення довкілля

Південна Корея має посольство в Києві. Україна має посольство в Сеулі

В грудні 1992 року в Україні відкрилося посольство Південної Кореї.

Близько 3 000 українців мешкає в Південній Кореї.

Близько 12 000 корейців мешкає в Україні. В Харкові є корейська асоціація.

Південна Корея визнала незалежність України 30 грудня 1991 року.

Розгляньте інфографіку.
Що вам відомо про Республіку Корею?
Яку роль відіграють взаємини з Кореєю для України в умовах російсько-української війни? (слайд №1)

За результатами роботи заповніть чек-лист:
Що я вже знаю про Корею? Що я б хотів / хотіла дізнатися про Корею?

Площа півострова - 221 607 км.кв.
Площа Республіки Корея - 99 237 км.кв.
Республіка Корея складається з 9 провінцій.

Рельєф характеризується великою кількістю пагорбів та гірських хребтів (близько 70% півострова), багато річок. Літо вологе і спекотне, в липні - серпні триває сезон дощів.

Кількість населення - 51 млн. осіб
Державна мова - корейська.

Розгляньте карту.
Які особливості географічного розташування має Південна Корея?

За допомогою карти й довідки створіть коротке повідомлення на тему «Природно-кліматичні умови Республіки Корея» (слайд №2).

Робота в групах.

Група 1 отримує текст:

«3 жовтня Корея святкує День створення держави, корейською це свято називають 가가 – Gaecheonjeol, що означає «День, коли відкрилося небо». Перша корейська держава виникла у 2333 р. до н. е. на берегах річок Тхедон і Ляо та отримала назву Чосон – пізніше Кочосон (частка «ко» у назві означає «стародавній»). У перекладі «Чосон» означає «Ранкова свіжість». Проте, як саме з'явилася ця держава, розповідають дві легенди. Їх називають «Легенди про Тангуна». Спочатку вони передавалися в усній формі, а потім стали частиною книги «Самгук юса» (пер. «Пам'ятні діяння трьох королівств», 1285 р.), яка фактично є зібранням казок, міфів, легенд і переказів про три найдавніші королівства Кореї. Вважається, що цю книгу написав буддистський чернець Ірьонем.

Легенда про Тангуна родоначальника корейської держави – є важливою складовою корейської національної свідомості. Разом із легендою про Тангуна існує більш рання версія походження Чосон, зафіксована в стародавніх китайських літописах. Назва «Чосон» була відома китайцям ще з VII ст. до н. е. (про Чосон є згадки і в давньокитайських джерелах і торгівельних записках). Китайський історик Сима Цянь у своїй праці «Ши цзи» (пер. «Історичні записки», I ст. до н. е.), яка була створена за 1300 до появи «Самгук юса», розповідає, що Чосон був заснований вихідцем з Китаю – Цици (корейською – Киджа). Якщо довіряти китайським вченим і джерелам, Киджа був знатним вельможею і дядьком останнього правителя династії Шань, який потрапив у немілість і був ув'язнений. Після звільнення він вирушив на схід, де в 1121 р. заснував державу Чосон. На думку китайців, саме Киджа навчив корейців Чосону різним знанням і законам».

Група 2 працює з текстом і онлайн-ресурсом (сайтом)

За допомогою QR-коду прочитайте міф про Тангуна. Як ви розумієте міф про Тангуна? Чи погоджуєтесь ви із запропонованим тлумаченням? (слайд №3).

За результатами роботи учні створюють ментальні карти.

Карта групи 1 – «Утворення корейської держави»;

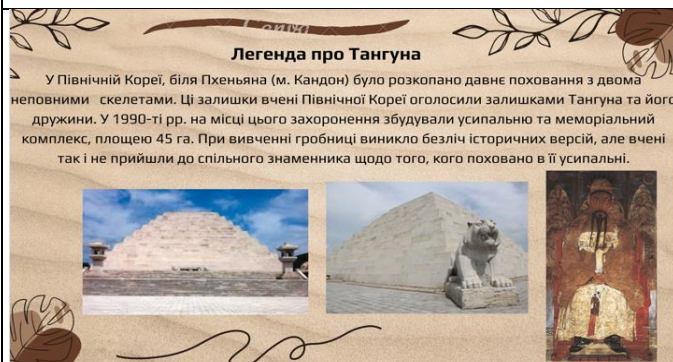
Карта групи 2 – «Легенда про Тангуна».

Карти презентуються в класі та обговорюються.

Робота з інфографікою

Закріплюючи матеріал, учні за допомогою знань, здобутих на уроці, під керівництвом учителя доповнюють інфографіку (Слайд №4).

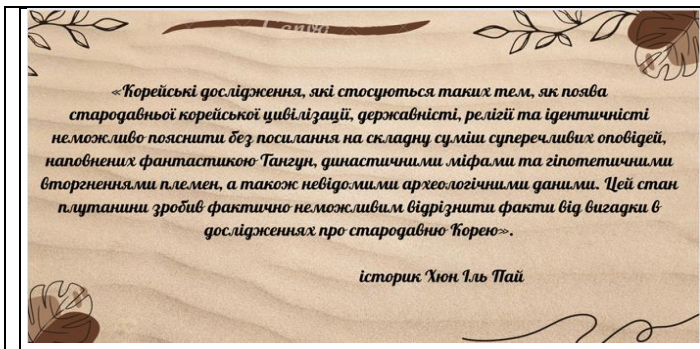

Робота в групах. Самостійний пошук інформації

Поміркуйте, чи був Тангун реальним історичним персонажем?

За допомогою додаткових джерел інформації спростуйте або доведіть факт його існування.

Група 1 наводить факти «За» історичне походження Тангуна, група 2 – «Проти» (Слайд №5)

 «Корейські дослідження, які стосуються таких тем, як поява стародавньої корейської цивілізації, державності, релігії та ідентичності неможливо пояснити без посилання на складну суміш суперечливих оповідей, наповнених фантастикою Тангун, династичними міфами та гіпотетичними вторгненнями племен, а також невідомими археологічними даними. Цей стан плутанини зробив фактично неможливим відрізнити факти від вигадки в дослідженнях про стародавню Корею». історик Хюн Іль Пай	Робота з цитатою. Обговорення Прочитайте цитату історика Хюн Іль Пая. Яку думку щодо формування давньої корейської держави наводить автор? Чи погоджуєтеся ви з нею? (Слайд №6)
 Заснування Чосона Киджа vs Тангун	Робота з джерелами За допомогою додаткових джерел інформації складіть історичний портрет Киджи. Чому, на вашу думку, більшість істориків визнають датою утворення Чосону VIII-VII ст. до н.е., а не II ст.? Чи міг мати Китай політичну зацікавленість у встановленні династичних зв'язків між Китаєм та Чосоном?
Сюжет 2. Становлення корейської держави (Час 15 хвилин) Робота в групах: Учні отримують завдання за допомогою QR-коду опрацювати матеріали сайту Корейського культурного центру https://koreancenter.org.ua/pro-koreiu/istoriia/dnevnyj-choson/, а також отримують набір ілюстрацій (роздрукованих), які висвітлюють теми. 1 група: Історія Стародавнього Чосону 2 група: Культура Стародавнього Чосону	
 https://koreancenter.org.ua/pro-koreiu/istoriia/dnevnyj-choson/ 	Результати учні оформлюють у вигляді колажу, доповнюючи текстовим матеріалом, та презентують в класі. (Слайд №2).
Розповідь учителя: 5000 років тому утворилася давня корейська держава – Чосон. Її територія не обмежувалася Корейським півостровом і сягала частини сучасних провінцій Ляодун і Ляосі Китаю. За легендою, столицею було місто Вангомсон. Правитель Чосону носив титул – «ван», його влада була спадковою. У Стародавньому Чосоні сформувалася певна правова система – «Вісім заборонних статей». Зміст трьох статей зберігся: за першою – вбивство каралося стратою; за другою – за фізичне каліцтво винний мав сплатити постраждалому зерном; за третьою – злодій ставав рабом людини, якій завдав збитки. У історії династії Хань «Хань Шу» йдеться: «Якщо людина вносила викуп, то могла уникнути рабства, але за нею зберігалось тавро злодія, і ніхто з нею не брав шлюб». Основою економіки Чосону було землеробство. Високого рівня розвитку досягло ремесло (виготовлення виробів з металу) і декоративне мистецтво (оздоблення кинджалів, прикрас, посуду тощо).	

 Небесне озеро (Чхонджі) на горі Пектусан, де, за легендою, з неба зійшов батько Тангуна. Давній Чосон	У «Хань Шу» (історії династії Хань) йдеться: «Якщо людина внесе викуп – вона може unikнути рабства, але за нею зберігається клеймо злодія, та ніхто з нею не бере шлюб» (Слайд №3)
	Робота з інфографікою Скориставшись матеріалами сайту, результатами роботи в групах та отриманою інформацією, учитель пропонує учням доповнити інфографіку (Слайд №4).
Робота в парах. Робота з візуальними джерелами Учням пропонується відвідати «Віртуальну фотогалерею» та ознайомитися з важливими для корейців локаціями, пам'ятками, традиціями. Учні працюють з роздатковим матеріалом у парах і заповнюють «Чек-лист відвідувача фотогалереї», за яким складають методом сторітелінгу коротку історію з теми «Становлення корейської держави: особливості традиційного життя та культури». Візуальні матеріали групи для 1:	
 Дольмени-гробниці. Уперше з'явилися в епоху бронзи (бл. X – III ст. до н. е.)	 Посланці трьох держав Пекче, Когурьо та Сілла. Фрагмент китайської фрески VII ст.
 «Десять символів довголіття». Картина з приватної колекції	

Візуальні матеріали для групи 2:

Традиційна корейська весільна церемонія

Долябі – церемонія ворожіння на дитину

Традиційне ремесло Кореї – виготовлення речей із бамбуку

Банки для зберігання традиційного соусу

Сюжет 3. Стосунки Кореї з Китаєм

(Час 10 хвилин)

Розповідь учителя:

Стародавній Чосон безпосередньо межував з королівством Янь (IV ст. до н. е.–222 р. н. е.), яке вело постійні війни і становило загрозу для Чосону, тому його правителі навіть направляли до королівства Янь своїх посланців для укладання договорів про ненапад.

Але у 283 р. до н. е. військо Янь вдерлося на територію Чосону. Унаслідок цієї військової сутички Чосон втратив окремі території на заході. Згодом держава Янь була знищена королівством Цинь, її правителями стали представники циньської китайської династії.

На зламі III–II ст. до н. е. в західні райони Чосону почали переселятися китайці з території Янь, Цинь і Чжао. Правитель Чосону ван Чун не забороняв такого переселення, адже був зацікавлений у зміцненні західних кордонів держави.

У 195 р. до н. е. з королівства Янь прибули переселенці, яких очолював Вей Мань. Він запропонував правителю Чосону свою службу і був призначений воеводою. Під своє керівництво Вей Мань отримав західні райони Чосону, заселені переважно переселенцями з Китаю. У 194 р. до н. е. Вей Мань підняв повстання, скинув вана Чуна і заснував нову правлячу династію.

Певний час стосунки між Ханським Китаєм та Чосоном були мирними, але поступово ситуація погіршувалася: 109 р. до н. е. китайський імператор Уді кинув на Чосон понад 50-тисячну армію.

Держава Цинь, яка існувала між 4-м і 2-м століттями до н. е., була конфедерацією держав у південній частині Корейського півострова, що сусідила з королівством Чосон на півночі. Його столиця була розташована десь на південь від річки Хань. Хоча точна організаційна структура Цинь як офіційного політичного утворення залишається невизначеною.

Китай зазнав поразки, але продовжив військову агресію в 108 р. до н. е.

Столицю Чосону було взято в облогу, ван Уго (онук Вей Маня) був убитий. Вонгомсон вправ.

На захоплених територіях Хань заснували 4 військово-адміністративних округи: Лолан, Сюанту, Лінтунь та Ченьфань.

 Лакований кошик, знайдений в гробниці Хань, поховання Леланг у Північній Кореї Для лакування використовують сік з дерева <i>Rhus verniciflua</i>, яке росте в Китаї. Після того, як сік пройде через спеціальні фільтри для очищення, його можна наносити на поверхню дерев'яного предмета або виробів із тканини, шкіри, кераміки, бронзи. Лак містить речовину, відому як урушіол, термін походить від японського <i>urushi</i>, «лакове дерево». Лак можна наносити на поверхню та використовувати як клей - прикріплювати вставки або декоративні матеріали, такі як бірюза, черепашка, скло.	Робота з джерелами. Індивідуальна робота Учням пропонується розглянути зображення та прочитати довідку. Після цього учні відповідають на запитання: <i>Як можна пояснити наявність китайського виробу в корейській гробниці?</i>										
 ☒ ☒ ☒ ☒	Робота із сайтами (пошукова робота) Учитель пропонує учням самостійно (скориставшись мережею Інтернет) знайти інформацію про взаємини Кореї та Китаю і записати отриману інформацію у формі тез.										
<i>«Під поверхнею ідеї об'єднаної імперської системи Китаю завжди відчувалися відмінності всередині та між державними організаціями, соціальними групами, регіонами, етнічними групами та релігійними вірувань... Так звана чиста ханська національність і образ її імперської культури завжди була фантазією».</i> <i>історик Ван Хуей</i>	Займи позицію Учитель пропонує учням цитату. Учні мають зайняти позицію – погодитись з твердженням або спростувати його, аргументуючи власний вибір.										
<table border="1"> <thead> <tr> <th>твір / автор</th><th>зображення Кореї у творі</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>твори єзуїтів Китаю</td><td>зображували Корею як підлеглу периферійну державу, яка не має власної національної ідентичності</td></tr> <tr> <td>трактат М. Річі «Історія християнських експедицій до Китаю, здійснених Суспільством Ісуса»</td><td>Корея представлена як слабка у військовому відношенні країна, нездатна оборонятися проти японських агресорів</td></tr> <tr> <td>А. Семеду "Китайська імперія" (1642 р.)</td><td>показує Корею як малу і незначну державу</td></tr> <tr> <td>М. Мартіні "Новий атлас Китаю"</td><td>китайська версія заснування Чосону, підкреслює несамостійність Кореї</td></tr> </tbody> </table>	твір / автор	зображення Кореї у творі	твори єзуїтів Китаю	зображували Корею як підлеглу периферійну державу, яка не має власної національної ідентичності	трактат М. Річі «Історія християнських експедицій до Китаю, здійснених Суспільством Ісуса»	Корея представлена як слабка у військовому відношенні країна, нездатна оборонятися проти японських агресорів	А. Семеду "Китайська імперія" (1642 р.)	показує Корею як малу і незначну державу	М. Мартіні "Новий атлас Китаю"	китайська версія заснування Чосону, підкреслює несамостійність Кореї	Робота з таблицею «Думки європейських мандрівників» Учитель пропонує учням опрацювати таблицю, узагальнити матеріали і зробити висновки щодо зображення істориками взаємин Кореї та Китаю. <i>Чому мандрівники висловлювали думки про другорядність корейської держави порівняно з Китаєм або Японією?</i>
твір / автор	зображення Кореї у творі										
твори єзуїтів Китаю	зображували Корею як підлеглу периферійну державу, яка не має власної національної ідентичності										
трактат М. Річі «Історія християнських експедицій до Китаю, здійснених Суспільством Ісуса»	Корея представлена як слабка у військовому відношенні країна, нездатна оборонятися проти японських агресорів										
А. Семеду "Китайська імперія" (1642 р.)	показує Корею як малу і незначну державу										
М. Мартіні "Новий атлас Китаю"	китайська версія заснування Чосону, підкреслює несамостійність Кореї										
Тема уроку «РИСИ НАЦІОНАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ КОРЕЙЦІВ»											
Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів: діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного і системного мислення, внаслідок чого вони зможуть: – оцінювати взаємовпливи історичних подій, явищ, процесів, вчинків історичних осіб; – оцінювати впливи різних чинників на формування громадського простору; – аналізувати джерело інформації та оцінювати його;											

– добирати аргументи для підтвердження або спростування судження, висновку, оцінки історичної події, явища, процесу; – оцінювати аргументованість суджень, висновків щодо історичної події, явища, процесу; – досліджувати історичну реальність з урахуванням причинно-наслідкових і системно-структурних зв'язків; – висловлювати ціннісні судження щодо історичних і суспільно значимих подій, явищ і процесів. Знати: державні й національні символи Кореї, походження корейської мови, основні корейські традиції та особливості культури. Розуміти: особливості національного характеру корейців, вплив релігії та традицій на формування корейських національних цінностей і культури. Уміти: опрацьовувати візуальні й текстові джерела; порівнювати різномірні джерела інформації, характеризувати їх особливості; визначати особливості розвитку корейської держави та культури; оцінювати взаємини Кореї та України; висловлювати власне ставлення до цінностей і традицій корейської культури як частини світового загальнокультурного надбання; визначати особливості національного характеру корейців та українців.
Задум уроку: Ознайомити учнів з рисами національного характеру корейців і культурними цінностями корейського народу. Сьогодні корейська мова, культура набувають стрімкої популярності серед української молоді. Корейську вивчають в деяких школах, діють відділення корейської мови у трьох закладах вищої освіти України. Сучасна молодь захоплюється музикою К-поп, корейським кіно, косметикою тощо. Стрімко зростає кількість прихильників Кореї. Це отримало назву «корейська хвиля». Отже, дослідження й вивчення корейської культури, традицій, звичаїв, особливостей національного характеру корейського народу сьогодні є актуальною темою. Урок доцільно побудувати на основі двох сюжетів. Сюжет 1 присвячений висвітленню особливостей національної корейської культури, деяких звичаїв і традицій. Учитель розкриває тему формування і розвитку національної культури Кореї: державні й національні символи, мову й діалекти, особливості побуту. Сюжет 2 присвячено рисам національного характеру корейців, особливостям взаємин з іншими народами, зокрема й українцями.
Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки: 1. Історія України. Всесвітня історія. 6 клас. Розділ 2. Цивілізації Стародавнього Сходу. 2. Історія України. 7 клас. Розділ 2. Русь-Україна наприкінці X–у першій половині XI ст. Розділ 3. Русь-Україна у другій половині XI–першій половині XIII ст. 3. Всесвітня історія. 7 клас. Розділ 1. Становлення перших держав Середньовіччя. Розділ 2. Формування європейського середньовічного суспільства. 4. Вербицька П., Волошенюк О., Горленко Г. Розділ 1. Особистість та її ідентичність. Розділ 2. Права і свободи людини. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти : підручник. Київ, 2018. С. 5–54. URL: https://pidruchnyk.com.ua/1366-gromadyan-osvita-verbicka-10-klas.html . 5. Тема «Республіка Корея» / Г. Довгань та ін. Географія 10 клас (профільний рівень). Харків, 2018. С. 143–148. URL: https://shkola.in.ua/1639-heohrafiia-10-klas-dovhan-2018-prof.html 6. Масол Л. Мистецтво далекосхідного культурного регіону. Мистецтво 10-11 клас : підручник. Київ, 2018. С. 44–54. URL: https://shkola.in.ua/1676-mystetstvo-10-11-klas-masol-2018.html
Організація діяльності учнів Перед уроком учні отримують <i>випереджальне завдання</i> – ознайомитися з корейським мистецтвом та обрати ті мистецькі витвори, які, на їхню думку, розкривають особливості корейської культури (варіант 2 – знайти статті та новини в мережі Інтернет, які розкривають корейсько-українські відносини на сучасному етапі). У випереджальному завданні доцільно також надати учням різні теми для вибору «експонатів»: 1) одяг, 2) предмети побуту, 3) традиції і звичаї, 4) їжа, 5) релігія. Завдання: бути готовими продемонструвати обраний витвір мистецтва і прокоментувати його з погляду культурної цінності. Організація діяльності учнів здійснюється в два етапи відповідно до сюжетів, які вивчаються.
Проблемні питання, що розв'язуються Упродовж уроку учні досліджують проблеми походження давньокорейської держави, знаходячи відповіді на питання: Які риси притаманні корейському національному характеру? Чи відрізняються вони від рис українського національного характеру? У чому полягає самотність корейської культури доби Чосон?

Змістові наголоси

Мета і завдання уроку визначили низку змістових акцентів, а саме: *людиноцентричний* – увага до людини в різних її проявах, її поведінкових мотивацій, відкриття зв'язку між формуванням особистісних цінностей і розвитком суспільства; зміни ментальних рис особистості під впливом історичних чинників, спільного та відмінного в ціннісних орієнтаціях представників різних народів на прикладі корейців та українців; *націєтворчий* – ознайомлення з основними віхами корейської історії з погляду формування сучасної нації та громадянського суспільства в порівнянні з подібними процесами в Україні; *культурологічний* – акцент на культурі як відображенні цінностей суспільства, а її поширення – як шлях до порозуміння й запобігання конфліктів.

Оцінювання досягнень учнів здійснюється на кожному етапі уроку – після завершення сюжету 1 (оцінку кожний учасник групи визначає самостійно за такими критеріями:

Ефективність роботи в групі	Випереджальне завдання (проведення уявної екскурсії)	Наявність власної думки, активність на 1 етапі уроку	Максимальна оцінка
(від 0 до 3)	(від 0 до 6)	(від 0 до 3)	12

Критерії оцінювання по завершенні сюжету 2:

Активність під час обговорення	Індивідуальна робота	Пошукова робота	Робота з таблицею	Наявність власної думки на 2 етапі уроку	Максимальна оцінка
(від 0 до 3)	(від 0 до 2)	(від 0 до 2)	(від 0 до 3)	(від 0 до 2)	12

Ресурси:

- Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан»
- Презентація в ресурсі Канва:
https://www.canva.com/design/DAF5xApKrSU/v9loO2CvH-DgobTKpVi2Yg/edit?utm_content=DAF5xApKrSU&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton
- Посилання на сайти: <https://koreancenter.org.ua/pro-koreiu/znajomstvo/natsionalni-symvoly/>
- Гімн Кореї <https://www.youtube.com/watch?v=w6zNeG8Z2JQ>
- Додаткові матеріали на Гугл-диск
<https://docs.google.com/document/d/1vdNVzub1dHFZQ8iZC3xetatsjRISrb0/edit?usp=sharing&ouid=114311624347743262912&rtpof=true&sd=true>
- Сайт генерації імен корейською мовою <https://psycatgames.com/uk/name-generator/korean/>
- Посилання на ChatGPT 1. <https://chat.openai.com/>

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. Особливості національної корейської культури

(Час: 20 хвилин)

Розгляньте колаж і дайте відповідь на запитання:

Які зразки корейської культури вам знайомі?

Що на колажі нового для вас?

Спираючись на колаж, прокоментуйте, які особливості має культура корейського народу?

Робота в групах

Створюються 2 групи

Група 1 отримує завдання і працює з матеріалами сайту Корейського культурного центру: <https://koreancenter.org.ua/pro-koreiu/znajomstvo/natsionalni-symvoly/>

Завдання: ознайомитися з національними символами корейців; знайти інформацію про походження й символіку національного прапора Республіки Корея; прослухати гімн Республіки Корея: <https://www.youtube.com/watch?v=w6zNeG8Z2JQ>

За результатами роботи учні створюють ментальну карту і презентують результати в класі.

Група 2 працює з матеріалами Goole-диску за посиланням: <https://docs.google.com/document/d/1vdNVzub1dHFZQ8IZC3xetatsjRIStrb0/edit?usp=sharing&ouid=114311624347743262912&rtopof=true&sd=true>

Завдання: згенерувати свої імена корейською мовою, використавши онлайн-сервіс <https://psycatgames.com/uk/name-generator/korean/>, прочитати міф про гору Амісан і відповісти на запропоновані запитання.

За результатами роботи учні укладають своєрідний буклет для туриста, присвячений виникненню корейської мови в корейській міфології.

Матеріал для групи 1

Корейська мова

Державною мовою Республіки Корея є корейська. Нею говорить близько 70 млн. осіб, вона вивчається у 50 країнах світу і посідає 10-те місце за поширеністю. Корейська мова є офіційною та домінує в країні. У державі існує офіційний регулювальний орган щодо вживання й вивчення корейської мови – Національний Інститут корейської мови (국립국어원), який було створено за наказом президента 23 січня 1991 р. в Сеулі.

Корейська мова вважається ізольованою мовою. Проте наявні декілька вимерлих споріднених мов, які разом із корейською та чеджуською мовою (нею розмовляють у провінції Чеджу і вважається, що вона дещо відрізняється) утворюють корейську мовну сім'ю. Припускають, що лінгвістична батьківщина корейської мови знаходиться десь у Маньчжурії, вона гіпотетично належить до алтайських мов, хоча така класифікація ставиться під сумнів. Розрізняють 6 діалектів: північно-східний, що включає корейські говори північно-східного Китаю; північно-західний; центральний; південно-східний, який має велику кількість загальних рис з північно-східним, південно-західним діалектами; а також діалект острова Чеджу, котрий, як і північні діалекти, зберіг низку архаїчних рис. Діалектні відмінності корейської мови стосуються переважно фонетики й лексики, меншою мірою - морфології, однак у XX ст. сталося нівелювання діалектів.

Завдання: за допомогою онлайн-сервісу <https://psycatgames.com/uk/name-generator/korean/> згенеруйте свої імена корейською.

Корейська міфологія

Протягом багатьох століть Корея була культурно-ідеологічним посередником між Східною Азією і населенням островів Тихого океану (переважно Японії). Її міфологія формувалася під впливом індійсько-буддійської і китайської цивілізацій. Культура стародавніх корейців, яка є за своїм характером автохтонною, тобто характерною лише для цієї території, подарувала людству безліч унікальних міфів і переказів, що увійшли до скарбниці світової літератури. Найбільш ранні зразки міфів і легенд були виявлені вченими в хроніках стародавніх держав Сілла, Пекче і Когурьо, які існували в різні історичні періоди на території, прилеглої до сучасного Пхеньяну. Крім того, записи, що стосуються корейської міфології, містяться у китайських історіях знаменитих династій. Однак найбільш повне уявлення про цей жанр народної творчості надає перший офіційний корейський літопис «Самгук саги», датований 1145 р.

Завдання: Прочитайте міф про гору Амісан. Поміркуйте, як у цій легенді відобразилося ставлення корейців до природи, до таких людських цінностей, як працьовитість і повага до старших, а також відповідальність за власні вчинки?

Легенда про Амісан

На північному сході Південної Кореї знаходиться гора Амісан. Верхня її частина роздвоєна, що робить її схожою на двогорбого верблюда. Про походження такої незвичної форми розповідає давня легенда.

Виявляється, у давні часи гора не мала такого особливого вигляду. Біля її підніжжя жила бідна селянка з сином і дочкою. Жінка ця була скромною і непомітною, але діти в неї народилися велетнями (про їхнього батька в легенді не згадується).

Одного разу діти затіяли змагання на силу й витривалість. За умовами переможець отримував право вбити переможеного. Хлопчина мав пробігти за день 150 верст у важких сталевих черевиках, а його сестра тим часом – звести муровану стіну навколо гори Амісан. Дівчина була працьовита і надвечір вже завершувала справу. Але несподівано її покликала мати вечеряти. Вона зупинилася і вирушила додому.

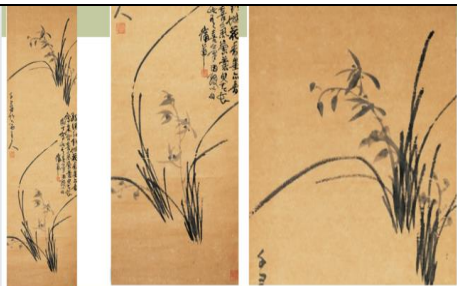
У цей час повернувся захеканий від важкої пробіжки брат і побачив, що стіна недомурована. Він визнав себе переможцем, вхопив меч і відрубав сестрі голову. Проте його радість була затьмарена розповіддю матері про те, що через неї дочка не встигла завершити розпочату справу. Усвідомивши помилку, син відчув, що згانیвся. Тоді він спробував встромити клинок у власні груди, але смертоносна зброя відскочила і відлетіла у бік гори. Меч вдарився об вершину і залишив виймку, яка надала їй форми двогорбого верблюда.

Уявна екскурсія «Галерея корейського мистецтва». Щоб зацікавити учнів вивченням культурних надбань корейського народу, учитель пропонує учням ознайомитися з витворами мистецтва і для цього робить добірку ілюстративних матеріалів, яку учні мають не просто доповнити, а підготуватися до проведення «екскурсії» (див. випереджальне завдання).

Розповідь вчителя.

Протягом століть корейські художники й ремісники виготовляли керамічні, лаковані, металеві вироби, скульптури, картини і текстиль. Ці речі використовували в повсякденному житті, для палацових або культових (релігійних) церемоній. Їх вигляд залежав від традицій, естетичних уподобань конкретного часу, а також від доступних матеріалів і технологій.

Учитель пропонує учням ближче ознайомитися зі світом корейського мистецтва за допомогою екскурсії до віртуального музею. Він розпочинає «екскурсію» (презентація, слайди № 3-6), описує і характеризує «експонати», пояснює їх значення і культурну цінність. Його розповідь-«екскурсію» продовжують учні.

Чорнільні орхідеї (Min Yeong-ik, 19-20 ст., Музей провинції Кьонгі)

Портрет Ї Дже (1803, Національний музей Кореї)

Гробниця Анак № 3. Фрески гробниці Когурьо (Північна Корея, 357)

Фреска в храмі Бонгам, Мунгьон

Сюжет 2. Ментальність корейців. Корейсько-українські відносини

(Час 20 хвилин)

Кі-чан Квон: «Корейці ніколи по-справжньому не асимілювалися, тому що у нас завжди була своя мова, яка вирізняла й об'єднувала нас»

«Корейці справді дуже вдячні королю Седжону за його безмірно щедрий подарунок своєму народу – мову. Саме тому на головній вулиці Сеула – на сеульському Хрещатику – встановлено всього дві статуї, і одна з них – статуя короля Седжона Великого».

Подумайте, чому Кі-чан Квон надає такого значення саме мові?

Як корейці популяризують свою мову й культуру сьогодні?

Робота в групах

Група 1 знайомиться з корейськими прислів'ями, аналізує їх і намагається визначити риси національного характеру корейців.

Завдання: прочитати прислів'я та на їх основі скласти чек-лист «10 чеснот корейського народу».

Корейські народні прислів'я

- Самотньому скрізь чути пісню ворога.
- Навіть три мірки перлів не стануть коштовними, якщо їх не нанижуть.
- Мужність від смерті рятує.
- Доброго діла не відкладай.
- Щоб тигра піймати, треба йти в гори.
- Народиться багатир – з'явиться й крилатий кінь, народиться художник – знайдеться й чудовий пензель.
- Сокира затупилась – підгостриш, а людина помре – не вернеш.
- Не прогудувала земля – не прогудують і гори.
- Кмітливого зайця хортів не наздогнати.
- Поміраючи, залиш своє вміння живим.
- У того, хто тримає ножа за ручку, за вістрія його не віднімеш.
- Бери дружину в руки, поки не зносила весільної сукні.

Матеріал для групи 1.

На теренах України 6 тис. років тому існувала трипільська цивілізація. На Корейському півострові найдавнішим протодержавним утворенням вважають королівство Кочосон (близько 5 тис. років тому). Мешканці цієї держави співали пісень, танцювали, надавали перевагу білому одягу, який для цієї країни став традиційним. Багатовікові знання корейців зберігалися впродовж тисячоліть у прислів'ях, як і прислів'я, котрі слід вважати джерелом дослідження національного характеру народу.

Група 2 працює із запропонованою інформацією, фрагментами статей і новинами, пов'язаними з Кореєю і Україною. Результат у вигляді невеличкого есе група презентує на уроці.

Матеріал для групи 2.

Республіка Корея була однією з перших держав, які визнали незалежність України. З часу встановлення дипломатичних відносин між Україною та Республікою Корея обома сторонами докладено чимало зусиль для розбудови повномасштабного співробітництва у сферах взаємного інтересу. У географічному розрізі Республіка Корея залишається провідним інвестором в економіку нашої країни серед азійських країн. У 2016 р. в Україну було залучено корейських інвестицій на суму близько 172 млн. дол. США. Водночас цей показник становить лише 0,4% загального обсягу прямих іноземних інвестицій, які надійшли в українську економіку. Сьогодні в нашій країні працює понад 30 підприємств із корейським капіталом, серед яких найбільші корейські компанії «Samsung», «LG», «Hyundai». У контексті міжнародної політики Україна та Республіка Корея мають спільне бачення підходів до вирішення багатьох гострих питань, зокрема наші держави виступають за неухильне дотримання режиму нерозповсюдження зброї масового ураження.

Завдання: ознайомтеся з запропонованими публікаціями й поточними новинами, які присвячені сучасному стану корейсько-українських взаємин. Напишіть невелике есе «Корея та Україна: далекі географічно – близькі за духом».

Група 3 працює з ChatGPT, визначає провідні напрями корейсько-українських відносин і заповнює таблицю:

Напрями корейсько-українських відносин та їх значимість для України

Політичні	
Торговельно-економічні	
Науково-технічна співпраця	
Культурна співпраця	
Підтримка України у війні	

ТЕМА 2. «БОРОТЬБА ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ КОРЕЇ»

Сергій ШМИРКО,

учитель історії та правознавства, Запорізька гімназія № 97 Запорізької міської ради

МОДЕЛЮВАННЯ ТЕМИ

Тема охоплює період від проголошення Корейської імперії до здобуття Кореєю незалежності після сорокарічного японського колоніального правління. У ній виокремлюються дві провідні змістові лінії: встановлення та еволюція японського колоніального режиму, зокрема його асиміляційна політика щодо корейців, і боротьба корейців за незалежність своєї країни. Звідси випливає необхідність присвятити цим лініям два окремих уроки.

Тема	Проблемні питання, що розв'язуються	Задум уроку
Японська колонізація Корей	<i>Який вплив на Корею й корейців справила японська колонізація?</i> <i>Як колоніальне минуле впливає на сучасні корейсько-японські відносини?</i>	Урок будується за принципом «занурення», тому передбачає зосередження на двох сюжетах. Сюжет 1 передбачає загальний огляд колоніальної політики Японії щодо Корей та створення на основі аналізу низки джерел інтелектуальної карти японського правління в Корей. Сюжет 2 спрямований на деталізацію окремих аспектів колоніального правління і встановлення за допомогою кроссенсу логічних зв'язків між діями японської влади.
Корейський рух за незалежність	<i>Як виник рух за незалежність Корей і яку роль він відігравав у її історії?</i>	Корейський рух за незалежність був реакцією на колоніальну політику Японії й залежно від цього набував різних форм. Тому доцільно побудувати урок як послідовне ознайомлення з ними шляхом аналізу джерел. Це зумовило трисюжетну структуру заняття. Сюжет 1 знайомить учнів зі стихійними народними повстаннями початку XX ст. Сюжет 2 присвячений діяльності легальних національно-патріотичних організацій. Сюжет 3 простежує піднесення національно-визвольної боротьби після анексії Корей, започаткування «Руху 1 березня 1919 р.».

Головні змістові наголоси теми

Мета й завдання уроку визначили такі змістові акценти: *націєтворчий* – ознайомлення з основними віхами корейської історії з погляду формування сучасної нації та громадянського суспільства в порівнянні з подібними процесами в Україні; *антиімперський* – вивчення впливів імперської політики на суспільне життя пересічних корейців та українців, актів і рухів спротиву цій політиці та подолання її наслідків.

Характеристика діяльності учнів

Протягом вивчення теми 2 передбачається, що учні працюють з різними джерелами інформації. Під час презентації результатів роботи учням пропонуються різноманітні способи узагальнення, як-от: сенкан, кроссенс, хмаринка слів тощо.

Саме заняття проходить як чергування індивідуальної, парної та групової форм організації пізнавальної діяльності учнів. Широко практикується виконання учнями випереджальних завдань з подальшим звітом про їх виконання в класі.

Тема уроку «ЯПОНСЬКА КОЛОНІЗАЦІЯ КОРЕЇ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів:

діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного і системного мислення, внаслідок чого вони зможуть:

- визначати тенденції розвитку суспільства, притаманні певній епосі / періоду;
- оцінювати впливи різних чинників на формування громадського простору;
- аналізувати джерело інформації та оцінювати його;

– добирати аргументи для підтвердження або спростування судження, висновку, оцінки історичної події, явища, процесу; – оцінювати аргументованість суджень, висновків щодо історичної події, явища, процесу. Знати: сутність поняття «асиміляція»; характер, основні етапи й напрямки японської колоніальної політики в Кореї; умови договорів про протекторат і анексію Кореї. Розуміти: імперський, колоніальний характер японського правління в Кореї; основні суперечності колоніальної політики щодо місцевого населення; взаємозв'язок між колоніальною політикою Японії в Кореї та розгортанням руху за незалежність Кореї. Уміти: дати оцінку японському правлінню в Кореї, порівнювати імперську політику Японії з політикою інших імперій на підкорених територіях, аналізувати історичні джерела, візуалізувати результати навчальної діяльності у вигляді інтелектуальної карти.
Час: 45 хвилин
Задум уроку. Урок будується за принципом «занурення», тому передбачає зосередження на двох сюжетах. Сюжет 1 присвячений загальному огляду колоніальної політики Японії в Кореї на основі аналізу низки джерел і створення інтелектуальної карти японського правління в Кореї. Сюжет 2 передбачає деталізацію окремих аспектів колоніального правління і встановлення за допомогою кроссенсу логічних зв'язків між заходами японської влади.
Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки: 1. Всесвітня історія. 9 клас. Розділ 2. Початок японської територіальної експансії, «Пробудження Азії» 2. Всесвітня історія. 10 клас. Розділ 2. Облаштування повоєнного світу. «14 пунктів» Вудро Вільсона. Паризька мирна конференція. Розділ 5. Держави Азії та Латинської Америки. Японія. Мілітаризація економіки, державних інституцій та суспільної свідомості населення. Зовнішня експансіоністська політика. 3. Географія. 10 клас. Розділ: Регіони та країни світу. Тема: Країни Азії. (Учень / учениця порівнює особливості господарства різних за рівнем економічного розвитку країн Азії; оцінює роль країн Азії в світі). 4. Громадянська освіта. 10 клас. Розділ: Людина в соціокультурному просторі. Тема: Конфлікти. (Учень / учениця знає та критично оцінює причини зародження конфліктів, аналізує шляхи подолання конфліктних ситуацій; формує навички ефективної комунікації та ненасильницького розв'язання соціальних конфліктів).
Організація діяльності учнів Перед проведенням уроку учні отримують випереджальне завдання: ознайомитися з короткою інформацією «Корея в епоху японської колоніальної залежності» (навчальні матеріали до курсу «Республіка Корея: історія дива на річці Хан». Тема 2. Боротьба за незалежність). Організація діяльності учнів здійснюється в два етапи відповідно до виучуваних сюжетів. На першому етапі учитель зосереджує увагу учнів на особливостях процесу колонізації Кореї і пропонує їм об'єднатися у три групи з однаковою кількістю учасників. Кожна група отримує джерела, де висвітлюється японська колоніальна політика. У кожній групі здійснюється внутрішній розподіл обов'язків таким чином, щоб конкретний учень досліджував певний напрям колоніальної політики. Після вивчення джерел складається інтелектуальна карта, на якій у кожного учня є власна «ділянка». На наступному етапі учні у групах заповнюють квадрат кроссенсу. Наприкінці уроку групи презентують створені інтелектуальні карти та кроссенси. Учні коментують їх, відповідають на питання вчителя чи представників інших груп.
Змістові наголоси: <i>антиімперський</i> – вивчення впливів імперської політики на суспільне життя й пересічних громадян Кореї та України, активів і рухів спротиву цій політиці та подолання її наслідків; <i>націєтворчий</i> – ознайомлення з основними віхами корейської історії з погляду формування сучасної нації та громадянського суспільства порівняно з аналогічними процесами в Україні. Проблемні питання, що розв'язуються Протягом уроку учні досліджують такі проблеми : <i>Як вплинула на Корею та корейців японська колонізація?</i> <i>Як колоніальне минуле впливає на сучасні корейсько-японські відносини?</i>
Оцінювання здійснюється за 12-ти бальною шкалою як комплексне за урок: 4 б. – дослідження джерел і відображення результатів на інтелектуальній карті, 4 б. – участь у складанні кроссенсу, 4 б. – участь у презентації та обговоренні результатів роботи інших груп.

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. Основи колоніальної політики Японії в Кореї

(Час: 15 хвилин)

На початку уроку відбувається актуалізація знань учнів за допомогою хмаринки слів. Учитель, використовуючи <http://wsnigibordart.com/>, пропонує зробити учням хмаринку слів з теми «Корея на початку XX ст.». Протягом однієї хвилини учні мають записати слова, які спадають їм на думку. Наприклад:

Завдання для учнів: поясніть, чому саме ці слова спали вам на думку під час складання хмарини слів?

Учитель стисло повідомляє про особливості процесу колонізації Кореї та пропонує об'єднатися у три групи з рівною кількістю учасників. Кожній групі надаються фрагменти матеріалів «Японська колонізація Кореї: 1910–1945» (джерела матеріалів до курсу), де висвітлюється японська колоніальна політика.

У групах учні розподіляють між собою напрями дослідження: економіка, політика, суспільство, культура, освіта, релігія. До запропонованих джерел учні допущають інформацію, отриману з інших джерел «Матеріалів до курсу», які привернули увагу при підготовці до уроку. Кожен учень фіксує результати роботи в такий спосіб, щоб ті стали частиною інтелектуальної карти групи.

Інтелектуальна карта – це структурна схема, у центрі якої розміщено ключове поняття «Японська колоніальна політика в Кореї». Від цього поняття в різні боки ідуть 6 промінців (економіка, політика, суспільство, культура, освіта, релігія). До кожного з цих напрямів мають прикріплюватися учнівські нотатки.

Сюжет 2. Кроссенс (Час: 20 хвилин)

Цей сюжет передбачає деталізацію за допомогою кроссенсу окремих аспектів колоніального правління і встановлення логічних зв'язків між діями японської влади.

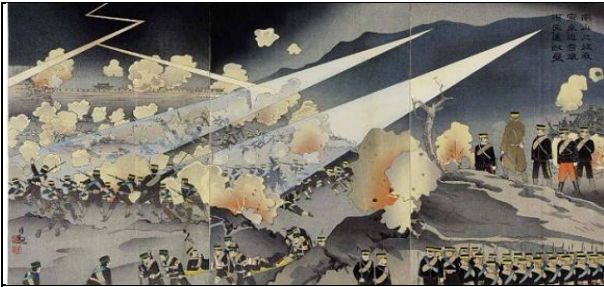
Кожній групі надаються візуальні джерела, які свідчать про перебіг колонізації Кореї та особливості японської політики, а також питання до них. Після аналізу кожного джерела учні обмінюються ними і після завершення презентують спільну роботу – заповнений квадрат кроссенсу.

1□	2□	3□
8□	9□	4□
7□	6□	5□

Одним із методів розвитку критичного мислення є «кроссенс» (перехрестя значень, понять) – візуальний асоціативний ланцюжок, який складається з 9 зображень, кожен з яких пов'язаний з попереднім і наступним зображенням, що в результаті з різних сторін розкриває певне поняття, явище або факт.

Зв'язки можуть бути як поверховими, так і глибинними. Читати кроссенс потрібно зверху донизу і зліва направо, далі рухатися тільки вперед і закінчувати на центральному 9 квадраті – таким чином виходить ланцюжок загорнутий «равликом». Починати можна як з першої, так і з будь-якої відомої учням картинки. Зазвичай, зв'язки визначаються як периметр між квадратами 1-2, 2-3, 3-4, 4-5, 5-6, 6-7, 7-8, а також по центральному хресту між квадратами 2- 9, 6-9, 8-9 і 4-9. Таким чином, кроссенс є сукупністю дванадцяти (за числом сусідніх пар) асоціативних головоломок. Відповідь не завжди є однозначною, але в більшості випадків ті, хто розв'язують, знаходять однаковий ланцюжок асоціацій. Кроссенс дозволяє «оживити» історію образами – портретами історичних діячів, витворами мистецтва, зображенням предметів матеріальної культури, сюжетними картинками сучасників.

Учня для складання кроссенса пропонуються такі візуальні джерела:

1.
Штурм японськими військами російських позицій (події російсько-японської війни)

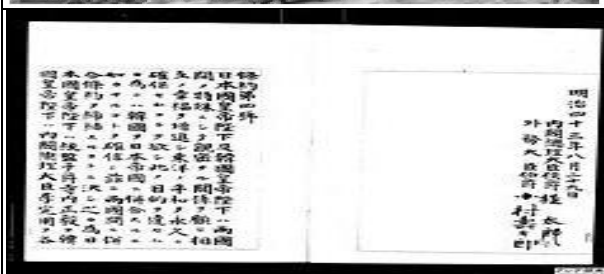

2.
Плакат Найсенітай, який зображує Корею та Японію одним цілим, а японців і корейців - єдиним народом.

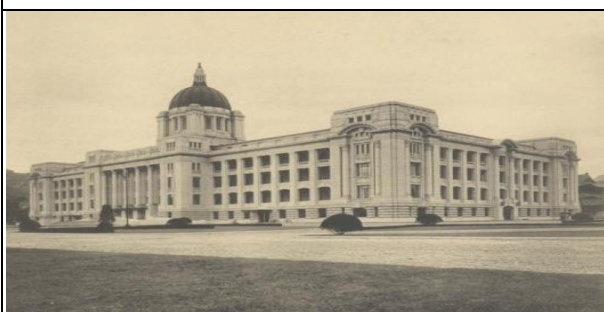
4.
На малюнку зображено корейський порт. Закреслений.

За японо-корейським договором самостійна торгівля в портах заборонялася.

5.
Цей документ (деякі слова не збереглися) починається так:
«Його Величність Імператор _____ повністю і _____ передає Його Величності Імператору _____ всі _____ праві на управління _____».

З якого документа ця фраза?

6.
Ця архітектурна споруда у м. Сеул була резиденцією Корейського генерал-губернатора.

У 1995–1996 рр. її знесли як пам'ятку іноземного панування.

	7. На світлині зображено спалення студентами-нацистами близько 20 тис. «неарійських за духом» книжок на площі Опері в Берліні у травні 1933 р. У Кореї лише у 1909 р. було знищено понад 4 тис. не схвалених владою журналів, книг і підручників.
	8. <i>Як Ви вважаєте, що зображено на світлині?</i> Це – кадр однієї з депортацій, здійснених советською владою, – примусове виселення кримських татар. Так само вчиняла і японська влада, переселяючи корейців на о. Сахалін і на територію Північно-Східного Китаю.
	9. Опитування BBC у 2014 р. показало, що 13% японців позитивно ставляться до впливу Південної Кореї, а 37% – негативно, у той час як 15% південнокорейців позитивно оцінили вплив Японії, а негативно – 79%. Підводячи підсумки опитування, BBC визначили відносини між двома країнами як стан «холодної війни».
Після презентації інтелектуальних карт і кроссенсів учням пропонується поміркувати над питаннями: <i>Як ви вважаєте, до яких процесів і подій у майбутньому могла привести така політика окупаційної влади?</i> <i>Які паралелі ми можемо провести з політикою советської влади щодо українства в 20-50-х рр. XX ст., російської окупаційної влади на тимчасово окупованих українських територіях у 2014-2022 рр.?</i>	
Оцінювання. За наявності часу можна запропонувати учням такі інструменти оцінювання. «Пригадай – підсумуй – запитай – пов’яжи за 2 хвилини». Кожна група за дві хвилини має пригадати й назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, почуті на занятті; за дві хвилини підсумувати їх одним реченням, записати одне основне питання, на яке хочуть отримати відповідь і знайти одну прив’язку цього матеріалу до основної теми курсу. «Спінер ідей». Учителю створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуєй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Представник кожної групи крутить спінер і просить членів групи відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді учень, який крутив, може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося». Підсумок уроку підводять учні. Учителю лише спонукає їх до цього і спрямовує їхню думку: «Прояпонський уряд вживав усіх заходів, щоб викоренити в корейців національну самосвідомість. Для утримання контролю над територією півострову потрібні були величезні та лояльні Японії трудові й військові ресурси, тому Японія почала вживати заходи щодо тотальної асиміляції корейців».	
Методичний супровід Відеоматеріали 1. Південна Корея. Від японської окупації до сучасності. Успіх через біль і страждання. https://www.youtube.com/watch?v=leuJ4Gka5gg 2. Корейська війна: крах бліцкригу Кім Ір Сена // Історія без міфів https://www.youtube.com/watch?v=nltK-y4lm6U	

Література: - Ковальчук Ю. А. Країнознавство: Корея : навчальний посібник / Ю. А. Ковальчук. К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2011. 343 с. - Новий погляд а історію Кореї. Під редакцією Хо Сун Чьол. Київ, 2010. 370 с. https://bamboo.ua.com/blog/397-short_korean_story.html - https://www.novadoba.org.ua/gromadska-osvita-ua
Тема уроку «КОРЕЙСЬКИЙ РУХ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ»
Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів: діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного і системного мислення, внаслідок чого вони зможуть: - визначати тенденції розвитку суспільства, притаманні певній епосі / періоду; - оцінювати впливи різних чинників на формування громадського простору; - аналізувати джерело інформації та оцінювати його; - добирати аргументи для підтвердження або спростування судження, висновку, оцінки історичної події, явища, процесу; - оцінювати аргументованість суджень, висновків щодо історичної події, явища, процесу. Знати: дату оприлюднення Декларації незалежності Кореї, причини, цілі та форми боротьби за незалежність. Розуміти: значення руху за незалежність Кореї для подальшого розвитку подій на Корейському півострові; взаємозв'язок руху за незалежність із характером японської колоніальної політики; ціну, яку сплатили борці за незалежність. Уміти: аналізувати історичні джерела відповідно до поставленого завдання, характеризувати основні етапи руху за незалежність Кореї, визначити суперечності, що існували всередині руху за незалежність щодо мети і форм боротьби; порівнювати рух за незалежність Кореї з українським національно-визвольним рухом.
Час: 45 хвилин
Задум уроку. Корейський рух за незалежність був реакцією на колоніальну політику Японії та залежно від неї набував різних форм. Тому доцільно побудувати урок як послідовне ознайомлення шляхом аналізу джерел із цими формами. Це зумовило трисюжетну структуру заняття: сюжет 1 знайомить учнів зі стихійними народними виступами початку XX ст., сюжет 2 присвячений діяльності легальних національно-патріотичних організацій, у сюжеті 3 простежується посилення національно-визвольної боротьби після анексії Кореї та започаткування «Руху 1 березня 1919 р.».
Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки: 1. Всесвітня історія. 9 клас. Розділ 3. Модернізація країн Європи та Америки в останній третині XIX – на початку XX ст. «Пробудження Азії» («Доба Мейдзі» в Японській імперії. Початок японської територіальної експансії). 2. Всесвітня історія. 10 клас. Розділ 1. Передумови першої світової війни. Війна та революції. 3. Всесвітня історія. 10 клас. Розділ 2. Облаштування повоєнного світу. 4. Громадянська освіта. 10 клас. Розділ: Людина в соціокультурному просторі. Тема: Конфлікти. (Учень/учениця знає та критично оцінює причини зародження конфліктів, аналізує шляхи подолання конфліктних ситуацій; формує навички ефективної комунікації та ненасильницького розв'язання соціальних конфліктів).
Організація діяльності учнів Передбачається кількаразова зміна форм діяльності учнів. При вивченні сюжету 1 – це індивідуальна форма роботи з написання сенкану, аналізу джерел і оформлення його результатів за допомогою стратегії кубування. Сюжет 2 передбачає роботу з документами в малих групах (2-4 учні). Ознайомлення з сюжетом 3 відбувається трьома великими групами учнів через дослідження джерел і узагальнення його результатів у схемі.
Змістові наголоси <i>антиімперський</i> – вивчення впливів імперської політики на суспільне життя й пересічних громадян Кореї та України, актив і рухів спротиву цій політиці та подолання її наслідків; <i>націєтворчий</i> – ознайомлення з основними віхами корейської історії з погляду формування сучасної нації та громадянського суспільства порівняно з аналогічними процесами в Україні.
Проблемне питання, що розв'язується: <i>Як виник рух за незалежність Кореї, яку роль він відіграв у історії?</i>

Оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою як комплексне за урок: 2 б. – складання сенкану, 3 б. – індивідуальна робота з текстом за стратегією кубування, 2 б. – робота в малих групах і заповнення таблиці, 3 б. – робота в великих групах і заповнення схеми, 2 б. – участь у підсумковому обговоренні.

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. Стихійні народні виступи

(Час: 15 хвилин)

Учнім пропонується при гадати матеріал минулого уроку «Японська колонізація Кореї», визначити його ключові моменти та їх зв'язок з темою сьогодишнього уроку. Після цього учні отримують завдання скласти сенкан на тему «Рух за незалежність», використовуючи свої знання з історії України та всесвітньої історії. Учител ь нагадує правила складання сенкана – неримованого п'ятивірша, який складається за такими правилами:

- I рядок – одне слово – тема вірша;
- II рядок – два слова – прикметники, які описують подію, тему, явище;
- III рядок – три слова – дія, пов'язана з темою;
- IV рядок – чотири слова – ставлення до теми;
- V рядок – одне слово-синонім – інша назва теми.

Наприклад: Сенкан на тему « Національно-визвольний рух».

- I. Повстання.
- II. Стихійне, визвольне.
- III. Охопило територію країни.
- IV. Мета: ліквідація окупаційного гніту.
- V. Боротьба.

Індивідуальна робота з текстом

Учні знайомляться індивідуально з текстом «Стихійні народні виступи в Кореї проти японського панування» (Додаток 1). Після його опрацювання вони виконують завдання використовуючи навчальну стратегію «Кубування», сутність якої полягає у виконанні кількох послідовних мислительних операцій:

1. Опишіть (подію, явище, героя).
2. Порівняйте ...
3. Засоціюйте (основна подія з характеристикою).
4. Проаналізуйте ...
5. Застосуйте ... (складіть есе, оповідання).
6. Знайдіть аргументи «за» і «проти».

Цей метод вивільняє учнів, полегшує огляд теми, надає можливість її багаторакурсного вивчення. Наприклад: 1. Опишіть подію (Стихійні народні виступи). 2. Порівняйте з іншими виступами, що відбувалися в цей час на території України і країн Європи. 3. Засоціюйте цю подію. 4. Проаналізуйте причини, характер, рушійні сили, значення народних виступів в Кореї. 5. Складіть невеличку (7-8 речень) оповідку про стихійні народні виступи у Кореї на початку XX ст. 6. Які, на вашу думку, були позитивні й негативні моменти у стихійних народних виступах у Кореї?

Сюжет2. Діяльність легальних національно-патріотичних організацій

(Час: 10 хвилин)

Самостійна робота учнів у малих групах (2-4 учні) з джерелом (Додаток 2), у процесі якої заповнюється таблиця:

Національно-патріотичні організації Кореї		
Назва організації	Форми діяльності	Наслідки діяльності

Питання для учнів:

Які форми діяльності були притаманні легальним національно-патріотичним організаціям Кореї?

Які наслідки мала діяльність національно-патріотичних організацій Кореї?

Як Ви вважаєте, чому легальні національно-патріотичні організації не мали успіху в боротьбі?

Сюжет 3. Посилення національно-визвольної боротьби після анексії Кореї.

«Рух 1 березня 1919 р.»

(Час: 15 хвилин)

Групова робота учнів з джерелами. Учні самі об'єднуються у три групи для розв'язання наступних питань (щоб склад груп був більш-менш рівним за чисельністю, необхідно коригування вчителем). Працюючи з джерелами «14 пунктів Вудро Вільсона» і «Березневе повстання 1919 року» (Додаток 3, 4, 5), учні вибудовують логічний «ланцюжок» і знаходять відповіді на питання, зазначені у схемі:

1 2 3 4 5	На яке положення 14 пунктів В. Вільсона спирались автори Декларації про незалежність? Відповідь
	Яка подія стала початком Березневого повстання? Відповідь
	Які наслідки мало повстання для її учасників? Відповідь
	Яку підтримку отримало повстання за межами Кореї? Відповідь
	Яку політику після повстання почала впроваджувати японська влада? Відповідь
Питання для підведення підсумків після заповнення таблиці : <i>Як ви вважаєте, що завадило корейському руху за незалежність досягти поставленої мети?</i> <i>Як ви вважаєте, яких цілей досягнув рух за незалежність на території Кореї?</i> <i>Які паралелі ви можете провести з національно-визвольним рухом в Україні ХХ ст. ?</i> Для узагальнення матеріалу використовується навчальна стратегія «вільного письма» (5 речень), сутність якої полягає в написанні учнями упродовж 5 хвилин того, що вони думають з приводу теми уроку. Потім учні обговорюють написане й відстоюють власну точку зору.	
Методичний супровід Відеоматеріали 1.Південна Корея. Від японської окупації до сучасності. Успіх через біль і страждання. https://www.youtube.com/watch?v=leuJ4Gka5gg 2. Корейська війна: крах бліцкригу Кім Ір Сена // Історія без міфів https://www.youtube.com/watch?v=nlTK-y4lm6U Література: 1. Гончар М. Б. «Чотирнадцять пунктів» Вільсона // Українська дипломатична енциклопедія: у 2 т. / ред. кол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. К.: Знання України, 2004. Т. 2 : М–Я. 812 с. 2. Ковальчук, Ю. А. Країнознавство: Корея: навчальний посібник / Ю. А. Ковальчук. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2011. 343 с. 3. Новий погляд на історію Кореї. Під редакцією Хо Сун Чьол. Київ, 2010. 370 с. 4. Син Хёнсик. История Кореи. Краткий популярный очерк / Пер. Л. А. Петрова. Сеул: KED. 2008. 5. Хан В. С. История Кореи / В. С. Хан. Ташкент: Baktriapress, 2013. 128 с. 6. Seth, Michael J., 1948—A concise history of modern Korea: from the late nineteenth century to the present / Michael J. Seth. Ss.46-50. 7. https://bambooua.com/blog/397-short-korean-story.html 8. https://www.novadoba.org.ua/gromadska-osvita-ua 9. https://web.archive.org/web/20070418165339/http://www.kimsoft.com/2004/samil-declaration.htm	
ДОДАТОК 1 Стихійні народні виступи в Кореї проти японського панування Японська експансія від самого початку викликала протести в корейському суспільстві, а з темпами його поширення – і збройний опір. Це вбивство японського офіцера і співробітників японської місії під час солдатського бунту в 1882 р., спалення японської місії в 1884 р., вигнання гірниками японських підприємців у 1892 р. в Кенсані, антияпонська спрямованість виступів під час селянської війни 1893-1894 рр. та китайсько-японської війни 1894 р., бої селянської армії з японцями в 1894 р., виступи 1895 р. після вбивства королеви Мін, погроми будинків прояпонських чиновників у 1896 р., вуличні сутички після підписання «Договору про протекторат» 1905 р. Наприкінці ХІХ– на початку ХХ ст. в Кореї були створені корейські партизанські загони «Йибен» («Армія справедливості») та «Тоніпун» («Армія незалежності»). Партизани руйнували японські установи, убивали японських чиновників і билися проти підрозділів японської поліції та армії. У 1906–1907 рр. бойові дії проти японців у різних провінціях вели загони Хон Бом До, Мін Джонс Сіка, Чхве Ік Хена, Сін Доль Сока, Кім Сон Юна та ін. У ці ж роки практично в усіх провінціях спалахували селянські повстання. У протестному русі брали участь різні верстви населення – рибалки нападали на японські судна, портовики бойкотували японські товари. Після зміщення імператора й розпуску корейської армії спалахнула нова хвиля збройного опору окупації. У липні 1907 р. повстав гарнізон міста Вонджу. Створений на його основі загін діяв у низці повітів. У серпні повстали солдати на острові Канхвадо. Хвилювання серед військових сталися у багатьох містах Кореї. Частина військових влилася до партизанського руху. До кінця року повстанський рух охопив усі провінції: якщо в 1907 р. японські війська й жандармерія брали участь у 322 боях з партизанськими загонами, то у 1908 р. їх кількість зросла до 1451. Повстанці застосовували й індивідуальний терор проти японських офіцерів і чиновників, а також прояпонських корейських чиновників і членів прояпонської організації «Ільчінхве». Так, із вересня 1907 по серпень 1908 р. було вбито 966 членів цієї організації. У березні 1908 р. було застрелено американця – дипломатичного радника – Стівенса, скерованого Японією до Кореї, який заявляв, що корейський народ вітає договір про протекторат. У жовтні 1909 р. на вокзалі в Харбіні Ан Джун Гін вбив генерального резидента в Кореї Іто Хіробумі. Однак до 1910 р. за переважання добре	

озброєної та навченої японської армії боротьба розрізаних повстанських загонів, що склалися переважно з селян, загасла. Деяких відомих партизанських командирів було схоплено і страчено (Хо Ві, Лі Ган Ньон). Жителів регіонів, де діяли повстанські загони, кидали до в'язниць або розстрілювали. Загони Хон Бом До і деяких інших командирів, що не склали зброю, змушені були піти до Маньчжурії та російського Примор'я і звідки продовжували рейди на територію Кореї.

Джерело: Seth, Michael J., 1948—A concise history of modern Korea : from the late nineteenth century to the present / Michael J. Seth. Ss.46-50

ДОДАТОК 2

Діяльність легальних національно-патріотичних організацій Кореї

Крім стихійних народних виступів та озброєної боротьби загонів «Ййбен», виникла й інша форма боротьби за незалежність — легальні національно-патріотичні організації. Такою було «Тоніпхепхве» («Товариство незалежності»), куди увійшли представники інтелігенції, студентства й патріотично налаштованих янбанів і чиновників. Вони видавали газету «Тоніп» («Незалежність»), організовували демонстрації. У червні 1904 р. було засновано «Товариство безпеки» («Поанхве», кер. Сон Су Ман), що виступило проти передачі японській компанії необроблених земель. Керівники «Поанхве» були кинуті до в'язниці, а товариство закрито. Продовжувачем справи «Поанхве» стало «Хелтонхве» («Товариство співробітництва»), однак і його керівників (Лі Джун та інших) було заарештовано, однак під тиском протестів незабаром звільнено. У грудні 1904 р. членами закритих організацій було створено «Конджинхве» («Асоціація соціального прогресу», кер. Лі Джун), але у повітах.

Улітку 1907 р., дізнавшись про зречення імператора Коджона, «Теханчаганхве» вивела людей на вулиці. Після цього вона була розпущена на підставі нового «Закону про підтримку громадського спокою», який давав право забороняти організації, патріотичну пропаганду й демонстрації. Однак члени «Теханчаганхве» відтворили організацію під новою назвою «Теханхепхве» («Корейське суспільство»), яка видавала друковану продукцію та мала на початку 1909 р. 60 відділень. З метою патріотичного виховання створювалися просвітницькі організації з вивчення національної історії та боротьби за незалежність інших країн. Оскільки державні школи були під контролем японців, і в них вивчалася японська історія, просвітителі почали створювати приватні школи. В 1908 р. було створено 3000 таких закладів.

Прояпонський уряд вживав усіх заходів, щоб придушити національну самосвідомість корейців. Багато приватних шкіл і просвітницьких товариств було закрито, а в 1909 р. - знищено понад 4 тис. не схвалених владою журналів, книг і підручників.

Джерело: Seth, Michael J., 1948—A concise history of modern Korea : from the late nineteenth century to the present / Michael J. Seth. Ss.46-50.

ДОДАТОК 3

«Декларація незалежності Кореї» 1 березня 1919 року

Цим ми проголошуємо незалежність Кореї та свободу корейського народу. Ми розповідаємо це світові на знак рівності всіх націй і передаємо це нашим нащадкам як їх невід'ємне право.

Ми робимо це проголошення, маючи за собою 5000 років історії та 20 000 000 об'єднаних вірних людей. Ми робимо цей крок, щоб забезпечити нашим дітям назавжди особисту свободу відповідно до пробудження свідомості цієї нової ери. Це чітке керівництво Бога, рушійний принцип сучасної епохи, справедлива вимога всього людського роду. Це те, що неможливо викоринити, чи задушити, чи заткнути рот, чи придушити будь-якими засобами.

Жертви старшого віку, коли панувала груба сила й дух грабіжництва, ми прийшли після цих довгих тисячоліть до того, щоб випробувати агонію десяти років іноземного гніту з кожною втратою права на життя, кожним обмеженням свободи, думки, кожною шкодою, заподіяною гідності життя, кожною втраченою можливістю заради участі в розумному розвитку епохи, у якій ми живемо.

Припустімо, якщо недоліки минулого потрібно виправити, якщо агонію сьогодення потрібно звільнити, якщо потрібно уникнути майбутнього гноблення, якщо потрібно звільнити думки, якщо потрібно надати право діяти місце, якщо ми хочемо досягти будь-якого шляху прогресу, якщо ми хочемо позбавити наших дітей від болісної, ганебної спадщини, якщо ми хочемо залишити благословення та щастя недоторканими для тих, хто приїде нам на зміну, першою з усіх необхідних речей є чітку незалежність нашого народу. Чого не можуть зробити наші двадцять мільйонів, кожна людина з мечем у серці, у цей день, коли людська природа та совість стоять на захисті правди та справедливості?

Який бар'єр ми не можемо подолати, якої мети не досягти?

У нас немає бажання звинувачувати Японію в порушенні багатьох урочистих договорів, укладених з 1836 р., ані особливо виділяти вчителів у школах чи урядовців, які ставляться до спадщини наших предків як до власної колонії, а до нашого народу та його цивілізації як до нації дикунів, що знаходять задоволення лише в тому, щоб бити нас і підводити під свою п'яту.

Ми не хочемо шукати особливих провин у відсутності справедливості Японії або її презирстві до нашої цивілізації та принципів, на яких тримається її держава; нам, у кого є більше причин докоряти собі, не потрібно витрачати дорогоцінний час на пошук недоліків в інших; також не потрібно нам, яким так терміново потрібно будувати майбутнє, витрачати даремні години на те, що минуло і зникло. Наша нагальна потреба сьогодні — це облаштування цього будинку чи нашого, а не дискусія про те, хто його зламав чи що спричинило його руїну. Наша робота полягає в тому, щоб очистити майбутнє від поразок згідно з ширим велінням сумління. Нехай нас не сповнують гіркота чи образа через минулі страждання чи минулі випадки гніву.

Наша частина полягає в тому, щоб вплинути на японський уряд, яким домінує стара ідея грубої сили, яка має намір суперечити загальному та загальному закону, щоб він змінився, діяв чесно та згідно з принципами права та правди. Результатом анексії, здійсненої без будь-якої наради з корейським народом, є те, що японці, байдужі до нас, використовують будь-яку упевненість для власних інтересів і за допомогою фальшивих цифр показують прибутки і збитки між нами, двома народами. найбільш неправдиві, риючи траншею вічної образи все глибше й глибше, чим далі вони заходять.

Хіба шлях просвітленої відваги не повинен полягати в тому, щоб виправити зло минулого ширими способами, і через справжнє співчуття та дружнє почуття створити новий світ, у якому два народи будуть однаково благословенні?...

Джерело The March First Proclamation of Korean Independence. Web.archive. URL: <http://samil-declaration.htm>

ДОДАТОК 4**14 пунктів Вудро Вільсона**

1. Скасування таємних міжнародних угод, мирні договори та їх обговорення мають бути відкритими, а дипломатія завжди буде діяти відверто на очах у всіх.

2. Гарантування вільного й безпечного мореплавства поза територіальними водами, крім випадків, визначених міжнародним законодавством.

3. Усунення економічних бар'єрів і встановлення рівних умов для торгівлі.

4. Справедливі гарантії того, що національні озброєння будуть скорочені до граничного мінімуму, сумісного з державною безпекою.

5. Абсолютно неупереджене вирішення всіх колоніальних суперечок, засноване на суворому дотриманні принципу, що при вирішенні всіх питань, що стосуються суверенітету, інтереси населення повинні мати однакову вагу порівняно зі справедливими вимогами того уряду, права якого мають бути визначені.

13. Повинно бути утворено загальне об'єднання націй на основі особливих статутів, з метою створення взаємної гарантії політичної незалежності і територіальної цілості як великих, так і малих держав.

Джерело: Гончар Б. М. «Чотирнадцять пунктів» Вільсона // Українська дипломатична енциклопедія : у 2 т. / ред.

кол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. Київ: Знання України, 2004. Т. 2 : М—Я.. 812 с.

ДОДАТОК 5.**Березневе повстання 1919 року**

У листопаді 1918 р. група корейських емігрантів у Маньчжурії опублікувала "Декларацію незалежності Кореї", у якій закликала до опору японським колонізаторам та скасування договору про анексію. У **лютому 1919 р.** побачила світ **Декларація незалежності**, яку підготували корейські студенти Токіо. Вона була скерована японській владі, іноземним дипломатам через газети й журнали.

Піком антияпонського руху стали березневі демонстрації. 1 березня 1919 р. група релігійних діячів, представників інтелігенції та інших верств населення із 33 осіб підписала нову Декларацію незалежності, яка була вручена японській поліції, а потім зачитана в сеульському парку «Пагода» на мітингу. Цього дня та в наступні по всій Кореї прокотилися антияпонські виступи і страйки, які повсюдно переростали в сутички з поліцією та армією. У березневі дні в усіх провінціях Кореї – із 218 повітів Кореї повстанням було охоплено 211 – відбулося понад 1500 виступів, у яких взяли участь понад 2 млн. осіб. Японська влада кинула на придушення повсталих поліцію, жандармерію та регулярні війська. Було вбито понад 7500 осіб, поранено майже 16 000 і кинуто до в'язниць близько 47 000.

Березневе повстання сколихнуло боротьбу за незалежність й у корейських діаспорах. 17 березня 1919 р. Корейська національна рада, створена в Микольськ-Усурійську, опублікувала Декларацію незалежності Кореї та зібрала масові демонстрації. 18 березня демонстрація пройшла у Владивостоці. У Маньчжурії також проходили мітинги й демонстрації, у яких взяло участь близько 600 тис. осіб. Почалися масові страйки корейських робітників у Японії. У квітні 1919 р. емігрантські групи в Шанхаї створили Тимчасовий уряд в еміграції. Він підготував Конституцію, де було озвучено відмову від монархії, а Корея проголошувалася республікою.

Після березневих повстань японський уряд вирішив змінити жандармсько-поліцейський режим на **«еру культурного управління»**. Було дозволено створювати громадські організації – спортивні, ділові, наукові, літературні - але з прояпонською орієнтацією. Патріотичні ж організації, як і раніше, зазнавали репресій. Дозволені газети перебували під пильним наглядом цензури. При цьому виходило кілька десятків японських газет і журналів. «Культурне управління» було завуальованою формою японізації Кореї, і корейці усвідомлювали це.

Джерело: Cumings B. Korea's Place in the Sun: A Modern History. New York : W.N. Norton and Company, 1997. 542 p.

ТЕМА 3. «КОРЕЙСЬКА ВІЙНА 1950–1953 рр.»

Юрій БІЛАЙ,

*учитель історії, кандидат історичних наук,
директор ЗЗСО № 7, м. Бердянськ Запорізької обл.*

МОДЕЛЮВАННЯ ТЕМИ

Тема Корейської війни 1950–1953 рр. є вкрай актуальною і значимою. Це зумовлено кількома вагомими причинами, провідними серед яких вважаються:

Історична: ця війна стала одним із перших військових конфліктів часів холодної війни.

Геополітична: Корейська війна суттєво вплинула на геополітичну карту Східної Азії та баланс сил біполярного світу в 50-80 рр. XX ст. і продовжує впливати як на сучасний стан регіону, так і на геополітику в цілому.

Соціокультурна:

З іншого боку, вивчення теми засобами медіаосвіти створює нові можливості й формує інтерес учнів не лише до подій минулого, а й сьогодення; дозволяє усвідомити сутність геополітичних та ідеологічних протиріч того часу, їх вплив на міжнародні відносини, важливі соціокультурні та філософські аспекти, пов'язані з конфліктом, а також вплив війни на медіапростір і суспільство в цілому.

Вивчення означеної теми через медійну компоненту часів Корейської війни надає можливість учням зрозуміти не лише історичну канву події, але й підґрунтя, створювані засобами масової інформації, які використовувалися для маніпулювання громадською думкою під час війни. Аналіз пропагандистських матеріалів дозволяє унаочнити процес впливу медіа на уявлення суспільства про події воєнного часу в сучасному інформаційному світі.

Опрацювання різноманітних джерел сприяє розвитку критичного мислення учнів: вони навчаються аналізувати, порівнювати й оцінювати інформацію, що є важливою навичкою в сучасному світі, насиченому медіа.

Знання про методи пропаганди / медіавпливу допомагають учням відчувати себе більш захищеними від маніпуляцій та інформаційної агресії в сучасному світі.

Отже, вивчення теми Корейської війни засобами медіаосвіти дає можливість не лише проаналізувати військовий конфлікт, а й розвинути навички критичного мислення, зрозуміти роль ЗМІ у формуванні суспільної думки, зокрема можливості маніпуляції інформацією.

Обґрунтування логіки вивчення теми

Тема вивчається таким чином, що під час першого заняття учні характеризують історичний контекст і особливості Корейської війни, а на наступних заняттях поглиблюють здобуті знання про конфлікт через призму медійних джерел.

Тема	Проблемні питання, що розв'язуються на уроці	Задум уроку
Корейська війна: медіапролог	<i>Корейська війна 1950–1953 рр. є громадянським конфліктом чи закономірним результатом «холодної війни»?</i> <i>Чи можливо було уникнути цього конфлікту?</i> <i>Чи можна вважати публічні промови політичних лідерів засобом інформаційної війни?</i>	Корейська війна 1950–1953 рр. стала чи не першою, у якій широко використовувалися фейки, пропаганда й медійні маніпуляції як складові загального стратегічного задуму перемоги. Де-факто це перший військовий конфлікт, де інформаційний фронт став повноцінною складовою ведення війни. На прикладі публічних промов лідерів можна дослідити особливості підготовки цього конфлікту. У самостійному житті сучасні учні стикатимуться з політиками, їхніми публічними промовами, тому важливим елементом громадянської компетентності є медіаграмотність, вміння вирізняти в медійному контенті елементи маніпуляцій, перебільшень, фейки тощо. Виходячи із цього, урок побудовано за двома сюжетними лініями: 1) вивчення передумов воєнного конфлікту через дослідження позицій сторін конфлікту та їх

		союзників; 2) аналіз промов політичних лідерів як засобів інформаційної війни та пропаганди.	
Корейська війна 1950–1953 рр.: конфлікт і його медіаінтерпретації	<i>Чи можна застосовувати підходи загальної конфліктології до вивчення Корейської війни?</i> <i>Засоби масової інформації під час війни: нейтральні спостерігачі чи бійці невидимого фронту? (на прикладі Корейської і російсько-української війни)</i>	Корейська війна 1950–1953 рр. є особливим конфліктом, що поєднав у собі протистояння ідеологій, держав і глобальних військово-політичних блоків. Тому можливості теми для формування за певним алгоритмом навичок аналізу конфлікту, проектування можливого його розв'язання та дослідження ролі мас-медіа в цьому процесі є беззаперечними. Зважаючи на це, урок можна побудувати на основі двох сюжетів: 1) дослідження структури конфлікту через призму Корейської війни 1950–1953 рр.; 2) здобуття практичних навичок щодо визначення ролі ЗМІ у формуванні та розв'язанні глобальних конфліктів.	
Пропаганда в Корейській війні 1950–1953 рр.	<i>Чи можуть медіа використовуватися як засіб ведення війни?</i> <i>Чому саме друковані листівки, газети, плакати, книги, журнали є основним засобом транслявання пропаганди?</i> <i>Ким і як використовуються медіа для впливу на суспільство, політику, перебіг війни зокрема?</i> <i>Чи можна запобігти зловживанню медіаресурсом?</i>	Під час Корейської війни 1950–1953 рр. у значному обсязі застосовувалися пропагандистські плакати, листівки, маніпуляції в ЗМІ тощо. Цей матеріал дозволяє на прикладі цього конфлікту дослідити маніпуляції засобів масової інформації та їх вплив на противника. Тому урок доцільно присвятити вивченню двох сюжетів: 1) загальним підходам дослідження ролі медіапропаганди та 2) використанню пропагандистських листівок противниками під час Корейської війни.	
Корейська війна та українці	<i>Що мотивувало українців до участі в Корейській війні?</i> <i>Чи відрізнялася мотивація українців Канади, США, Європи від мотивації українців-громадян ССРСР?</i> <i>Чому американські джерела і ЗМІ не приховують українське походження учасників війни (на відміну від радянських джерел)?</i> <i>Яким чином Корейська війна вплинула на стратегію українського національно-визвольного руху?</i>	Корейська війна 1950–1953 рр. як широкомасштабний міжнародний конфлікт спричинила участь у ній по обидва боки представників різних народів, зокрема й українців. Прямо чи опосередковано вона вплинула на різні сфери суспільного життя. Наприклад, було скориговано стратегію українського національно-визвольного руху. Тому логічним є зосередження на уроці на двох основних сюжетах: 1) участі українців у війні та 2) впливові війни на український національно-визвольний рух. При організації діяльності учнів доцільно надати пріоритет індивідуальній самостійній роботі учнів з історичними джерелами.	

Головні змістові наголоси теми

Мета й завдання зумовлюють необхідність розстановки змістових наголосів, а саме: *людиноцентричний* – увага до ролі історичних діячів у Корейській війні 1950–1953 рр., зміни їх поведінкових мотивацій, спільного та відмінного в ціннісних орієнтаціях представників різних сторін конфлікту; *націєтворчий* – ознайомлення учнів з подіями Корейської війни та місця в ній інформаційної складової як важливого елементу розбудови сучасної корейської нації; *антиімперський* – виявлення серед інформаційно-пропагандистських матеріалів тих, що мали вплив на становлення антиімперських настроїв на Корейському півострові; *громадянський* – увага до взаємин людини й держави через призму впливів ЗМІ та публічних промов лідерів держав, що брали участь у конфлікті, на суспільно-політичне становище країн; *культурологічний* – акцент на відображенні цінності об'єктивної інформації та її поширенні як можливого шляху до порозуміння сторін конфлікту.

Здобувачі освіти, досліджуючи питання Корейської війни 1950–1953 рр., мають усвідомити, що підвалини цього конфлікту заклалися біполярною системою світу, яка склалася після Другої світової війни, що інформаційно-психологічні операції напередодні й під час воєнних конфліктів від другої половини XX ст. набувають стратегічної важливості.

Характеристика діяльності учнів протягом вивчення теми:

У процесі роботи над темою учням пропонуються варіанти індивідуальної, групової та фронтальної діяльності, що гармонійно пов'язані між собою і створюють умови переходу від загальних знань до вивчення вузких проблем, впливу медіа на розгортання й перебіг подій Корейської війни, сприяють формуванню основ медіаграмотності.

Урізноманітнення видів діяльності учнів забезпечується через баланс індивідуальної та групової форм діяльності учнів на уроці й застосування сучасних форм діяльності та штучного інтелекту.

Тема уроку «КОРЕЙСЬКА ВІЙНА: МЕДІАПРОЛОГ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів:

діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного та системного мислення, внаслідок чого вони зможуть:

- критично оцінювати, виявляти маніпуляції історичною та актуальною для суспільства інформацією у процесі аналізу медіа;
- визначати достовірність історичної та суспільної інформації;
- узагальнювати, деталізувати (конкретизувати) історичну інформацію, шукати аналогії в явищах і процесах суспільно-історичного розвитку, діяльності людей;
- знаходити історичні приклади залагодження суперечностей і конфліктів, працювати в групі, досягати порозуміння й налагоджувати співпрацю, використовуючи власний або історичний досвід.

Знати: зміст понять «Корейська війна», «холодна війна», «пропаганда», «інформаційно-психологічна операція»; хронологічні межі, причини й наслідки Корейської війни 1950-1953 рр.

Уміти: використовувати листи і промови як джерело інформації про причини Корейської війни 1950-1953 рр.; порівнювати різні джерела інформації, визначати їх особливості; висловлювати власне ставлення про роль і місце ЗМІ у військових конфліктах.

Розуміти: причини й сутність Корейської війни 1950-1953 рр., місце і роль ЗМІ в її розгортанні.

Час: 45 хвилин

Задум уроку:

Корейська війна 1950-1953 рр., стала чи не першою, в якій широко використовувалися фейки і медійні маніпуляції як складова загального стратегічного задуму перемоги. Де-факто, це перший військовий конфлікт, у якому інформаційна сфера перетворилася на своєрідний фронт. На прикладі публічних промов лідерів можна простежити особливості підготовки цього конфлікту.

У самостійному житті сьогоденні учні так чи інакше стикатимуться з публічними політиками, їхніми промовами, тому медіаграмотність стає невід'ємною складовою громадянської компетентності.

Виходячи з цього, урок побудовано на двох сюжетних лініях: 1) вивчення передумов воєнного конфлікту через дослідження позиції воюючих сторін та їх союзників; 2) дослідження промов політичних лідерів як засобу інформаційної війни та пропаганди.

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки

1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 3. Боротьба за незалежність.
2. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / П. В. Вербицька, О. В. Волошенко, Г. О. Горленко та ін. Київ : Літера ЛТД, 2018. С. 130-148. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/elektronn-vers-pdruchnikv/10-klas/8-gromadyanska-osvta-10-klas/gromadyanska-osvta-integrovaniy-kurs-rven-standartu-pdruchnik-dlya-10-klasu-zakladv-zagalno-seredno-osvti-verbitska-p-v-voloshenyuk-o-v-gorlenko-g-o-kendzor-p--kozorog-o-g-markus-n--makhun-l-m-pedan-slpukhna-o-l-ratushnyak-s-p-sitnik-ye-v-/>
3. Історія : Україна і світ : (інтегр. курс, рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Мар'ян Мудрий, Олена Аркуша. Київ : Генеза, 2019. С. 81-93. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1265-storya-ukrayina-svt-mudriy-arkusha-11-klas.html>
4. «Географія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти/Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. Київ: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018. С. 109-127. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1184-geografiya-10-klas-boyko.html>
5. Основи медіаграмотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В.Ф. Іванова, О.В. Волошенко, О.П. Мокрогуза. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. С. 61-73. URL: <https://www.aup.com.ua/book-review/book035/>
6. Всесвітня історія (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Павло Полянський. Київ: Грамота, 2019. / Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляхів розвитку. § 19. Міжнародні відносини періоду «холодної війни» С. 178-179. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/1263-vsesvitnya-istoriya-11-klas-polyanskyy.html>

Організація діяльності учнів

Перед проведенням уроку учні отримують випереджальне завдання - ознайомитися з коротким викладом теми 3 «Корейська війна 1950-1951 рр.». на сторінках посібника «Республіка Корея: історія дива на річці Хан».

Організація діяльності учнів здійснюється в два етапи відповідно до виучуваних сюжетів. На першому вчитель зосереджує увагу учнів на подіях напередодні війни, пропонує створити три групи з однаковою кількістю учасників та обрати в кожній спікера й рецензента. Останній має оцінювати діяльність кожного учасника групи; спікер – представляти результати роботи групи. Кожній групі пропонуються джерела, з яких можна отримати інформацію про передумови війни, а також алгоритм їх аналізу й питання. Після виконання завдання групи обмінюються джерелами і після завершення презентують результати.

На другому етапі учні працюють з конкретною промовою, оприлюдненою на початку Корейської війни, індивідуально за варіантами, далі обмінюються джерелами й аналізують джерела іншого варіанту.

На етапі узагальнення вчитель використовує прийом «Сніжна грудка»: «Слово – речення – запитання – відповідь». Вчитель пропонує першому учню назвати слово, яке стосується теми, другий складає речення з цим словом, третій ставить питання до цього речення, а четвертий відповідає на нього.

Оцінювання:

На уроці оцінюються досягнення учнів на кожному з етапів.

Після завершення сюжету 1 здійснюється самооцінювання за такими критеріями:

Участь в груповому обговоренні	Внесення пропозицій для формування підсумкової презентації	Участь у підсумковому обговоренні, відповіді на питання	Оцінка
Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 3	

Після сюжету 2 учні здають роботи вчителю й отримують оцінку на початку наступного уроку. Критерії оцінювання повідомляються наперед.

Назва	Достовірність інформації	Відокремлення фактів від коментарів та оцінок	Повнота інформації	Відсутність оціночної або дискримінаційної лексики і мови ворожнечі	Чи можна вважати джерело об'єктивним.
Джерело 1	0,5 б.	0 б. – не наведено фактів 0,5 б. (вказані частково) 1 бали (вказані повністю)	0 б. – не наведено фактів 0,5 б. (вказані частково) 1 бали (вказані повністю)	0 б. – не наведено фактів, або вказані неправильно 0,5 б. (вказані частково) 1 бал (вказані повністю)	0-0,5 бала
Джерело 2	0,5 б.	0 б. – не наведено фактів 0,5 б. (вказані частково) 1 бали (вказані повністю)	0 б. – не наведено фактів 0,5 б. (вказані частково) 1 бали (вказані повністю)	0 б. – не наведено фактів, або вказані неправильно 0,5 б. (вказані частково) 1 бал (вказані повністю)	0-0,5 бала
Висновок	Дані джерела свідчать про... (власна думка). Оцінюється від 1 до 4. 0 балів – немає відповіді. 1 бал – частково вказано, про що свідчать джерела. 2 бали – вказано, про що свідчать джерела. 3 бали – вказано, про що свідчать джерела, власна думка аргументована. 4 бали – вказано, про що свідчать джерела, аргументація власної думки підсилена фрагментами джерела.				

Змістові наголоси

Мета і завдання уроку зумовлюють такі змістові акценти: *людиноцентричний* – увага до історичної особи в Корейській війні 1950-1953 рр., трансформації мотивацій, спільного й відмінного в ціннісних орієнтаціях представників різних сторін конфлікту; *націєтворчий* – ознайомлення учнів з подіями Корейської війни та її інформаційною складовою як важливим елементом розбудови сучасної корейської нації; *антиімперський* – виявлення серед інформаційно-пропагандистських матеріалів таких що спрямовані на піднесення антиімперських настроїв на Корейському півострові; *громадянський* – увага до взаємин людини і держави через призму впливу ЗМІ, впливу публічних промов лідерів держав на громадян; *культурологічний* – наголос на цінності об'єктивної інформації та необхідності її поширення як складової процесу порозуміння сторін конфлікту.

Проблемні питання, що розв'язуються на уроці:

протягом уроку учні досліджують розгортання подій напередодні війни і шукають відповіді на питання:

Корейська війна 1950-1953 рр. була внутрішнім громадянським конфліктом чи результатом «холодної війни»?

Чи можливо було уникнути цього конфлікту?

Чи можна вважати публічні промови політичних лідерів засобом інформаційної війни?

Ресурси

Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 3. Корейська війна.

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. Чи можливо було уникнути війни на Корейському півострові?

(Час: 20 хвилин)

У вступному слові учитель окреслює поділ Кореї на Південну та Північну після завершення Другої світової війни.

Перше формульальне завдання

Учитель пропонує створити групи з однаковою кількістю учасників і обрати спікера. Завдання спікера – публічна презентація результатів роботи групи.

Групи отримують різні джерела, а також алгоритм їх аналізу й питання. Після виконання завдання групи обмінюються джерелами й після завершення презентують результати.

Група	Назва джерела	Питання для аналізу
1	Із листа Лі Син Мана до д-ра Роберта Т. Олівера (30 вересня 1949 р.).	Які події 1948–1949 рр. свідчили про наближення масштабного конфлікту?
		Як би Ви охарактеризували позицію Лі Син Мана щодо об'єднання Кореї силовим способом? У чому полягав розрахунок південнокорейського лідера на успішну реалізацію його плану?
2	1. Із телеграми посла СРСР в КНДР Т. Штикова Міністру закордонних справ СССР А. Вишинському (30 травня 1950 р.). 2. Зі спогадів Микити Хрущова	Охарактеризуйте сутність позиції Кім Ір Сена щодо об'єднання Кореї? На що він розраховував? Чому Й. Сталін і Мао Цзедун його підтримували?
	1. Витяг із промови держсекретаря США Д. Ачесона в Національному прес-клубі (12 січня 1950 р.). 2. Секретна записка президенту Г. Трумену від спеціальних служб "Ситуація в Кореї" (13.01.1950 р.).	Як би Ви схарактеризували позицію США щодо можливої війни в Кореї? Чим вона була обумовлена? На що розраховували США, намагаючись зберегти мир у регіоні?
	1. Із телеграми посла СССР в КНДР Т. Штикова Міністру закордонних справ СССР А. Вишинському (15 травня 1949 р.). 2. Секретна телеграма від радянського лідера Й. Сталіна лідеру комуністів Китаю Мао Цзедуну (14 травня 1950 р.). 3. Із телеграми Мао Цзедуну Й. Сталіну (21 жовтня 1949 р.).	Як до об'єднання Кореї військовим шляхом ставився Мао Цзедун з погляду стратегії та тактики? Яку мету переслідував китайський лідер? Наскільки вона збігалася з метою Й. Сталіна?

Завершуємо роботу з документами обговоренням у форматі «вільного мікрофону» таких питань:

Чи є спільне в розрахунках Кім Ір Сена, Й. Сталіна і Г. Трумена з планами Путіна перед широкомасштабним вторгненням в Україну 2022 р.?

Чи можна було, виходячи з аналізу джерел, уникнути Корейської війни?

Узагальнення сюжету

Лідер Північної Кореї розраховував на розв'язання проблеми Корейського півострова насамперед силовим шляхом. Лідер Південної Кореї був впевнений, що напад вдасться відбити й перемогти комуністів та їх союзників. Фактично обидві сторони визнавали, що війна неминуха. Політикум, медіа й суспільна думка наголошували на невідворотності військового розвитку подій. Одночасно союзники обох сторін по-різному ставилися до можливого конфлікту: КНР і СССР підбурювали до розв'язання цієї війни, а США намагалися її уникнути. Проте всі сторони прорахувалися щодо масштабів війни, яка спалахне на Корейському півострові.

Дослідивши передумови, причини й перебіг Корейської війни, можна говорити, що аргументи Кім Ір Сена і його союзників щодо розв'язання війни надзвичайно подібні до аргументів російського диктатора Путіна. Так, обидва розраховували на внутрішній розбрат, колапс державних структур стратегічного опонента, нерішучість союзників та їх небажання втручатися в конфлікт. Цього не сталося ані у 1950-1953 рр., ані у 2014-2023 рр.

Сюжет 2. Публічні промови політичного лідера як елемент та засіб інформаційної війни
(Час: 10 хвилин)

Стислий виклад (розповідь і пояснення вчителя, групова й індивідуальна робота учнів).

На думку багатьох дослідників, Корейська війна стала майданчиком випробування нового виду зброї – інформаційної. Саме в цей час у США було створено військовий підрозділ, що розробляв інформаційно-психологічні операції для впливу на супротивника. Комуністи реагували дзеркально. Обидві сторони використовували різні засоби, серед них можна виокремити публічні промови лідерів країн. Тому нам варто з'ясувати, чи містять ці промови маніпуляції, неправду, фейки тощо.

Друге формувальне завдання

Учні об'єднуються у дві групи. Кожна отримує джерело (публічну промову, виголошену на початку війни). Учні за алгоритмом спочатку аналізують один документ, потім здійснюється обмін джерелами та їх аналіз.

Алгоритм аналізу джерела

Назва джерела	Достовірність інформації (Чи відповідає промова фактичній події)	Відокремлення фактів від коментарів та оцінок (Випишіть оціночні судження (наприклад, «братовбивча війна») або звинувачення, якщо вони є в тексті)	Повнота інформації (Чи подаються факти повною мірою? Що приховано або замовчано?)	Наявність дискримінаційної лексики й мови ворожнечі (Чи містить текст образливі чи принижувальні вислови (наприклад, кліка, фашисти))
Радіозвернення Кім Ір Сена до всього корейського народу (26 червня 1950 р.).				
Заява президента США Г. Трумена (27 червня 1950 р.).				
Висновок	Джерела свідчать про... (власна думка)			

Очікувані відповіді

Радіозвернення Кім Ір Сена до всього корейського народу (26 червня 1950 р.).	Промова відповідає фактичній події частково, адже саме війська армії КНДР порушили лінію 38 паралелі й розпочали наступ на Південь.	Тотальний наступ уздовж 38-ї паралелі на північну частину Кореї; доблесні сили безпеки Республіки; зрадницька кліка Лі Синмана розпочала братовбивчу війну.	Факти повідомлено не повністю, приховано факти, що саме армія КНДР розпочала наступ	«Зрадницька кліка Лі Синмана.
Заява президента США Г. Трумена (27 червня 1950 р.).	Заява відповідає дійсності, армія КНДР порушила лінію 38-ї паралелі й розпочала агресію.	Некоректні коментарі й судження відсутні.		Пропагандистські кліше, мова ворожнечі та дискримінаційна лексика відсутні.
Висновок	Дані джерела свідчать про різне бачення сторонами причин війни, у промові. прокомуністичних сил простежуються ознаки пропаганди й маніпулювання інформацією			

Евристична бесіда

Як ви вважаєте, чому сторони по-різному висвітлювали початок військового конфлікту?

Яке це впливало на громадян Північної та Південної Кореї та на світову спільноту?

Яку назву публікації про початок Корейської війни запропонували б ви?

Спробуйте порівняти початок Корейської війни з роз'ясненням керівництва РФ причин вторгнення російських військ в Україну 2022 р.

Узагальнення сюжету. Учні заповнюють матрицю, вписуючи пропущені слова.

Промови лідерів на початку Корейської війни _____ років свідчать про те, що кожна зі сторін намагалася використати свій _____ вплив для формування суспільно-політичної думки та створення відповідного порядку денного в галузі засобів _____. Такі промови є одним з елементів _____ війни й відіграють важливу роль, оскільки впливають на _____ думку.

_____ - психологічні спеціальні операції (ІПСО) є однією зі складових інформаційного фронту сучасних війн. Дуже часто саме від них залежить результат _____.

Узагальнення уроку (7-10 хвилин)

Учитель через методичний прийом «Сніжна грудка» пропонує учням підвести підсумки уроку, пропонуючи першому учню назвати слово, яке стосується теми. Другий учень складає речення з цим словом. Третій – ставить запитання до цього речення, а четвертий – відповідає на запитання.

Очікуваний висновок: Сьогоднішнє дослідження свідчить, що Корейська війна є одночасно конфліктом регіональним і громадянським; глобальним збройним протистоянням систем біполярного світу,

сформованого після Другої світової війни. Крім того, Корейська війна стала своєрідним полігоном з відпрацювання елементів інформаційно-психологічних операцій і пропаганди. Про це свідчать навіть промови сторін конфлікту, адже в них є багато перебільшень, фейків і маніпуляцій. Методи інформаційної війни та пропаганди використовуються напередодні й під час військових конфліктів, наразі російською федерацією, саме тому важливим є аналіз інформації щодо її достовірності. Проектне домашнє завдання Уявіть, що від вашої промови залежить можливість припинення Корейської війни. Напишіть її змістову частину.
Тема уроку «КОРЕЙСЬКА ВІЙНА 1950-1953 рр.: КОНФЛІКТ І ЙОГО МЕДІАІНТЕРПРЕТАЦІЇ»
Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів: діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного та системного мислення, унаслідок чого вони зможуть: – аналізувати і критично оцінювати різні джерела, зокрема медіа, виявляти в них маніпуляції історичною або актуальною для суспільства інформацією; – визначати ступінь достовірності історичної та суспільної інформації; – використовувати цифрові технології для пошуку, добору, перевірки, впорядкування й поширення необхідної інформації; – виявляти сенсові зв'язки інформації, отриманої з різного виду джерел; – узагальнювати, деталізувати / конкретизувати історичну інформацію, шукати аналогії в явищах і процесах історичного розвитку; – знаходити історичні приклади залагодження суперечностей і конфліктів, працювати в групі, досягати порозуміння й налагоджувати співпрацю, використовуючи власний та історичний досвід. Знати: зміст понять «Корейська війна» та її хронологічні межі, «конфлікт», «стадії конфлікту», «пропаганда»; причини використання, ознаки й наслідки пропаганди напередодні та під час Корейської війни 1950-1953 рр. Уміти: використовувати медіазаголовки як джерело інформації про події Корейської війни 1950-1953 рр.; порівнювати різні джерела інформації, характеризувати їх особливості; висловлювати власне ставлення щодо ролі ЗМІ у військових конфліктах. Розуміти: вплив засобів масової інформації на сприйняття причин, сутності та подій Корейської війни 1950-1953 рр.
Час: 45 хвилин
Задум уроку: Корейська війна 1950-1953 рр. стала конфліктом, де протистояли ідеології, держави й військово-політичні блоки. З огляду на можливість теми урок логічно конструювати через дослідження ролі масмедіа в цьому процесі на базі двох сюжетів: 1) дослідження структури самого конфлікту; 2) визначення ролі ЗМІ у конфліктах глобальних.
Внутрішньопредметні міжпредметні зв'язки: 1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 3. Корейська війна 1950-1953 рр.» 2. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / П. В. Вербицька, О. В. Волошенко, Г. О. Горленко та ін. Київ : Літера ЛТД, 2018. С. 130-148. 3. Історія : Україна і світ : (інтегр. курс, рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Мар'ян Мудрий, Олена Аркуша. Київ : Генеза, 2019. С. 81-93. 4. «Географія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. Київ: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018. С. 109-127. 5. Основи медіаграмотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенко, О. П. Мокрогуза. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. С. 61-73. 6. Всесвітня історія (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Павло Полянський. Київ: Грамота, 2019. / Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляхів розвитку. § 19. Міжнародні відносини періоду «холодної війни» С. 178-179.
Організація діяльності учнів: Відбувається в два етапи відповідно до виучуваних сюжетів. На першому вчитель зосереджує увагу на сучасних військових конфліктах і пропонує учням з'ясувати значення терміна «конфлікт», трактування структури конфлікту сучасною наукою. Далі за допомогою розповіді він «занурює» учнів у тему Корейської війни. Наступний етап – групова діяльність

(об'єднання в групи відбувається за допомогою кольорових карток) зі складання в зошитах хронологічної таблиці «Корейська війна» з використанням штучного інтелекту «AI CHAT» і порівняння результатів роботи з періодизацією істориків і стадіями розгортання конфлікту. Складовою цього етапу є аналіз запропонованих заголовків газет і їх систематизація за допомогою структурованого на стадії фліпчарту. Одним із головних завдань є прийняття узгодженого командного рішення.

На другому етапі учні, спираючись на вже отриману в групах інформацію, створюють власні варіанти газетних заголовків щодо можливого мирного розв'язання проблем Кореї у 1950 р. Узгодження остаточних формулювань, які презентуватиме команда перед класом, сприяє усвідомленню учнями можливості розв'язання конфліктних ситуацій мирним шляхом, для чого необхідні значні зусилля, час і відсутність тиску ззовні.

На етапі узагальнення учні групами працюють методом групування над питанням про роль медіа в Корейській війні 1950-1953 рр. та їх вплив на події.

Оцінювання: здійснюється шляхом самооцінювання наприкінці уроку за шкалою:

	0 б.	1 б.	2 б.	3 б.
Усні відповіді				
Виконання письмових завдань				
Робота в групі				
Активність на уроці та моє вміння домовлятися				
Разом: _____ балів				

Змістові наголоси

Мета і завдання уроку зумовлюють такі змістові акценти, а саме: *людиноцентричний* – увага до ролі людини в конфлікті, зокрема у Корейській війні 1950-1953 рр.; *націєтворчий* – на прикладі Корейської війни виявлення впливів пропаганди у ЗМІ на згуртування чи роз'єднання націй; *антиімперський* – аналіз советських і американських масмедіа на предмет формування ідеологічних наративів під час війни; *культурологічний* – акцент на відображенні цінності об'єктивної інформації та її поширенні як можливого шляху до порозуміння сторін конфлікту.

Проблемні питання, що розв'язуються

Учні протягом уроку досліджують тему Корейської війни через призму конфліктології, впливу засобів масової інформації на процеси, що відбувалися:

- Чи можна застосовувати підходи загальної конфліктології до вивчення Корейської війни?
- Засоби масової інформації під час війни: нейтральні спостерігачі чи бійці «невидимого фронту»? (на прикладі Корейської і російсько-української воєн)

Ресурси

картки із заголовками публікацій у газетах «Правда», «Deseret News», «Sunday News» «New York Times», «Вечірня Москва»;

застосунок штучного інтелекту «AI CHAT» у гаджетах учнів;
посібник «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 3.

Вебсайти

Електронний архів газети «New York Times» URL: <https://www.nytimes.com/sitemap/1952/>;
Електронний архів советських газет URL: <http://oldgazette.org/vm/index1.html>

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. Корейська війна: інтерпретації через конфліктологію та ЗМІ

(Час: 20 хвилин)

У вступному слові учитель актуалізує необхідність розуміння сутності й перебігу конфлікту через особливості розвитку сьогодишнього світу, окреслює військові конфлікти сьогодення.

Бесіда. Метод «Асоціативний куц»

- Які асоціації у вас викликає слово «конфлікт»?
- Скільки сторін необхідно для виникнення конфлікту?
- Чи можна визначити війну як конфлікт?
- Науковці так визначають конфлікт: «Це ситуація, де кожна зі сторін намагається зайняти позицію, несумісну з інтересами іншої сторони». Чи згодні ви з таким трактуванням?
- Чим конфлікт відрізняється від війни? (очікувана відповідь – конфлікт може бути мирним, без застосування зброї).

Учитель пропонує розглянути схему «Стадії конфлікту» і відповісти на запитання:

Як ви думаєте, чи можна екстраполювати подібну схему на військовий конфлікт?

Чи можна умовно це назвати періодизацією?

Розповідь учителя

Наголошується на ідеологічних розбіжностях у державотворчих процесах Південної та Північної Кореї упродовж 1945-1950 рр., спричинених приналежністю до різних геополітичних «таборів», виокремлюється роль ООН.

Перше формувальне завдання

За допомогою штучного інтелекту «AI CHAT» складіть і запишіть у зошитах хронологічну таблицю «Корейська війна 1950-1953 рр.», позначаючи стадії конфлікту. Робота у групі передбачає, що учні мають домовитися, які події слід вважати головними, а які - другорядними. Важливі події відображаються в таблиці.

Очікуваний вигляд таблиці

Дата	Подія	Стадія
25 червня 1950 р.	Початок війни. Північна Корея за підтримки СРСР та КНР нападає на Південну Корею, яку підтримує США	Виникнення конфлікту
7 липня 1950 р.	ООН ухвалює резолюцію із закликом до припинення вогню і відведення військ	Усвідомлення конфлікту
Вересень 1950 р.	Операція ООН під командуванням генерал-маршала Дугласа Мак-Артура. Південнокорейські та міжнародні сили (сил ДОЗ) розпочинають контрнаступ	Протистояння
Листопад 1950 р. - січень 1951 р.	Кампанія КНР і Північно-корейських сил для повторного захоплення Сеула. Важкі бої та великі втрати	Ескалація
27 липня 1953 р.	Утворення демілітаризованої зони – межі між Північною та Південною Кореєю. Перемир'я	Завершення конфлікту

Евристична бесіда:

Чи важко було вам домовитися при складанні таблиці?

Як ви думаєте, чи можливо вирішити конфлікт перемовинами?

Чи узгоджуються у вашій хронологічній таблиці перебіг подій війни і стадії конфлікту?

Чому, на вашу думку, штучний інтелект сфокусував увагу саме на цих подіях?

Порівняйте результати роботи з відповідною періодизацією війни, поданою в посібнику «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Чи збігається вона?

Узагальнення:

Будь-який конфлікт, зокрема військовий, розвивається за алгоритмами чи стадіями. Кожна із сторін докладає зусиль до його розв'язання, підживлення чи ескалації.

Розповідь учителя:

У кожній війні, особливо в другій половині XX ст., зростає роль інформації та методів її інтерпретації, які починають впливати навіть на результат військового конфлікту. Спробуємо дослідити публікації в тогочасних газетах, щоб зрозуміти, чи так це насправді.

Із спогадів Джона К.С.О. про перший день війни в Сеулі

Війна прийшла раптово. Це був сонячний недільний ранок 25 червня 1950 р., коли спокій був порушений схвилюваним радіодиктором, який кричав, що північнокорейська армія почала тотальний наступ уздовж 38-ї паралелі. Протягом двох днів із нашого будинка в Сеулі було чути віддалений гуркіт гармат, а на третій день на наших вулицях з'явилися північнокорейські танки й солдати. По радіо повторювали послання президента Лі Син Мана про те, що хоробрі солдати південнокорейської армії дають відсіч комуністичній армії і що столиця ніколи не буде віддана загарбникам.

- Чи так і раптово прийшла війна на Корейський півострів?
- Чи дозволяє аналіз подій, що передували конфлікту, передбачити його?

Друге формувальне завдання

Перед початком роботи з документами кожний член групи може перейти до іншої команди, але кількість учасників груп не змінюється. Учням необхідно ознайомитися із запропонованими заголовками газетних публікацій (без хронологічних маркувань) і розподілити їх відповідно до стадій конфлікту на заздалегідь підготованому фліпчарті. Головним завданням є узгоджений розподіл заголовків. У разі незгоди з рішенням більшості у кожного залишається право заблокувати заголовок.

```

graph TD
    A[Стадії конфлікту] --> B[Виникнення конфліктної ситуації.]
    A --> C[Усвідомлення конфлікту.]
    A --> D[Протистояння.]
    A --> E[Ескалація конфлікту.]
    A --> F[Завершення конфлікту.]
    
```

- Чи завжди ви могли домовитися між собою?
- Як ви вважаєте, чи є взаємозалежність між психологічними особливостями розвитку конфлікту й публікаціями ЗМІ про Корейську війну 1950-1953 рр.?
- Зверніть увагу на формулювання заголовків. Які емоції вони можуть викликати?
- Чи є подібна практика усталеною?
- Як публікації у ЗМІ можуть впливати на розвиток військових конфліктів?

Узагальнення.

Кожна зі сторін використовувала ЗМІ як допоміжний інструмент для ведення війни, зокрема мобілізації власного населення (або союзників). Як і в будь-якому конфлікті, ЗМІ під час війни разом із армією та суспільством проходять усі стадії конфлікту.

Сюжет 2. «Можливості ЗМІ у вирішенні воєнних конфліктів»
(Час: 16 хвилин)

Третє формувальне завдання:

Гра «Історичний репортер: Чи було можливим мирне розв'язання Корейської проблеми у 1950-х рр.?». Формувальне завдання передбачає роботу в групах з укладання заголовків і анотацій статей для газет про можливість / неможливість мирного врегулювання Корейського питання у 1950-х рр.?

Обраний спікер презентує роботу команди. Після цього можлива зміна учасників груп.

Узагальнення

Учні, використовуючи здобуту на уроці інформацію, вибудовують систему аргументів для відповідей на питання:

- Чи можна, не проходячи всіх стадій конфлікту, його розв'язати?
- А якщо цей конфлікт військовий?
- Яку роль відіграють медіа у війні?
- Чи важлива об'єктивна діяльність ЗМІ під час війни?

Аргументи учнів будуть різними й можуть містити такі узагальнення:

Конфлікт має свій алгоритм, однак прояви кожного окремого етапу можуть бути різними. Не завжди мирне розв'язання конфлікту влаштовує сторони, позаяк існують питання, у яких поступки неможливі. ЗМІ використовуються у військовому конфлікті для мобілізації суспільства і формування громадської думки.

Узагальнення уроку

Учням пропонується скласти гроно як підсумок уроку і за бажання його презентувати. У центрі проблемне питання «Якими були медіа у Корейській війні 1950-1953 рр. та їх вплив на події?», а навколо неї розміщуються відповідні слова-асоціації, що виникли в процесі обговорення.

Проектне домашнє завдання

Створити коротке відеовраження методом «YouTube Shorts» з теми «Дослідження корейської війни через призму ЗМІ дає можливість...»

```

graph TD
    Center[«Роль медіа у Корейській війні 1950-1953 рр. та їх вплив на події»]
    Center --- Brezhnev[Брежнєв]
    Center --- Deceit[Обман]
    Center --- Influence[Вплив на прийняття рішень]
    Center --- Fears[Страхи]
    Center --- Danger[небезпека]
    Center --- Deception[Введення в оману]
    Center --- Manipulation[маніпуляції]
    Center --- Brutality[жорстокість]
    
```

Додатки

The New York Times

INDEPENDENTS WIN KOREAN ELECTIONS; Assembly Line-Up Uncertain-- Vote Regarded as Rebuke to Regime's Police Methods

Газета «New York Times» від 1 червня 1950 р. Заголовок: «НА ВИБОРАХ У КОРЕЇ ПЕРЕМАГАЮТЬ НЕЗАЛЕЖНІ: Голосування розглядається як докір поліцейським методам режиму»

ПРАВДА

Фальсифікація виборів в Южній Кореї під прикриттям комісії ООН

Виступлення делегата СРСР Я. А. МАЛІКА в Політичній комісії 8 жовтня 1948 г.

Делегати СРСР в ООН виступили з виступом, в якому було висловлено глибоке розчарування в результаті виборів в Южній Кореї, які відбулися під прикриттям Політичної комісії ООН. Делегат СРСР Я. А. Малик зазначив, що вибори в Южній Кореї були фальсифіковані, і що Політична комісія ООН не виконала своїх обов'язків, не забезпечивши свободи виборів. Він закликав до проведення нових, чесних виборів в Южній Кореї.

Газета «Правда» від 12 грудня 1948 р. Заголовок: «Фальсифікація виборів у Південній Кореї під прикриттям комісії ООН»

DESERET NEWS

Communists Open War on Korea, Trained Infantry Invades Republic

4000 Dead Counted Within Few Hours

ONE OF FRONT LINES IN KOREAN DISPUTE

Korean Aide Lays War to Soviet Hand

Сьогодні, 25 липня, в Салт-Лейк-Сіті відбувся великий мітинг, на якому було обговорено нові події в Кореї. Делегати від різних організацій зазначили, що комуністична Корея відкрила війну проти Республіки Корея, і що в результаті цього вбито понад 4000 осіб. Вони закликали до негайного втручання міжнародного співтовариства, щоб зупинити війну.

Газета «Deseret News» від 25 липня 1950 р. Заголовок: «Комуністи починають війну в Кореї. Піхота починає наступ»

SUNDAY NEWS

N. KOREA REDS DECLARE WAR

Invade South by Land and Sea

Новозеландська газета «Sunday News» від 25 червня 1950 р. Заголовок: «Червоні Північної Кореї оголошують війну. Уторгнення на Південь суходолом і морем»

Новозеландська газета «Sunday News» від 25 червня 1950 р. Заголовок: «Червоні Північної Кореї оголошують війну. Уторгнення на Південь суходолом і морем»

The New York Times

SEOUL ABANDONED TO RED ARMIES; CITY AFIRE, U.N. RETREAT ORDERLY; DEWEY ASKS STATE WAR FOOTING

ПАРТИЗАНІ В ЮЖНІЙ КОРЕЇ

ПАРТИЗАНІ В ЮЖНІЙ КОРЕЇ активізували свої дії, вбиваючи в'їзних військ. Вони також викрадали в'язнів і вбивали цивільних. Партизани також викрадали в'язнів і вбивали цивільних.

Газета «New York Times» від 4 січня 1951 р. Заголовок: «Китайські та північнокорейські війська захоплюють Сеул»

Заявление министерства внутренних дел Кореической народно-демократической республики

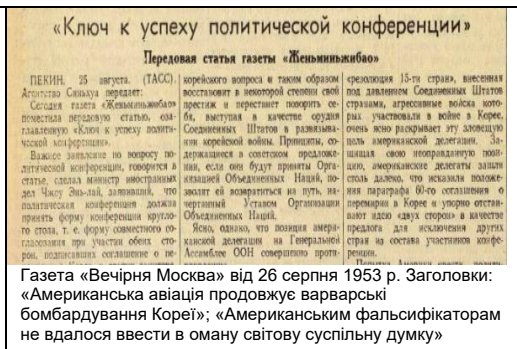
Министерство внутренних дел Кореической народно-демократической республики заявляет, что в результате военных действий в Южной Корее погибли тысячи людей, и что правительство Южной Кореи несет ответственность за это. Оно также заявляет, что оно готово к мирным переговорам, если Южная Корея будет готова к ним.

Газета «Правда» від 26 червня 1950 р. Заголовки: «Заява міністерства внутрішніх справ Кореїської народно-демократичної республіки»; «Повідомлення сеульського кореспондента The Associated Press»

Положение в освободившихся районах Южной Кореи

В освобожденных районах Южной Кореи наблюдается спокойствие. Жители этих районов благодарят правительство Северной Кореи за освобождение их от японского и американского владычества. Они также благодарят правительство Северной Кореи за восстановление инфраструктуры и за улучшение жизни.

Газета «Правда» від 30 червня 1950 р. Заголовки: «Становище у звільнених районах Південної Кореї»; «Партизани Південної Кореї активізували свої дії»; «Військові дії в Кореї»

 Газета «New York Times» від 27 липня 1953 р. Заголовок: «Закінчення Корейської війни: Сполучені Штати, Китайська Народна Республіка, Північна Корея та Південна Корея підписують угоду про перемир'я»	 Газета «Вечерняя Москва» від 26 серпня 1953 р. Заголовки: «Американська авіація продовжує варварські бомбардування Кореї»; «Американським фальсифікаторам не вдалося ввести в оману світову суспільну думку»
--	--

Тема уроку «ПРОПАГАНДА В КОРЕЙСЬКІЙ ВІЙНІ 1950–1953 рр.» Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів: діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного та системного мислення, унаслідок чого вони зможуть: – критично оцінювати, виявляти маніпуляції історичною та актуальною для суспільства інформацією у процесі аналізу медіа; – визначати достовірність історичної та суспільної інформації; – узагальнювати, деталізувати (конкретизувати) історичну інформацію, шукати аналогії в явищах і процесах суспільно-історичного розвитку, діяльності людей; – знаходити історичні приклади залагодження суперечностей і конфліктів, працювати в групі, досягати порозуміння й налагоджувати співпрацю, використовуючи власний або історичний досвід. Знати: визначення понять «Корейська війна», «холодна війна», «пропаганда», «інформаційно-психологічна операція»; хронологічні межі, причини, перебіг головних подій і наслідки Корейської війни 1950–1953 рр. Уміти: досліджувати листівки часів Корейської війни 1950–1953 рр. як джерело історичної інформації; порівнювати різномірні джерела інформації, характеризувати їх особливості; висловлювати власне ставлення щодо них. Розуміти: причини та сутність Корейської війни 1950–1953 рр., місце й роль пропаганди в її розгортанні. Час: 45 хвилин Задум уроку: Корейська війна 1950–1953 рр. стала чи не першим конфліктом, де масово застосовувалися пропагандистські листівки й маніпуляції інформацією в ЗМІ. Великий пласт такого виду джерел дозволяє на їх прикладі простежити вплив як на своїх громадян, так і на противника. Тому урок доцільно присвятити вивченню двох сюжетів: 1) загальним підходам до дослідження медійних свідчень пропаганди та 2) використанню пропагандистських листівок обома сторонами. Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки 1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 3. Боротьба за незалежність. 2. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / П. В. Вербицька, О. В. Волошенко, Г. О. Горленко та ін. Київ : Літера ЛТД, 2018. С. 130-148. 3. Історія : Україна і світ : (інтегр. курс, рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Мар'ян Мудрий, Олена Аркуша. Київ : Генеза, 2019. С. 81-93. 4. «Географія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти/Бойко В. М., Браїчевський Ю. С., Яценко Б. П. Київ: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018. С. 109-127. 5. Основи медіаграмотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В.Ф. Іванова, О.В. Волошенко, О.П. Мокрогуза. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. С. 61-73. 6. Всесвітня історія (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Павло Полянський. Київ: Грамота, 2019. / Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляхів розвитку. § 19. Міжнародні відносини періоду «холодної війни» С. 178-179. Організація діяльності учнів Здійснюється у два етапи відповідно до виучуваних сюжетів. На першому етапі – вільний перегляд відео-інтерв'ю свідків подій і бесіда щодо необхідності та доцільності використання пропаганди під час війни. Підсумки підводяться методом вільного мікрофону.
--

Другий етап передбачає виконання випереджального завдання трьома учнями. Вони мають уважно ознайомитися з матеріалами посібника «Республіка Корея: історія дива на річці Хан». Тема 3. «Корейська війна 1950-1953 рр.», вибрати листівки, інші пропагандистські матеріали та під керівництвом учителя укладають таблицю.

Перед початком роботи вчитель пропонує створити групи (не менше 2) за допомогою кольорових карток. Кожна команда отримує по 2 ідеологічно протилежні листівки (проамериканські та просовєтські), які потрібно проаналізувати. Далі відбувається обмін джерелами.

Після завершення роботи учні, обрані групою, підводять підсумки, перевіряють заповнення таблиці, за потреби коментують її.

На етапі узагальнення учні у групах заповнюють «Дерево проблеми», визначаючи причини й наслідки використання медіапропаганди під час військового конфлікту.

Оцінювання вираховується як середньоарифметична учнів-експертів і самооцінки згідно з анкетой.

Таблиця оцінювання учнями-експертами

	Про що зміст цієї листівки? (1-3 бали)	Чи є зміст листівки маніпулятивним. Чому? (1-3 бали)	Чому, на вашу думку, зміст саме такий? (1-3 бали)	Які емоції викликає? На що намагаються вплинути автори? (1-3 бали)
Листівки США 1				
Листівки США 2				
Листівки США 3				
Листівки США 4				
Листівки КНДР 1				
Листівки КНДР 2				
Листівки КНДР 3				
Листівки КНДР 3				

Анкета самооцінювання

Оцінювання	0б.	1б.	2б.	3б.
Усні відповіді				
Виконання письмових завдань				
Робота в групі				
Активність на уроці та моє вміння домовлятися				
Разом: ____ балів				

Окремо оцінюються завдання «Дерево проблем» узагальнювального етапу уроку. Його перевіряє вчитель після уроку.

Змістові наголоси.

Мета і завдання уроку зумовлюють необхідність розстановки змістових наголосів, а саме: *людиноцентричний* – увага до ролі людини в Корейській війні 1950-1953 рр., зміни їх поведінкових мотивацій під впливом дії пропаганди; *націєтворчий* – увага до згуртування нації через призму впливу ЗМІ на події; *антиімперський* – вміння виявляти пропагандистські маніпуляції та фейки, скеровані на посилення імперських впливів; *громадянський* – акцентування на формування громадянської позиції здобувачів освіти й ролі в цьому процесі медіа; *культурологічний* – акцент на відображенні цінності об'єктивної інформації та її поширенні як можливого шляху до порозуміння сторін конфлікту.

Проблемні питання, що розв'язуються:

- Чи можуть медіаресурси використовуватися як засіб ведення війни?
- Чому саме друковані листівки, газети, плакати, книги, журнали є основним засобом трансляції пропаганди?
- Як і ким використовуються медіа для впливу на суспільство, політику й перебіг війни? Чи можна запобігти зловживанню медіа?

Це допомагає учням простежити розгортання інформаційної війни на фоні бойових дій Корейської війни, визначити причини й наслідки інформаційно-психологічних операцій та їх вплив на суспільство.

Вебсайти:

<https://www.youtube.com/watch?v=RI2hd3-O4ew&t=837s>
<https://www.youtube.com/watch?v=BsRJE4daxjU&t=2340s>
<https://koreanwarlegacy.org/interviews/bernard-hoganson/#photo-9>
<https://koreanwarlegacy.org/interviews/bernard-hoganson/#photo-5>
<https://koreanwarlegacy.org/interviews/bernard-hoganson/#photo-2>
<https://koreanwarlegacy.org/interviews/frank-seaman/#photo-8>

СЦЕНАРІЙ УРОКА

Сюжет 1. «Дослідження медіасвідчень пропаганди»

(Час: 12 хвилин)

Розповідь вчителя

Учитель звертає увагу учнів на засоби впливу США, СРСР і КНР на становлення адміністрацій Півдня і Півночі Кореї, на вибори в обох її частинах, на персоналії політичних лідерів майбутніх держав, на те, як ЗМІ з різних сторін конфлікту аргументували прагнення впливати на суспільну думку як своєї країни, так і супротивника; виокремлює роль ООН і її вплив на події.

Евристична бесіда з опорою на вже здобуті знання

- Що таке медіа?
- Який вплив має медіа на суспільство?
- Чи може медіа використовуватися як засіб ведення війни?
- Як ви вважаєте, чи використовували ворогуючі сторони медіа під час Корейської війни? З якою метою?

Перше формувальне завдання

Учитель пропонує учням ознайомитися з фрагментом інтерв'ю Чарльза Гауша й Нормана Ренуфа з описом медіатехніки, яку використовували в таборах для військовополонених, конкретних способів використання ЗМІ та схарактеризувати механізм пропаганди під час Корейської війни (бесіда відбувається у формі «вільного мікрофону»).

- Як ви вважаєте, чи впливали описані у відео засоби на солдат ворогуючих сторін?
- Чи був цей вплив визначальним під час бойових дій?
- Чи можливо було утриматися від використання пропаганди? Чому, на вашу думку, цього не було зроблено?
- Яка мета впливу медіа на полонених солдат?

Узагальнення

Сторони конфлікту масово використовували різні засоби пропаганди, приділяючи цьому аспекту війни багато уваги. Головним завданням використання медіа був психологічний вплив на солдат супротивника з метою схиляння їх до здачі у полон, до дезертирства чи створення напруженості у взаємовідносинах між командуванням і солдатами.

Сюжет 2 «Пропаганда в Корейській війні

(Час: 18 хвилин)

Друге формувальне завдання

Бесіда «Інформаційні методи впливу у 50-х рр. XX ст.».

- Що таке пропаганда? Які головні її ознаки? Орієнтовні відповіді: маніпуляція свідомістю, неправдива інформація, інформація, що є частковою правдивою.

На основі ознак учні з учителем формують визначення: «Пропаганда – це форма комунікації, спрямована на поширення у суспільстві теорій, тверджень, фактів, аргументів, чутко та інших відомостей для впливу на суспільну думку на користь певної спільної справи чи громадянської позиції.

Учням пропонується запитати в штучного інтелекту «AI CHAT» значення терміну «пропаганда» і з'ясувати, чи збігається воно з нашим визначенням.

У сучасному світі пропаганда зазвичай поширюється через інтернет і популярні месенджери, як-от Telegram. Під час Корейської війни 1950-1953 рр. це відбувалося за допомогою інших засобів, а саме плакатів, листівок, газет, часописів, брошур тощо.

- Чому саме друковані листівки, газети, плакати, книги, журнали були головним засобом трансляції пропаганди?

Третє формувальне завдання

Формувальне завдання: «Як і ким використовуються медіа для впливу на суспільство, політику чи перебіг війни? Чи можна запобігти зловживанню медіа?», – передбачає демонстрацію на прикладі листівок конкретних способів зловживання медіа, жорсткого впливу на свідомість людей і визначення їхньої маніпулятивності. Результати роботи узагальнюються групами в таблиці.

Групове завдання

Джерело	Про що ця листівка? (1-3 бали)	Чи є зміст листівки маніпулятивним. Чому? (1-3 бали)	Чому, на вашу думку, зміст саме такий? (1-3 бали)	Які емоції викликає? На що намагаються вплинути автори? (1-3 бали)
Листівки США 1				
Листівки США 2				

Листівки США 3				
Листівки США 4				
Листівки КНДР 1				
Листівки КНДР 2				
Листівки КНДР 3				
Листівки КНДР 4				

Очікуваний вигляд таблиці

Джерело	Про що ця листівка? (1-3 бали)	Чи є зміст листівки маніпулятивним. Чому? (1-3 бали)	Чому, на вашу думку, зміст саме такий? (1-3 бали)	Які емоції викликає? На що намагаються вплинути автори? (1-3 бали)
Листівки США 1	Про можливість для китайців здатися у полон	Частково маніпулятивна, адже пропозиція здатися в полон маніпулює життям людини	З огляду на те, що просовєтська сторона була в основному представлена китайськими військами, слід було підштовхувати їх до такого кроку	Невпевненість, страх за своє життя. Вплинути на моральний дух китайських прокомуністичних військових
Листівки США 2	Про спробу підірвати віру в легітимність Комуністичної партії Китаю	Чітка маніпуляція – заклик до китайців виступити проти комуністичного уряду, що явно спровокує кровопролиття	Через фактичну перемогу комуністів у громадянській війні в Китаї і те, що просовєтський бік у Корейській війні був переважно представлений китайськими військами, треба було підштовхувати їх до заворушень усередині країни	Невпевненість. Посіяти сумнів у легітимності комуністичного уряду КНР – союзника Північної Кореї
Листівки США 3	Про безпечність для китайців здачі у полон	Частково маніпулятивна, позаяк йдеться про життя людини, але не повідомляє про умови утримання в таборах полонених	Потреба у скороченні ворожого війська, з одного боку, а з іншого, – збереження людського життя як загальнолюдської цінності	Невпевненість. Підірвати моральний дух китайських військових, підштовхнути до здачі в полон
Листівки США 4	Обґрунтовується теза про знищення на теренах Південної Кореї інституту сім'ї, традиційних цінностей, культури	Так. Головний меседж листівки не підкріплений фактами	Потреба захистити і зберегти традиційні цінності корейської нації, автентичну корейську культуру від знищення прибічниками комуністичної ідеології	Обурення і гнів. Несприйняття комуністичних змін у культурі й інституті сім'ї
Листівки КНДР 1	Головне - соціальна й майнова нерівність американського суспільства	Так. Маніпулює почуттям матеріальної захищеності людини без пояснень цінності права людини на приватну власність як сутності капіталізму і розвитку американської нації	Зміст такий через переконання комуністичних керівників Півдня та їх союзників у тому, що в Корейській війні беруть участь небагаті американці	Обурення й незадоволення серед американських військових
Листівки КНДР 2	Наголос на відірваності американських військових власних родин від	Маніпуляція почуттями до найдорожчих людей – до родини	Американських контингент був одним з найбільших у складі військ ООН, вплив на його моральну стійкість створював можливість для його скорочення	Смуток і сум за мирним життям і власними родинами. Зруйнувати моральний дух американців-військових
Листівки КНДР 3	Ілюстрація фінансових витрат США на війну в Кореї	Так. Війна є великим тягарем і дорого коштує американським платникам, але не повідомляються витрати Північної Кореї.	Зміст саме такий через те, що Північна Корея прагнула вплинути на бідні верстви американського контингенту	Гнів, розчарування. Експлуатується образ невинуватих витрат американського бюджету
Листівки КНДР 4	Участь американських військ у війні – примха багатіїв-капіталістів. Заклик здаватися в полон	Так, позаяк війна для всіх її учасників дорого коштує, але не йдеться про витрати на неї з боку Північної Кореї та її союзників.	Через переконання керівників Південної Кореї та їх союзників у тому, що Корейська війна – результат діяльності американських капіталістів	Обурення несправедливим облаштуванням світу. Змінити думку американців про причини початку війни в Кореї

Узагальнення

Учні пропонують дібрати аргументи за опрацьованими на уроці матеріалами для відповіді на запитання: «Як ЗМІ можна використовувати для впливу на інших?»

Аргументи учнів будуть різними. Наприклад, «Під час війни засоби масової інформації можуть використовуватися як зброя проти ворога», «ЗМІ можна використовувати для впливу на прийняття політичних рішень», «ЗМІ можуть використовуватися для просування неправдивих або фейкових новин».

Можна запропонувати окремим учням розробити анкету для опитування однолітків для визначення розуміння ними впливу на політику, суспільство, конкретну людину через медійні ресурси, а також використання та зловживання медіа.

Узагальнення (10 хвилин)

Приклад Корейської війни свідчить, що використання ЗМІ під час військових конфліктів часто мають маніпулятивний характер для якнайбільшого впливу на противника.

Із якими ризиками можуть стикнутися ті, хто застосовує пропаганду? Як їх можна уникнути?

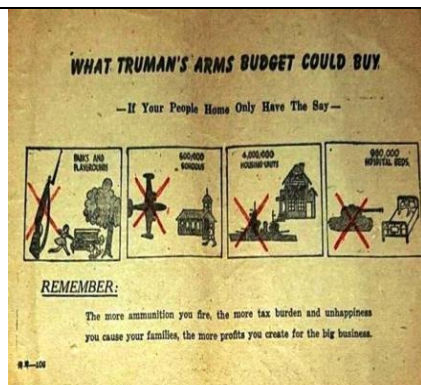
Орієнтовні відповіді: «Заборона на використання подібних технологій у мирному житті», «Об'єктивність подання інформації, що можливо лише за умови свободи слова», «Уміння аналізувати інформацію та дотримуватися правил інформаційної гігієни».

Для закріплення вивченого матеріалу учитель пропонує учням заповнити схему «Дерево проблем», яка оцінюється після закінчення уроку.

Проектне домашнє завдання

Створити інтерактивну листівку «Як оцінювати інформацію та зберігати медіагігієну» використовуючи знання, здобуті на уроці.

Додатки

Листівка КНДР, що ілюструє фінансові витрати США на війну в Кореї.

Листівка КНДР. Текст: Розпалювачі війни з Уолл-стріт змушують Вас стати гарматним м'ясом для агресії Кореї. Протистояти агресивній війні та здатися в полон Народній армії - тільки це може дати Вам нове життя і щастя.

Пропагандистські листівки США.

Текст листівки 1: «Я когось врятував» розповідає китайцям, що про них подбають у полоні.

Текст листівки 2: «10 жовтня» і «Батько Сонця в горах». Мета – підрив легітимності Компартії Китаю.

Пропагандистські листівки США.

Текст 1: «Чому ти хочеш голодувати?», на піалі з рисом напис «Багате життя».

Текст 2. Напис на листівці: «Ваших дітей вивозять до Советської Росії, Червоного Китаю та багатьох інших чужих країн. Кореїські сім'ї розпадаються, а корейська культура знищується».

	Пропагандистські листівки КНДР Текст під фото 1: «Грошові мішки у Флориді цього Різдва». Текст під фото 2: «Де Ви? У Кореї? Ви ризикуєте своїм життям, а великий бізнес загрибає тісто». Текст над фото 3: «Не дозволяйте Вашим близьким сумувати за Вами!»
--	---

Тема уроку «КОРЕЙСЬКА ВІЙНА ТА УКРАЇНЦІ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів:

унаслідок діяльності, спрямованої на розвиток критичного і системного мислення здобувачі освіти зможуть:

- визначати достовірність історичної та суспільної інформації;
- узагальнювати, деталізувати / конкретизувати історичну інформацію, шукати аналогії в явищах і процесах суспільно-історичного розвитку, діяльності людей.

Знати: поняття «національно-визвольний рух», «холодна війна», «Українська повстанська армія»; причини, умови й наслідки участі українців у Корейській війні 1950-1953 рр.

Уміти: досліджувати біографії учасників Корейської війни як історичне джерело; порівнювати різноманітні джерела інформації, визначати їх особливості; висловлювати власне ставлення до інформації.

Розуміти: причини та сутність Корейської війни 1950-1953 рр., місце й роль у ній українців.

Час: 45 хвилин

Задум уроку

Корейська війна 1950-1953 рр. була широкомасштабним міжнародним конфліктом, до якого були залучені представники різних народів, зокрема й українці. Війна прямо чи опосередковано вплинула на різні боки суспільного життя у багатьох країнах, торкнулася й національно-визвольного руху, спричинивши навіть зміну стратегії ОУН. Тому логічним у побудові уроку є зосередження уваги на двох головних сюжетах: 1) участь українців у війні; 2) вплив війни на український національно-визвольний рух. При організації діяльності учнів слід надати пріоритет індивідуальній самостійній роботі учнів з історичними джерелами.

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки:

1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 3. Боротьба за незалежність.
2. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти : підручник. Київ : Літера ЛТД, 2018. 224 с.
3. Історія : Україна і світ : (інтегр. курс, рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Мар'ян Мудрий, Олена Аркуша. Київ : Генеза, 2019. 304 с.
4. «Географія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти/Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. Київ: Ірпіль: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018. С. 109-127.
5. Основи медіаграмотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В.Ф. Іванова, О.В. Волошенюк, О.П. Мокрогуза. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. С. 61-73.
6. Всесвітня історія (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Павло Полянський. Київ : Грамота, 2019. С. 178-179.

Організація діяльності учнів

Організація діяльності учнів здійснюється в два етапи, відповідно до сюжетів, що вивчаються. На першому етапі учні виконують індивідуальне дослідницьке завдання: ознайомитися з біографіями українців-учасників війни і відповісти на запитання.

На другому етапі учні працюють з джерелами і заповнюють інформаційну картку.

Робота над медіапроектom передбачає поділ учнів на групи (від 3 до 5). Їм пропонується уявити себе колективом редакції однієї з газет, яка має висвітлити тему участі українців у Корейській війні та опублікувати відповідну статтю (шаблон готується вчителем заздалегідь, розсилається учням або роздруковується до уроку). Група самостійно обирає характер статті: інформаційна, пропагандистська, оглядова тощо. Під час виконання завдання учні можуть користуватися гаджетами, комп'ютерами, посібниками.

На етапі узагальнення учні разом з учителем формують висновки і заповнюють таблицю «Плюс-мінус-цікаво».

Оцінювання: є результатом самооцінювання впродовж уроку за допомогою анкети:

Оцінювання	0 б.	1 б.	2 б.	3 б.
Усні відповіді				
Виконання письмових завдань				
Робота в групі				
Активність на уроці та моє вміння домовлятися				
Разом: балів				

Окремо учителем оцінюється груповий проект третього формувального завдання за схемою:

Дотримання стилю статті (3 бали)	Використання історичних ілюстрацій (3 бали)
Пошукові вміння та користування джерелами (3 бали)	Наявність історичної інформації (3 бали)

Змістові наголоси

Мета і завдання уроку зумовлюють такі змістові акценти: *людиноцентричний* – участь українців у Корейській війні 1950–1953 рр. та її переосмислення; *націєтворчий* – вплив війни на стратегію українського національно-визвольного руху; *антиімперський* – виявлення особливостей боротьби з імперськими впливами на прикладі корейського й українського національно-визвольного руху; *громадянський* – розкриття взаємин людини і держави на прикладі українців-учасників війни; *культурологічний* – цінність об'єктивної інформації як засобу до порозуміння у конфлікті.

Проблемні питання, що розв'язуються:

- Що мотивувало українців до участі у Корейській війні?
- Чи відрізнялися мотивації українців Канади, США, Європи та українців-громадян ССРСР?
- Чому, на відміну від радянських, американські джерела, і ЗМІ зокрема, не приховують українського походження учасників Корейської війни?
- Як Корейська війна вплинула на стратегію українського національно-визвольного руху?

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. «Українці в Корейській війні»

(Час: 12 хвилин)

Розповідь учителя

Серед учасників Корейської війни були представники різних народів. В арміях з обох сторін конфлікту воювали й українці. Ті, хто емігрував до США, Канади, європейських країн під час Другої світової війни, діти емігрантів попередніх хвиль - у складі збройних сил ООН. У складі армій КНДР і КНР воювали радянські військові, чия присутність ретельно приховувалася.

Перше формувальне завдання

Самостійно ознайомитися з біографічними довідками і спогадами учасників Корейської війни і відповісти на запитання:

Джерело	Питання
1. Самуїл Яскілка (1919–2012) Яскілка, капітан Самуель (USMC) Штаб, Армія США в Кореї Генеральний наказ № 423-11 червня 1951	Як ви думаєте, що мотивувало українців до участі в Корейській війні? Чи відрізнялася, на вашу думку, мотивація українців із Канади, США, Європи від українців, що жили в СРСР? Чим? Чому?
2. Полковник І. Кожедуб Із спогадів льотчика-винищувача полтавчанина О. Васька	Як ви думаєте, чому українці, незважаючи на нещодавню травму Другої світової війни, активно воювали у складі міжнародного контингенту ООН?

	Чому американські джерела не приховують українського походження учасників війни (на відміну від радянських джерел)? Чи можна на прикладі участі українців стверджувати, що Кореїська війна схожа на Другу світову?
--	--

Узагальнення сюжету

Українці увійшли до складу військових підрозділів, що воювали на теренах Кореїського півострова. Були серед них і відомі українці, які своєю звитягою славилися ще під час Другої світової війни, як-от: Іван Кожедуб та Самуїл Яскілка.

Сюжет 2. «Кореїська війна та український національно-визвольний рух»

(Час: 25 хвилин)

Розповідь учителя

Кореїська війна набула значних масштабів, що дало підстави порівнювати її зі світовою війною. Цей конфлікт зумовив внесення змін до планів національно-визвольних рухів по всьому світу. Українська повстанська армія, що продовжувала боротьбу й чинила опір на теренах України, була добре поінформована про події на Кореїському півострові.

Друге формувальне завдання

Робота з фрагментами статті С. Бандери «Війна в Кореї і національно-визвольна політика» (1950 р.) і доповіді С. Ленкавського на III конференції закордонної частини ОУН (14–17 квітня 1951 р.) і заповнення інформаційної картки:

- Що, на вашу думку, є спільного між Кореїською війною і боротьбою УПА?
- Чи існує між ними зв'язок?

АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛА

1 ЯКИМ ВИЗНАЧАВ ХАРАКТЕР КОРЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ С. БАНДЕРА? ЧОМУ? (3 БАЛИ)

ЧІ ЗГОВІВ ВИ З ОДИНОЮ КОРЕЙСЬКОЮ ВІЙНОЮ, ЯКУ НАДАВ С. БАНДЕРА? (3 БАЛИ)

3 ЯКИМ ЧИНОМ КОРЕЙСЬКА ВІЙНА ВПЛИВЛА НА КОРЕКЦІЮ ПЛАНІВ ОУН? (3 БАЛИ)

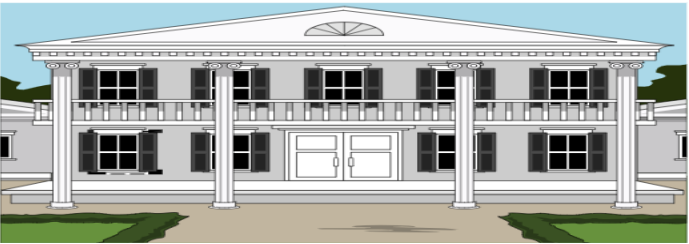
ЧІ МОЖЛИВІ БІС ПАСОКОВИТИ ОЦІНКИ С. БАНДЕРИ НА ВІЙНИ НА ТЕРЕНІ В УКРАЇНІ? (3 БАЛИ)

2

4

Назва газети

заголовок

Текст статті

Текст статті

Текст статті

Третє формувальне завдання

Формувальне завдання «Медійні наголоси війни й українство» пропонує учням (враховуючи знання і досвід, здобуті на попередніх уроках) уявити себе членом колективу редакції однієї з газет, яка має висвітлити участь українців у Кореїській війні та опублікувати статтю на першій шпальті (шаблон готується вчителем заздалегідь і розсилається учням перед початком уроку або роздруковується). Група може самостійно визначити характер цієї статті: інформаційна, пропагандистська, оглядова тощо. Під час виконання завдання учням дозволяється користуватися гаджетами, комп'ютерами, посібниками тощо.

Оцінювання роботи здійснюватиметься учителем за таким алгоритмом:

Дотримання стилю статті (3 бали)	Використання історичних ілюстрацій (3 бали)
Пошукові вміння та використання джерел (3 бали)	Наявність історичної інформації (3 бали)

Узагальнення сюжету: учні наводять аргументи, отримані з опрацьованих на уроці джерел, для доведення своєї позиції при відповіді на запитання: «Чи важлива робота ЗМІ під час війни? Чому? Чи важлива об'єктивність і доказовість у публікаціях ЗМІ?». Наприклад, «Під час війни засоби масової інформації повинні висвітлювати конфлікт», «Робота ЗМІ важлива, позаяк дозволяє під різними кутами зору досліджувати військові дії та дотичні до них події», «ЗМІ як носії важливого щоденного масиву інформації значно спрощують дослідження конфлікту».

Узагальнення (5-7 хвилин)

Після завершення Другої світової війни українці продовжували боротися за незалежність України (ОУН, УПА). У Корейській війні українці-військові опинилися по обидва боки конфлікту в складі формувань різних ідеологічних таборів, що було зумовлене їхнім ставленням до подій. Представники українського національно-визвольного руху вважали, що Корейська війна спричинила нові глобальні виклики, тому в нових умовах слід готуватися до неминучого конфлікту в Європі, що дасть можливість продовжити збройний спротив радянському режиму.

Наприкінці уроку учні урок занотовують до таблиці власні враження:

Плюс	
Мінус	
Цікаво	

- До графи «П» – «плюс» записуємо все, що залишило позитивне враження про навчальне заняття, що здалося корисним.
- До графи «М» – «мінус» записуємо все, що не сподобалося, здалося важким, незрозумілим та нудним.
- До графи «Ц» – «цікаво» учні записують факти, про які дізнались на уроці, та що б іще хотіли дізнатися.
- У кінці уроку учні заповнюють анкету самооцінювання.

Проектне домашнє завдання

Створити короткий відеоролик у Тік-Ток «Українці в Корейській війні 1950-1953 рр.», обравши для цього біографію одного з її учасників.

ТЕМА 4. «ЕКОНОМІЧНЕ ДИВО» ЗА ОДНЕ ПОКОЛІННЯ

Всеволод СЕРГІЄНКО,

учитель історії та правознавства, заступник директора з НВР Комунального закладу

«Безлюдівський юридичний ліцей імені І.Я. Підкопая Безлюдівської селищної ради» Харківської області

МОДЕЛЮВАННЯ ТЕМИ

Події Корейської війни й повоєнна відбудова вимагали від уряду стратегії економічного зростання. У цьому процесі надважливу роль відігравала освіта й люди як чинник «дива на річці Хан». Наголошуємо на тому, що поняття «економічне диво» Південної Кореї пов'язане з її перетворенням лише за півстоліття з відсталого, аграрного, зруйнованого війною на процвітаючу високотехнологічну країну з надпотужним економічним потенціалом.

Тема уроку	Проблемні питання, що розв'язуються на уроці	Задум уроку
«Корейське економічне диво»: секрет успіху	<i>Чи може стати процвітаючою авторитарна країна, яка не має природних ресурсів і перебуває в стані безперервної війни?</i> <i>Як Корея стала великою: рішення та методи?</i>	Задум уроку передбачає розгляд двох сюжетів: Сюжет 1 дозволить визначити стратегію економічного зростання та її результатів, роль освіти в економічному піднесенні країни з використанням попереднього матеріалу уроку; закріпити навички роботи з історичними джерелами. Сюжет 2 передбачає дослідження впливу людського чинника на «корейське економічне диво»; порівняння економічної ситуації в Південній Кореї 60-ті рр. XX ст. з сучасною економічною ситуацією в Україні та оцінку можливостей використання досвіду Південної Кореї для сьогодення України.
Авторитаризм, який змінив Південну Корею	<i>Пак Чон Хі: диктатор чи реформатор?</i> <i>Чи можна було досягти швидкого економічного зростання в Південній Кореї іншими методами?</i> <i>Чи може бути корисним для України досвід Пак Чон Хі?</i>	Сюжет 1 дозволить визначити роль Пак Чон Хі та його реформ для економічного піднесення країни. Учні зможуть використати попередній матеріал уроку та скласти політичний портрет Пак Чон Хі як авторитарного правителя, влада якого придушувала опозицію та порушувала права людини. Формується розуміння відповідальності за низку політичних і економічних криз. Сюжет 2 передбачає роботу з текстовим і роздатковим матеріалом. Учні досліджують реформаторську діяльність Пак Чон Хі, складають політичний портрет лідера як реформатора, порівнюють, аналізують, узагальнюють інформацію, формують власні судження щодо діяльності диктатора.
Досвід «Корейського економічного дива» для України	<i>Чи можливий стрімкий прорив у корейсько-українських відносинах?</i> <i>Чи можливо досвід швидкого економічного зростання Республіки Корея перенести на український ґрунт?</i>	На уроці пропонується вивчення двох сюжетів: Сюжет 1 дозволить з'ясувати сучасний стан корейсько-українських відносин і надасть учням розуміння зв'язку між країнами. За допомогою «Т»-таблиці учні зможуть проаналізувати сутнісні характеристики економічних і політичних взаємозв'язків між країнами. Сюжет 2 передбачає роботу з текстовим матеріалом, на основі якого учні здійснюють аналітичну діяльність і проводять «SWOT»-аналіз оцінки досвіду Південної Кореї для економічного розвитку України за матеріалами джерел, узятих з інтернету.

Підприємництво в Республіці Корея та Україні: історичні уроки	<i>Що об'єднує і що роз'єднує підприємців Південної Кореї та України?</i> <i>Якій досвід взаємин держави і бізнесу в Республіці Кореї варто впровадити в Україні?</i>	На уроці вивчаються три сюжети. Сюжет 1 сформує уявлення про підприємницьку діяльність у Південній Кореї та Україні, дозволить порівняти підходи до організації бізнесу в країнах. Сюжет 2 ознайомить учнів з основними дефініціями теми, сформує конкретні уявлення про успішних підприємців Південної Кореї та України. На цій основі розкриються особистісні та професійні риси, необхідні підприємцю. Сюжет 3 закріпить навичку застосовувати теоретичні знання на практиці та сприятиме формуванню вміння укладати бізнес-план за алгоритмом.
--	---	--

Головні змістові наголоси

«Підприємливість та фінансова грамотність» – спрямованість на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі для забезпечення кращого розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів власного життя за допомогою ознайомлення учнів з чинниками й особливостями «корейського економічного дива», із розв'язанням Республікою Корея економічних, технологічних і соціальних проблем, а також із індивідуальними стратегіями поведінки пересічних корейців у екстремальних умовах.

Ініціативність і підприємливість – використовувати досвід пізнання історії Кореї та України в їх порівнянні для вибору дієвих життєвих стратегій; виявляти можливості й загрози для майбутньої професійної та підприємницької діяльності, аналізуючи наслідки подій корейської історії; поширювати набуті знання у власній громаді; генерувати нові ідеї, оцінювати переваги й ризики, вести перемовини, працювати самостійно і в групі; планувати, організовувати, реалізовувати індивідуальні чи командні проекти (зокрема дослідницько-пошукового характеру), презентувати їх результати.

Характеристика діяльності учнів. Основу роботи на уроці складає комбінування індивідуальної, парної, групової та колективної самостійної роботи учнів з аналізу різноманітних джерел інформації під керівництвом учителя

Тема уроку ««КОРЕЙСЬКЕ ЕКОНОМІЧНЕ ДИВО»: СЕКРЕТ УСПІХУ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учні

діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного й системного мислення, унаслідок чого вони зможуть:

- оперувати історичною та соціально значимою інформацією;
- добирати аргументи для підтвердження або спростування судження, висновку, оцінки щодо історичної події, явища, процесу;
- оцінювати аргументованість суджень, висновків щодо історичної події, явища, процесу;
- узагальнювати, деталізувати /конкретизувати історичну інформацію, шукати аналогії в явищах і процесах суспільно-історичного розвитку, діяльності людей;
- знаходити історичні приклади залагодження суперечностей і конфліктів;
- працювати в групі, досягати порозуміння й налагоджувати співпрацю з особами з відмінними ідеями та цінностями, використовуючи власний та історичний досвід.

Знати: історичні передумови, фактори й наслідки економічного дива Кореї, роль держави, бізнесу й суспільства в економічному розвитку Кореї, уроки економічного дива Кореї для інших країн.

Розуміти: сутність поняття економічне диво Кореї, роль війни в економічному розвитку Кореї, уроки економічного дива Кореї, які можуть бути застосовані в Україні, важливість економічного розвитку для України та світу, сутність економічного розвитку як складного процесу, що залежить від багатьох факторів.

Вміти: аналізувати історичні події та процеси, синхронізувати події, що відбувались у всьому світі, зокрема в Кореї та Україні, у середині XX ст., використовувати карту як джерело інформації про воєнні події, робити висновки щодо громадсько-політичної діяльності Лі Син Мана, Пак Чон Хі, оцінювати економічні процеси та їх наслідки.

Час: 45 хвилин

Задум уроку:

Події Корейської війни і повоєнна відбудова вимагали від уряду стратегії економічного зростання. У цьому процесі надважливу роль відігравали освіта та люди як чинник «дива на річці Хан». Наголошуємо на тому, поняття «Корейське економічне диво» пов'язане з її перетворенням лише за півстоліття з відсталого, аграрного, зруйнованого війною на успішну високотехнологічну країну з надпотужним економічним потенціалом. Цей процес базувався на експортоорієнтованому зростанні, швидкій індустріалізації,

упровадженні нових технологій, розвитку освіти й призвів до експоненціального зростання рівня життя, швидкої урбанізації, модернізації економіки. «Диво на річці Хан породило» міжнародні корпорації Samsung, LG і Hyundai. Виходячи із задуму уроку, використовуємо певні сюжетні лінії. Сюжет 1 дозволить визначити стратегію економічного зростання та її результати, роль освіти в економічному піднесенні країни; закріпить навичку роботи з історичними джерелами; Сюжет 2 передбачає дослідження впливу людського чинника на «корейське економічне диво»; порівняння економічної ситуації в Південній Кореї в 1960-х рр. з сучасною економічною ситуацією в Україні та оцінку можливостей використання досвіду Південної Кореї для сьогодення України.
Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки 1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 4. «Економічне диво» за одне покоління. 2. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти П.В.Вербицька, О.В.Волошенко, Г.О.Горленко та ін. Київ: Літера ЛТД, 2018. – Розділ 4. Демократичне суспільство та його цінності. С.87 URL: https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/pidruchnyky-10-klas-2018/08-gromadyanska-osvita-10-klas/gromadosvita-10-stand-sait.pdf 3. Всесвітня історія (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Павло Полянський. – К. : Грамота, 2019. – Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляхів розвитку. § 19. Міжнародні відносини періоду «холодної війни» С. 178-179. URL: https://pidruchnyk.com.ua/1263-vsivitnya-istoriya-11-klas-polyanskyy.html 4. Географія (рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Віталій Безуглий, Галина Лисичарова. Київ : Генеза, 2019. С. 173-175. : іл. URL: https://shkola.in.ua/1094-heohrafiia-11-klas-bezuhlyi-2019.html 5. Історія України (профільний рівень) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / В. С. Власов, С. В. Кульчицький. Київ : Літера ЛТД, 2019. С. 250-258. URL: https://lib.imzo.gov.ua/velektronn-vers-pdruchnikv/11-klas/4-storya-ukrani-11-klas/storya-ukrani-proflniy-rven-pdruchnik-dlya-11-klasu-zakladv-zagalno-seredno-osvti-vlasov-v-s-kulchitskiy-s-v/
Організація діяльності учнів Учні працюють у 4 групах. На першому етапі застосовується метод «Читання в парах – узагальнення в парах» із узагальненням результатів за допомогою створення ментальної карти або метод незакінченого речення. На другому етапі індивідуальна робота учнів з аналізу медіа джерел поєднується із заповненням таблиці в групі і груповим звітом.
Оцінювання Здійснюється за 12-ти бальною шкалою. Вона може виставлятися за виконання окремого завдання (від 1 до 12) або бути сумою оцінок за окремі види діяльності з розрахунку: 1-4 б. – аналіз джерел, 1-4 б. – робота в групі, 1-4 б. – участь у колективному обговоренні та презентації роботи групи.
Змістові наголоси <i>Підприємливість та фінансова грамотність</i> – спрямування на розвиток лідерських ініціатив, на здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, на забезпечення кращого розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів власного життя через ознайомлення учнів із чинниками й особливостями «корейського економічного дива», із розв'язанням Республікою Корея економічних, технологічних і соціальних проблем, а також з індивідуальними стратегіями поведінки пересічних корейців у екстремальних умовах. <i>Ініціативність і підприємливість</i> – використовувати досвід пізнання історії Кореї та України в їх порівнянні для вибору дієвих життєвих стратегій; виявляти можливості й загрози для майбутньої професійної та підприємницької діяльності, аналізуючи наслідки подій корейської історії; поширювати набуті знання у власній громаді; генерувати нові ідеї, оцінювати переваги й ризики, вести перемови, працювати самостійно і в групі; планувати, організовувати, реалізовувати індивідуальні чи командні проекти (зокрема дослідницько-пошукового характеру), презентувати їх результати.
Проблемні питання, що розв'язуються на уроці – Чи може стати процвітаючою авторитарна країна, яка не має природних ресурсів і перебуває в стані неперервної війни? – Як Корея стала великою: рішення та методи.
Ресурси 1. Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». 2. Новий погляд на історію Кореї: підручник / за ред. Хо Сун Чьоль, К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 336 с. 3. Стазвелл Д. Чому Азії вдалось. Успіхи і невдачі найдинамічнішого регіону світу. Київ: Наш формат, 2017. 448 с.

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. Проблеми повоєнного розвитку та стратегія економічного зростання

(Час: 20 хвилин)

Пропонуємо учням поміркувати над тим, що означає поняття «Азійські тигри». Після висловлення учнями припущень учитель пояснює термін, наголошуючи на тому, що «Азійськими тиграми» (Сінгапур, Гонконг, Тайвань, Південна Корея) називають нові індустріальні держави Азії, серед яких є Республіка Корея.

Південна Корея є унікальною країною з погляду економічного піднесення. За 1960-2010 ВВП на душу населення за паритетом купівельної спроможності зріс у 25 разів й на сьогодні складає 36,6 тис. дол. Нині це високорозвинена країна, член «Великої двадцятки» і одинадцята економіка світу. Її досвід часто наводять як приклад успішного втручання держави в економіку.

Учнім пропонується опрацювати в групах текст карток, до яких вони отримують питання й завдання. Відповіді обмірковуються, і зрештою всі групи мають створити модель «Корейського економічного дива». Головна частина уроку присвячена основним стратегіям, які сприяли економічному буму в Південній Кореї, та досвіду, який може використати Україна. Щоб виконати завдання, учні мають проаналізувати джерела й визначити, які з цих стратегій є найбільш важливими й можуть бути застосовані в Україні. Після цього учні представляють результати своєї роботи у вигляді графічної моделі.

Зауважуємо на тому, що наразі Республіка Корея є високотехнологічною державою, яка на міжнародному ринку посідає одне з цільних місць.

Розповідь учителя

Сьогодні на уроці йтиметься про «Корейське економічне диво». Це період стрімкого економічного зростання Південної Кореї, який розпочався у 1960-х і тривав до 1990-х років. За цей час ВВП країни зріс у 50 разів. «Корейське економічне диво» стало одним із найбільш вражаючих досягнень у сучасній світовій історії. Спустошена війною країна за кілька десятиліть перетворилася на одну з найрозвиненіших у світі.

Метод «Читання в парах – узагальнення у парах»

Учні працюють із текстовими джерелами й дають відповіді на питання.

Група 1 Повоєнна відбудова і стратегія економічного зростання	Група 2 Роль освіти в економічному піднесенні країни
Після закінчення Корейської війни у 1953 р. Південна Корея була зруйнована: загинуло понад 100 тис. людей; знищена економіка. Уряд Південної Кореї розробив програму повоєнної відбудови, що передбачала низку заходів: • відновлення інфраструктури: побудовано дороги, мости, залізниці й інші транспортні шляхи. • Розвиток промисловості: створено державні підприємства, які виробляли товари, необхідні для відновлення країни. • Залучення іноземної допомоги: США та інші країни надали Південній Кореї значну економічну підтримку. Завдяки цим заходам економіка Південної Кореї почала відновлюватися. У 1960 р. ВВП країни становив 2,3 млрд. доларів США і до 1970 р. досяг 10 млрд. доларів США. Стратегія економічного зростання. У 1960-х рр. уряд Південної Кореї розробив стратегію економічного зростання, спрямовану на розвиток промисловості, що включала такі заходи: • заохочення іноземних інвестицій: уряд запропонував іноземним інвесторам привабливі умови для ведення бізнесу. • Захист внутрішнього ринку: уряд увів високі мита на імпортовані товари, щоб захистити вітчизняні підприємства від конкуренції. • Залучення молодих людей до праці: кампанія із залучення молодих людей до праці, щоб забезпечити країну дешевою робочою силою. Ця стратегія виявилася успішною, і економіка Південної Кореї продовжувала швидко зростати. У 1980 р. ВВП країни становив 100 млрд. доларів США, а до 1990 р. досяг 1 трильйона доларів США. «Економічне диво Кореї» Стрімке економічне зростання Південної Кореї в другій половині XX ст. отримало назву «економічного дива Кореї», або «Диво на річці Хан». За цей час економіка країни перетворилася з аграрної на одну з найрозвиненіших економік світу. Питання Які головні заходи були здійснені в межах програми повоєнної відбудови Кореї?	Освіта відіграла важливу роль в економічному піднесенні Кореї. Інвестиції уряду в освіту обумовили підвищення рівня освіченості в країні та формування кваліфікованої робочої сили. У 1950-х р. рівень грамотності в Південній Кореї становив лише 60%. Урядова програма з підвищення рівня освіти містила низку заходів: • Запровадження обов'язкової освіти до 9 класу. • Збільшення фінансування освіти. • Розвиток системи освіти для дорослих. Завдяки цим заходам рівень грамотності в Південній Кореї зріс до 98 % до 1990 р. Освіта сприяла розвитку технологій і впровадженню інновацій. Було створено систему вищої освіти з підготовки фахівців із технологій та інженерії. Такий підхід дозволив країні стати лідером у галузях електроніки, автомобіле- і суднобудування. У 1970-х р. уряд Республіки Корея створив програму з розвитку національної промисловості, яка передбачала створення державних підприємств у галузі електроніки та автомобілебудування. Уряд найняв кваліфікованих інженерів і техніків із вищих навчальних закладів Кореї, щоб керувати цими підприємствами. У 1980-х р. корейські компанії почали інвестувати в дослідження й розробки. Це, у свою чергу, призвело до створення нових технологій, які допомогли корейським компаніям стати конкурентоспроможними на світовому ринку. Багато корейських компаній, зокрема Samsung і LG, мають власні науково-дослідницькі центри, очолювані кваліфікованими науковцями, які отримали освіту в Кореї. Освіта залишається важливим фактором економічного розвитку Кореї. Уряд країни продовжує інвестувати в освіту, щоб забезпечити країну кваліфікованою робочою силою, яка необхідна для успішного розвитку економіки. Питання Які конкретні заходи з підвищення рівня освіти були здійснені урядом Південної Кореї?

Які фактори сприяли успіху стратегії економічного зростання Південної Кореї? Чому стратегія економічного зростання Південної Кореї була спрямована на розвиток промисловості? Які наслідки мала стратегія економічного зростання Південної Кореї для країни? Чи можна вважати, що успіх економічного розвитку Південної Кореї є виключно заслугою уряду й народу країни?	Як освіта сприяла розвитку технологій та інновацій в Кореї? Наведіть конкретні приклади того, як освіта сприяла економічному піднесенню Кореї. Чи можна вважати, що освіта є єдиним фактором, який сприяв економічному піднесенню Кореї? Які уроки можна винести з досвіду Кореї щодо ролі освіти в економічному розвитку?
Група 3 Людський чинник «Корейського економічного дива» Людський чинник відіграв важливу роль у «Корейському економічному диві». Разом і з іншими факторами, як-от: політична стабільність, сприятливі зовнішні умови і державна політика, працьовитість корейського народу, освіта й інновації – він сприяв швидкому економічному піднесенню країни. Корейці відомі своєю працьовитістю й відданістю роботі, здатні працювати багато й важко для досягнення успіху. Ці риси стали важливим фактором економічного зростання Кореї. У 1970-х рр. корейські робітники працювали по 12-14 годин на день 6 днів на тиждень, що дозволило корейським компаніям стати конкурентоспроможними на світовому ринку. У 1980-х рр. корейські компанії почали інвестувати в дослідження й розробки. Завдяки цьому створювалися нові технології, а корейські компанії стали лідерами в таких галузях електроніки та автомобілебудування. Людський чинник залишається важливим фактором економічного розвитку Кореї. Уряд країни продовжує інвестувати в освіту і стимулювати інновації, щоб зберегти висококваліфікованих фахівців і передові технології. Питання: Які конкретні заходи були здійснені урядом Південної Кореї для підвищення рівня освіти населення? Як освіта сприяла розвитку технологій та інновацій у Кореї? Які конкретні приклади того, як працьовитість корейського народу сприяла економічному зростанню Кореї, можна навести? Чи можна вважати, що людський чинник є єдиним фактором, який сприяв економічному зростанню Кореї? Які уроки можна винести з досвіду Кореї щодо ролі людського чинника в економічному розвитку?	Група 4 «Корейське економічне диво» і завдання для України «Корейське економічне диво» – це період стрімкого економічного зростання Південної Кореї в 1960-х – 1990-х рр. За цей час ВВП країни зріс у 50 разів. Головними факторами успіху «корейського економічного дива» є: • політична стабільність. У Південній Кореї після війни утворилася демократична держава. • Сприятливі зовнішні умови і значна економічна допомога від США. • Інвестиції уряду в освіту. Це сприяло підвищенню рівня освіченості населення й утворення кваліфікованої робочої сили як передумови розвитку промисловості та високих технологій. • Інновації. Корейські компанії активно інвестували кошти в наукові дослідження й розробки, що призвело до створення інноваційних технологій. Завдання для України. Україна має потенціал для повторення корейського «економічного дива». Завдання, які вона має розв'язати: Забезпечити політичну стабільність і верховенство права. Поліпшити інвестиційний клімат. Зробити освіту більш якісною та доступною. Сприяти розвитку інновацій. Повторити корейське «економічне диво» буде непросто. Це потребуватиме великих зусиль і часу. Однак, якщо Україна впорається з цими викликами, то матиме шанс потрапити до переліку найрозвиненіших країн світу. Питання: Які головні напрямки розвитку українсько-корейських відносин? Які завдання постають перед Україною, щоб повторити «Корейське економічне диво»? Які перешкоди існують на шляху розвитку українсько-корейських відносин? Які перспективи розвитку українсько-корейських відносин? Чи можна порівнювати Корейську та україно-російську війну та чому?

Підсумок роботи в групах

Варіант 1. Ментальна карта

Створюємо ментальну карту, на якій ключова фраза – «Корейське економічне диво», а супровідні слова – економіка, влада, суспільство, реформи.

Варіант 2. Метод «незакінчене речення»

Пропонуємо учням продовжити речення:

1. Сутність «економічного дива» визначали такі стратегії: ...
2. Економічні перетворення здійснювали ...
3. Зміни в економіці покращили / погіршили внутрішньополітичну ситуацію, тому що ...
4. Для України корисним може бути досвід, адже ...

Далі учням пропонується скористатися онлайн-довідником «Бренди, власником яких є Південна Корея» за покликанням: <https://dovidnyk.info/index.php/brandsCountry/4> – та взяти участь в обговоренні

питань:

Які бренди ви впізнали?

Чи зустрічали ви ці бренди на українському ринку? Про що це свідчить?

Сформулюйте одну підсумкову тезу, що узагальнить обговорення в парі.

Сюжет 2. Модель «Як Республіка Корея стала потужною: рішення та методи»

(Час: 15 хвилин)

Робота зі схемою обговорення за питаннями, коментар учителя (за потреби).

На цьому етапі уроку учитель пропонує учням роботу з медійним джерелом для формування розуміння методів економічної трансформації Південної Кореї. Як варіант для роботи з ресурсом можна запропонувати метод «Кейс». Узагальнюємо діяльність учнів через створення моделі, що демонструє вміст джерела й дозволяє структурувати новий матеріал. Важливо звернути увагу на подібності характеристик економічного розвитку Республіки Корея й України. Підсумком роботи стануть міркування учнів щодо того, як Україна може використати досвід Кореї для власного економічного зростання.

Модель «Корейського економічного дива»

Імпортозаміщення	Експортноорієнтованість
Для Південної Кореї політика імпортозаміщення виявилася невдалою. Вона не сприяла економічному піднесенню, натомість призвела до зростання корупції та нерівності. Лише після відмови уряду Пак Чон Хі від цієї політики та переходу до лібералізації економіки відбулися стрімкі економічні зрушення.	Зорієнтованість на експорт продукції як одна з ключових складових успіху корейського «економічного дива» сприяла стрімкому економічному розвитку, підвищенню рівня життя населення й перетворенню Південної Кореї на одну з провідних економічно розвинених держав світу.
Розвиток промисловості	Націоналізація
У 1970-ті рр. Південна Корея пережила період стрімкого економічного зростання, яке часто називають «Корейським економічним дивом». Це стало результатом застосування комплексу факторів, що передбачали експортноорієнтовану стратегію, державні інвестиції в інфраструктуру й освіту, а також зростання продуктивності праці. Однак у цей час значно посилюлися втручання держави в економіку, особливо в галузі важкої та хімічної промисловості. Це спричинило низку проблем, як-от: концентрація бізнесу, зростання нерівності, зовнішню залежність економіки.	Націоналізація як частина політики уряду Пак Чон Хі (Президент 1961–1979 рр.). Для реалізації політики імпортозаміщення, спрямованої на захист вітчизняних виробників від конкуренції з боку іноземних компаній, уряд націоналізував низку ключових галузей економіки, зокрема енергетику, транспорт, фінанси й телекомунікації. Це мало як позитивні (сприяння розвитку вітчизняного виробництва й забезпечення стабільності), так і негативні наслідки (призвело до концентрації економічної влади в руках уряду та зростання нерівності).

Рефлексія. Підведення підсумків уроку

Пропонуємо учням обрати лише ті слова і словосполучення, які характеризують «Корейське економічне диво»; з ними скласти 2-3 речення, які б характеризували його сутність.

Орієнтовний перелік слів:

автократія, економічний розвиток, індустріалізація, повоєнна криза, занепад економіки, військова диктатура, корупція, інноваційний прорив, культ особи, правляча коаліція військових та бюрократії, меринтократія-дирижизм, цілковитий контроль над економікою, репресії, протекціонізм, інвестиції в освіту, науково-технічна революція, повоєнна відбудова, військовий переворот.

Виступи учнів з обґрунтуваннями відповідей.

Самооцінювання. Бесіда з учнями.

Що із зробленого викликало позитивні емоції?

Що вдалося найкраще?

Що не вдалося?

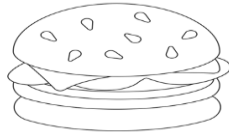
Що залишилося незрозумілим?

Над чим хотілося б іще попрацювати?

Домашнє завдання. Пропонуємо на вибір виконати завдання

Варіант 1. Напишіть есе на тему: «Чи може Україна повторити шлях Кореї з перетворення на високотехнологічну економіку світу?» за методом «Гамбургер».

Верхня частина – булка.
Середня частина – м'ясо, сир і салат.
Нижня частина – булка.

Вступ – одне речення, що пояснює тему.

Основна частина – пояснення, які несуть головну ідею (два-три речення).

Висновок – одне підсумкове речення, що пов'язує вступ і основну частину.

Варіант 2. Складіть сенкан до поняття «Азійські тигри»

Орієнтовний зразок:

1. «Азійські тигри».
2. Економічний, інноваційний.
3. Реформування, зростання, піднесення.
4. Нові індустріальні держави Азії.
5. Економіки, що швидко зростають.

Тема уроку «АВТОРИТАРИЗМ, ЩО ЗМІНИВ ПІВДЕННУ КОРЕЮ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів:

діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного й системного мислення, унаслідок чого вони зможуть:

- добирати аргументи для підтвердження чи спростування судження, висновку, оцінки щодо історичної події, явища, процесу;
- оцінювати аргументованість суджень, висновків щодо історичної події, явища, процесу;
- узагальнювати, деталізувати /конкретизувати історичну інформацію, шукати аналогії в явищах і процесах історичного розвитку;
- знаходити історичні приклади залагодження суперечностей і конфліктів,
- працювати в групі, досягати порозуміння, використовуючи власний та історичний досвід.

Знати: ознаки авторитаризму, час президентства Пак Чон Хі та його головні досягнення як реформатора.

Розуміти: сутність «Корейського економічного дива», залежність економічного розвитку від багатьох факторів, негативні наслідки диктатури Пак Чон Хі.

Вміти: аналізувати історичні джерела, щоб отримати інформацію про Пак Чон Хі; критично мислити й висловлювати аргументовані судження щодо діяльності політичного лідера.

Час: 45 хвилин

Задум уроку

Пак Чон Хі здійснив низку реформ, які сприяли економічному розвитку Південної Кореї. Наголошуємо на тому, що було запроваджено політику експорту, яка дозволила південнокорейським компаніям вийти на світовий ринок, здійснювалася індустріалізація та модернізація країни з докорінними економічними перетвореннями.

Виходячи із задуму уроку, використовуємо дві сюжетні лінії.

Сюжет 1 дозволить визначити роль Пак Чон Хі та його реформ в економічному піднесенні країни. Учні зможуть використати матеріал попереднього уроку і скласти політичний портрет Пак Чон Хі як авторитарного правителя, влада якого придушувала опозицію та порушувала права людини. Сформуємо розуміння того, що саме він несе відповідальність за низку політичних і економічних криз.

Сюжет 2 передбачає роботу з текстовим і роздатковим матеріалом. Учні досліджують реформаторську діяльність Пак Чон Хі, складають політичний портрет лідера як реформатора, порівнюють, аналізують та узагальнюють інформацію, формують власні судження щодо діяльності диктатора.

Внутрішньопродметні та міжпредметні зв'язки

1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 4. «Економічне диво за одне покоління».
2. Всесвітня історія (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Павло Полянський. Київ: Грамота, 2019. Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляхів розвитку. § 6. С. 55-56.
3. «Географія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти/Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. Київ: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018. С. 109-127
4. Географія (рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / В. Безуглий, Г.Лисичарова. Київ : Генеза, 2019. С. 173-175.

Організація діяльності учнів Учні працюють в чотирьох групах. На першому етапі передбачається індивідуальна робота учнів з аналізу джерел і заповнення таблиці в групі. На другому етапі – індивідуальна робота учнів з текстовим джерелом і заповнення картки «Картки уважного читача». Після цього учням пропонується поділитися власними міркуваннями щодо її змісту методом незакінченого речення.
Оцінювання здійснюється за 12-ти бальною шкалою. Вона може виставлятися за виконання окремого завдання (від 1 до 12) або бути сумою оцінок за окремі види діяльності з розрахунку: 1-4 б. – аналіз джерел, 1-4 б. – робота в групі, 1-4 б. – участь у колективному обговоренні, презентації роботи групи.
Змістові наголоси <i>Підприємливість та фінансова грамотність</i> – спрямованість на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, на забезпечення кращого розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів власного життя за допомогою ознайомлення учнів з чинниками й особливостями корейського економічного дива, з розв'язанням Республікою Корея економічних, технологічних і соціальних проблем, а також з індивідуальними стратегіями поведінки пересічних корейців у екстремальних умовах. <i>Ініціативність і підприємливість</i> – використання історичного досвіду Кореї та України в їх порівнянні для вибору дієвих життєвих стратегій; виявлення можливостей і загроз для майбутньої професійної та підприємницької діяльності під час аналізу наслідків подій корейської історії; поширення набутих знань у власній громаді; генерування нових ідей, оцінювання переваг і ризиків, робота самостійна і в групі; планування, організація, реалізація індивідуальних або командних проєктів (зокрема дослідницько-пошукового характеру), презентація їх результатів.
Проблемні питання, що розв'язуються на уроці <i>Пак Чон Хі: диктатор чи реформатор?</i> <i>Чи можна було досягти швидкого економічного зростання в Південній Кореї іншими методами?</i> <i>Чи може бути корисним досвід Пак Чон Хі для України?</i>
Ресурси 1. Матеріали посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». 2. Новий погляд на історію Кореї: підручник / за ред. Хо Сун Чоль, К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 336 с. 3. Ковальчук Ю. Країнознавство: Корея: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Київський університет, 2011. 350 с. 4. Корсунський С. Як нації відновлюються: досвід Східної Азії. Харків: Віват, 2013. 192 с. 5. У чому ж феномен та запорука успіху південних корейців? https://iprosvita.com/pivdenna-koreia-ekonomichne-dyvo-za-odne-pokolinnia/
СЦЕНАРІЙ УРОКУ
Сюжет 1. Пак Чон Хі – диктатор розвитку <i>(Час: 20 хвилин)</i> Вступне слово вчителя Пак Чон Хі – одна з найвизначніших постатей у новітній історії Південної Кореї. Він був військовим диктатором, який правив країною у 1961–1979 рр. Під його керівництвом Південна Корея здійснила економічний стрибок, але стала авторитарною державою. Пак Чон Хі збудував жорстку державоцентричну модель економіки з «п'ятирічним» плануванням із чіткими для кожного періоду пріоритетами. Ці плани розробляло міністерство планування та бюджету. Головною метою першого п'ятирічного плану (1962–1966) була розбудова ефективної промисловості (насамперед галузей із потенціалом перетворитися на експортні), підтримка аграрного сектора, де на той час працювала більшість населення, зменшення безробіття й залучення іноземних інвестицій. Вхідне опитування Учні в зошиті креслять відрізок із поділками від 1 до 12, на якій позначають ту, що відповідає рівню обізнаності з теми до початку опрацювання навчального матеріалу. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Вправа «впізнай термін» Учням пропонується речення, яке характеризує одне з явищ післявоєнної відбудови світу. Просимо їх впізнати термін. Наприклад, «...» це – стрімкий розвиток економіки, що супроводжується зростанням економічних показників, скороченням безробіття і підвищенням рівня життя населення («економічне диво»).

- Які країни були батьківщиною «економічного дива»?
- Поміркуйте, чим відрізняється «Корейське економічне диво» від подібних явищ в економіці інших країн?

Відеосюжет

Учні переглядають відеосюжет про еволюцію південнокорейського суспільства. Після цього діляться емоціями, які в них виникли під час перегляду відео: <https://www.youtube.com/watch?v=9rTKhM03UZA>

Коментар вчителя:

Сучасна історія Південної Кореї починається у 1945 р. капітуляцією Японії у Другій світовій війні. Корею (тоді ще єдину), анексовану Японією у 1910 р., «тимчасово» розподілили на дві сфери впливу – советську на півночі й американську на півдні. Через «холодну війну» об'єднання корейської нації не відбулося. Ідеологічно ворожі корейські уряди ініціювали збройний конфлікт, який призвів до того, що утворення єдиної Кореї перетворилося на одну з нерозв'язаних до сьогодні міжнародних проблем.

Повоєнна відбудова Республіки Корея розпочалася з отримання від Сполучених Штатів Америки \$1,5 млрд. субсидій і «кредитів розвитку». Щоправда, більшу частину цих коштів спрямували на купівлю продовольчих і споживчих товарів. Проте перших іноземних інвестицій виявилось достатньо і для розбудови виробничої інфраструктури та системи освіти.

Прихід до влади генерала Пак Чон Хи – переломний момент в історії Республіки Корея. Прагматичний військовий визначив пріоритетом економічну розбудову держави і скерував усі зусилля народу на досягнення поставленої мети. Варто зазначити, що однією з характерних рис національного характеру корейців є повна підтримка ефективного (і саме тому легітимного) лідера. Водночас легітимним вони вважають саме ефективного очільника. Пак Чон Хи, будучи не менш авторитарним за Лі Син Мана, зумів окреслити чіткі цілі й методи їх досягнення і здійснити ефективні економічні зрушення, що створило йому запас легітимності для реалізації подальших реформ.

Робота учнів у 4 групах

(Час: 10-15 хвилин)

Учні в групах працюють з інформаційними картками й обирають фотосюжети відповідно до їх змісту. Групи мають розташувати світлини у хронологічній послідовності. У процесі роботи групи створюють флешкарту у вигляді таблиці.

Через диктатуру до «Корейського економічного дива»

1. «УБИТИ ДРАКОНА» Генерал-майор Пак Чон Хи (у центрі) під час воєнного перевороту 16 травня 1961 р. Фото: Wikimedia Commons	2. «СТАТИ ДРАКОНОМ» Президент Джон Ф. Кеннеді на зустрічі з генералом Пак Чон Хи у Білому домі, США, 14 листопада 1961 р. Фото: JFK
3. «СЯДУТЬ УСІ» 36-й президент США Ліндон Б. Джонсон і Пак Чон Хи, 16 травня 1965 р. Фото: Library of Congress	4. «ПОЛЮВАННЯ» Парад південнокорейської армії в День озброєних сил в 1973 році. Фото: Jong-sik Baek / CC BY-SA 2.5

Виступи груп за результатами роботи з флешкартою

Підсумок роботи в групах. Узагальнення проводиться через вправу «Логічний сюжет», яка в ігровій формі дозволить скласти сюжетну лінію подій, пов'язану з Пак Чон Хі як диктатором.

Сюжет 2. Пак Чон Хі – реформатор

(Час: 20 хвилин)

Індивідуальна робота учнів з текстовим джерелом і заповнення «Картки уважного читача». Після цього учням пропонується поділитися власними міркуваннями щодо її змісту методом незакінченого речення: «Я зрозумів / зрозуміла...», «Мені було цікаво прочитати про...», «Мене вразило...».

Інформаційна картка для індивідуальної роботи «Реформи президента Пак Чон Хі»

Економічний прорив Кореї став можливим у результаті реформ, започаткованих президентом Пак Чон Хі, який керував країною більшу частину 1960-х і 1970-х рр. Його запустив перший п'ятирічний план розвитку. За 30 років від цього моменту економіка Південної Кореї не лише значно розвинулася, радикально перетворилася її структура. Адміністрація Пак Чон Хі визначила, що в економічному розвитку ключову роль має відігравати централізоване управління.

У 1962 р. корейський уряд розпочав реалізацію першого п'ятирічного економічного плану. Через скорочення допомоги США передбачалося перетворення економіки – від залежної від іноземної допомоги на незалежну. З цієї метою уряд спрямував допомогу базовим галузям та інвестував кошти в покращення соціально-економічної інфраструктури. Це мало вирішальне значення, позаяк у першому п'ятирічному плані закладалися економічне підґрунтя для індустріалізації, орієнтованої на експорт.

Збільшення експорту стало лейтмотивом другого п'ятирічного плану розвитку. Уряд заохочував експорт та імпортозаміщення матеріалів, необхідних для виробництва експортних товарів. Через брак капіталу й передових технологій уряд спочатку просував на експорт трудомістку легку промисловість. Згодом увагу було зміщено з легкої на важку хімічну промисловість.

З початку 1970-х рр. уряд став наполягати на індустріалізації важкої хімічної промисловості (HCI), тому в третьому п'ятирічному плані (1972–1976 рр.) було окреслено п'ять стратегічних галузей: кольорові метали, нафтохімія, машинобудування, суднобудування й електроніка.

Реформи й економічні успіхи спричинили помітні соціальні зміни – у Південній Кореї сформувався середній клас. Земельна реформа початку 1950-х рр., поширення сучасної освіти, розвиток промисловості й торгівлі призвели до зникнення привілейованого класу Янбан (землевласників). Натомість із колишнього «простолюдю» постала нова еліта. Ще однією суттєвою соціальною зміною став занепад системи великої сім'ї: міграція із сільської місцевості до міст порушила традиційний сімейний уклад, а містяни, як правило, жили у квартирах і мали менше дітей.

Аркуш уважного читача	
ДОБЕРИ ЗАГОЛОВОК ДО СТАТТІ	
НАСКОЛЬКИ ЗРОЗУМІЛО Є ДЛЯ ТЕБЕ ЦЯ СТАТТЯ	СЛОВА-МАРКЕРИ
  	
ОПИШИ ТРИОМОВИ РІЧЕННЯМИ ТЕ, ЩО ТИ ДІЗНАВСЯ ДІЗНАЛАСЯ	
ПОСТАВ ВПОДОБАЙКУ "РЕКОМЕНДАЦІЮ ДРУГІУ"	
 	

Рефлексія. Підведення підсумків уроку

Закріплення навчального матеріалу відбувається за допомогою вправи "Так чи ні".

1. Пак Чон Хі був в офіцером, який очолив військовий переворот у 1961 р. (Так)
2. Пак Чон Хі був президентом Північної Кореї у 1961–1979 рр. (Ні)
3. Пак Чон Хі проводив політику підтримки експорту, яка сприяла економічному розвитку Південної Кореї. (Так)
4. Пак Чон Хі підтримував демократичні рухи в країні. (Ні)
5. Пак Чон Хі був убитий у 1979 році. (Так)
6. Правління Пак Чон Хі було часом економічного зростання та політичної стабільності для Південної Кореї. (Так)
7. В основі політики Пак Чон Хі були репресії та диктатура. (Так)
8. Пак Чон Хі вважають «батьком нації» Південної Кореї. (Ні)
9. Пак Чон Хі заручився підтримкою СССР. (Ні)
10. Правління Пак Чон Хі не мало впливу на Південну Корею. (Ні)
11. Реформи Пак Чон Хі сприяли економічному розвитку Південної Кореї? (Так)
12. Чи порушувала політика Пак Чон Хі права людини? (Так)

Розв'язання проблемних питань

Пак Чон Хі: диктатор чи реформатор?

Чи можна було досягти швидкого економічного зростання в Південній Кореї іншими методами?

Чи може бути корисним для України досвід Пак Чон Хі?

Самооцінювання

На цьому етапі уроку пропонуємо повернутися до шкали й позначити другу поділку, що відповідає рівню обізнаності після опрацювання навчального матеріалу.

1_2_3_4_5_6_7_8_9_10_11_12

Домашнє завдання

Учні пропонується самим обрати варіант домашнього завдання:

Варіант 1. Створіть у соціальній мережі профіль Пак Чон Хі як реформатора.

Варіант 2. Створіть у соціальній мережі профіль Пак Чон Хі як диктатора.

Додатки

Група «ВБИТИ ДРАКОНА»

Як і багато південнокорейських офіцерів, у 1950-х Пак розчарувався в тодішньому главі країни, старому диктаторі Лі Син Мані: країна загрузла в корупції та економічно майже не розвивалася. У березні 1960 р. 84-річний Лі легко виграв чергові президентські вибори – його єдиний конкурент Чо Бен Ок помер за місяць до них. Сумнівна перемога призвела до протестів, що вилилися у Квітневу революцію й повалення диктатора.

Скориставшись цим, Пак у змові з іншими офіцерами створив Військово-революційний комітет – за своєю сутністю військову хунту. 16 травня 1961 р. вони захопили владу в Південній Кореї. Прем'єр-міністр Чан Мен намагався чинити опір, але безуспішно. Новий президент Юн Бо Сон фактично підтримував військових і пішов з посади в березні 1962 р. Влада США, пам'ятаючи про участь Пака в комуністичному осередку, підозрювала в ньому таємного прихильника «червоних», але невдовзі зрозуміла, що не варто переживати: режим Пака був чітко антикомуністичним.

Група «СТАТИ ДРАКОНОМ»

Пак Чон Хі керував країною 18 років, з 1961 по 1979. Цей період можна умовно поділити на три етапи. Перший – управління країною здійснювалося через Вищу раду з національної розбудови. Другий – перемога Пак Чон Хі на президентських виборах у 1963 р., створення уряду, формально демократичного, але фактично підвладного йому. Третій – відкрита відмова диктатора від формально демократичних інститутів.

На першому етапі відбувалося жорстке реформування економіки й суспільства. Пак Чон Хі розпорядився завести кримінальні справи на великих бізнесменів, звинувативши їх у корупційних зв'язках з колишньою владою. Було заарештовано одразу 24 топ-бізнесмени, а 25 міг стати голова концерну Samsung Лі Бен Чхоль, але на той момент його не було в країні. Повернувшись додому, він зустрівся з Паком і підтримав його владу. Пізніше Лі й інші заарештовані бізнесмени заплатили великі штрафи і вийшли на волю. У 1961 р. під приводом вилучення незаконних доходів було націоналізовано банки. Основні кошти були спрямовані на створення важкої та хімічної промисловості. У листопаді того ж року Пак відвідав США, де зустрівся з президентом Джоном Кеннеді й переконав того у своїй прихильності до боротьби проти комунізму й у намірі провести демократичні вибори.

Насправді те, що відбувалося у Південній Кореї, мало небагато спільного з демократією. Ще на початку свого правління Пак Чон Хі створив Корейське центральне розвідувальне управління та наділив його найширшими повноваженнями. Співробітники Корейського ЦРУ вели розслідування проти неугодних і арештовували будь-кого підозрюваного у вільнодумстві. Від арештів і тортур ніхто не був застрахований. Так, у 1968 р. агенти корейської спецслужби викрали у ФРН 17 громадян Південної Кореї, відвезли їх до Сеула, де жорстоко катували, звинувачуючи в роботі на КНДР. Лише міжнародний скандал, що розгорівся, і загроза розриву дипломатичних відносин із Західною Німеччиною врятувала їхнє життя.

Пак Чон Хі вжив низку заходів на підтримку економіки країни: було збільшено відсоткові ставки й посилено збір податків. Зрозумівши, що економічний розвиток слід ґрунтувати на експорті товарів, насамперед продукції легкої промисловості, було прийнято рішення про залучення великих приватних конгломератів – чеболів. Корпорації, які контролювалися найбагатшими сім'ями, отримали пільгові кредити на виробництво товарів на експорт. І зрештою це спрацювало – уже до середини 1960-х економічні показники Південної Кореї впевнено пішли вгору.

Швидке зростання пояснювалося не тільки реформами, а й дешевою робочою силою. До середини 1960-х рр. південнокорейські робітники отримували платню, удвічі меншу за філіппінських, тайландських і тайванських, хоча працювали більше: 55 годин на тиждень проти 45 годин у Південно-Східній Азії. Реально зарплата південнокорейських робітників почала потроху збільшуватися з середини 1960-х рр.

Важливу роль відіграла серйозна міжнародна підтримка. Лише впродовж 1962–1969 рр. Південній Кореї надали допомогу: США – понад 1,6 млрд. доларів (близько 10 млрд. доларів на сучасні гроші), Японія – півмільярда (3 млрд. доларів сьогодні). Реформи потребували величезних коштів, приватні інвестори в ті часи не ризикували вкладатися в корейську економіку, тому Пак Чон Хі активно брав іноземні кредити.

Група «СЯДУТЬ УСІ»

До кінця 1960-х рр. політика Пак Чон Хі ставала все більш авторитарною. У грудні 1971 р. після інавгурації на третій президентський термін він оголосив у Південній Кореї надзвичайний стан, а в жовтні 1972 р. зупинив дію конституції та розпустив Національні збори. До грудня було затверджено нову конституцію («Конституція Юшін», буквально значення – омолодження, оновлення), згідно з якою президент міг обиратися на шість років (а не на чотири, як раніше) необмежену кількість разів. Фактично Пак гарантував собі довгоче правління. У країні посилюлися репресії проти інакодумців. Опозиціонерів взяли під жорсткий контроль, безжально затискали свободу слова. Усе це виправдовувалося боротьбою з комунізмом.

Найвідомішою жертвою репресій Пака ледь не став його конкурент, політик із Нової демократичної партії Кім Де Чжун, який жив у вигнанні в Японії. У серпні 1973 р. його було викрадено з готелю в Токіо й доставлено на човен, щоб утопити в морі. Проте викрадачів вистежив літак Морських сил самооборони Японії, а екстрене втручання посла США у Південній Кореї Філіпа Хабіба врятувало життя опозиціонера. Через п'ять днів Кіма висадили в Сеулі біля його будинку, а за кілька років його кинули за ґрати. Та все ж йому вдалося пережити диктатора. Пізніше Кім Де Чжун стане президентом Південної Кореї, у 2000 р. отримає Нобелівську премію миру.

У цей же час Південна Корея почала випускати й експортувати машини, кораблі, сталь. У зовнішній політиці зберігався курс на дружбу зі США. Щоб підтримати добрі стосунки з союзником, Пак направив до В'єтнаму 300 тис. солдатів.

Група «ПОЛЮВАННЯ»

Окрім внутрішніх ворогів, Пак Чон Хі мав і зовнішніх – комуністичні режими. Двічі його намагалися вбити. У січні 1968 р. група північнокорейського спецназу проникла до Сеулу й майже дійшла до резиденції глави держави – Блакитного дому. За 800 метрів від будівлі їх зупинила поліція. Почалася перестрілка, 29 спецназівців загинули чи були схоплені, і лише двом вдалося втекти. Друга спроба відбулася 15 серпня 1974 року в національному театрі, де Пак Чон Хі із дружиною Юк Ен Су виступав із промовою. Під час виступу агент розвідки КНДР Мун Се Гван, який сидів у першому ряду, вистрілював у главу держави, але поцілів у його дружину, іншою кулею випадково вбив старшокласницю Чон Бун Хва, яка стояла поруч. Незважаючи на це, Пак не залишив сцену й виголосив промову до кінця.

Влада диктатора виявилася не вічною. Попри репресії, наприкінці 1970-х рр. опозиційний рух зміцнів. Усунення з Національних зборів опозиційного лідера Кім Ен Сама на початку жовтня 1979 р. спричинило політичну кризу. На південному сході країни розпочалися багатотисячні демонстрації проти диктатури, які незабаром поширилися на інші регіони.

26 жовтня 1979 р. в будівлі Корейського ЦРУ зібралося найвище керівництво країни з Пак Чон Хі. Він жорстко розніс голову спецслужби й одночасно свого друга Кім Чже Гю за те, що той не придушив заворушення. Після цього Кім вийшов і повернувся з пістолетом. Спочатку він застрелив свого головного ворога - голову президентської служби безпеки Ча Чі Чхольа зі словами: «Як ви можете тримати цього хробака у своїх радниках?». Потім поцілів у самого Пака, який за кілька хвилин помер. Невідомо, чи готував Кім вбивство заздалегідь, але він залишив живими трьох свідків і не забезпечив собі шляхів відходу. Він вибіг з резиденції, узяв таксі, але незабаром був затриманий. У травні 1980 р. Кім Чже Гю стратили.

Тема уроку «ДОСВІД «КОРЕЙСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО ДИВА» ДЛЯ УКРАЇНИ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів:

діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного й системного мислення, унаслідок чого вони зможуть:

- оперувати історичною та соціально значимою інформацією;
- добирати аргументи для підтвердження або спростування судження, висновку, оцінки щодо історичної події, явища, процесу;
- оцінювати аргументованість суджень, висновків щодо історичної події, явища, процесу;
- узагальнювати, деталізувати / конкретизувати історичну інформацію, шукати аналогії в явищах і процесах історичного розвитку;
- знаходити історичні приклади залягодження суперечностей і конфліктів;
- працювати в групі, досягати порозуміння, використовуючи власний та історичний досвід.

Знати: стратегії та основні чинники економічного дива Південної Кореї, періоди реформ, які йому сприяли.

Розуміти: сутність поняття «Корейське економічне диво», вплив економічних реформ на Корею і світ, роль людського чинника в економічному диві, важливість досвіду корейців для України.

Вміти: синхронізувати події, що відбулися у світі, зокрема в Кореї й Україні в середині ХХ ст., порівнювати передумови творення економічного дива в Республіці Корея і в Україні, висловлювати аргументовані судження щодо значення південнокорейського досвіду для України.

Час : 45 хвилин

Задум уроку:

Активізація політичного діалогу між президентами й урядами України та Південної Кореї відкриває нові можливості для розширення двосторонніх відносин в усіх сферах – від фінансово-економічної до науково-технічної та культурної. Південнокорейський уряд і бізнес демонструють готовність підтримувати Україну, надаючи їй фінансову й гуманітарну допомогу, а також готовність брати активну участь у відбудові країни. Зі свого боку, українська влада має створити прозорі та сприятливі умови для іноземного бізнесу, щоб не втратити інтерес інвесторів і скористатися шансом для якісного нового розвитку повоєнної України.

Виходячи із задуму уроку, використовуємо дві сюжетні лінії. Сюжет 1 дозволить з'ясувати сучасний стан корейсько-українських відносин і зрозуміти зв'язок між країнами. За допомогою «Т»-таблиці учні зможуть проаналізувати сутнісні характеристики економічних і політичних взаємозв'язків між країнами.

Сюжет 2 передбачає роботу з текстовим матеріалом, на основі якого учні здійснюють аналітичну діяльність і здійснюють «SWOT»-аналіз оцінки досвіду Південної Кореї для економічного розвитку України за матеріалами запропонованого джерела.

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки

1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 4. «Економічне диво за одне покоління».
2. Історія України (профільний рівень) : підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / В. С. Власов, С. В. Кульчицький. – Київ : Літера ЛТД, 2019. С. 250-258. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/elektronn-vers-pdruchnikv/11-klas/4-storya-ukrani-11-klas/storya-ukrani-proflniy-rven-pdruchnik-dlya-11-klasu-zakladv-zaqalno-seredno-osviti--vlasov-v-s-kulchitskiy-s-v/>

3. Всесвітня історія (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Павло Полянський. Київ: Грамота, 2019. – Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляхів розвитку. § 6. Соціально-економічні зміни у світі С. 55-56. URL: https://pidruchnyk.com.ua/1263-vseshvithna-istoriya-11-klas-polyanskyv.html 4. Географія (рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Віталій Безуглий, Галина Лисичарова. Київ : Генеза, 2019. С. 173-175. : іл. URL: https://shkola.in.ua/1094-heohrafiia-11-klas-bezuhlvi-2019.html 5. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти П.В.Вербицька, О.В.Волошенко, Г.О.Горленко та ін. Київ: Літера ЛТД, 2018. – Розділ 7. Взаємодія громадян і держави в досягненні суспільного добробуту. С. 157-186 URL: https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/pidruchnyky-10-klas-2018/08-gromadyanska-osvita-10-klas-gromadosvita-10-stand-sait.pdf		
Організація діяльності учнів Учні працюють у чотирьох групах. На першому етапі індивідуальна робота учнів з аналізу джерел поєднується з заповненням таблиці групою. На другому етапі індивідуальна робота учнів з аналізу медійних джерел поєднується з заповненням таблиці групою і груповим звітом.		
Оцінювання здійснюється за 12-ти бальною шкалою. Воно може виставлятися за виконання окремого завдання (від 1 до 12) або бути сумою оцінок за окремі види діяльності з розрахунку: 1-4 б. – аналіз джерел, 1-4 б. – робота в групі, 1-4 б. – участь у колективному обговоренні, презентації роботи групи.		
Змістові наголоси <i>Підприємливість та фінансова грамотність</i>» - націленість на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, на забезпечення кращого розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів особистого життя за допомогою ознайомлення з чинниками й особливостями «Корейського економічного дива», з розв'язанням Республікою Корея економічних, технологічних і соціальних проблем, а також з індивідуальними стратегіями поведінки пересічних корейців у екстремальних умовах. <i>Ініціативність і підприємливість</i> – використовувати досвід пізнання історії Кореї та України в їх порівнянні для вибору дієвих життєвих стратегій; виявляти можливості й загрози для майбутньої професійної та підприємницької діяльності, аналізуючи наслідки подій корейської історії; поширювати набуті знання у власній громаді; генерувати нові ідеї, оцінювати переваги й ризики, вести перемовини, працювати самостійно і в групі; планувати, організовувати, реалізовувати індивідуальні чи командні проекти (зокрема дослідницько-пошукового характеру), презентувати їх результати.		
Проблемні питання, що розв'язуються на уроці <i>Чи можливий стрімкий прорив у корейсько-українських відносинах?</i> <i>Чи можливо досвід швидкого економічного зростання Республіки Корея перенести на український ґрунт?</i>		
Ресурси 1. Матеріали посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». 2. До 20-річчя відносин між Україною та Республікою Корея [Електронний ресурс] // Посольство України в Республіці Корея. – Режим доступу: http://korea.mfa.gov.ua/ua/press-center/publications/956-do-20-richchya-vidnosin-mizh-ukrajinoju-ta-respublikoju-koreja. – Назва з екрана 3. Економіка зарубіжних країн: Навч. посіб. [Текст] / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, К.І. Ржепішевського. – К. : ЦУЛ, 2003. – С. 73-52 4. Чекаленко Л. Зовнішня політика України [Текст] / Л. Чекаленко. К.: Либідь, 2006. 72-87 с.		
СЦЕНАРІЙ УРОКУ		
Сюжет 1. Сучасний стан корейсько-українських відносин <i>(Час: 15-20 хвилин)</i> Учитель починає урок зі структурованого огляду, пропонуючи учням повторити навчальний матеріал методом «Знаємо – Хочемо дізнатися – Дізналися». Метод «Знаємо – Хочемо дізнатися – Дізналися» Учитель пропонує учням пригадати ті факти, які вони знають з курсу всесвітньої історії, та скласти список того, що вони знають про економіку Південної Кореї. Учитель створює таблицю «Знаємо – Хочемо дізнатися – Дізналися» і записує до першого стовпчика відповіді учнів.		
Що знаємо?	Про що хочемо дізнатися?	Про що дізналися?

Робота в колонці таблиці «Що ми знаємо?»

Що знаємо?	Про що хочемо дізнатися?	Про що дізналися?
Країна, яка створила «Корейське економічне диво»		
Інновації в усіх сферах життя		
Політична стабільність і ефективна державна політика		
Республіка Корея є «Азійським тигром»		
Інвестиції в освіту й науку		
Корея є розвиненою країною з високою якістю життя		
Експортна орієнтація економіки		
Південна Корея стала лідером у виробництві електро-ніки, суднобудуванні та інших галузях промисловості		

Учитель: Республіка Корея була однією з перших держав, які визнали незалежність України. З часу встановлення дипломатичних відносин між Україною та Республікою Корея докладено чимало зусиль для розбудови повномасштабного співробітництва у сферах взаємного інтересу. Нині діє низка інституційних механізмів, які відіграють важливу роль у поглибленні двосторонніх відносин. Як ви зрозуміли, сьогодні на уроці ми зосередимо увагу на корейсько-українських відносинах.

Учитель пропонує учням поділитися думками про те, що б вони хотіли дізнатися про стан корейсько-українських відносин.

Заповнення колонки «Про що хочемо дізнатися?».

Що знаємо?	Про що хочемо дізнатися?	Про що дізналися?
	• Яка історія відносин між Україною та Південною Кореєю? • Чи можливий для України «корейський шлях» розвитку? • Як будувалися політичні відносини між двома країнами? • Якими є економічні відносини між двома країнами? • Що лежить в основі культурних відносин? • Які перспективи розвитку відносин між Південною Кореєю та Україною?	

Коментар учителя

У контексті міжнародної політики Україна і Республіка Корея мають спільне бачення підходів до розв'язання багатьох гострих проблем. Зокрема, держави виступають за неухильне дотримання режиму нерозповсюдження зброї масового знищення. З огляду на те, що Україна пройшла шлях ядерного роззброєння, наша країна може поділитися позитивним досвідом, що можна розглядати як певну модель пошуку шляхів денуклеаризації (ядерного роззброєння) КНДР. Великі можливості існують для розширення двосторонньої співпраці у сферах культури, освіти й туризму. Сьогодні значна кількість українських і південнокорейських закладів вищої освіти плідно співпрацюють, активізуються студентські та наукові обміни. Заручившись підтримкою Республіки Корея, яка є активним учасником багатьох регіональних об'єднань, Україна матиме змогу забезпечити собі доступ до багатосторонніх форматів розвитку відносин з усіма азійськими країнами (АСЕМ, АТЕС тощо).

Організація індивідуальної роботи учнів та заповнення «Т»-таблиці

Пропонуємо учням прочитати текст і заповнити «Т»-таблицю, вписуючи ідеї автора (додаток 1). Для цього слід розділити аркуш робочого зошита – написати на ньому велику літеру «Т». В одній половині таблиці занотуємо всі докази, що підтримують ідею автора, у другій – протилежні думки.

Орієнтовний зразок

«За»	«Проти»
Значний потенціал для розвитку торгівлі й інвестицій. Обидві країни мають розвинені економіки й виробляють широкий спектр товарів і послуг.	Війна в Україні. Війна в Україні негативно впливає на економіку країни й може призвести до зниження обсягів торгівлі та інвестицій.
Україна має доступ до дешевої робочої сили та природних ресурсів, які можуть бути цікавими для корейських інвесторів.	Різні стандарти якості. У Кореї та Україні існують різні стандарти якості для товарів і послуг. Це може ускладнювати експорт українських товарів до Кореї.
Подібність політичних систем. Обидві країни є демократичними державами, що мають схожі цінності та прагнення до розвитку й економічного процвітання.	Культурні відмінності. Корея та Україна мають різні культури, що може ускладнювати співпрацю між бізнесами цих країн.

Підсумкове обговорення

Які докази «за» і «проти» основної ідеї автора ви знайшли у тексті?

Як ця таблиця допомогла зрозуміти текст?

Назвіть одну ідею, яка виникла після прочитаного.

Сюжет 2. Досвід Республіки Корея для України

(Час: 10-15 хвилин)

Зауважуємо на цінності досвіду Південної Кореї для відновлення України, на прагненні української влади залучити Республіку Корея до відновлення країни, зруйнованої російською агресією. Пропонуємо учням роботу в групах із текстом статті (Додаток 2). Спочатку обговорюємо можливий зміст статті з огляду на її назву. Після висловлення 2-3 припущень учні читають статтю - і далі відбувається коротке обговорення: *Чи правильними виявилися ваші припущення? Чи знайшли відповіді на питання, які поставили на початку уроку?*

Метод «SWOT-аналіз». Запрошуємо учнів скласти «SWOT»-таблицю для аналізу досвіду Республіки Корея для України: сильні сторони, слабкі сторони, можливості та загрози. Кожна група працює над змістом одного блоку. Результати фіксуються на аркушах А4, які прикріплюються на великий аркуш і презентуються групами.

Досвід Південної Кореї для України	
Strong (сильні сторони) Південна Корея мала стабільний політичний режим, який проводив ефективну економічну політику, спрямовану на стимулювання виробництва й експорту. Південна Корея зробила значні інвестиції в освіту і науку, що забезпечило країну кваліфікованою робочою силою і сприяло розвитку технологій. Південна Корея зосередилася на розвитку експортної економіки, що дозволило країні залучати іноземні інвестиції та створювати робочі місця.	Weak (слабкі сторони) Південна Корея має проблеми з корупцією, яка може негативно впливати на стан економічного розвитку. У Південній Кореї є значна нерівність доходів, яка може призвести до соціальних конфліктів. Південна Корея залежить від імпорту енергоносіїв, що може бути ризиком для економічної безпеки. Авторитаризм влади порушує права людини.
Opportunities (можливості) Україна має схожі з Південною Кореєю політичні та економічні умови. Обидві країни мають стабільні політичні режими, що прагнуть економічного піднесення. Україна має потенціал для розвитку експортної економіки, зокрема дешевої робочої сили та природні ресурси, які можна використовувати для виробництва конкурентоспроможної продукції на експорт, має досвід інтеграції у світову економіку, є членом Світової організації торгівлі та має угоди про вільну торгівлю з низкою країн.	Threats (загрози) Толерування корупції та обмеження ресурсів освіти й науки. Війна в Україні руйнує економіку країни. Глобальна економічна криза може негативно вплинути на економіку України й інших країн. Технологічні зміни можуть призвести до втрати робочих місць і зниження конкурентоспроможності України. Відтік «мізків» та кадрів за кордон. Міграція населення за кордон, проблеми адаптації та працевлаштування внутрішньо переміщених осіб.

Висновок

Економічний досвід Південної Кореї може бути корисним для України, але для цього необхідно подолати деякі слабкі сторони: корупцію, нерівність доходів, залежність від імпорту енергоносіїв. Крім того, Україна має бути готовою до низки загроз, серед яких довготривала війна в Україні, демографічна криза, глобальна економічна криза й технологічні зміни.

Підсумки

Повертаємося до таблиці, обговорюємо змісту другої колонки і пропонуємо заповнити третій стовпчик «Про що дізналися?».

Що знаємо?	Про що хочемо дізнатися?	Про що дізналися?
		Україна підтримує дипломатичні зв'язки з Республікою Корея.
		Корупція є негативним явищем, що стоїть на шляху до економічного процвітання та стабільності України.
		Республіка Корея підтримує Україну в умовах російсько-української війни.
		Економічний шлях розвитку Південної Кореї та України має багато спільного.
		«Людський чинник» є визначальним у побудові інноваційної моделі розвитку.
		Відтік науковців уповільнює темпи науково-технічного прогресу.
		Низька якість освіти через демотивацію молоді, яка не бачить перспективи у власній країні.

Рефлексія

Учитель узагальнює разом з учнями зміст уроку через обговорення питань заповненої таблиці «Знаємо – Хочемо дізнатися – Дізналися».

Розв'язання проблемних питань уроку:

Чи можливий стрімкий прорив у корейсько-українських відносинах?

Чи можливо перенести на український ґрунт досвід швидкого економічного зростання Республіки Корея?

Самооцінювання

На цьому етапі роботи пропонуємо учням оцінити власну роботу в групі за такими критеріями:

Орієнтовний зразок картки

Критерій	Відповідь
Роботу ділили порівну	
Наша група допомагала один одному	
Я слухав і намагався зрозуміти інших	
Я виконав свою частину роботи	
Ми ставили чіткі цілі	
Ми поважали один одного	
Кожен чітко розумів свою роль	
Ми вчилися з наших розбіжностей і використовували це	
Давали конструктивний відгук і робили нашу роботу краще	
Ми допомагали один одному	

Домашнє завдання

Порівняйте економічний розвиток Південної Кореї та України у формі інформаційного повідомлення, користуючись додатковими джерелами інформації.

Південна Корея (відмінності)	Спільне	Україна (відмінності)

Додатки

Додаток 1

Торговельно-економічні відносини

Південна Корея розглядається як один із провідних торговельних партнерів та інвесторів України в Азії, хоча сторони визнають, що потенціал співробітництва використаний недостатньо. Аналіз статистичних даних демонструє нестабільний рівень торговельно-економічної співпраці, спричинений наявністю певних негативних чинників. До них слід віднести недостатній рівень торговельного обороту між країнами, нерівномірний баланс зовнішньоекономічних відносин, недостатню розвиненість інфраструктури для залучення інвестицій, а також ряд регуляторних бар'єрів, які створюють перешкоди для розвитку торговельно-економічного співробітництва між державами.

З моменту встановлення дипломатичних відносин було підписано низку міжнародно-правових документів, які регулюють взаємовідносини між двома країнами в економічній і торговельній сферах, зокрема: Торговельна Угода між Урядом України та Урядом Республіки Корея, Угода між Урядом України та Урядом Республіки Корея про взаємне сприяння та захист інвестицій; Меморандум про взаєморозуміння щодо заснування Спільного Комітету з торгівлі, промисловості та енергетики.

З початку утворення у 2008 р. Міжурядової комісії з питань торговельно-економічного співробітництва було проведено чотири засідання. Останнє засідання відбулося у 2018 р. в м. Сеул, під співголокуванням першого заступника міністра економічного розвитку і торгівлі України М. Нефьодова та заступника міністра закордонних справ Республіки Корея з економічних питань Юн Канг Хьона. Заплановане на вересень 2022 року п'яте засідання не відбулося через повномасштабну війну РФ проти України. Під двосторонньої торгівлі між Україною та Південною Кореєю припав на 2012 р. – 2,029 мільярдів доларів. З 2013 р. почався спад двосторонньої торгівлі: 2013 р. – 1,238 млрд. доларів; 2014 р. – 988,5 млн. доларів, 2015 – 651,8 млн. доларів, 2016 р. – 377,9 млн. доларів.

Український експорт до Південної Кореї сформований переважно з продукції сільськогосподарського призначення (кукурудзи, пшениці, ячменю, рису тощо), чорних металів і виробів з них, деревини й виробів з неї, недорогоцінних металів, тютюну. Повномасштабна війна РФ проти України серйозно вплинула на ситуацію в Україні та суттєво знизила експортно-імпорتنу діяльність. З огляду на це двостороння торгівля між двома країнами знову зазнала серйозного спаду.

На початку 2021 року обсяг прямих корейських інвестицій в українську економіку становив трохи більше 200 мільйонів доларів США. Найбільший обсяг інвестицій було спрямовано в промисловий сектор – 74,3%, на дослідження та розробки – 23,6%, а решта – на торгівлю й ремонт автотранспорту. За даними Посольства Республіки Корея в Україні, обсяг прямих українських інвестицій в економіку Південної Кореї загалом становив 11,2 мільйонів доларів.

До 2014 р. в Україні працювало понад 20 південнокорейських компаній-інвесторів, наразі їх кількість зменшилася до 12.

На початку 2019 року штаб-квартири Hyundai та Kia Automotive закрили офіси в Україні й переорієнтувалися на східноєвропейських членів ЄС. Офіційна причина – різке зниження продажів нових автомобілів протягом кількох років. Доступність імпорту вживаних автомобілів коштувала Україні втрати великих інвестицій – корпорація Kia Motors відкрила автомобільний завод у Словаччині, а Samsung SDI - в Угорщині для виробництва батарей для електромобілів.

У своєму інтерв'ю посол Республіки Корея в Україні Квон Кі Чанг (2019-2021) зазначив, що корейські підприємці стикаються з незручностями в місцевому бізнес-середовищі, а інвестування для малих та середніх корейських підприємств становить значний ризик.

Протягом останніх кількох років в Україні було проведено низку реформ для підвищення інвестиційної привабливості країни. 23 червня 2022 року Україна офіційно отримала статус кандидата на членство в ЄС, а 8 листопада 2023 року Європейська Комісія ухвалила проміжне рішення про початок переговорів про вступ України до ЄС. Позитивні оцінки Європейської Комісії та європейська інтеграція України можуть відкрити нове вікно можливостей для залучення корейських інвестицій.

Відновлення економіки в умовах війни та створення нових можливостей для бізнесу в Україні – головне завдання українського уряду. Важливо, що з боку корейського уряду є консолідована позиція щодо підтримки України на рівні держави та бізнесу, які зацікавлені у відновленні України і розглядають її економіку для інвестицій. Перша віцепрем'єр-міністерка України – міністерка економіки України Юлія Свириденко під час зустрічі з Міністром земельних ресурсів, інфраструктури та транспорту Республіки Корея Вон Хі Рьонгом відзначила: «Відбудова України складається з двох частин – негайна допомога для відновлення зруйнованої інфраструктури та житла й післявоєнна відбудова країни. Важливо розуміти, ми не хочемо реконструювати старе, ми прагнемо побудувати нову країну з новітніми технологіями провідних країн світу, у тому числі Кореї». Південна Корея розглядається Україною як один з важливих партнерів, чий досвід швидкого повоєнного відновлення та індустріалізації, а також новітній досвід у сфері технологій та транспорту може допомогти у повоєнній відбудові України.

Джерело: <https://prismua.org/south-korea/>

Досвід для України

Для України після війни мають бути доступними такі ж джерела фінансування, які ми бачимо в історії Південної Кореї 1950-70-х рр. – насамперед іноземна допомога й міжнародні кредити під державні гарантії, тобто найбільш політично обумовлені фінансові ресурси. Прямі приватні інвестиції придуть пізніше. Рівень внутрішніх заощаджень і інвестицій буде значно меншим, ніж потреби для відновлення і зростання. Іноземна допомога вже зараз покриває половину витрат державного бюджету України, що схоже з корейською ситуацією: без іноземної допомоги країна вижити не може. Якщо наша модель обрана адекватно, то Україна після війни йтиме шляхом Кореї часів Лі Син Мана, тобто зміна політичних еліт не відбудеться, орієнтований на ренту політичний устрій збережеться (використання "зернового коридору" для незаконного виведення капіталу з України у час війни – яскраве підтвердження цього).

Це напевно відбудеться, якщо США будуть ставитись до України так само, як до режиму Лі Син Мана, тобто геополітичні проблеми будуть вважатись важливішими за проблеми внутрішньої політики, доки ці проблеми не призведуть до соціального вибуху. Здається, США зараз не повторюють своїх помилок у повоєнній Кореї і приділяють увагу не тільки геополітичний, а й внутрішньополітичний проблеми України. На сьогодні американці підкреслено контролюють використання наданої допомоги, можливо, це буде сприятливим тлом для внутрішньополітичних змін.

Політична система, побудована на політичній ренті, не може сама себе змінити, її мають знести внутрішні сили, а роль зовнішніх тут не може бути вирішальною. В Україні, як і в Південній Кореї в 1960-х рр., найбільш вірогідно протидією рентоорієнтованій державі є націоналістичні сили (це природно для націй у період будівництва національних держав). Але "націоналізм" в США зараз є лайливим словом, і політичні сили такого напрямку користуються підтримкою в США тільки серед прихильників Трампа. Американці наче забули власну історію, коли американські націоналісти, яких тоді називали "патріоти", перемогли у війні за незалежність США.

У націоналістичного політичного крила в Україні до 2022 р. були дві кардинальні проблеми: по-перше, організаційна розпорошеність і слабка підтримка виборцями, по-друге, наявність у їх лавах персон, які вважають політичну ренту цілком нормальним явищем, якщо її отримують патріоти. Скоріше за все ці проблеми пов'язані між собою.

Зараз невідомо, як будуть виглядати націоналістичні політичні партії після війни і які нові політичні сили вийдуть на сцену, тому зараз неможливо прогнозувати повоєнні політичні проблеми використання іноземного фінансування, очевидно одне – створений Кучмою орієнтований на ренту політичний устрій має бути подоланий.

Довгострокове кредитування інвестиційних проектів під державні гарантії в нас теж може бути основним фінансовим інструментом післявоєнної відбудови, бо це джерело значно доступніше, ніж прямі іноземні інвестиції, але не треба забувати, що на ці граблі Україна вже наступала: в 1990-х рр. в Україні було отримано під державні гарантії кредитів від іноземних банків на сотні мільйонів доларів, які були просто розкрадені. Зараз уже мало хто пригадає грандіозні афери на кшталт "Украгротехсервісу", у якому безслідно зникли 230 мільйонів євро іноземних кредитів. Купа таких афер призвела до того, що в 2001 р. законом було заборонено видавати державні гарантії під кредити (крім кредитів МФО). Але ж заборона не створила запобіжників, вона робить недоступним фінансовий ресурс, а запобіжників проти повторення подібних ганебних історій досі немає. Тому цей фінансовий ресурс треба використовувати вкрай обережно, для цього потрібні політичні та бюрократичні умови, подібні до корейських у 1960-70-х рр.

Репарацій від Японії Південна Корея домоглася через 20 років після визволення з колоніальної залежності. Зараз немає жодного уявлення, коли і як Україна отримає репарації від Росії. На відміну від Японії, Росія не висловлюється жодним чином про виплату репарацій, а розмір їх вимірюється не сотнями мільйонів, а сотнями мільярдів доларів. Отримання репарацій від Росії було б величезним фінансовим, політичним і моральним успіхом. Ані Міністерство юстиції України, ані робоча група, створена Президентом України поки що не змогли запропонувати реалістичний спосіб отримання російських репарацій. Заморожені російські активи залишаються замороженими, перспективи їх передачі Україні майже нульові, бо для цього не існує правового механізму. Єдине можливе зараз правове джерело – це рішення міжнародного суду, але нині всі зусилля по створенню такого суду спрямовані на карний процес для засудження злочину агресії, а не на проблему репарацій. Величезний фінансовий ресурс в Україні, про який не було мови в Південній Кореї, - це незаконний витоки капіталу за кордон, головним чином в офшорні зони. Але в післявоєнний час незаконний витоки капіталу з України може стати не тільки втратою інвестиційного ресурсу, а й перешкодою для іноземної допомоги, бо який сенс вливати мільярди доларів в країну, з якої незаконно виводяться мільярди.

Джерело: <https://biz.censor.net/m3412626>

Тема уроку «ПІДПРИЄМНИЦТВО В РЕСПУБЛІЦІ КОРЕЯ ТА УКРАЇНІ: ІСТОРИЧНІ УРОКИ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів:

діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного й системного мислення, унаслідок чого вони зможуть:

- оперувати історичною та соціально значимою інформацією;
- добирати аргументи для підтвердження або спростування судження, висновку, оцінки щодо історичної події, явища, процесу;
- оцінювати аргументованість суджень, висновків щодо історичної події, явища, процесу;
- узагальнювати, деталізувати /конкретизувати історичну інформацію, шукати аналогії в явищах і процесах історичного розвитку;
- знаходити історичні приклади залягання суперечностей і конфліктів;
- працювати в групі, досягати порозуміння, використовуючи власний та історичний досвід.

Знати: базові принципи економіки, економічних і фінансових процесів, що впливають на життя суспільства Республіки Кореї та України; демократія – один з чинників спільної діяльності особистості та добробуту суспільства; сутність поняття «підприємництво», «підприємець», «бізнес» та «бізнес-план».

Розуміти: соціальну відповідальність за чесне і справедливе ставлення до всіх членів суспільства незалежно від політичних поглядів, соціального походження, статків тощо; значимість підприємництва для економіки: чому підприємницький талант вважають одним із факторів виробництва; у чому відмінність найомного працівника від підприємця; ризики підприємницької діяльності в сучасному світі; причини дефіциту товарів широкого споживання при плановій економіці.

Вміти: висловлювати аргументовану думку щодо ефективних заходів запобігання корупції та боротьби з нею; обирати найкращий спосіб розв'язання проблеми й визначати пріоритети варіантів вибору перед ухваленням рішення; долучати інших до планування дій; критично осмислювати цінності, поведінку і спосіб життя для сталого майбутнього.
Час: 45 хвилин
Задум уроку При вивченні цієї теми варто визначити ознаки підприємницької діяльності, їх значення для розвитку економіки на прикладі Південної Кореї та України. Учні опрацюють базові поняття й через практичну діяльність з'ясують сутність соціальної відповідальності підприємців, визначать шлях узгодження інтересів підприємців і суспільства. На уроці вивчаються три сюжети. Сюжет 1 сформує уявлення про підприємницьку діяльність у Південній Кореї та в Україні, дозволить порівняти підходи до організації бізнесу в країнах. Сюжет 2 ознайомить учнів з основними дефініціями теми, сформує конкретні уявлення про успішних підприємців Південної Кореї та України, дозволить визначити, які особистісні та професійні риси необхідні підприємцю. Сюжет 3 закріпить навичку застосування теоретичного матеріалу на практиці та сприятиме вмінню укладати бізнес-план за алгоритмом.
Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки 1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 6. «Республіка Корея та Україна в глобалізованому світі». 2. Географія (рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Віталій Безуглий, Галина Лисичарова. Київ: Генеза, 2019. 3. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. П.В.Вербицька, О.В.Волошенко, Г.О.Горленко та ін. Київ: Літера ЛТД, 2018. Розділ 6. Економіка. 4. Фінансова грамотність (рівень стандарту): підручник для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти / В. В. Письменний. Тернопіль: Астон, 2023. 240 с.
Організація діяльності учнів Організація навчально-пізнавальної діяльності учнів здійснюється в три етапи відповідно до сюжетів, що вивчаються. На першому етапі учні працюють з інформаційними джерелами за алгоритмом і порівнюють підприємницьку діяльність в обох країнах. На другому етапі пропонується робота з термінами, персоналіями, на основі яких складаються порівняльні портрети підприємця з Південної Кореї та України. Наступний етап – практикум зі складання бізнес-плану щодо реалізації власної справи.
Оцінювання здійснюється за 12-ти бальною шкалою. Вона може виставлятися за виконання окремого завдання (від 1 до 12) або бути сумою оцінок за окремі види діяльності з розрахунку: 1-4 б. – аналіз джерел, 1-4 б. – робота в групі, 1-4 б. – участь у колективному обговоренні, презентації роботи групи.
Змістові наголоси <i>Підприємливість та фінансова грамотність</i> - спрямованість на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, на забезпечення кращого розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів власного життя за допомогою ознайомлення учнів з чинниками й особливостями корейського економічного дива, з розв'язанням Республікою Корея економічних, технологічних і соціальних проблем, а також з індивідуальними стратегіями поведінки пересічних корейців у екстремальних умовах. <i>Ініціативність і підприємливість</i> – використовувати досвід пізнання історії Кореї та України в порівнянні для вибору дієвих життєвих стратегій; виявляти можливості й загрози для майбутньої професійної та підприємницької діяльності, аналізуючи наслідки подій корейської історії; поширювати набуті знання у власній громаді; генерувати нові ідеї, оцінювати переваги й ризики, вести перемовини, працювати самостійно і в групі; планувати, організовувати, реалізовувати індивідуальні чи командні проекти (зокрема дослідницько-пошукового характеру), представляти їх результати.
Проблемні питання, що розв'язуються на уроці <i>Що об'єднує і що роз'єднує підприємців Південної Кореї та України?</i> <i>Який досвід взаємин держави й бізнесу в Республіці Кореї варто впровадити в Україні?</i>
Ресурси Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 6. «Республіка Корея та Україна в глобалізованому світі».

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Питання для учнів

Як Ви розумієте вислів Генрі Форда: «Не підприємець видає зарплату, підприємець лише розподіляє гроші. Зарплату видає клієнт»?

Чому підприємець, щоб досягти успіху, має спиратися на запити споживачів?

Як приватні інтереси узгоджують із суспільними?

Вступне слово вчителя

Термін «підприємництво» до початку 1990-х рр. на постсовєтському просторі майже не використовувався, а тих, хто розумів його значення, було небагато. У Республіці Корея на початок 1980-х рівень ВВП на особу в постійних доларах 1990 р. був приблизно таким, як і в сучасній Україні. Радники Чон Ду Хвана пояснили безперспективність продовження політики активного втручання держави в економіку, адже країна на цей момент наблизилась до технологічного провалу, а її економіка ускладнилась настільки, що передбачити успішність певного втручання стало практично неможливо. Тому було здійснено поступову економічну лібералізацію, яка не завадила подальшому економічному піднесенню у 1981–1997 рр. (до Азійської фінансової кризи) – середньорічний ВВП зростав на 9,1%. Банківська система досі має проблеми зі значними обсягами кредитів, виданих під тиском влади великим корпораціям, бо деякі з яких (наприклад, Деу) – збанкрутували. Керівництво чеболів звинувачують у хабарництві, фінансових махінаціях, ухиленні від сплати податків і впливі на владу. За останні роки винесено судові вироки керівникам таких великих компаній як Самсунг, СК, Хюндай, Хангва і Лотте. Цивілізоване підприємництво ґрунтується на двох засадах: приватній власності та ринкових відносинах.

Далі вчитель пропонує поміркувати над спільними рисами організації економічних відносин до середини 1980-х–1990-х рр. в Україні та Республіці Корея (планова економіка).

Звертаємо увагу учнів, що, на відміну від України, яка входила до складу СССР, у Південній Кореї лідери розуміли важливість розвитку підприємницької діяльності в державі, хоча стискалися з корупцією та тиском щодо надання кредитів великим корпораціям, сприяли залученню іноземних інвестицій.

Сюжет 1. Основні засади підприємницької діяльності у Південній Кореї та в Україні

(Час: 10-15 хвилин)

Короткий вступ до теми, об'єднання в групи. Робота в парах із таблицею, порівняння інформації, презентація результатів, за потреби - пояснення вчителя.

Учитель: Сучасні дослідження доводять, що лише 5-8 % населення світу мають підприємницький хист.

Завдання для учнів:

1. Поясніть, що означає термін «підприємництво».
2. Опрацюйте інформацію та з'ясуйте, хто може, а хто не може займатися підприємницькою діяльністю в Республіці Корея та в Україні.
3. Зіставте країни під цим кутом зору.

Методичний коментар для вчителя

Пропонуємо застосувати компаративний аналіз – мінідослідження на порівняння джерел, які свідчать про розвиток приватного підприємництва у Республіці Корея та в Україні. Розповідь про приватне підприємництво передбачає покрокове порівняння Південної Кореї та України для визначення спільного й відмінного між ними.

Робота з інформаційними джерелами на основі компаративного аналізу.

Учні працюють з інформаційними картками для порівняльного аналізу й готуються до усної відповіді на питання:

1. Що треба знати, аби стати підприємцем в Південній Кореї та в Україні?
2. Хто може займатися підприємницькою діяльністю?
3. Який тип підприємницької діяльності поширений?
4. Якою має бути державна політика щодо приватного підприємництва?
5. Які існують ризики для приватного підприємництва у цих двох державах?

Орієнтовний зразок інформаційної картки.

Підприємницька діяльність

Республіка Корея	Україна
Має розвинену й динамічну економіку, де підприємництво відіграє важливу роль. У країні створено сприятливе середовище для ведення бізнесу, що робить його привабливим. Високий рівень державної підтримки: уряд активно підтримує малий і середній бізнес, пропонуючи різноманітні програми допомоги – гранти, субсидії, податкові пільги та кредити. Сильна інноваційна культура. Країна є світовим лідером у галузі інновацій, що робить її сприятливим середовищем для розвитку нових ідей і технологій. Наявність кваліфікованих кадрів. Країна має високоосвічених спеціалістів – джерело кваліфікованих кадрів для різних галузей. Сприятливе ділове середовище - Світовий банк визнає країну однією з найкращих для ведення бізнесу.	Має значний потенціал для розвитку підприємництва. Географічне положення, кваліфікована робоча сила і зростаючий внутрішній ринок зумовлюють привабливість для бізнесу. Нестабільна політична та економічна ситуація: війна, корупція й бюрократичні перепони є ризиками ведення бізнесу. Недостатнє фінансування: обмеженість доступу до кредитів та інших джерел фінансування для малих і середніх підприємств. Недосконала інфраструктура: потреба у великих інвестиціях для відновлення доріг, енергетичної системи, інших інфраструктурних об'єктів. Несприятливий податковий клімат: високі податки і складна податкова система уповільнюють розвиток бізнесу.

Високий рівень конкуренції: Південнокорейський ринок є конкурентним, що ускладнює новим підприємствам отримання своєї частки ринку. Жорстка бюрократія: Процес створення і ведення бізнесу може бути ускладнений бюрократичними процедурами. Республіка Корея залишається привабливим місцем для підприємств з усього світу. Сприятливе середовище для ведення бізнесу, висока інноваційна культура, кваліфіковані кадри – багато можливостей для розвитку та успіху.	Українські підприємці довели можливість ведення успішного бізнесу в Україні. Уряд вживає заходів для покращення умов ведення бізнесу. Зменшення податків: ставка податку на прибуток для малих і середніх підприємств була знижена до 5 %. Спрощення процедур реєстрації бізнесу: реєстрацію нового підприємства можна здійснити онлайн. Підтримка інновацій: уряд інвестує в розвиток інновацій та підтримку стартапів. Завдяки цим та іншим заходам умови для ведення бізнесу в Україні поступово покращуються.
---	---

Завдання для подальшого обговорення

1. З'ясуйте зв'язки між двома типами підприємницької діяльності: Південна Корея / Україна.
 2. Розкрийте причинно-наслідкові зв'язки між державною політикою у сфері підприємницької діяльності та наслідками для економічного добробуту населення в державі.
- Презентація результатів груп.

Сюжет 2. Портрет сучасного корейського та українського підприємців

(Час: 10-15 хвилин)

Робота з поняттями, складання логічних пар, аналіз персоналій, створення портрету підприємця.

Робота з термінами.

Організовуємо в парах навчально-пізнавальну діяльність з економічним словником. Учні утворюють логічні пари, поєднуючи наведені терміни з відповідним тлумаченням.

Поняття	Визначення
Підприємець	Людина, яка діє як посередник між двома чи більше сторонами.
Бізнесмен	Людина, яка впроваджує нові ідеї чи методи.
Комерсант	Людина, якій належить щось.
Спекулянт	Людина, яка володіє або керує чимось.
Менеджер	Людина, яка керує бізнесом або організацією.
Господар	Людина, яка купує і продає щось, аби отримати вигоду з коливань ціни.
Власник	Людина, яка займається торгівлею.
Новатор	Людина, яка займається бізнесом.
Посередник	Людина, яка організовує бізнес або володіє ним.

Ключ відповідей:

Підприємець – людина, яка організовує бізнес чи володіє ним.
Бізнесмен – людина, яка займається бізнесом.
Комерсант – людина, яка займається торгівлею.
Спекулянт – людина, яка купує і продає щось, аби отримати вигоду з коливань ціни.
Менеджер – людина, яка керує бізнесом або організацією.
Господар – людина, яка володіє чи керує чимось.
Власник – людина, якій належить щось.
Новатор – людина, яка впроваджує нові ідеї або методи.
Посередник – людина, котра діє як посередник між двома або більше сторонами.

Завдання для учнів

1. Підготуйте повідомлення про відомих підприємців Південної Кореї та України.
2. Аргументуйте власну версію їхнього життєвого успіху.
3. Яку галузь ви вважаєте найсприятливішою для підприємницької діяльності в сучасному світі?

Після ознайомлення з історіями особистого успіху представників корейського та українського бізнесу складеться узагальнений портрет успішного бізнесмена за базовими категоріями: освіта, походження, сфера діяльності, партнери.

Ознайомлення з історією особистого успіху

	
Лі Бьон Чхоль	Віктор Пінчук
Лі Бьон Чхоль (12.02.1910 – 19.11.1987 р.) - корейський підприємець, який заснував Samsung Group - один із найбільших chaebol (конгломератів) у Південній Кореї.	Віктор Михайлович Пінчук (народився 14.12.1960 р. в Києві) - український підприємець, політик, мільярдер та олігарх, зять другого президента України Леоніда Кучми. Віктор Пінчук народився в сім'ї інженерів.

Лі Бьон Чхоль народився в 1910 р. в місті Уййонг провінції Кьонсан-Південний. Його сім'я займалася сільським господарством, але Лі Бьон Чхоль з юних років цікавився торгівлею. У 1938 р. Лі Бьон Чхоль заснував Samsung Trading Co, яка займалася експортом корейських товарів: риби, фруктів, овочів. Після Корейської війни (1950-1953) Лі Бьон Чхоль розширив діяльність Samsung, включивши текстильну, цукрову і страхову промисловість. У 1960-х рр. Samsung почав виробляти електроніку, згодом став одним з лідерів світового ринку в цій галузі. Лі Бьон Чхоль керував Samsung Group до 1987 р. Він вважається одним із найуспішніших корейських підприємців. Був відомий своєю працьовитістю, дисципліною та авторитарним стилем управління. Прихильник жорсткої конкуренції та постійного вдосконалення. Пішов з життя у віці 77 років від серцевого нападу. Лі Бьон Чхоль - це знакова постать в історії корейського бізнесу. Він залишив після себе багату спадщину у вигляді Samsung Group, яка й досі є одним з найвпливовіших конгломератів у світі.		Закінчив Дніпропетровський металургійний інститут (1983) за спеціальністю "Обробка металів тиском". Кандидат технічних наук (1987). 1983-1990 - працював на Нижньодніпровському трубопрокатному заводі. 1990 - заснував компанію "Інтерпайп", яка стала одним з найбільших виробників труб в Україні. 2000-2005 - народний депутат України. 2006 - заснував Фонд Віктора Пінчука, який займається благодійною діяльністю в галузі освіти, науки, культури і охорони здоров'я. За даними Forbes, статки В. Пінчука в 2023 р. оцінюються в \$2.1 млрд. Фонд Віктора Пінчука є одним з найактивніших благодійних фондів в Україні. Він підтримує такі програми: "Нова українська школа" - реформа освіти в Україні, "Завтра.UA" - стипендійна програма для талановитих українських студентів, "Art Arsenal" - арт-центр у Києві, "PinchukArtCentre" - центр сучасного мистецтва в Києві.						
Орієнтовна таблиця								
Портрет підприємця								
Характеристика	Корейський підприємець	Український підприємець						
Риси характеру	Дисциплінований, працьовитий, відданий справі, наполегливий, поважає старших, орієнтований на командну роботу	Винахідливий, гнучкий, ризикований, креативний, працьовитий, витривалий, оптимістичний						
Навички	Вміння планувати, аналізувати, організувати роботу, орієнтуватися на корейського ринку і в тонкощах корейської ділової культури	Вміння вирішувати проблеми, адаптуватися до змін, вести переговори, будувати стосунки, орієнтуватися на українському ринку						
Мотивація	Бажання досягти успіху, зробити кар'єру, забезпечити свою сім'ю, зробити внесок у корейську економіку	Бажання бути власником бізнесу, прагнення самореалізуватися, заробити гроші, зробити внесок в українську економіку						
Позитивні особистісні характеристики	Дисципліна, працьовитість, командна робота, знання корейського ринку	Гнучкість, креативність, винахідливість, стійкість до змін						
Негативні особистісні характеристики	Негнучкість, ригідність, орієнтація на ієрархію	Нестача планування, ризикованість, недооцінка ділової культури партнера						
Можливості для бізнесу	Співпраця з українськими партнерами, доступ до нових ресурсів	Співпраця з корейськими партнерами, вихід на нові ринки						
Загрози бізнесу	Незнання українського ринку та ділової культури	Політична та економічна нестабільність в Україні						
Сюжет 3. Практикум зі складання бізнес-плану із започаткування власної справи (Час: 20 хвилин) Робота з графічним організатором, складання бізнес-плану, вироблення спільної ідеї для ведення корейсько-українського бізнесу, рефлексія у формі бесіди, самооцінювання учнів та інструктаж з виконання домашньої роботи. Робота з графічним організатором за схемою Учні шукають та обговорюють підприємницьку ідею щодо власної справи, міркують, чи можлива співпраця з корейським бізнесом у цьому напрямку, складають бізнес-план спільної українсько-корейської справи. Орієнтовний зразок бізнес-плану Наприклад, тваринництво, сільське господарство, технології. Крок 1. Складіть у зошиті якомога більший перелік ваших умінь, захоплень, мрій за допомогою таблиці: <table> <tr> <td>Я вмію добре робити</td><td>Я цим захоплююсь</td><td>Я про це мрію</td></tr> <tr> <td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table> Крок 2. Виберіть той вид діяльності, що є в усіх трьох стовпчиках і підкресліть його. Крок 3. Поділіться з однокласниками вашими міркуваннями. Оберіть тих, хто має близькі уміння й уподобання. Крок 4. Об'єднайтеся з однокласниками в групу і складіть перелік того, що в обраній вами сфері діяльності ви можете: виробляти нове; перепродавати вже існуюче на ринку; надавати послуги. Крок 5. Сформулюйте спільну бізнес-ідею. Крок 6. Чим ваша бізнес-ідея може зацікавити корейських підприємців для інвестування в неї? Рекомендації (Включіть сюди будь-які додаткові рекомендації, які ви вважаєте за потрібне.) Учитель: Для успішної реалізації спільного українсько-корейського бізнес-проекту рекомендується провести ретельне дослідження ринку, сформувати компетентну команду й залучити необхідні інвестиції. Презентація проєктів бізнес-плану. Рефлексія			Я вмію добре робити	Я цим захоплююсь	Я про це мрію			
Я вмію добре робити	Я цим захоплююсь	Я про це мрію						

Останнім часом став популярно говорити про соціальну відповідальність бізнесу. Що це таке?
 Перед ким підприємці мають бути відповідальними?
 Соціальна відповідальність бізнесу - це додаткові витрати для підприємця. А в чому вони виграють, реалізуючи політику СВБ?

Бесіда в загальному колі

Які обов'язки мають підприємці Південної Кореї та України?
 Які правові норми гарантують захист прав та інтересів суб'єктів підприємництва?
 Які правові засоби запобігають чи усувають порушення закріплених законами прав підприємців?
 Що об'єднує, а що розділяє СВБ в Південній Кореї та в Україні?

Підведення підсумків уроку

Оцінювання

На цьому етапі уроку пропонуємо пригадати свою діяльність та оцінити в балах, наскільки ви погоджуєтесь з наступними твердженнями (2 бали – повністю, 1 бал – частково погоджуюся, 0 балів – зовсім не погоджуюся).

Твердження	Бали
Я знаю, що таке...; я можу назвати...	
Я вмію порівнювати...; я вмію визначати відмінності...	
Я можу навести приклад...	
Я вмію описати (охарактеризувати)...	
Я вмію аналізувати (документ, ситуацію, подію, явище)...	
Я можу висловити думку щодо...; оцінити	

Домашнє завдання

Скориставшись додатковими джерелами інформації, знайдіть дані про кількість малих, середніх і великих підприємств України / Південній Кореї за 2019-2023 рр. У якій сфері економіки малі підприємства набули найбільшого розвитку в цих двох країнах? У яких сферах, на вашу думку, варто розвивати спільний бізнес між Україною та Південною Кореєю у найближчій перспективі? Як українська держава має підтримувати прагнення громадян до спільної підприємницької діяльності?

Олександра ЗАЛІПА,

учителька історії Рубіжанської загальноосвітньої школа I-III ступенів № 3 міста Рубіжне Луганської області

МОДЕЛЮВАННЯ ТЕМИ

Тема уроку	Проблеми уроку	Задум уроку
Повоєнна відбудова	Що складало політичну основу уряду Лі Син Мана? Чи мав режим Лі Син Мана підтримку народу? Економічна політика Лі Син Мана: застій чи повільне реформування?	Неможливо визначити істинність чи хибність повідомлення у ЗМІ про певне явище, не розуміючи його змісту. Тому під час уроку варто зосередитися на таких сюжетах: Сюжет 1 передбачає дослідження учнями політичних основ режиму Лі Син Мана, аналіз доцільності заходів його внутрішньої політики в умовах післявоєнної відбудови, визначення сильних і слабких сторін його політики. Здобуті знання дадуть можливість спроектувати з погляду історичної ретроспективи певну модель повоєнної відбудови для України. Сюжет 2 – ознайомлення з суспільною думкою та реакцією громадськості на дії влади, їх аналіз. Учні зможуть простежити розвиток громадської думки післявоєнного періоду, визначити роль і вплив маніпулятивного контенту, простежити алгоритм формування ставлення широких мас суспільства до політичних лідерів. Сюжет 3 – аналіз головних напрямків економічної політики південнокорейського уряду в перші повоєнні роки, що дасть можливість визначити головні тенденції післявоєнної відбудови та пріоритетні напрямки розвитку економіки. Сюжет 4 – дослідження медійних джерел різного характеру.
Стратегія економічного зростання та її результати	Чому економічне зростання Північної Кореї вважають «дивом на річці Хан»? Чи сталося б «Корейське економічне диво», якби не Пак Чон Хі? Яка роль «чеболів» у економічному піднесенні країни?	Вважаємо за доцільне організувати роботу на основі чотирьох сюжетних ліній. Сюжет 1 – «диво на річці Хан», під час реалізації якого відбувається формування в учнів розуміння поняття «Корейське економічне диво», виявлення й аналіз його історичних витоків. Сюжет 2 спрямований на дослідження ролі політичного лідера Пак Чон Хі та його внеску в «корейське диво», що дасть змогу оцінити роль і значення особи в історії, сприятиме подальшому формуванню універсального образу політичного лідера нації. Сюжет 3 – дослідження й аналіз економічної діяльності уряду Пак Чон Хі, що забезпечить можливість аналізу програми економічних реформ у Південній Кореї, визначення її сильних і слабких сторін, проектне перенесення певних елементів економічної програми в українські реалії. Сюжет 4 – дослідження ролі «чеболей» в економічному піднесенні країни.
Роль освіти в економічному піднесенні країни	Шанобливе ставлення до освіти в корейському суспільстві: історична традиція чи вимога часу? У чому полягають особливості корейських освітніх реформ?	З метою глибшого ознайомлення з особливостями корейської освітньої системи. Уважаємо за правильне побудувати урок за однією сюжетною лінією, яка ґрунтується на вивченні й аналізі освітніх реформ другої половини ХХ ст. Реалізація сюжету передбачає виконання чотирьох завдань різного рівня складності. Учні визначають роль освіти та її вплив на суспільство,

	<i>Яку роль відіграли зміни в освіті в «Корейському економічному диві»?</i>	політику, економіку. Шляхом моделювання ситуацій визначають ставлення різних верств південнокорейського суспільства до освітніх експериментів другої половини ХХ ст. Опрацювання візуальних джерел дасть можливість отримати додаткову інформацію про матеріальне забезпечення освітніх реформ в Південній Кореї. Також, порівнюючи, отриману з різних джерел і різними способами подачі інформації учні удосконалять свої навички критичного і системного мислення, навички інфомедійної грамотності.
«Корейське економічне диво» і завдання для України	<i>Риси національного характеру: чи допоможуть вони українцям створити власне «економічне диво»?</i> <i>Корейська модель післявоєнної відбудови для України: вірець, орієнтир, цікавий приклад?</i> <i>Олігархія – це проблема чи «порятунок» для економіки?</i>	Важливо зрозуміти сильні та слабкі сторони «корейського економічного дива», чинники, які сприяли його реалізації, щоб зрозуміти, які з них ефективні для використання в нашій державі. Тому, вважаю доцільним побудувати урок за кількома сюжетними лініями. Сюжет 1 – риси національного характеру корейців і українців: порівняльна характеристика. Сюжет 2 – «Корейська модель» післявоєнної відбудови для України. Сюжет 3 – «Олігархія – це проблема чи «порятунок» для економіки? Корейський досвід». Порівнюючи отриману з різних джерел і різними способами інформацію, учні удосконалять свої навички критичного і системного мислення.

Головні змістові наголоси

Мета і завдання уроку зумовлюють необхідність розстановки змістових наголосів, а саме: *громадянської відповідальності*, що сприяє формуванню активного члена громади й суспільства, який розуміє принципи і механізми функціонування суспільства, є вільною особистістю, яка визнає загальнолюдські й національні цінності та керується морально-етичними критеріями і почуттям громадянської відповідальності у власній поведінці. розумінню зв'язку між громадянською позицією й розвитком суспільства; усвідомленню своєї ролі у суспільстві та відповідальності за його стан. *Культурологічний* наголос спрямований на розвиток учня як особистості, котра розуміє роль культури у формуванні мислення, усвідомлює зміни різних культур упродовж історії, має уявлення про різноманіття культур та їх особливості, цінує національну культуру і культурну багатоманітність світу, сприяє формуванню усвідомлення себе носіями і продовжувачами певної культури, розумінню важливості міжкультурного спілкування і співробітництва. *Інформаційний* наголос – формування учня як людини, що сприймає і розуміє навколишнє інформаційне середовище, здатна його критично аналізувати, а також діяти в ньому відповідно як до власних потреб, так і до колективної етики, формування розуміння важливості різних джерел інформації; вибір джерел, залежно від пізнавального інтересу, потреб чи життєвої ситуації, уміння знаходити потрібну інформацію, вміти критично аналізувати інформацію, відрізнити істотне від неістотного й висловлювати зважені судження. *Ціннісний* – спрямований на формування учня як морально повноцінної людини, яка знає загальновизнані правила поведінки, сприяє розмірковуванням над принципами поведінки власної та інших; навчає робити відповідальний вибір.

Усі ці наголоси прямо чи опосередковано привертають увагу учнів до понять конфлікту й силового розв'язання внутрішньодержавних та особистих проблем Корейського півострова. Цей фактор і робота з джерелами дадуть можливість учням зрозуміти причини та підвалини корейського конфлікту, в основі якого – біполярність світу, сформована після II Світової війни, а також те, що інформаційно-психологічні операції в другій половині ХХ–ХХІ ст. є неодмінною складовою забезпечення політичного контролю над масами, тому важливим є вміння відрізнити медійні маніпуляції.

Тема уроку «ПОВОЄННА ВІДБУДОВА»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів

Діяльність учнів на уроці спрямована на розвиток критичного та системного історико-хронологічного мислення, у результаті чого вони зможуть:

- орієнтуватися в соціально-історичному просторі, виявляти взаємозалежності розвитку суспільства, господарства;
- орієнтуватися в історичному часі, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами;

– критично оцінювати інформацію, виявляти маніпуляції історичною інформацією; – визначати достовірність історичної та суспільної інформації. Знати: хронологічні межі повоєнної відбудови, партнерів та «ворогів» економічного піднесення, основні напрямки політики післявоєнних років, дату «Квітневої революції». Розуміти: поняття «повоєнна відбудова», «Квітнева революція», «чеболь». Уміти: використовувати інформацію ЗМІ як історичне джерело про повоєнну відбудову в Кореї; зіставляти й порівнювати різні джерела, висловлювати власне ставлення щодо впливу ЗМІ на суспільну та громадську думку.
Час: 45 хвилин
Задум уроку Значні матеріальні та людські втрати, зруйнована економіка й інфраструктура, суцільна руїна після Корейської війни 1950-1953 рр., бідність регіону на природні ресурси – чинники, які мали б відвернути іноземні інвестиції від північнокорейського регіону. Але цього не сталося. Прихильники та противники швидкого економічного піднесення країни розгорнули справжню інформаційну війну один проти одного. Намагаючись нав'язати корейському суспільству певні переконання, обидві сторони активно використовували фейки, пропаганду й маніпуляції в медіапросторі. Ми чудово розуміємо, яку «владу» над людьми мають ЗМІ. Це потужний спосіб не лише швидкого донесення інформації, а справжня зброя, за допомогою якої певна політична сила маніпулює масами. Щоб активно протидіяти таким процесам в українському медійному просторі, важливо розуміти історичні витоки цих явищ. На прикладі медійних джерел післявоєнного періоду корейської історії можна не лише вдосконалити навички критичного мислення, а й навчитися аналізувати та систематизувати інформацію. Нам важливо навчитися фільтрувати контент, вміло виявляти прояви маніпуляцій і навіювання та, найголовніше, – протидіяти фейкам, бо це є важливим елементом громадянської освіти та медіаграмотності. Неможливо визначити істинність чи хибність певного повідомлення у ЗМІ про явище, не розуміючи його змісту. Тому вважаємо за доцільне під час уроку зосередитися на кількох сюжетах. Сюжет 1 передбачає дослідження учнями політичних основ режиму Лі Син Мана, аналіз доцільності заходів його внутрішньої політики в умовах післявоєнної відбудови, визначення сильних і слабких сторін його політики. Здобуті знання дадуть можливість з точки зору історичної ретроспективи спроектувати певну модель повоєнної відбудови для України. Сюжет 2 присвячено ознайомленню з суспільною думкою, реакцією громадськості на дії влади та їх аналізу. Учні зможуть простежити розвиток громадської думки післявоєнного періоду, визначити роль та вплив маніпулятивного контенту, простежити алгоритм формування ставлення широких мас суспільства до політичних лідерів. Сюжет 3 являє собою аналіз головних напрямків економічної політики південнокорейського уряду в перші повоєнні роки, що дасть можливість визначити головні тенденції післявоєнної відбудови та пріоритетні напрямки розвитку економіки. Сюжет 4 спрямований на дослідження медійних джерел різного характеру (фото, відео, публічні промови політичних лідерів, наукові статті тощо). Порівнюючи здобуту з таких джерел інформацію, учні удосконалюють навички критичного й системного мислення.
Організація діяльності учнів Перед проведенням уроку учні отримують випереджальне завдання ознайомитися із коротким викладом Корейської війни 1950-1953 рр. за посібником «Республіка Корея: історія дива на річці Хан». Тема 4. Економічне диво за одне покоління». Організація діяльності учнів здійснюється в чотири етапи, відповідно до сюжетів. Реалізація сюжету 1 передбачає коротке пояснення учителя і групову творчу роботу учнів, засновану на попередньому ознайомленні з матеріалом уроку (учні отримують випереджувальне завдання). Поділ на групи здійснюється вчителем за комбінованим принципом (орієнтовно по 4-6 учнів різного рівня знань). Кожна група отримує різні джерела для аналізу й опрацювання. Аналізуючи джерело, учні мають створити подкаст про Лі Син Мана. На другому етапі учні колективно працюють із візуальними джерелами, аналізують їх та відпрацьовують методику максимального «викачування» історичної інформації із звичайної світлин. Опанування нового матеріалу здійснюється за допомогою методу «Входження в картину». Реалізація сюжету 3 передбачає роботу в групах, в результаті якої відбувається обговорення та аналіз інформації, поданої на схемах. Для цього клас довільно ділиться на три групи, але з приблизно однаковою кількістю учнів. Кожна група отримує свою схему, самостійно обирає спосіб роботи (всі разом працюють над джерелом чи з його фрагментами, або кожен член групи працює над своїм матеріалом, а потім узагальнюють все разом). Групи мають обрати одного спікера, який представить результати для класу. Четвертий етап передбачає самостійну роботу в парах. Кількість пар залежить від числа дітей у класі. Кожна пара аналізує окреме джерело інформації. Якщо пар багато, джерела для груп можуть повторюватись. Тут важливий індивідуальний підхід до аналізу. У пари один опитувальник до джерела на двох. Пара сама організовує роботу (або працюють разом, або ділять опитувальник на дві частини). На етапі узагальнення учні створюють колективне ТОП-5 подій та явищ, які, на їхню думку, найкраще характеризують післявоєнний період в історії Південної Кореї. Обирають одного представника, який буде фіксувати необхідні факти на дошці.

Оцінювання

На уроці здійснюється оцінювання досягнення учнів на кожному з етапів.

Після завершення Сюжету 1 вчитель збирає виконані роботи та оцінює їх, повідомляючи оцінки на наступному уроці, заздалегідь пояснивши критерії оцінювання за зразком:

Влучність назви та обраного стилю.	Достовірність інформації	Наявність у проєкті фактів, які підтверджені	Відсутність оціночної або дискримінаційної лексики та мови ворожнечі	Об'єктивність подання інформації
1 б – представлено в повній мірі, 0,5 б. - частково.	2 б. – Уся інформація достовірна, не викликає сумнівів, 1 б. – частини інформації сумнівна.	3 б. – наведених фактів не менше 6. 1 бал – наведених фактів 3-5, 0,5 б- наведених фактів менше 3.	3 б. – оціночні судження та дискримінаційна лексика відсутні повністю.	Від 1 до 3 балів.

Після завершення сюжетів 2, 3, 4 оцінки кожному учню виставляються за такими критеріями:

Чи брав участь в обговоренні	Чи вносив учасник раціональні пропозиції	Чи пропонував учасник варіанти відповіді до джерела	Чи брав участь в узагальнювальному обговоренні, відповідаючи на питання?	Оцінка
Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 12

Змістові наголоси

Мета і завдання уроку зумовлюють необхідність розстановки змістових акцентів, а саме: *громадянської відповідальності*, що сприяє формуванню активного члена громади й суспільства, який розуміє принципи і механізми функціонування суспільства, є вільною особистістю, яка визнає загальнолюдські й національні цінності та керується морально-етичними критеріями й відчуттям громадянської відповідальності у власній поведінці; підпорядковує всі дії розумінню зв'язку між громадянською позицією й розвитком суспільства; усвідомленню власної ролі в суспільстві та відповідальності за його стан. *Культурологічний* наголос спрямований на розвиток учня як особистості, котра розуміє роль культури у формуванні мислення, усвідомлює зміни різних культур упродовж історії, має уявлення про різноманіття культур та їх особливості, цінує національну культуру й культурну багатоманітність світу. *Інформаційний* – формування учня як людини, котра сприймає й розуміє навколишнє інформаційне середовище, здатна його критично аналізувати, а також діяти в ньому відповідно як до власних потреб, так і до колективної етики; формування розуміння важливості різних джерел інформації, їх вибір залежно від пізнавального інтересу, потреб чи життєвої ситуації; уміння знаходити потрібну інформацію, критично аналізувати, відрізняти істотне від неістотного й висловлювати зважені судження. *Ціннісний* спрямований на формування учня як морально повноцінної людини, котра знає загальновизнані правила поведінки, розмірковує над принципами поведінки власної та інших; навчає робити відповідальний вибір.

Усі ці наголоси прямо чи опосередковано привертають увагу учнів до поняття про конфлікт і силове розв'язання внутрішньодержавних та особистих проблем Кореїського півострова. Цей фактор, як і робота з джерелами, надасть можливість учням зрозуміти причини й підвалини «кореїського» конфлікту, в основі якого – біполярність світу, сформована після II Світової війни, а також те, що інформаційно-психологічні операції в другій половині XX – на початку XXI ст. є неодмінною складовою забезпечення політичного контролю над масами, тому важливим є вміння відрізняти медійні маніпуляції

Проблеми, що розв'язуються на уроці

Що складало політичну основу уряду Лі Син Мана?

Чи користувався режим Лі Син Мана підтримкою народу?

Економічна політика Лі Син Мана: застій чи повільне реформування?

Ресурси

Амсен Е. Кореїське економічне диво. Як Південна Корея стала технологічним гігантом за 30 років. Київ: Наш формат, 2023. 412 с.

Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 4. «Економічне диво» за одне покоління.

Стазвелл Д. Чому Азії вдалось. Успіхи і невдачі найдинамічнішого регіону світу. Київ: Наш формат, 2017. 448 с.

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. Політична основа уряду Лі Син Мана

(Час: 15 хвилин)

У вступному слові учитель звертає увагу учнів на роль особистості в історії.

Наступна стадія роботи – самостійна групова робота учнів. Аналізуючи джерело, учні мають створити подкаст про Лі Син Мана.

У широкому розумінні подкаст – це аудіо або відеозаписи, які поширюються в Інтернеті. У контексті нашого заняття подкаст – це коротеньке відео тривалістю 1-2 хв, автор якого має зацікавити слухачів і у стислий термін подати якомога більше цінної інформації. Його форма різна: монолог, діалог, полілог, відеофайл, аудіофайл, формат питання-відповідь, загадка. Варіантів безліч, тому вчитель не обмежує учнів у її виборі. Можна, наприклад, написати сценарій на папері й розіграти, можна відзняти відео на мобільний пристрій і продемонструвати на екрані в класі або надіслати посилання в групу класу, а учні зможуть його переглянути.

Перед початком роботи варто наголосити на тому, що головне завдання учнів – відокремлювати факти від суджень та оціночних тверджень. Використовувати в роботі потрібно саме факти.

Джерела для роботи

Група 1	Фрагменти з книги М. Петерсона «Коротка історія Кореї» (2009)
Група 2	Фрагменти зі статті «Конституційна історія Республіки Корея» (2018)
Група 3	Зі «Звернення Асоціацій сімей загиблих до міської ради Гонолулу»
Група 4	Фрагмент із статті Е. Джексона «6.4.19 Квітнева революція» (2019)

Один з варіантів учнівського сценарію у форматі «Питання - відповідь»

- Слухай, я тут нещодавно прочитав новеньку інформацію про одного політичного діяча. Він має стільки прізвиськ, що це капець!!!
- Та це точно хтось із наших, сучасних.
- Та, ні. Не наш. І не сучасний. Це Лі Син Ман – кореець, президент Південної Кореї у 1950-х роках, диктатор.
- Кореець. Оце вже цікаво! І що ж там за прізвиська такі? Мабуть щось типу «Мяо-мяо»?!
- Зовсім ні. Його називали «майстром ухиляння», «шантажистом», «пінним припадним».
- Ну нічого собі! Оце його любили, мабуть?!
- А як гадаєш, можна любити того, хто неодноразово фальсифікував вибори, безжально придушував опозиційні виступи, сприяв поширенню в країні фінансової корупції та заохочував політичне кумівство?
- Це як у нас Янукович? І люди терпіли все це?
- До певного моменту так. Але врешті-решт підняли повстання, яке отримало назву «Квітнева революція»....

Обговорення сценарію: коротко, цікаво, дещо з гумором. Подано чимало фактів. Названо ім'я, країну, історичний період, посаду, прізвиська історичної особи, основні моменти, якими можна охарактеризувати його діяльність.

Завдання для всіх учнів

- Уявіть себе корейцями 50-х рр. XX ст., охарактеризуйте діяльність Лі Син Мана з погляду пересічного корейця.
- Поміркуйте, як би ви поставились заходів, про які йдеться в опрацьованих вами документах.
- Аргументуйте свою думку, залишіть її одним-двома реченнями на аркуші й підпишіть його. Вкиньте аркуші в одну з двох коробок: «За» чи «Проти».

Кілька учнів (за бажанням) підраховують голоси, оголошують результати голосування й виписують на дошці аргументи «за» і «проти».

Узагальніть результати роботи.

Сюжет 2. Суспільна реакція на політику Лі Син Мана

(Час: 10 хвилин)

Завдання:

Розгляньте світлини. «Зануртесь» у зображення на них. (Хлопчик плаче, сміється, кричить, поліцейський біжить, б'є, штовхає, натовп дітей, вирази обличчя, одяг тощо).

Для спрямування роботи в потрібне русло учням пропонується дати відповіді на питання:

- Що відбувається? (Орієнтовані відповіді: мітинг, страйк, бійка, якийсь протест, святкування, яке переросло в бійку).
- Чому ви так думаєте? Учні повинні аргументувати свою думку (Можливий варіант відповіді: я вважаю, що це якась акція непокорі, бо на першій світліні люди з плакатами на вулиці щось вигукують, не дуже задоволені. А на другій їх розганяє поліція).
- Як ви гадаєте, яка це пора року? (весна-літо). Ви впевнені? Чому ви так думаєте, доведіть? (Наприклад, люди на фото легко одягнені).
- Як гадаєте, де відбувається подія? (Напевно, в місті, на вулиці, бо на другій світліні на задньому плані видно будівлі, на першому – великий натовп із плакатами).
- Який це час доби? (день або ранок, бо знімки світлі).
- Емоційний стан людей, зображених на фото. (Ім некомфортно, вони агресивні та розлючені).

- Про що можуть свідчити такі емоції? (Незадоволення певними діями, протест проти чогось, вони не просто так вийшли).
 - Чи готувалася ця акція? (Найімовірніше так, бо є написані плакати).
 - Чи «чуєте» ви якісь звуки? (Крик, плач...).
 - Який настрій створює це фото і чому? (Сум (бо людей жорстоко б'ють) жах, лютя, роздратування, гордість (бо не злякались і вийшли) тощо).
 - Якщо на цьому фото були б ви, на чієму місці хотіли б бути? Чому? (Наприклад, хлопчиком у білій кофтинці в першому ряду, бо мені подобається його вираз обличчя).
- Що б ви змінили у цих світлинах, якби опинилися там?

Учитель

На обох фото зображено демонстрації в м. Масан.

Хто був рушійною силою цих протестів? (Діти, учні, студенти)

Чим завершилися демонстрації? (Жорстокими зіткненнями з поліцією, бо на фото 2 зображено побиття учасників).

Висловіть припущення, чому учасниками демонстрацій стали діти? (Їм заплатили, їхні права порушили).

Учитель

У гавані м. Масан виявили тіло старшокласника Кім Чу Йіля з балончиком сльозогінного газу в очі. Це й спричинило хвилю громадського обурення.

19 квітня понад 100 000 студентів і старшокласників зіткнулися з поліцією, яка відкрила вогонь бойовими патронами, у результаті чого було вбито понад 100 осіб. Така жорстокість викликала протест, демонстрації з кожним днем зростали, безлад посилювався. Коли поліція не змогла втримати порядок, президент закликав армію до придушення інакомислення. Збройні сили Республіки Корея стали на бік молоді й відмовилися втручатися. Посол США Муччо закликав Лі Син Мана зупинитися й підкоритися волі народу. Ці події увійшли в історію як «Квітнева революція» 1960 року.

Висловіть припущення, чому США, які протягом тривалого часу підтримували Лі Син Мана, у квітні 1960 р. відмовили йому?

Не маючи підтримки ані армії, ані головних міжнародних прихильників режиму - США, Лі втік на Гаваї разом зі своєю дружиною-австрійкою Франческою.

Що таке революція? (Революція – швидка радикальна й докорінна перебудова чи зміна системи).

Чи можна описані події назвати революцією? Чому? (Можливий варіант відповіді: так, бо дійсно відбулась швидка радикальна зміна вищого керівництва держави, бо Лі втік з країни).

Проведіть аналогію з Україною. Яка з українських революцій більше схожа на «Квітневу революцію» в Кореї – Помаранчева чи Революція Гідності? Як Ви думаєте, чим? (Можливий варіант відповіді: більше схожа Революція Гідності, бо участь брала переважно молодь, чинна влада теж спробувала розігнати мітинги силою, були жертви. Хоча й Помаранчева має певну схожість, одна з причин – чутки про фальсифікації на виборах).

Сюжет 3. Економічна політика Лі Син Мана

(Час: 7 хвилин)

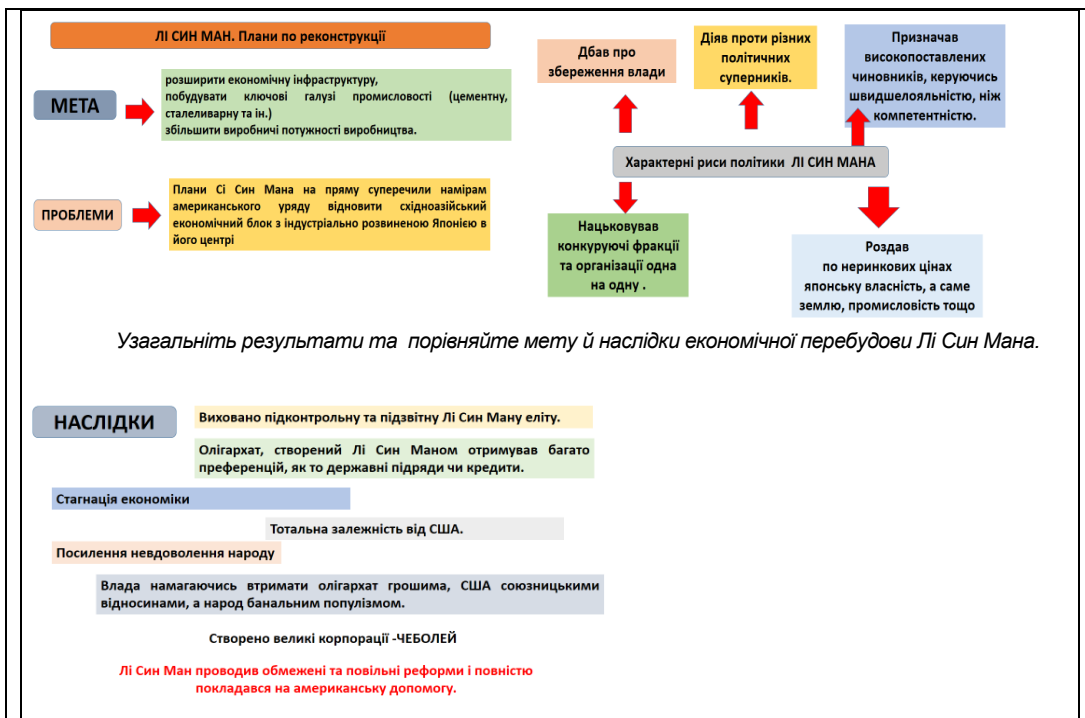
Робота в групах

Група 1 – схема 1. «Лі Син Ман. Плани з реконструкції».

Група 2 – схема 2. «Характерні риси політики Лі Син Мана».

Група 3 – схема 3. «Наслідки політики Лі Син Мана».

Спікер від кожної групи представить результати роботи. Особливість завдання в тому, що кожна група бачить лише одну схему і працює з нею. Завдання спікера - максимально розкрити зміст презентованої схеми. Форму подачі інформації учні обирають самостійно (розповідь, формат питання-відповідь, плакат, мініпрезентація тощо).

Сюжет 4. ЗМІ про економічну політику Лі Син Мана

(Час: 10 хвилин)

Робота в парах

Завдання – проаналізувати джерело, результат роботи представити, надавши відповіді на питання спеціального опитувальника. Відповіді потрібно шукати в текстах, із якими працюють учні. Для того, щоб робота була ефективною, учні мають взаємно доповнювати один одного.

Матеріал для опрацювання

Майкл Дж. Сета «Неперспективне відновлення: економічний розвиток Південної Кореї після Корейської війни: 1953-1961 рр.».

Українсько-корейська співпраця у сфері видання підручників. З матеріалів круглого столу.

Опитувальник

Чи була успішною економічна політика Лі Син Мана? Так - Ні. Наведіть один-два аргументи з документу, які це підтверджують.	
У чому сутність політики імпортозамінної індустріалізації?	
Чому політика імпортозамінної індустріалізації не спрацювала в Кореї?	
Які наслідки мала така політика для економіки країни?	
Чому США «підштовхували» Корею до налагодження торговельних зв'язків з Японією?	
Які заходи вживав уряд США для реалізації своїх планів?	

Зразок заповненої таблиці

Чи була успішною економічна політика Лі Син Мана? Так - ні. Наведіть один-два аргументи з документу, які це підтверджують.	Економічна політика не сприяла швидкому розвитку країни. Політика імпортозаміщення не була практичною для Південної Кореї. Економіка залежала від імпорту товарів, придбаних за кошти американської допомоги.
У чому сутність політики імпортозамінної індустріалізації?	Імпорт був заблокований з метою захисту вітчизняної промисловості та заохочення її розвитку.
Чому політика імпортозамінної індустріалізації не спрацювала в Кореї?	Не вистачало природних ресурсів і великого внутрішнього ринку.
Які наслідки мала така політика для економіки країни?	Промисловий розвиток незначний. Економіка залежала від імпорту товарів.
Чому США «підштовхували» Корею до налагодження торговельних зв'язків з Японією?	США прагнули таким чином зацікавити японців інвестувати в Корею.
Які заходи вживав уряд США для реалізації своїх планів?	США надали тисячам корейців технічну підтримку. Корейські бухгалтери, економісти й інженери здобули освіту в США.

Серед усіх пар обираються дві, які представлять результат своєї роботи перед класом, решта групи має внести поправки, доповнити свої записи в разі потреби.

Узагальнення

(Час: 3 хвилини)

Учитель пропонує учням, спираючись на знання, які вони отримали на уроці, визначити ТОП-5 подій чи явищ, за допомогою яких можна найкраще охарактеризувати післявоєнний період в історії Південної Кореї.

Домашнє завдання

Уявіть себе держслужбовцем часів Лі Син Мана. Вам потрібно виступити з промовою і переконати слухачів у правильності економічного курсу країни

Тема уроку «СТРАТЕГІЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ТА ЇЇ РЕЗУЛЬТАТИ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів

Діяльність учнів на уроці спрямована на розвиток критичного та системно, історико-хронологічного мислення, в результаті чого вони зможуть:

- виявляти зв'язки між минулим і сучасністю (історичне значення факту), взаємовпливи історичних явищ і процесів, висловлювати думку щодо ролі історичних осіб;
- окреслювати геополітичний простір окремих державних і суспільних утворень минулого та сучасності, виявляти зміни в розташуванні просторово-історичних об'єктів, зміни територій розселення спільнот, кордонів державних утворень;
- критично оцінювати інформацію, виявляти маніпуляції історичною інформацією;
- виявляти відмінності інтерпретацій в історичних джерелах відповідно до їх місця, часу, обставин походження, авторства та мети створення, визначати достовірність історичної та суспільної інформації;
- виявляти й оцінювати інформаційні маніпуляції та пропаганду, ідентифікувати упереджені погляди та припущення в джерелах інформації.

Знати: хронологічні межі повоєнної відбудови, роки перебування при владі «генерала Пака», стратегії «Корейського економічного дива».

Розуміти: поняття «стратегія економічного зростання», «чеболі», «Корейське економічне диво», вплив війни на Корею, корейців і світ.

Уміти: використовувати інформацію зі ЗМІ як джерело історичної інформації про повоєнну відбудову; зіставляти й порівнювати різні джерела, висловлювати власне ставлення щодо впливу ЗМІ на суспільну та громадську думку.

Час: 45 хвилин

Задум уроку

Період 1960-80-х рр. в історії Кореї називають «Корейським економічним дивом», або «дивом на річці Хан», який асоціюється з ім'ям третього Президента Республіки Корея Пак Чон Хі. Його політичний курс, що отримав назву «диктатура розвитку», передбачав жорстке регулювання економіки за допомогою п'ятирічного планування, сприяння розвитку сімейних конгломератів чеболів, раціональне використання фінансової допомоги, розбудову системи освіти й опору на ментальні особливості корейців. Завдяки таким діям уряду вдалося досягти швидкого економічного зростання в післявоєнний період.

Ураховуючи сучасну ситуацію в нашій державі, корейський досвід відбудови зруйнованої війною економіки нам у майбутньому може знадобитися. Саме тому важливо розібратися в особливостях «корейського економічного дива». Сюжет 2 спрямований на дослідження ролі політичного лідера Пак Чон Хі та його внеску в це диво, що дасть змогу оцінити роль і значення особистості в історії, сприятиме подальшому формуванню універсального образу політичного лідера нації. Сюжет 3 – дослідження й аналіз економічної діяльності уряду Пак Чон Хі – забезпечить можливість проаналізувати програму економічних реформ у Південній Кореї, визначити її сильні та слабкі сторони, проєктно перенести певні елементи економічної програми в українські реалії. Сюжет 4 – дослідження ролі «чеболів» у економічному піднесенні країни – дозволить зрозуміти особливості «чеболів» як однієї з форм організації економічної діяльності держави.

проаналізувати особливості організації цієї структури, визначити її національну специфіку.

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки

1. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / П. В. Вербицька, О. В. Волошенко, Г. О. Горленко та ін. Київ: Літера ЛТД, 2018. С. 130-148.

2. Історія: Україна і світ: (інтегр. курс, рівень стандарту): підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Мар'ян Мудрий, Олена Аркуша. Київ: Генеза, 2019. С. 81-93.

3. «Географія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. Київ: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018. С. 109-127.

4. Основи медіаграмотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В.Ф. Іванова, О.В. Волошенко, О.П. Мокрогуза. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. С. 61-73.

5. Всесвітня історія (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Павло Полянський. Київ: Грамота, 2019. – Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляхів розвитку. § 19. Міжнародні відносини періоду «холодної війни» С. 178-179.

Організація діяльності учнів

Учні отримують випереджальне завдання – ознайомитися з коротким викладом стратегій швидкого зростання за допомогою посібника «Республіка Корея: історія дива на річці Хан». Тема 4. Економічне диво за одне покоління.

Організація діяльності учнів здійснюється в чотири етапи відповідно до виучуваних сюжетів.

Реалізація сюжету 1 передбачає коротке пояснення вчителя й колективну роботу учнів, яка ґрунтується на дослідженні візуальних джерел. Учні колективно працюють з візуальними джерелами, діляться ідеями та роблять відповідні висновки.

На другому етапі уроку реалізація основного задуму сюжету здійснюється через самостійну роботу учнів у малих групах (по 3-4 учні). Групи формуються учителем за довільним принципом. Усі групи працюють з різними джерелами, але питання, на які вони мають дати відповіді, однакові. Учасники кожної групи самостійно поділяють джерело на частини (наприклад, абзаци) так, щоб кожний працював лише зі своїм фрагментом тексту.

Під час третього етапу учні колективно аналізують схеми. Передбачено виконання кількох завдань. Перше – колективна робота над спільним для всіх учнів документом, узагальнення його змісту в схемі. Для виконання цього завдання клас має поділитися за ролями, обрати учня, який працюватиме біля дошки та створюватиме схему, а також двох рецензентів, які мають стежити за процесом складання схеми, оцінити як схему (наскільки вона є повною), так і роботу решти учнів класу. Завдання 2 – колективна робота над схемою «Причини кризи 1979 р.». Учні спочатку ознайомлюються зі змістом схеми, обговорюють її, відповідають на навідні питання вчителя.

Над реалізацією завдань четвертого етапу учні працюють колективно. Вони аналізують різні джерела, спираючись на запропоновані алгоритми, обмінюються думками й версіями, намагаються з'ясувати характерні риси корейських чеболів та їх роль в економіці країни.

Узагальнення заняття відбувається методом «Відкритий мікрофон».

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюємо кожному етапі. Після завершення сюжетів 1, 3, 4 оцінки кожному учню виставляються за такими критеріями:

Чи брав участь в обговоренні	Чи вносив раціональні пропозиції	Чи пропонував варіанти відповіді до джерела	Чи брав участь в обговоренні, відповідаючи на питання?	Оцінка
Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 12

Після звершенні сюжету 2 вчитель збирає виконані роботи та оцінює їх, результат повідомляє на наступному уроці, заздалегідь пояснивши критерії оцінювання за зразком:

Влучність назви та обраного стилю	Достовірність інформації	Наявність у проекті фактів, які підтверджені джерелами	Відсутність оціночної або дискримінаційної лексики і мови ворожнечі	Об'єктивність подання інформації
1 б. – представлено повною мірою, 0,5 б. – частково.	2 б. – вся інформація достовірна, не викликає сумнівів, 1 б. – частина інформації сумнівна.	3 б. – наведених фактів не менше 6, 1 бал – наведених фактів 3-5, 0,5 б. – наведених фактів менше 3.	3 б. – оціночні судження та дискримінаційна лексика відсутні повністю.	Від 1 до 3 балів.

Змістові наголоси

Мета і завдання уроку зумовлюють необхідність розстановки змістових акцентів, а саме: *громадянської відповідальності*, що сприяє формуванню активного члена громади й суспільства, який розуміє принципи й механізми функціонування суспільства, є вільною особистістю, котра визнає загальнолюдські й національні цінності та керується морально-етичними критеріями і почуттям громадянської відповідальності у власній поведінці, розуміє сутність політики диктатури та критично

оцінює її роль в консолідації корейської нації. *Інформаційний* наголос – формування людини, яка сприймає і розуміє навколишнє інформаційне середовище, здатна його критично аналізувати, а також діяти в ньому відповідно як до власних потреб, так і до колективної етики, розуміння важливості різних джерел інформації; вибір джерел залежно від пізнавального інтересу, потреб чи життєвої ситуації, уміння знаходити потрібну інформацію, критично аналізувати інформацію, відрізняти істотне від неістотного й висловлювати зважені судження. *Ціннісний* – спрямований на формування учня як морально повноцінної людини, що знає загальновизнані правила поведінки, розмірковує над принципами власної поведінки і поведінки інших; навчає робити відповідальний вибір. *Людиноцентричний* – увага до ролі історичної особи, концентрація уваги на здатності кожної окремо взятої особистості розуміти й усвідомлювати значення та наслідки власних дій, уміти керувати ними. *Націєтворчий* – ознайомлення учнів з етапами економічної відбудови Південної Кореї після Другої світової війни, під час яких «активізовано» низку чинників, які сприяли формуванню сучасної корейської нації.

Усі ці наголоси дають можливість звернути увагу учнів на економічну специфіку певних регіонів, розкривають сутність поняття «економічне диво». Робота з джерелами дає можливість дізнатися про причини та чинники «Корейського економічного дива», так би мовити, з перших вуст а також сприяє усвідомленню того, що інформаційно-психологічні операції в другій половині XX – XXI століття є неодмінною складовою забезпечення політичного контролю над масами, тому важливим є вміння вирізняти медійні маніпуляції.

Проблемні питання, що розв'язуються на уроці

Учні досліджують питання, пов'язані з «Корейським економічним дивом», та намагаються відповісти на питання:

Чому економічне зростання Північної Кореї вважають «Дивом на річці Хан»?

Чи сталося б економічне диво, якби не Пак Чон Хі?

Яка роль «чеболів» в економічному піднесенні країни?

Ресурси

1. Амсден Е. Корейське економічне диво. Як Південна Корея стала технологічним гігантом за 30 років. Київ: Наш формат, 2023. 412 с.

2. Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 4. «Економічне диво» за одне покоління».

3. Новий погляд на історію Кореї: підручник / за ред. Хо Сун Чоль, К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 336 с.

4. Стазвелл Д. Чому Азії вдалось. Успіхи і невдачі найдинамічнішого регіону світу. Київ: Наш формат, 2017. 448 с.

5. Кан Ден Сик. Корейська проблема в контексті трансформацій світової політичної системи. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2017. 284 с.

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. «Диво на річці Хан»

(Час: 5 хвилин)

Колективна робота й обговорення.

Робота з візуальними джерелами.

Учитель коротко акцентує увагу на найважливіших моментах, пояснює походження терміну «Корейське економічне диво».

Завдання

Розгляньте фото, зняті в повоєнній Німеччині. Які явища на них зображені?

Наскільки вони були актуальними і для повоєнної Кореї?

Чому досвід Німеччини 1940-50-х рр. став важливим для Південної Кореї 1960-х рр.?

Учитель

Йдеться про так зване «диво на Рейні» – швидке повоєнне економічне піднесення Німеччини, яке на певний час стало німецькою національною ідеєю. Корейські чиновники захоплювалися Німеччиною, яка фактично за 10 років зуміла відродити повністю зруйновану війною економіку.

Прем'єр-міністр Другої Республіки Південна Корея Чанг Мьон у новорічній промові 1961 р. використав цю фразу, щоб заохотити південних корейців досягти подібного економічного підйому. Він сказав: «Щоб досягти «Дива берегів Хан», подібного до німецького, ми повинні бути аскетичними і старанними порівняно з німцями». Отже, «диво на річці Хан» – період швидкого економічного зростання в Південній Кореї після Корейської війни (1950-1953 pp.).

Сюжет 2. Роль політичного лідера: Пак Чон Хі

(Час: 15 хвилин)

У вступному слові вчитель звертає увагу на поняття «диктатор» (політичний лідер, який керує державою та має абсолютну і необмежену владу) і «диктатура» (необмежена влада особи, групи осіб, опора на силові структури та органи держави, пряме насильство, репресії та терор).

Групи отримують однаковий зразок анкети та різні джерела (якщо груп багато, джерела можуть повторюватись). Опрацьовуючи документи, члени групи мають «віднаходити» в них відповіді на питання анкети. Після завершення, кожна група презентує результати діяльності.

Джерела для роботи

Група 1. Стаття В. Новікова «Творці економічного дива. Пак Чон Хі».

Група 2. З книги Б'юнг Кук Кіма та Езри Ф. Фогеля «Епоха Пак Чон Хі. Трансформація Південної Кореї».

Група 3. Фрагменти із статті «Пак Чон Хі захоплювався тим, що робив щось із нічого».

Варіант анкети

Походження Пак Чон Хі.	
Риси характеру генерала Пака	
Шлях до влади	
Хист державного діяча	
Авторитет у країні та світі	
Його оцінка сучасниками та нащадками	

Очікуваний варіант заповнення.

Походження Пак Чон Хі	Його батьки були селянами.
Риси характеру генерала Пака	Виховувався в душі бусідо – кодексу етики самураїв (вірність сюзерену, мужність і готовність до смерті, презирство до багатства, користолюбства, грошей). Суворо аскетична людина. Ів не просто рис, а мішав його із просом. Він був зовсім нехаризматичним, складним у спілкуванні й неконтактним.
Шлях до влади	Закінчив японську військову академію. Командував дивізією під час Корейської війни, мав звання генерала. Запрошений до групи організаторів заколоту як старший за званням і вже дуже авторитетний генерал, став одним із лідерів перевороту 1961 р. До влади прийшов Військово-революційний комітет, у якому Пак Чон Хі був заступником голови. У липні 1961 р. очолив цей комітет. Після 1972 до загибелі в 1979 р. Пак Чон Хі перетворився на типового східного тирана, який забезпечував собі позитивну владу й не допускав жодної опозиції.
Хист державного діяча	Порядок було наведено за лічені місяці. Лідери організованого криміналу були заарештовані та демонстративно проведені вулицями Сеула. Організаторів сфальшованих виборів 1960 р. страчено. Незаконно набуте майно політиків і чиновників – негайно повністю конфісковане.
Авторитет в країні та світі	Пак і досі популярний серед корейців. Президент Пак став відомим серед корейців як «Незабутній» через його сильні управлінські якості, які дозволяли людям «зробити щось із нічого».

Його оцінка сучасниками та нащадками	Індер Суд, ад'юнкт-професор Університету Дьюка й Університету Джорджа Вашингтона, в інтерв'ю The Korea Times сказав, що президент був, можливо, лідером, який заслуговує найбільшої поваги за те, що спрямував Корею на шлях зростання та процвітання. «Президент Пак доніс корейській громадськості думку, що за експортом майбутнє», – сказав Суд (колишній директор Світового банку, який двічі зустрічався з президентом Паком). Політолог Кім Чун Нам зазначає, що особиста участь президента в економіці частково сприяла високим темпам зростання під час його правління.
--------------------------------------	--

Питання для учнів

Чи можна Пака назвати диктатором? (Можлива відповідь. Так, можна, але лише в певний період його правління з 1972 по 1979 роки коли Пак Чон Хі перетворюється на типового східного тирана).

Чим постать Пак Чон Хі відрізняється від постаті Лі Син Мана? (Наприклад, «реформи» Пака були успішнішими й результативнішими, ніж Лі Син Мана; Пак жорсткіше боровся з опозицією, армія була його надійною опорою, він сам був військовим, мав великий авторитет у війську на відміну від Лі Син Мана).

Сюжет 3. Економічна діяльність уряду Пак Чон Хі

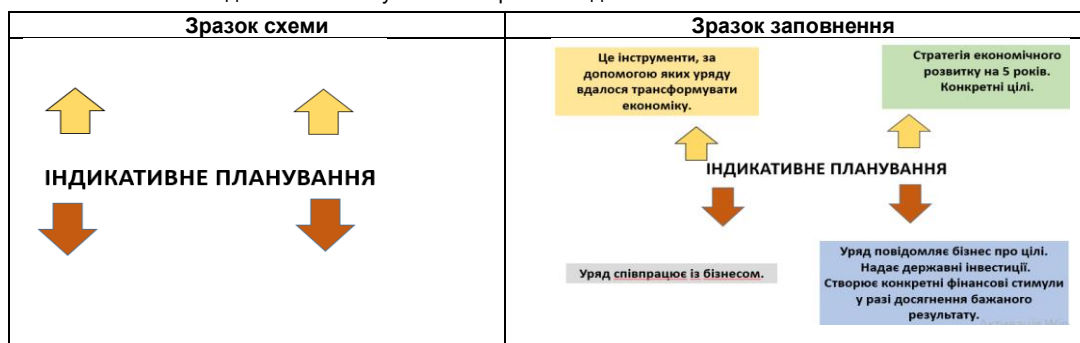
(Час: 15 хвилин)

Завдання 1

Опрацюйте зміст документу та складіть схему «Особливості індикативного планування». Учні мають обрати «писаря», який буде працювати біля дошки і креслити схему, а також двох рецензентів, які мають стежити за процесом складання схеми й оцінити як схему і цілому, (наскільки вона є повною), так і роботу кожного учня.

Джерела для роботи

1. Із статті «Індикативне планування в Кореї. Методи Пака Чон Хі»

Питання для всіх учнів

Які випадки застосування планової економіки вам уже відомі? (Наприклад, планова економіка в СССР, державне регулювання економіки в США часів «великої депресії»).

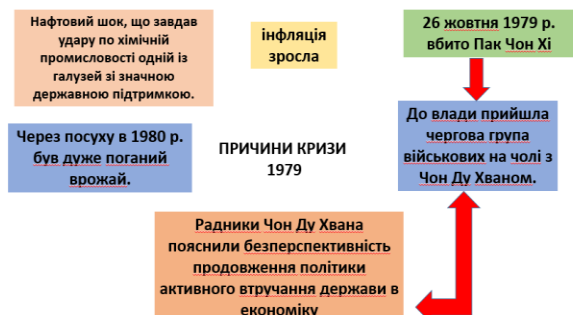
Чому Пак Чон Хі, намагаючись оживити капіталістичну економіку, використовував несприятелі її методи, наприклад, планування? (Можливий варіант відповіді: у зруйнованій війною країні не було іншого виходу, потрібно було чітко все планувати й контролювати. Крім того, Південна Корея відновлювалася за рахунок іноземних інвестицій, а для того, щоб ці інвестиції надходили, інвестори мали бачити результат).

Завдання 2.

Проаналізуйте схему «Причини кризи 1979 року».

Питання для всіх учнів

Чому на початку 1980-х рр. уряд Республіки Корея змушений був змінити підходи до економічної політики й відмовитися від жорсткого регулювання економіки? (Можлива відповідь: прийшло до влади нове керівництво, яке й змінило курс; неврожай, нафтова криза – в економіці почалися проблеми, і нове керівництво замість того, щоб вирішувати ці проблеми, просто втекло від них, змінивши курс).
Чи означає це провал політики Пак Чон Хі?

Сюжет 4. Роль «чеболів» у економічному піднесенні країни

(Час: 10 хвилин)

Реалізація сюжету передбачає коротке пояснення учителя й колективну роботу учнів.

Завдання

Уважно розгляньте зображення.

Чи знайомі вам ці логотипи?

Як часто у повсякденному житті ви з ними стикаєтесь?

Учитель, підсумовуючи висловлювання учнів, зазначає, що чеболі – південнокорейська форма фінансово-промислового об'єднання формально самостійних фірм, що знаходяться у власності певних сімей під єдиним адміністративним і фінансовим контролем; виникли наприкінці Корейської війни. На сьогодні відомо близько тридцяти корейських чеболів.

На другому етапі роботи учні самостійно

знайомляться зі змістом запропонованого вчителем джерела. Після цього отримана інформація узагальнюється у процесі колективного обговорення.

Джерело для роботи

З книги Брендона Л. Сантоса «Південнокорейський націоналізм і спадщина Пак Чон Хі: як націоналізм сформував програму Паку та майбутнє Корейський соціально політичний ландшафт».

Підведення підсумків

Чому Пак Чон Хі приділяв велике значення чеболям? (Це великі фінансові компанії зі значним доходом, відповідно, вони стійкіші й витриваліші під час кризи).

Узагальнення

(Час: 5 хвилин)

Метод «Відкритий мікрофон». Учні мають продовжити фразу «Сьогодні на уроці я дізнався....» або «Сьогодні на уроці мене зацікавило...». Важливо максимально уникати повторень.

Домашнє завдання

Об'єднайтеся в групи, опрацюйте статті В. Новікова «Коротка історія корейської олігархії. Генерал та кабелі», «Hyundai Motor Company: детальна історія найвпливовішого автоконцерну Південної Кореї». Оберіть одну з найвідоміших компаній. В Інтернеті знайдіть додаткову інформацію про неї. Результати оформіть у вигляді проекту «Формула успіху», у якому розкрийте чинники успіху корейських чеболів.

Тема уроку «РОЛЬ ОСВІТИ В ЕКОНОМІЧНОМУ ПІДНЕСЕННІ КРАЇНИ. ЛЮДСЬКИЙ ЧИННИК «ЕКОНОМІЧНОГО ДИВА»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів

Діяльність учнів на уроці спрямована на розвиток критичного та системно- історико-хронологічного мислення, у результаті чого вони зможуть:

- досліджувати економічні й демографічні проблеми, пропонувати заходи щодо їх розв'язання, визначати тенденції розвитку соціально-історичного простору під впливом природних факторів і діяльності людини;
- визначати моделі відбудови суспільства й економіки після катастроф, воєн, епідемій;
- орієнтується у громадському просторі та долучається до його формування;
- досліджувати збіги й розбіжності між даними різних джерел і позиціями;
- обґрунтовано оцінювати історичну й суспільно значиму інформацію за самостійно визначеними критеріями.

Знати: хронологічні межі проведення освітніх реформ.

Розуміти: роль людського чинника «Корейського економічного дива», важливість корейського досвіду для сучасної України.

Уміти: використовувати інформацію зі ЗМІ як джерело історичної інформації; зіставляти й порівнювати різні джерела, висловлювати власне ставлення щодо впливу ЗМІ на суспільну та громадську думку.

Час: 45 хвилин

Задум уроку

Одним із найважливіших чинників «Корейського економічного дива» дослідники вважають реформування системи освіти, яке розпочалося ще за часів Лі Син Мана з початкової школи. У 1960-1970-х рр. змін зазнала система середньої та вищої освіти. Успішність освітніх реформ, як і самого «Корейського економічного дива», пов'язують не лише з діяльністю уряду й фінансовими впливами, а й зі ставленням до цих реформ самих корейців, з особливими рисами їх національного характеру.

З метою глибшого ознайомлення зі специфікою корейської освітньої системи вважаємо правильним побудувати урок за однією сюжетною лінією, яка ґрунтується на вивченні й аналізі освітніх реформ другої половини XX ст. Реалізація сюжету передбачає виконання чотирьох завдань різного рівня складності. Учні визначають роль і вплив освіти на суспільство, політику, економіку. Шляхом моделювання ситуацій вони визначають ставлення різних верств південнокорейського суспільства до освітніх експериментів другої половини XX ст. Опрацювання візуальних джерел дасть можливість отримати додаткову інформацію про матеріальне забезпечення освітніх реформ в Південній Кореї. Також, порівнюючи отриману з різних джерел і різними способами інформацію, учні вдосконалять навички критичного й системного мислення та інфомедійної грамотності.

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки

1. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / П. В. Вербицька, О. В. Волошенко, Г. О. Горленко та ін. Київ: Літера ЛТД, 2018. С. 130-148.

2. Історія: Україна і світ: (інтегр. курс, рівень стандарту): підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Мар'ян Мудрий, Олена Аркуша. Київ: Генеза, 2019. С. 81-93.

3. «Географія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. Київ: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018. С. 109-127.

4. Основи медіаграмотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенко, О. П. Мокрогуза. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. С. 61-73.

Організація діяльності учнів

Здійснюється в чотири етапи відповідно до кожного із завдань сюжету.

На першому етапі проходить дискусія під керівництвом вчителя й генерується хмаринка слів (за допомогою спеціальних онлайн-сервісів або на дошці чи аркуші), на якій відображаються тези учнів про роль освіти в економічному піднесенні. Важливо не лише озвучувати тезу, але й пояснювати її.

Виконуючи завдання 2, учні працюють у чотирьох групах, сформованих учителем. Кількість учнів в групах різна (залежно від кількості дітей в класі). Кожна група має представити у формі «книги оповіді», створеної за допомогою сервісу «My storybook», погляд певної категорії корейського суспільства: керівництва держави, вчителів, батьків, дітей. Усі групи отримують для аналізу одні й ті ж джерела. Після завершення роботи групи презентують власну книгу (на загальному екрані через проєктор або надають посилання на неї в чаті).

Третє завдання передбачає колективну роботу учнів з візуальними джерелами. Для початку учні мають розглянути і проаналізувати візуальні джерела (фото). Учитель скеровує роботу учнів у правильному напрямку за допомогою навідних та уточнювальних питань.

На четвертому етапі учні індивідуально працюють із запропонованим джерелом (усі працюють з одним документом), аналізують, критично оцінюють і систематизують інформацію за допомогою інфографіки.

На етапі узагальнення усно створюється колективне пояснення «Корейська освітня система – «за» та «проти»».

Оцінювання не передбачається на окремих етапах, натомість виставляється поурочна оцінка за такими критеріями:

Чи брав участь в обговоренні	Чи вносив раціональні пропозиції	Чи пропонував варіанти відповіді до джерела	Чи брав участь в обговоренні, відповідаючи на питання?	Оцінка
Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 12

Змістові наголоси

Мета і завдання уроку зумовлюють необхідність розстановки змістових акцентів, а саме: *людиноцентричний* – увага до ролі пересічної особи й колективного менталітету в реалізації певних державних програм та стратегій; *націєтворчий* – ознайомлення учнів з основними етапами освітньої реформи, адже саме освіта стала одним із чинників, що вплинув на формування сучасної корейської нації; *інформаційний* – формування учня як людини, що сприймає й розуміє навколишнє інформаційне середовище, здатна його критично аналізувати, а також діяти в ньому відповідно як до власних потреб, так і до колективної етики, формування розуміння важливості різних джерел інформації; вибір джерел залежно від пізнавального інтересу, потреб чи життєвої ситуації, уміння знаходити потрібну

інформацію, вміти критично аналізувати інформацію, відрізнати істотне від неістотного й висловлювати зважені судження, *ціннісний* – спрямований на формування учня як морально повноцінної людини, що знає загально визнані правила поведінки, сприяє розмірковуванням над принципами поведінки власної й інших; навчає робити відповідальний вибір.

Проблемні питання, що розв'язуються на уроці

Протягом уроку учні досліджують проблеми, пов'язані з реформуванням південнокорейської освітньої системи в другій половині ХХ ст. і намагаються відповісти на питання:

- *Шанобливе ставлення до освіти в корейському суспільстві: історична традиція чи вимога часу?*
- *У чому полягають особливості корейських освітніх реформ?*
- *Яку роль відігравали зміни в освіті в «Корейському економічному диві»?*

Ресурси

1. Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 4. «Економічне диво» за одне покоління.
2. Новий погляд на історію Кореї: підручник / за ред. Хо Сун Чоль, Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 336 с.
3. Ковальчук Ю. Корея в описах західних авторів (ІХ – початок ХХ століття): посібник-хрестоматія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2019, 456 с.
4. Ковальчук Ю. Країнознавство: Корея: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Київський університет, 2011. 350 с.
5. Корсунський С. Як нації відновлюються: досвід Східної Азії. Харків: Віват, 2013. 192 с.
6. Стазвелл Д. Чому Азії вдалось. Успіхи і невдачі найдинамічнішого регіону світу. Київ: Наш формат, 2017. 448 с.

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. Освітні реформи другої половини ХХ ст. як один з чинників «корейського економічного дива»

(Час: 40 хвилин)

Завдання 1. Дискусія «Коло думок» (Час: 10 хв.)

Питання для всіх учнів

Яку роль у житті суспільства відіграє освіта?

Що дає для економічного розвитку країни реформування системи освіти?

Зразок тез для хмарини (з поясненням)	Зразок «хмаринки»
Розвиток людського капіталу: освіта формує й розвиває людський капітал, що є головним ресурсом для економіки. Висококваліфіковані працівники з освітою роблять суттєвий внесок у виробництво й інновації. Підвищення продуктивності: знання й навички, здобуті завдяки освіті, сприяють підвищенню продуктивності праці. Стимулювання інновацій: освічене населення сприяє інноваційному розвитку. Освіта розвиває творче мислення, створює підґрунтя для відкриттів у науці й технологіях, що, своєю чергою, стимулює економічний прогрес. Формування гнучкої робочої сили: сучасна економіка вимагає гнучкої та адаптивної робочої сили. Освіта готує людей до змін у ринкових умовах і дозволяє їм ефективно пристосовуватися до нових вимог. Зменшення безробіття: освіта сприяє формуванню кваліфікованих працівників, що зменшує безробіття та сприяє розвитку економіки. Соціальна стабільність: освіта сприяє формуванню інформаційного суспільства, здатного до участі в політичному та економічному процесах. Це сприяє соціальній стабільності й розвитку	Розвиток людського капіталу: Зменшення безробіття Формування гнучкої робочої сили: Соціальна стабільність Стимулювання інновацій Підвищення продуктивності

Після завершення роботи узагальніть інформацію. Учитель звертає увагу учнів на те, що тези, позначені більшим шрифтом, повторювались у висловлюваннях учнів найчастіше.

Завдання 2. «Моделювання ситуації»

(Час: 15 хвилин)

Реалізація цього завдання передбачає роботу в малих групах із використанням онлайнсервісу Mystorybook (використовується для створення цифрових історій-оповідань за допомогою персонажів, картинок, тексту. Учні подають інформацію, розповідаючи цікаву історію, яка має детальний сюжет, головного героя, основні події та візуалізацію).

Попередньо учні отримали посилання на сервіс, пройшли просту реєстрацію (<https://www.mystorybook.com/>), ознайомилися з інтерфейсом та інструкцією. Перед початком виконання завдання доцільно поцікавитись, чи не виникли в учнів труднощі при опануванні сервісу. Якщо проблеми є, обговоріть їх. Представляти результати своєї роботи учні будуть, створюючи «книгу оповідань».

Клас поділяється на чотири групи: Перша – керівництво держави. Мають підготувати анонс освітньої реформи, аргументи, за допомогою яких переконати людей, що освітня реформа важлива. Друга група – вчителі, котрі повинні висловити й аргументувати власне ставлення до реформ. Третя – батьки, завдання яких те ж, що й для вчителів. Четверта – діти, теж мають висловити власну точку зору. Кожна група створює окрему книгу на *Mystorybook* (самостійно обирають макет, дизайн наповнення та тощо). Після завершення кожна група презентує книгу (або на загальному екрані через проектор, або в чаті).

У вступному слові вчитель звертає увагу на те, що південнокорейська освіта після війни перебувала у вкрай занедбаному стані. Близько 40 % шкільних будівель були зруйновані, школи по всій країні закриті. Тодішній міністр освіти Південної Кореї Джордж Пайк наказав знову відкрити школи.

Питання до класу

- Як ви вважаєте, для чого Дж. Пайк відкрив школи після війни?
- Спрогнозуйте, якою була реакція звичайних людей на таке рішення? Як відреагували вчителі? А діти?

Джерела для роботи

Зі статті В. Пайка «Чому освіта США під час кризи може навчитися на прикладі Південної Кореї часів війни».

Зі статті Хві Чанг Мун «Стратегія економічного успіху Кореї».

Зразок «книги-оповіді» (як зразок використано шаблонні варіанти оформлення, але програма передбачає можливість додавання власних зображень і світлин, тому можна додати портрети історичних діячів, зображення подій, які відповідають темі уроку).

 Вчителі Кореї проти реформи	 Нема підручників - «навчаймо з життя». Ви - навчаєтеся на вулиці. Ми - поступово відновлюємо школу.								
 Група "Керівники"	Аргументи, які бажано відобразити в книгах різних груп <table border="1"> <tr> <td data-bbox="578 1221 747 1367">Керівництво</td><td data-bbox="747 1221 1195 1367">Заняття на вулиці, «навчання з життя». Громади мають працювати гуртом, щоб зібрати кошти й відбудувати школи. Шанобливе ставлення до вчителів. Непохитна відданість цілої нації освіті попри обставини.</td></tr> <tr> <td data-bbox="578 1367 747 1418">Вчителі</td><td data-bbox="747 1367 1195 1418">Зруйновані шкільні приміщення. Відсутність підручників.</td></tr> <tr> <td data-bbox="578 1418 747 1468">Батьки</td><td data-bbox="747 1418 1195 1468">Відсутність підручників. Навчання дітей – спільна відповідальність.</td></tr> <tr> <td data-bbox="578 1468 747 1545">Діти</td><td data-bbox="747 1468 1195 1545">Прагнення до навчання не зникло після війни. Зосередженість на освіті.</td></tr> </table>	Керівництво	Заняття на вулиці, «навчання з життя». Громади мають працювати гуртом, щоб зібрати кошти й відбудувати школи. Шанобливе ставлення до вчителів. Непохитна відданість цілої нації освіті попри обставини.	Вчителі	Зруйновані шкільні приміщення. Відсутність підручників.	Батьки	Відсутність підручників. Навчання дітей – спільна відповідальність.	Діти	Прагнення до навчання не зникло після війни. Зосередженість на освіті.
Керівництво	Заняття на вулиці, «навчання з життя». Громади мають працювати гуртом, щоб зібрати кошти й відбудувати школи. Шанобливе ставлення до вчителів. Непохитна відданість цілої нації освіті попри обставини.								
Вчителі	Зруйновані шкільні приміщення. Відсутність підручників.								
Батьки	Відсутність підручників. Навчання дітей – спільна відповідальність.								
Діти	Прагнення до навчання не зникло після війни. Зосередженість на освіті.								

Формулювання висновків за допомогою відповідей на питання:

- Наскільки ефективним і доцільним є витрачання коштів на початкову освіту в умовах катастрофічно зруйнованої економіки?
- Чому реформа спрацювала? Чия це заслуга?
- Чи погоджуєтеся ви з твердженням, що «освіта врятувала нашу сім'ю, освіта врятувала нашу країну»? Чому?

Завдання 3. Робота з візуальними джерелами

(Час: 7 хвилин)

Реалізація цього завдання передбачає колективну роботу учнів.

- На якому з фото зображено перший етап реформи, а на якому – другий? Чому ви так вважаєте? (Очікувані відповіді: на фото 1 – перший етап реформи, бо діти навчаються на вулиці, сидючи на землі, на фото 2 – вони вже за партами).
- Яку історичну інформацію можна отримати з цих фото? (Очікувані відповіді: можна дізнатися про форми навчання, приміщення, наявність підручників та іншого обладнання, шкільну форму).

Завдання 4. Робота з текстом

(Час: 8 хвилин)

Реалізація цього завдання передбачає індивідуальну роботу учнів з документом і візуалізацію результатів роботи у вигляді інфографіки, яка створюється за допомогою графічного редактора Canva.

Завдання.

Проаналізуйте фрагмент статті А. Мірошнікова «Корейське освітнє диво». Укажіть, які конкретні заходи вживала корейська влада для реформування освіти.

Можливий варіант тез, які бажано зафіксувати в інфографіці.

- Традиційні вступні іспити до базових і старших державних шкіл скасували.
- Учні розподіляли по школах простим жеребкуванням.
- Держава взяла на себе забезпечення підручниками, формою, обідами, робила інші кроки, щоб зрівняти стартові можливості.
- Ротація вчителів у шкільних округах.
- Надання фінансової підтримки приватним школам.

Узагальнення результатів роботи

- Які з цих заходів були популярні, а які - ні? Чому?
- Якими були їх наслідки? (Очікувана відповіді: 90 % дітей уже у 1960-ті рр. продовжили навчання після початкової школи).

Узагальнення (Час: 5 хвилин)

Спираючись на знання, здобуті на уроці, укладіть список «Корейська освітня система: «за» і «проти»».

Домашнє завдання

Проведіть дослідження «Риси національного характеру корейців як чинник «Корейського економічного дива». Результати роботи представте у вигляді презентації.

Тема уроку «КОРЕЙСЬКЕ ЕКОНОМІЧНЕ ДИВО» ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів

Діяльність учнів на уроці спрямована на розвиток критичного й системного мислення, унаслідок чого вони зможуть:

- здобути системні знання про факти, події, явища, тенденції в історії Кореї та України з позицій цінності життя людини й людської гідності, досвіду корейського й українського державотворення, утвердження єдності корейського й українського народів і соборності земель;
- усвідомлювати національні інтереси, необхідність захисту суверенітету, територіальної цілісності в умовах реальних військово-політичних, інформаційних та інших викликів;
- розвивати історичне, критичне і творче мислення, здатність розуміти загальний перебіг історичних процесів, сутність проблем, що постають перед Україною та цілим світом.

Знати: хронологічні межі повоєнної відбудови, основні напрями політики післявоєнних років, риси національного характеру корейців.

Розуміти: поняття «чеболі», «конфуціанство», «рис національного характеру».

Уміти: використовувати інформацію ЗМІ як джерело історичної інформації; зіставляти й порівнювати різні джерела, висловлювати власне ставлення щодо впливу ЗМІ на суспільну та громадську думку.

Час: 45 хвилин

Задум уроку

Великі матеріальні та людські втрати, зруйнована економіка й інфраструктура після Корейської війни 1950-1953 рр., природна бідність, нестабільна політична ситуація – чинники, які мали б гальмувати процес відбудови Південної Кореї після війни. Проте країна за стислий термін пройшла процес відновлення і стала на шлях швидкого економічного зростання, відомого як «Корейське економічне диво». Цей досвід Південної Кореї сьогодні як ніколи є актуальним для України, на яку теж чекає повоєнна відбудова. Кожна країна має певну специфіку, тому не існує універсальної дієвої моделі економічного відновлення. Кожна держава має розробити власну на основі вже існуючих зразків.

Важливо зрозуміти сильні та слабкі сторони «Корейського економічного дива»; чинники, що сприяли його реалізації, аби з'ясувати їхню ефективність для використання в нашій державі. Тому вважаємо за доцільне вибудувати урок за кількома сюжетними лініями. Сюжет 1 – «Риси національного характеру корейців та українців: порівняльна характеристика». Сюжет 2 – «Корейська модель» повоєнної відбудови для України. Сюжет 3 – «Олігархія – проблема чи «порятунок» для економіки? Корейський досвід». Порівнюючи отриману з різних джерел та різними способами інформацію, учні удосконалять навички критичного й системного мислення.

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки

1. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / П. В. Вербицька, О. В. Волошенюк, Г. О. Горленко та ін. Київ: Літера ЛТД, 2018. С. 130-148.

2. Історія: Україна і світ: (інтегр. курс, рівень стандарту): підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Мар'ян Мудрий, Олена Аркуша. Київ: Генеза, 2019. С. 81-93.

3. «Географія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти/Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. Київ: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018. С. 109-127.

4. Основи медіаграмотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк, О. П. Мокрогуза. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. С. 61-73.

5. Всесвітня історія (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Павло Полянський. Київ: Грамота, 2019. – Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляхів розвитку. § 19. Міжнародні відносини періоду «холодної війни» С. 178-179.

Організація діяльності учні

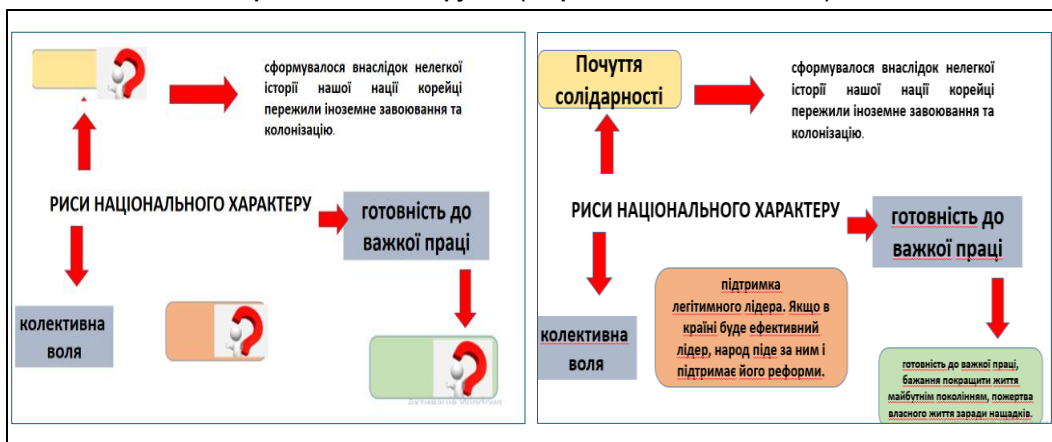
Перед проведенням уроку учні отримують випереджальне завдання: 1) Повторити матеріал попередніх уроків з теми 4 «Економічне диво» за одне покоління за посібником «Республіка Корея: історія дива на річці Хань»; 2) Опрацювати статтю В. Новікова «Коротка історія корейської олігархії. Генерал та кабелі».

Організація діяльності учнів здійснюється в три етапи відповідно до окреслених сюжетів.

Завдання першого етапу – скласти порівняльну характеристику рис національного характеру південних корейців та українців. Учні працюють двома великими групами. У результаті самостійної роботи групи визначають спосіб (група 1 – схема, група 2 – плакати, створені за допомогою онлайн-сервісів) і візуалізують риси національного характеру корейців, представляють результати роботи. Після цього під час колективного обговорення з використанням наведених питань учні визначають, які з цих рис повністю або частково притаманні українцям.

Другий етап уроку передбачає роботу в парах, які працюють з одним джерелом. Кожна пара спочатку знайомиться з документом у цілому. Далі джерело опрацьовується фрагментами. Кожна група отримує бланк-опитувальник з визначеними проблемами й працює лише над своєю проблемою, результати роботи фіксують у бланку (за технічної можливості він створюється у формі Google-таблиці, до якої учням надається доступ, і тоді всі групи можуть заповнювати його синхронно й одразу бачити результат інших. Якщо учні працюють на паперових бланках, то під час обговорення відповідна інформація має вноситися до пустих стовпчиків навпроти кожного критерію). Третій етап передбачає попередню підготовчу роботу. Напередодні вчитель створює чотири групи. Учні отримують завдання самостійно проаналізувати документ і на його основі створити фальсифікат – «брехливу статтю». На уроці такий документ презентують іншим групам. Учні визначають фальсифікації, виправляють їх, щоб відображалася тільки правдива інформація. На етапі узагальнення учні за результатами колективного обговорення усно складають ТОП-3 найдієвіших для України прийомів економічної відбудови (з досвіду Південної Кореї).																								
Оцінювання Після завершення сюжету 2 оцінки кожному учню виставляються за такими критеріями: <table> <tr> <td>Чи брав участь в обговоренні</td><td>Чи вносив раціональні пропозиції</td><td>Чи пропонував варіанти відповіді до джерела</td><td>Чи брав участь в обговоренні, відповідаючи на питання?</td><td>Оцінка</td></tr> <tr> <td>Від 0 до 3</td><td>Від 0 до 3</td><td>Від 0 до 3</td><td>Від 0 до 3</td><td>Від 0 до 12</td></tr> </table> Після звершення сюжетів 1, 3 вчитель усно оцінює роботу учнів, пояснюючи критерії: <table> <tr> <td>Влучність назви та обраного стилю</td><td>Достовірність інформації</td><td>Апеляція до джерел, під час аргументування власної думки</td><td>Відсутність оціночної або дискримінаційної лексики й мови ворожнечі</td><td>Об'єктивність подання інформації</td></tr> <tr> <td>1 б – представлено повною мірою, 0,5 б. – частково.</td><td>2 б. – уся інформація достовірна, не викликає сумнівів, 1 б. – частина інформації сумнівна.</td><td>3 б. – наведених фактів не менше 6, 1 бал – наведених фактів 3-5, 0,5 б. – наведених фактів менше 3.</td><td>3 б. – оціночні судження та дискримінаційна лексика відсутні повністю.</td><td>Від 1 до 3 балів.</td></tr> </table>					Чи брав участь в обговоренні	Чи вносив раціональні пропозиції	Чи пропонував варіанти відповіді до джерела	Чи брав участь в обговоренні, відповідаючи на питання?	Оцінка	Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 12	Влучність назви та обраного стилю	Достовірність інформації	Апеляція до джерел, під час аргументування власної думки	Відсутність оціночної або дискримінаційної лексики й мови ворожнечі	Об'єктивність подання інформації	1 б – представлено повною мірою, 0,5 б. – частково.	2 б. – уся інформація достовірна, не викликає сумнівів, 1 б. – частина інформації сумнівна.	3 б. – наведених фактів не менше 6, 1 бал – наведених фактів 3-5, 0,5 б. – наведених фактів менше 3.	3 б. – оціночні судження та дискримінаційна лексика відсутні повністю.	Від 1 до 3 балів.
Чи брав участь в обговоренні	Чи вносив раціональні пропозиції	Чи пропонував варіанти відповіді до джерела	Чи брав участь в обговоренні, відповідаючи на питання?	Оцінка																				
Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 3	Від 0 до 12																				
Влучність назви та обраного стилю	Достовірність інформації	Апеляція до джерел, під час аргументування власної думки	Відсутність оціночної або дискримінаційної лексики й мови ворожнечі	Об'єктивність подання інформації																				
1 б – представлено повною мірою, 0,5 б. – частково.	2 б. – уся інформація достовірна, не викликає сумнівів, 1 б. – частина інформації сумнівна.	3 б. – наведених фактів не менше 6, 1 бал – наведених фактів 3-5, 0,5 б. – наведених фактів менше 3.	3 б. – оціночні судження та дискримінаційна лексика відсутні повністю.	Від 1 до 3 балів.																				
Змістові наголоси Мета і завдання уроку зумовлюють необхідність розстановки змістових акцентів, а саме: <i>громадянський</i> – увага до взаємин людини й держави, становлення громадянського суспільства, <i>націєтворчий</i> – зосередження уваги учнів на процесі формування сучасної корейської нації.																								
Проблемні питання, що розв'язуються на уроці Протягом уроку учні досліджують проблеми, пов'язані з повоєнним економічним розвитком країни та намагаються з погляду історичної ретроспективи відповісти на питання: <i>Риси національного характеру: чи допоможуть вони українцям створити власне економічне диво?</i> <i>Корейська модель післявоєнної відбудови для України: взірець, орієнтир, цікавий приклад?</i> <i>Олігархія – це проблема чи «порятунок» для економіки?</i>																								
Ресурси - Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 4. Економічне диво за одне покоління. - Корсунський С. Як нації відновлюються: досвід Східної Азії. Харків: Віват, 2013. 192 с. - Стазвелл Д. Чому Азії вдалось. Успіхи і невдачі найдинамічнішого регіону світу. Київ: Наш формат, 2017. 448 с. - Хо Сун Чьол. Україна – моя любов: мемуари Посла Республіки Корея в Україні. Київ: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2009. 223 с.																								
СЦЕНАРІЙ УРОКУ																								
Сюжет 1. Національні риси корейців та українців: порівняльна характеристика <i>(Час 15 хвилин)</i> Об'єднуємо учнів у дві групи. Кожна з них отримує окреме джерело для аналізу й виконує різні завдання. Група 1 працює з фрагментом інтерв'ю Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Корея в Україні Й. В. Пак Ро Бьок і схемою «Риси національного характеру», яка має пропуски, позначені знаками питання. На основі джерела необхідно доповнити схему. Пропущені або риса національного характеру, або її характеристика.																								

Зразок схеми для групи 1 (запропонована й заповнена)

Група 2 працює з фрагментом статті Б. Роуена «Корейське диво - справа рук його народу».

Завдання:

Віднайти у джерелі риси національного характеру корейців та їх характеристики. Результати роботи представити у вигляді агітаційних чи рекламних плакатів. Для їх створення учні використовують зручні графічні редактори. Обмежень щодо кількості плакатів не має. Можна створити один загальний або кілька окремих.

Головні тези, які мають бути відображені в плакатах:

- самопожертва заради порятунку нації;
- бажання працювати довгий робочий день, організація нових робочих місць і установ, праця всіх верств суспільства: від старших до молодших;
- дух свободи у праці й навчання в громаді;
- дисциплінованість: військова дисципліна, що перенесена з казарм на цивільні об'єкти;
- працьовитість;
- потреба розвиватися і зростати;
- відданість ідеї освіченого суспільства, культивування інтелекту варто наслідувати й використовувати задля розвитку.

Проведіть паралель з українцями. Для цього використовуються наведені питання:

- Які з цих рис національного характеру південних корейців притаманні й українцям?
- Як вони проявляються?
- Яка з цих рис, на вашу думку, є найважливішою для здійснення економічних перетворень? Чи притаманна вона українцям?
- Що потрібно для її формування?
- Що вплинуло на формування національного характеру південних корейців та українців?

Наприклад: У корейців є конфуціанство, що вчить людей віддано й тяжко працювати, підпорядковуватися. Українці подібного вчення не сповідують, але водночас існують інші спільноти, неконфуціанські, які теж демонструють зростання економіки. З іншого боку, ідеї конфуціанства часто використовували для виправдання авторитаризму, корупції, кумівства, порушення прав людини. тому південнокорейське суспільство було більш соціально стабільним, ніж українське.

Сюжет 2. Корейська модель післявоєнної відбудови для України

(Час: 20 хвилин)

Робота в парах

Завдання

Усі пари працюють з одним джерелом – статтю В. Новікова «Післявоєнна економічна політика Південної Кореї як модель для України». Кожна пара вивчає певний аспект корейської моделі. Разом з джерелом пари отримують бланк для заповнення. Кожна пара має ознайомитись з документом у цілому. Представити в бланку потрібно лише один критерій, за який відповідає група. Групи мають бути готові до обговорення й дискусії.

Критерій	Південна Корея	Україна
Група 1. Безпека		
Група 2. Демографія		
Група 3. Етнокультурні відмінності		
Група 4. Державність		
Група 5. Природні умови		
Група 6. Соціальні витрати		
Група 7. Індустріалізація		
Група 8. Експорт		
Група 9. Відтік капіталу		
Група 10. Відтік робочої сили		

Зразок заповненого бланку

Критерій	Південна Корея	Україна
Група 1. Безпека	Безпеку Південної Кореї гарантувала США та її армія. Не було необхідності великих витрат на власне військо.	Україна не може розраховувати на безпосередню участь армії США. (Чому?) Великі витрати на власні збройні сили й війну.
Група 2. Демографія	Молоде покоління. Висока народжуваність.	Більшість – люди старшого віку. Народжуваність – нижче рівня відновлення кількості населення, стійка депопуляція. Більше 7 млн. українців покинули країну через війну, невідомо, скільки з них повернеться.
Група 3. Етнокультурні відмінності	Моноетнічна поліконфесійна країна. Конфуціанські традиції.	Поліетнічна, полікультурна, поліконфесійна країна. Християнські традиції.
Група 4. Державність	Протягом багатьох століть мала власну державу.	Довго не мали власної держави, залишаючись віками етнічною меншиною в Польщі, Австрії, Росії та інших державах.
Група 5. Природні умови	Три чверті території непридатні для сільського господарства.	Найвищий у світі рівень використання території під сільське господарство. Це створює природні умови для великого обсягу аграрного експорту з України.
Група 6. Соціальні витрати	Корея в 1960-х роках не мала державної пенсійної системи, соціальні видатки держави становили менше 1% ВВП.	Українська держава витрачає більше 10% ВВП на утримання непрацездатного населення. <i>Які виклики це створює для України? (додаткові витрати, зменшення можливості заощадження).</i>
Група 7. Індустріалізація	Ніколи не була індустріальною країною, починала з нульового рівня.	Відбулася деіндустріалізація, за 30 років частка промисловості у ВВП скоротилася втричі, війна поглиблює деіндустріалізацію. <i>(Який шлях легший: індустріалізація з нуля чи відновлення після деіндустріалізації?)</i>
Група 8. Експорт	Південна Корея практично не мала експорту. На оплату імпорту, який ушестеро перевищував експорт, витрачалася американська допомога.	В Україні експорт до 2022 р. становив близько 40% до ВВП. Для нас немає проблеми стимулювання експорту, у нас проблема переходу від експорту сировини до експорту продукції з доданою вартістю.
Група 9. Відтік капіталу	Не існувало незаконного вивозу капіталу за кордон.	Велика проблема з незаконним виведенням капіталу за кордон, Щорічні втрати інвестиційного ресурсу через незаконний витік капіталу вимірюються мільярдами доларів.
Група 10. Відтік робочої сили	Уся робоча сила залишалась у країні. Був навіть її надлишок.	Великий відтік робочої сили за кордон. <i>Тут під час обговорення важливо звернути увагу на те, що Південна Корея була у ворожих або напружених відносинах з усіма сусідніми країнами, вільне переміщення населення в сусідні країни було неможливим, що не давало зростати заробітній платі. Україна ж, навпаки, має відкриті кордони з сусідніми країнами Європи, мільйони українців вільно переміщуються через кордон, і, хоча формально не мають права на роботу, але працюють за кордоном, що створює нестачу робочої сили і штовхає до підйому заробітної плати.</i>

Зробіть узагальнення:

Чи погоджуєтесь ви з аргументами автора? Якщо так, то з якими саме?

Які можливості для економічного відновлення має сучасна Україна порівняно з Південною Кореєю 1950 х рр.?

Сюжет 3. «Олігархія – це проблема чи «порятунок» для економіки. Корейський досвід»

(Час: 7 хвилин)

Для виконання цього завдання учні мали випереджальне завдання – проаналізувати фрагменти статті В. Новікова «Коротка історія корейської олігархії. Генерал та кабелі». Попередньо вчитель об'єднав клас у чотири групи. Кожна група має самостійно попрацювати з джерелом і на основі здобутої інформації підготувати невелику на обсягом «брехливу статтю», яку на уроці представить іншим групам. Завдання груп – внести коректні поправки до «статті» усно або письмово (за вибором учнів).

Зразок статті	Зразок виправлень
 Майбутнє корейської економіки за олігархами Генерал Пак вважав корейських олігархів однією з найбільших опор з для своєї політики національного розвитку. Він - людина швидких і рішучих дій, розпочав співпрацю з олігархами у перші ж дні при владі. Вже 28 травня, тобто за тиждень після формування нового уряду, почались перші переговори щодо співпраці з олігархами. ... Розглянемо на прикладі Лі Бен Чхолья (власника Samsung), як Пак Чон Хі підтримував великих підприємців. ...	 Майбутнє корейської економіки за олігархами Генерал Пак вважав корейських олігархів однією з найбільших опор (правильно, загроз) для своєї політики національного розвитку. Він - людина швидких і рішучих дій, розпочав співпрацю (боротьбу) з олігархів у перші ж дні при владі. Вже 28 травня, тобто за тиждень після формування нового уряду, почались перші переговори (арешти) щодо співпраці з олігархами. ... Розглянемо на прикладі Лі Бен Чхолья (власника Samsung), як Пак Чон Хі підтримував (робив з олігархів) великих підприємців. ...

Підсумуйте отриману інформацію. Обміняйтеся думками, використовуючи питання:

- Кого, на вашу думку, можна назвати «олігархом»? (Представник великого капіталу, дуже багатий бізнесмен).
- Автор статті вважає корейських олігархів однією з найбільших загроз для політики національного розвитку. Чи погоджуєтеся ви з його думкою?
- Чи можна голову чеболя назвати олігархом? Чому?
- Якими методами Пак Чон Хі боровся з олігархами? (Перші арешти розпочались практично одразу після його приходу до влади. Наприклад, Пак і Лі Бен Чхоль досягли угоди, що Samsung зможе залишатися в бізнесі, але чеболь повинен стати інструментом реалізації проєктів національного розвитку, які будуть запроваджені Паком).
- Чому Корейські олігархи прийняли умови Пак Чон Хі? (Пак мав авторитет, його боялися, одна з рис корейців – повага до влади).
- Висловіть власне ставлення до таких методів. (У будь-якому випадку – це метод примусу: залякування, погрози, шантаж, ув'язнення, порушення прав і свобод людини, але, з іншого боку, – позитивні зміни для економіки держави).
- Наскільки цей досвід можна використати в сучасній Україні?

Узагальнення

(Час: 3 хвилини)

Спираючись на знання, здобуті на уроці, укладіть ТОП-3 найдієвіших для України прийомів економічної відбудови з досвіду Південної Кореї. (Наприклад, боротьба з олігархією за корейським зразком, скорочення соціальних витрат).

ТЕМА 5. ШЛЯХ ДО ДЕМОКРАТІЇ

Оксана САВКО,

*учителька історії Дубриницького ліцею Дубриницької сільської ради Ужгородського району
Закарпатської області*

МОДЕЛЮВАННЯ ТЕМИ

Тема уроку	Проблемні питання, що розв'язуються на уроці	Задум уроку
Республіка Корея: Історичний шлях до демократії	<i>Становлення демократії в Республіці Корея було б можливим без студентських рухів чи, навпаки, вони стали каталізатором її творення? Становлення демократії в Республіці Корея було закономірним процесом, яке переживала будь-яка країна після Другої світової війни чи суто корейським явищем?</i>	Ураховуючи часові межі уроку, доцільно використати такі сюжетні лінії: Сюжет 1 сформує розуміння історичних фактів і загроз демократії, які постали перед південнокорейським суспільством. Сюжет 2 дозволить охарактеризувати події 1987 р., що стали визначальними у становленні громадянського суспільства, відмови провладних кіл від авторитаризму на користь демократії та розкрити значення суспільства у творенні демократії.
Республіка Корея і КНДР: альтернативні моделі організації суспільства	<i>Як Південна Корея змогла перейти від авторитарного правління військових диктаторів до справжньої демократії? Які закономірності суспільно-політичного життя визначили корейський шлях до демократії? У чому різниця між моделями організації влади в Республіці Корея та КНДР?</i>	На уроці передбачається вивчення двох сюжетів. Сюжет 1 дозволить визначити політичний устрій Південної Кореї в післявоєнний період із використанням попереднього матеріалу уроку; закріпить навички роботи з історичними джерелами. Сюжет 2 передбачає порівняння сучасних моделей організації суспільства Республіки Корея і КНДР на основі компаративного аналізу та сформує розуміння цінності демократії для сьогодення.
Як молодіжні рухи в Південній Кореї сприяли реалізації прав людини і громадянина	<i>Чи можна вважати порушенням прав людини заборону на мирні зібрання? На яку форму політичного режиму держави вказує заборона на свободу вираження поглядів? Як пов'язані права людини між собою? Право громадян Республіки Корея на свободу мирних зібрань: уявне чи реальне?</i>	Ураховуючи, що провідним методом на уроці буде гра, доцільно виокремити у змісті два сюжети. Сюжет 1 «Як права людини взаємопов'язані між собою?» актуалізує розуміння учнями норм міжнародних документів, які гарантують права та свободи громадян; визначити взаємозалежність прав людини; закріпить навичку синтезу й аналізу історичного матеріалу через використання учнями власного досвіду та змісту тем навчальних предметів (курсів). Сюжет 2 «Право громадян Республіки Корея на свободу мирних зібрань: уявне чи реальне?» розкриє сутнісні характеристики права громадян на свободу мирних зібрань і дозволить зосередитися на проблемах, які можуть виникати щодо реалізації громадянами цього права; на прикладі Південної Кореї пояснити, як громадяни авторитарної країни реалізовували це право й до яких наслідків це призвело; поєднувати навчальний матеріал із сучасністю.
Україна – Корея: Перехрестя культур чи простір для діалогу?	<i>Чи може бути корейський шлях до демократії дороговказом для України? Чи існує перехрестя корейської та української культур?</i>	Ураховуючи великий масив інформації з цієї теми та її постійне поповнення, доцільно виокремити на уроці такі сюжети: Сюжет 1 актуалізує інформацію щодо важливості досвіду Республіки Корея для України, звернення до історичних контекстів; формування навичок аналізу через порівняння й конструювання висновків.

		Сюжет 2 побудований на основі текстоцентричного підходу з використанням дотекстової, текстової та післятекстової стратегії розвитку критичного мислення.
Головні змістові наголоси: <i>Громадянська відповідальність</i> – спрямованість на формування діяльного члена громади і суспільства, який розуміє принципи й механізми функціонування суспільства, є вільною особистістю, яка визнає загальнолюдські й національні цінності та керується морально-етичними критеріями і почуттям громадянської відповідальності у власній поведінці. Це вимагає виокремлення питання громадянської відповідальності ідеологів, політиків, культурних діячів, пересічних громадян та суспільства в цілому за економічний, політичний, культурний, соціальний розвиток країни та, як наслідок, за рівень добробуту громадян, підкреслення особливого значення вибору, який здійснюють громадяни, та ролі громадянського суспільства у процесі демократизації країни. <i>Цінності й моральність</i> – погляд на події історії Кореї та України з точки зору забезпечення фундаментальних цінностей права на життя та особисту свободу, демократії тощо.		
Тема уроку «РЕСПУБЛІКА КОРЕЯ: ІСТОРИЧНИЙ ШЛЯХ ДО ДЕМОКРАТІЇ»		
Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів Діяльність учнів на уроці скерована на розвиток критичного й системного мислення, унаслідок чого вони зможуть: – оперувати історичною та соціально значимою інформацією; – добирати аргументи для підтвердження або спростування судження, висновку, оцінки щодо історичної події, явища, процесу; – оцінювати аргументованість суджень, висновків щодо історичної події, явища, процесу; – узагальнювати, деталізувати / конкретизувати історичну інформацію, шукати аналогії в явищах і процесах суспільного розвитку, діяльності окремих людей; – знаходити історичні приклади залагодження суперечностей і конфліктів; – працювати в групі, досягати порозуміння, використовуючи історичний і власний досвід. Знати: час встановлення авторитарних режимів у Південній Кореї в 60-80-х рр. XX ст.; ключові факти й політичних діячів, пов'язаних із ними. Розуміти: особливості авторитарних режимів та їх вплив на політичні процеси; значення студентських рухів у становленні демократії в країні, формуванні громадянського суспільства; зв'язок між тематикою навчального матеріалу й повсякденням; зв'язки різних форм участі в суспільно-політичному житті з правами людей. Уміти: встановлювати хронологічну послідовність і синхронність фактів, пов'язаних із суспільно-політичними й економічними процесами; встановлювати зв'язки.		
Час: 45 хвилин		
Задум уроку Становленню демократії в Республіці Корея передувала низка подій, пов'язаних із авторитарною формою політичного режиму, владою військових, протестними рухами студентів. Роль студентів і військових у зміні політичної системи Південної Кореї є першочерговою, позаяк саме вони сприяли утвердженню демократії й трансформації економіки. Для розуміння історичних контекстів варто звернути увагу учнів на ключові події та окремі аспекти історичного й суспільно-політичного процесу в країні, що дозволить сформулювати цілісну картину демократичної трансформації південнокорейського суспільства, порівняти досвід цієї країни з іншими державами світу, зокрема з Україною. Ураховуючи часові межі уроку, доцільно використати такі сюжетні лінії: сюжет 1 сформує розуміння історичних фактів і загроз демократії, які постали перед південнокорейським суспільством; сюжет 2 дозволить охарактеризувати події 1987 р., що стали визначальними у становленні громадянського суспільства, відмові провладних кіл від авторитаризму на користь демократії та розкрити роль суспільства у творенні демократії.		
Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки 1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 5. Боротьба за незалежність. 2. Історія: Україна і світ: (інтегр. курс, рівень стандарту): підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Мар'ян Мудрий, Олена Аркуша. Київ: Генеза, 2019. §11 С. 99. 3. «Географія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти/Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. Київ: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018. С. 109-127.		

4. Всесвітня історія (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти/ Павло Полянський. Київ: Грамота, 2019. Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляхів розвитку. §4. С.38.

Організація діяльності учнів

Здійснюється в два етапи відповідно до виучуваних сюжетів. На першому етапі учні в парах знайомляться з новим навчальним матеріалом. Працюючи з інформаційними картками, визначають загрози демократії з боку політичних подій в країні, те, як суспільство реагувало на них. Узагальнення роботи відбувається через обговорення й уточнювальні питання.

На другому етапі об'єднуємо клас у 3-4 групи залежно від кількості учнів. Кожна група працює з однаковим текстовим джерелом, але різними завданнями до нього: вивчаємо події 1987 р. як конфлікт між владою та суспільством, що спричинив зміну політичного вектора в сторону демократії. Узагальнення роботи груп проводимо у формі картографування події за запропонованою структурою.

Рефлексію організуємо через групову взаємодію за методом «Лінія цінностей» або індивідуальним письмовим висловлюванням у формі твору-п'ятихвилинки.

Оцінювання навчальних досягнень проводимо за різними видами діяльності.

1. Робота в парах. Оцінюємо внесок конкретного учня за такими показниками саморефлексії:

Наші дії/показники учня	завжди	часто	іноді	ніколи
1. Я співпрацював / співпрацювала з іншими над досягненням спільних цілей				
2. Я ретельно працював / працювала над завданням				
3. Я висловлював / висловлювала нові ідеї				
4. Я залучав / залучала до роботи інших				
5. Я вносив / вносила конструктивні пропозиції				
6. Я підбадьорював / підбадьорювала інших				

2. Оцінювання навичок мислення. Форма, адаптована до 12-бальної системи, дає змогу при виконанні будь-яких завдань оцінити навички мислення учнів, як-от: пояснювати, застосовувати, аналізувати, синтезувати, оцінювати інформацію, зокрема, виокремлювати головне; порівнювати; ставити питання (хто?; що?; де?; коли?; чому?), розповідати про проблему; відокремлювати факти від суб'єктивної думки, бачити необ'єктивність судження; виявляти причинно-наслідкові зв'язки; наводити аргументи; формулювати висновки; бачити варіанти рішення проблеми; перевіряти висновки на практиці; передбачати наслідки; демонструвати логічно обґрунтовані судження).

Бали	Показники
10-12	знаходить /відбирає й логічно організує інформацію; використовує всі відповідні навички мислення; повно формулює аргументовані висновки, базуючись на фактах.
7-9	знаходить/відбирає й логічно організує більшість даних стосовно питання; достатньою мірою використовує відповідні навички мислення; формулює аргументовані висновки, базуючись на даних.
4-6	знаходить/відбирає й логічно організує біля половини даних стосовно питання; використовує окремі навички мислення; формулює неповні висновки, базуючись на даних.
1-3	знаходить/відбирає й логічно організує незначну кількість даних стосовно питання; використовує навички мислення нечітко або неправильно; робить неточні висновки, базуючись на даних, або не формулює їх взагалі.

Змістові наголоси

Громадянська відповідальність – спрямованість на формування діяльного члена громади й суспільства, який розуміє принципи й механізми функціонування суспільства, є вільною особистістю, яка визнає загальнолюдські й національні цінності та керується морально-етичними критеріями й почуттям громадянської відповідальності у власній поведінці. Це вимагає виокремлення питання громадянської відповідальності ідеологів, політиків, культурних діячів, пересічних громадян і суспільства в цілому за економічний, політичний, культурний, соціальний розвиток країни та, як наслідок, за рівень добробуту громадян, наголошенні на особливому значенні вибору, який здійснюють громадяни, ролі громадянського суспільства у процесі демократизації країни. **Цінності й моральність** – погляд на події історії Кореї та України з точки зору забезпечення фундаментальних цінностей права на життя та особисту свободу, демократії.

Проблемні питання, що розв'язуються на уроці

Становлення демократії в Республіці Корея було б можливим без студентських рухів чи, навпаки, вони стали каталізатором до її творення?

Становлення демократії в Республіці Корея було закономірним процесом, яке переживала будь-яка країна після Другої світової війни, чи суто корейським явищем?

Ресурси

1. Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 5. Шлях до демократії.
2. Історія Південної Кореї. Режим доступу: <https://history-maps.com/uk/story/History-of-South-Korea>

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. Політичний розвиток Південної Кореї в період 60-80-х рр. XX ст.

(Час: 10-12 хвилин)

Коротка анотація вчителя, робота в парах, презентація роботи, обговорення в загальному колі за питаннями, пояснення вчителя (за потреби).

Учитель звертає увагу учнів на те, що шлях до демократії в Південній Кореї мало чим відрізнявся від Північної Кореї, країна переживала складний час авторитаризму, фальсифікації виборів, процвітання корупції, переслідування політичних опонентів провладним колам, кілька військових переворотів.

Робота в парах

Учнім пропонується в парах попрацювати з інформаційною карткою «Політичний розвиток Південної Кореї в період 60-80-х рр. XX ст.» і визначити, які події загрожували демократії в державі, назвати наслідки для суспільства. Учні заповнюють 3 і 4 стовпчики таблиці.

Приклад заповнення

Історичні факти	Огляд подій	Визначити загрози демократії	Наслідки
Доба застою Лі Син Мана	Режим Лі Син Мана ґрунтувався на авторитаризмі, передбачав культ особи, репресії та агресивні методи проти демократичної опозиції. Уряд загруз у корупції та розкраданні державного майна. 16 травня 1960 р. відбувся студентський протест, що спричинив відставку президента і проведення виборів.	<i>Авторитаризм, корупція, економічні проблеми</i>	<i>Студентські протести, переворот 1960 р., вибори</i>
Демократичний уряд	Нова влада на чолі з Чон Меном і президентом Юн Бо Соном почала проводити демократичні реформи й посилила роль парламенту. Вони намагалися боротися з корупцією й енергійно розробляли економічну стратегію, бо держава знаходилася в руїнах. Однак демократична коаліція зіткнулася з розбіжностями через сильні корупційні інтереси, що спричинило політичну кризу.	<i>Реформи, боротьба з корупцією</i>	<i>Розкол серед демократичних сил</i>
Переворот Пак Чон Хі, вибори	16 травня 1961 р. стався військовий путч під командуванням підполковника Пак Чон Хі, який встановив авторитарну владу в країні. Однак саме з його приходом розпочинається процес модернізації економіки. У 1963 р. проведено демократичні вибори, і Пак Чон Хі обраний президентом конституційним шляхом.	<i>Авторитаризм, вибори президента</i>	<i>Модернізація економіки, реформи</i>
Конституція 1972 р., убивство президента	У 1972 р. Пак Чон Хі впровадив нову авторитарну конституцію, яка перетворила державу на президентську республіку і змінила систему влади. Парламент був розпущений, влада сконцентрувалася в руках президента.	<i>Авторитарна конституція, розпуск парламенту,</i>	<i>Централізація влади, масові протести</i>
Переворот Кванджу (1979-1980 рр.)	У 1979 р. президента Пак Чон Хі було вбито, влада перейшла до армії. 17 травня 1980 р. протести проти військового режиму, що розгорнулися в місті Кванджу, були жорстоко придушені військовими з великою кількістю жертв. Ця подія призвела до різкого погіршення іміджу режиму, який втратив підтримку частини населення.	<i>Військовий режим</i>	<i>Протести, жертви</i>

Учні представляють результати роботи й відповідають на питання:

- *Які історичні події несли загрозу / сприяли демократії?*
- *Як суспільство реагувало на політичні події в державі?*
- *Із якими явищами, процесами, країнами, політичними лідерами їх можна порівняти?*

Сюжет 2. Південнокорейське суспільство у боротьбі за демократію

(Час: 15 хвилин)

Коротка анотація учителя, робота у групах, презентування результатів роботи, складання графічного організатора у формі схеми з відображенням на дошці, методи «Лінія цінностей», «Твір-п'ятихвилинка».

Звертаємо увагу учнів на те, що період 1960–1980 рр. в історії Південної Кореї відзначився політичною нестабільністю та змінами влади, включаючи перевороти й авторитарні режими. Ці події визначали політичний ландшафт Південної Кореї до середини 1980-х років, коли країна почала рухатися в бік демократичної форми політичного режиму.

Робота в групах

Об'єднуємо клас у 3-4 групи відповідно до кількості учнів. Кожна група отримує однаковий текстовий матеріал з різними завданнями. Пропонуємо учням проаналізувати події 1987 р., в основі яких лежав конфлікт між владою та суспільством. Саме він призвів до важливих політичних, економічних і соціокультурних змін у Республіці Корея.

Після 1987 р. Південна Корея зазнала суттєвих трансформацій у політиці, економіці й суспільстві, змінюючи своє обличчя від авторитарного режиму до демократії. У цьому процесі суттєву роль відіграв

сильний студентський рух, під тиском якого військові змушені були поступитися.

Завдання для груп

Проаналізуйте події 1987 р. та охарактеризуйте зміст конфлікту за такими питаннями:

1 група. Задіяні сторони

- Хто задіяний у конфлікті?
- Які відносини склалися між різними учасниками конфлікту?
- Які позиції, інтереси й потреби обстоювали представники різних сторін конфлікту?

2 група. Історія та динаміка

- Коли й де почався конфлікт?
- Що сталося до початку конфлікту?
- Зробіть припущення щодо того, як сторони конфлікту сприймали його головні події?

3 група. Причини й наслідки

- Які причини та привід конфлікту?
- Як причини конфлікту пов'язані між собою?
- Які наслідки конфлікту? Чи могли вони спричинити продовження конфлікту?

Текстове джерело «Червнева боротьба за демократію відома як Червневий демократичний рух і Червнєве демократичне повстання (10-29 червня 1987 р.)»

Головна теза. Червневий рух 1987 р. у Південній Кореї є ключовою подією в історії країни, яка визначила перехід до більш демократичного режиму. Цей рух виник під час президентських виборів, які відбувалися 10 червня 1987 р.

Загальний огляд. У другій половині 1970-х рр. у Південній Кореї розгорнувся демократичний рух, головним рушієм якого стало студентство. У 1979 р. президента Пака Чон Хі було вбито, і новим диктатором став Чон Ду Хван. На період його правління припала основна хвиля студентського руху. Спочатку вибори були сфальсифіковані, і це спричинило масштабні протести й вимоги демократичних змін. Тисячі громадян вийшли на вулиці в різних містах Південної Кореї, висловлюючи незадоволення політичною ситуацією.

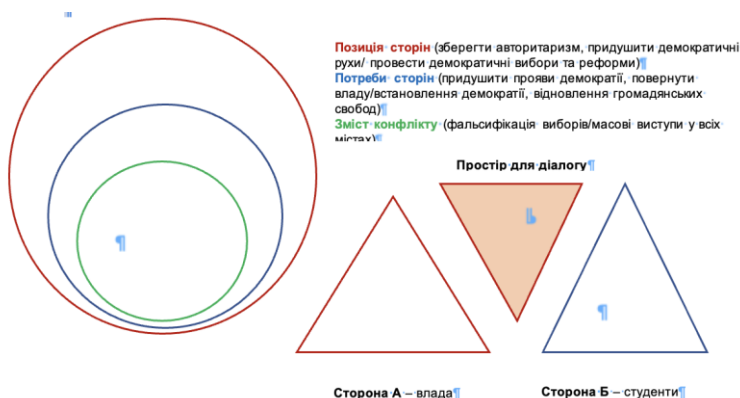
Наслідки. Під тиском масових протестів уряд визнав несправедливість виборів, президент Чон Ду Хван оголосив свою відставку. Новим очільником країни став генерал Ро Де У, який розпочав поступові демократичні реформи.

Наслідком цього руху стало формування нового конституційного ладу й вибори. Із них почався сучасний період історії Південної Кореї – Шоста республіка. Червневий рух 1987 р. став початком падіння авторитарного режиму й відкрив шлях до становлення демократії в країні.

Узагальнення роботи в групах здійснюється у два етапи. На першому кожен доповідач від групи презентує результати відповідно до завдань. На другому етапі всім класом із коментарями та міркуваннями від груп складаємо схему – графічний організатор.

Під час обговорення вчитель зауважує, що позиції сторін часто не призводять до успішних переговорів і зазвичай базуються на стратегії win-lose: одна сторона виграє, інша - програє. Обговорення інтересів, натомість, сприяє пошуку креативних і прийнятних способів задовольнити потреби кожної сторони.

Приклад схеми:

Питання

- Чому не можна було уникнути конфліктної ситуації?
- Яким чином одна зі сторін домоглася результату?
- Чому влада змушена була піти на поступки?

Метод «Лінія цінностей»

Це завдання вимагає від учнів зайняти позицію щодо запропонованого питання або проблеми й аргументувати вибір. Учитель пропонує суперечливе питання.

Учитель під час уроку пропонує розглянути суспільно-політичні процеси, які визначили подальший шлях розвитку демократії в Республіці Корея та формуванні громадянського суспільства. Давайте спробуємо дати відповідь на питання: «Чи відіграли загальнонаціональні демократичні рухи значну роль у становленні демократії?». Запишіть на аркуші однозначну відповідь – «так» / «ні» та поясніть її. Далі фіксуються два протилежні твердження-відповіді, їх розміщуємо в протилежних кутках класу, і вчитель запрошує учнів обрати певну позицію: 1. «Загальнодемократичні рухи відіграли вирішальну роль у процесі становлення демократії в Південній Кореї. Студенти й робітники через страйки чинили тиск на владу і спричинили ті зміни, що супроводжувалися виборами, відставкою урядів та економічними перетвореннями»; 2. «Становлення демократії в Республіці Корея було закономірним процесом, яке переживала будь-яка країна після Другої світової війни. Демократичні рухи були жорстко придушені й не впливали на політику авторитарних режимів. Більше того, саме електорат підтримував авторитарних президентів і сприяв їх приходу до влади». Організовуємо обговорення серед учасників кожної групи. Учитель просить учнів переконатися, чи вони погоджуються з думкою один одного, і пропонує сформулювати короткі тези-аргументи на підтримку обраного твердження. Метод «Твір-п'ятихвилинка». Наприкінці уроку пропонуємо учням записати думки у формі твору-п'ятихвилинки з питання, яке обговорювалося під час рефлексії. Запрошуємо 2-3 учнів представити результати роботи. Домашнє завдання Пропонуємо дітям створити запит у Ghat GPT щодо порівняльної характеристики Північної та Південної Кореї та підготувати інформаційне повідомлення до наступного уроку.	Тема уроку «РЕСПУБЛІКА КОРЕЯ І КНДР: АЛЬТЕРНАТИВНІ МОДЕЛІ ОРГАНІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА» Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів Діяльність учнів на уроці спрямована на розвиток критичного й системного мислення, унаслідок чого вони зможуть: – оперувати історичною та соціально значимою інформацією; – добирати аргументи для підтвердження чи спростування судження, висновку, оцінки щодо історичної події, явища, процесу; – оцінювати аргументованість суджень, висновків щодо історичної події, явища, процесу; – узагальнювати, деталізувати / конкретизувати історичну інформацію, шукати аналогії в явищах і процесах суспільно-історичного розвитку, діяльності людей; – знаходити історичні приклади залягодження суперечностей і конфліктів; – працювати в групі, досягати порозуміння та налагоджувати співпрацю з іншими, використовуючи історичний і власний досвід. Знати: особливості політико-правового статусу Республіки Корея та КНДР; моделі організації суспільства; відмінності в суспільних структурах цих держав; наводити приклади з тем. Розуміти: поняття «демократія», «авторитаризм», їх ознаки, передумови їх утвердження, сутність авторитарних режимів; цінність демократії, те, за яких умов можливе її існування; суспільно-політичні фактори, які спричинили до демократичних перетворень у Республіці Корея. Уміти: аналізувати й порівнювати різні об'єкти та явища, висловлювати аргументовані судження щодо устрою та політичних режимів у Республіці Корея та КНДР; наводити приклади аналогічних процесів і явищ; розрізняти й оцінювати елементи демократії та авторитаризму; шукати й відбирати інформацію в мережі; систематизовувати матеріал.
Час: 45 хвилин	Задум уроку Після Корейської війни та економічного буму 1960-1970-х рр. Південна Корея перейшла від аграрного до індустріального суспільства. Міста стали центрами економічної активності, технологічного розвитку й вищої освіти. У цій моделі важливу роль відігравали сприятливі зовнішньополітичні тенденції та внутрішньополітичні процеси. Звертаємо увагу на те, що Республіка Корея і КНДР у повоєнний період перебували в річищі радянсько-американської конфронтації й водночас зберігали специфічні культурно-традиційні моделі організації суспільства, (намагались жити в межах власних політичних, економічних режимів, спиратися на власну культурну ідентичність). Порівнюючи ці моделі, ми зможемо сформулювати в учнів розуміння сучасних тенденцій, які притаманні для цих двох країн і пояснити на конкретних історичних прикладах, що саме спричинило до такого розподілу. Виходячи із задуму уроку, використовуємо такі сюжетні лінії: сюжет 1 – визначення політичного устрою Південної Кореї в повоєнний час з оперттям на матеріал попереднього уроку; закріплення навички роботи з історичними джерелами; сюжет 2 – порівняння сучасних моделей організації суспільства Республіки Корея і КНДР на основі компаративного аналізу задля розуміння цінності демократії для сьогодення.

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки

1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 5. Боротьба за незалежність.
2. Історія: Україна і світ: (інтегр. курс, рівень стандарту): підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Мар'ян Мудрий, Олена Аркуша. Київ: Генеза, 2019. §14 С. 116.
3. «Географія (рівень стандарту)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. Київ: ТОВ «Видавництво «Перун», 2018. С. 109-127.
4. Всесвітня історія (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти/ Павло Полянський. Київ: Грамота, 2019. Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляхів розвитку. §4. С.38.
5. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти П.В.Вербицька, О.В.Волошенко, Г.О.Горленко та ін.. Київ: Літера ЛТД, 2018. – Розділ 4. Демократичне суспільство та його цінності. С.87.

Організація діяльності учнів здійснюється в два етапи відповідно до виучуваних сюжетів. На першому етапі учні представляють результати дослідження, що вони виконували як домашню роботу, та оцінюють доповідачів за алгоритмом. Наступний крок передбачає індивідуальну роботу з аналізу інформаційних джерел і визначення ознак, що характеризують політичний устрій Південної Кореї в повоєнний час. Узагальнення роботи можна провести через групову взаємодію, як репрезентовано у варіанті 1, або за допомогою обговорення за питаннями, представленого у варіанті 2.

На другому етапі проводимо компаративний аналіз політичних моделей РК і КНДР, використовуючи пошук інформації в Інтернеті, та пропонуємо учням скласти порівняльну таблицю за схемою або схемою за методом «Кола Вена». Організовуємо обговорення для закріплення навички аргументувати й побудови оціночних суджень.

Рефлексію проводимо у формі дебрифінгу за методом «Вільний мікрофон». Пропонуємо творчу домашню роботу з метою закріплення вміння письмово формулювати думку.

Оцінювання навчальних досягнень проводиться через самооцінювання і взаємооцінювання.

1. Самооцінювання здійснюється за такими показниками:

Показник	У мене це рідко виходить	Іноколи я роблю це добре	Частіше за все в мене це виходить
Я вмію аналізувати інформацію в тексті			
Я можу добирати до інформації історичні приклади			
Я вмію вибудовувати письмову чи усну аргументацію			
Я можу узагальнити зміст інформації уроку з попереднім навчальним матеріалом			
Я роблю висновки до інформації			

2. Аркуш спостереження за діяльністю групи з критеріями та індикаторами (для вчителя)

Критерії та індикатори	Коментарі учителя		
	1 група	2 група	...
1. Співпраця та комунікація: - активність у групі: ступінь активності учнів у дискусіях? - ефективність комунікації: як учні формулюють свої думки й розуміють інших?			
2. Виконання завдань: - розподіл обов'язків: наскільки ефективно група розподіляє завдання й відповідальність між учасниками? - виконання обов'язків: ставлення учнів до виконання своєї частини завдання й відповідальність за внесок у роботу групи.			
3. Якість виконаної роботи: - креативність та інновації: наскільки група виявляє креативність при виконанні завдань? - точність та якість роботи: ступінь відповідності результату визначеним завданням та якість виконання.			
4. Взаємодопомога: - готовність допомагати: ступінь розвиненості взаємодопомоги при розв'язанні проблем і ускладнень під час виконання завдання - співпраця: чи взаємодіють члени групи як команда при розв'язанні завдання?			
5. Дотримання термінів: - вчасність: чи дотримується група графіку та термінів виконання завдань?			
6. Самооцінка та вдосконалення: - самооцінка: Наскільки об'єктивно учасники оцінюють власний внесок у групову справу? - плани вдосконалення: Чи здатні учні визначити аспекти, які можна вдосконалити в їхній роботі, та планувати подальший розвиток?			

3. Аркуш самооцінки результатів уроку / теми (для учнів).

Пригадайте свою діяльність на уроці, оцініть її в балах відповідно до тверджень:

2 бали – повністю погоджуюся

1 бал – частково погоджуюся

0 балів – зовсім не погоджуюся

Твердження	Бали
Я знаю, що таке ... я можу назвати	
Я вмію порівнювати ...	
Я вмію визначити відмінності ...	
Я можу навести приклади	
Я вмію описувати (характеризувати) ... Я вмію описувати (характеризувати) ...	
Я вмію аналізувати (документ, ситуацію, подію, явище) ...	
Я можу висловити думку щодо ...; оцінити...	

Змістові наголоси

Громадянська відповідальність – спрямованість на формування діяльного члена громади й суспільства, який розуміє принципи та механізми функціонування суспільства, є вільною особистістю, яка визнає загальнолюдські й національні цінності та керується морально-етичними критеріями й почуттям громадянської відповідальності у власній поведінці. Це вимагає виокремлення питання громадянської відповідальності ідеологів, політиків, культурних діячів, пересічних громадян та суспільства в цілому за економічний, політичний, культурний, соціальний розвиток країни та, як наслідок, за рівень добробуту громадян, підкреслення особливого значення вибору, який здійснюють громадяни, та ролі громадянського суспільства у процесі демократизації країни. *Цінності й моральність* – погляд на події історії Кореї та України з точки зору забезпечення фундаментальних цінностей права на життя та особисту свободу, демократії.

Проблемні питання, що розв'язуються на уроці

Як Південна Корея змогла перейти від авторитарного правління військових диктаторів до справжньої демократії?
Які закономірності суспільно-політичного життя визначили корейський шлях до демократії?
У чому різниця між моделями організації влади в Республіці Корея та КНДР?

Ресурси

1. Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 5. Шлях до демократії;
2. Пак Чон Хи. Передмова та перші рішення. Режим доступу: <https://konkretika.net/economical-miracle-ukr/pak-chon-hi-peredmovta-ta-pershi-rishennya.htm>
3. Убивство диктатора Південної Кореї Пак Чон Хи. Режим доступу: <https://babel.ua/texts/49377-diktator-pak-chon-hi-praviv-pivdennoyu-koreyeyu-u-60-70-h-rokah-mayzhe-18-rokiv-yogo-zastreliv-za-vechereyu-nayblizhchiy-drug-i-soratinik-os-yak-ce-bulo>
4. Історія Південної Кореї. Режим доступу: <https://history-maps.com/uk/story/History-of-South-Korea>

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. Виклики післявоєнного часу: демократія чи авторитаризм?
(Час: 15-20 хвилин)

Презентація в групах домашньої роботи, оцінювання за алгоритмом, індивідуальна робота з джерелами, обговорення за питаннями, пояснення вчителя (за потреби).

Робота в групах. На цьому етапі уроку об'єднуємо учнів у групи по 3-4 особи. Просимо їх поділитися результатами виконаного домашнього завдання за допомогою конструктора «Я дізнався ...» – «Я з'ясував ...» – «Я вважаю ...».

Після обговорення учні заповнюють картку оцінювання доповідача за п'ятибальною шкалою за таким алгоритмом:

Повністю не підтримую викладену думку.	Більш-менш не підтримую викладену думку.	Нейтрально ставлюся до викладеної думки.	Підтримую викладену думку.	Повністю підтримую викладену думку.
--	--	--	----------------------------	-------------------------------------

Учитель

У повоєнний час Корею «тимчасово» розділили на дві сфери впливу – советську на півночі й американську – на півдні. Через «холодну війну» об'єднання корейської нації так і не відбулося. Південна Корея мало чим відрізнялася від КНДР у 1970-х рр. Але паралельно з усіма недоліками військового авторитаризму приймалися політичні рішення, які можна вважати визначальними для майбутніх демократичних трансформацій держави.

Північна Корея (КНДР) мала кращі стартові можливості для розвитку – саме на півночі Корейського півострова були зосереджені промислові потужності, а південна частина залишалася відсталім аграрним регіоном.

Індивідуальна робота

Організовуємо індивідуальну роботу з джерелами. Учитель пропонує учням ознайомитися з джерелами й виокремити ті ознаки, які характеризують форму політичного режиму Південної Кореї в повоєнний час. Цю роботу слід виконувати неспішно і вдумливо.

Завдання

Назвіть ознаки авторитаризму, які були притаманні політичній моделі Південної Кореї в 60-80-х рр. XX ст.

(Орієнтовний перелік ознак: військова диктатура, культ особи, правляча коаліція військових і бюрократії, цілковитий контроль над економікою, політичний контроль, порушення головних прав і свобод, насильство).

Наведіть приклади з джерел, що підтверджують вашу думку.

Визначте головну проблему, з якою зіткнулося суспільство.

(Орієнтовний перелік проблем: корупція, фальсифікація виборів, політичні репресії).

Джерело 1

	 Statue of Syngman Rhee: Rhee's statue is unveiled at a ceremony on Mt. Namsan, Aug. 15, 1956. The statue was later destroyed during the April 19 Students' Revolution in 1960.
Лі Син Ман – перший президент Республіки Корея від 24 липня 1948 по 26 квітня 1960 р.	Культ особи Лі Син Мана мав шалені масштаби. Наприклад, було встановлено його статую, у два рази вищу за сьогоденні статуї в КНДР. Силою було внесено поправки до Конституції, які дозволили втретє балотуватися на президентських виборах та сфальсифіковано вибори віце-президента Кореї, чим було спровоковано повстання в Сеулі.

Джерело 2

	Пак Чон Хі про масові арешти демонстрантів: «Кращий спосіб зловити чотирьох кроликів – зловити десять, а потім відпустити шість. На першому місці стоїть захист життя і свободи тридцяти мільйонів людей, тому не може бути й мови про забезпечення прав і свобод окремих громадян». Обіцянка Пак Чон Хі після військового перевороту в травні 1961 р.: «Після досягнення всіх цілей ми передамо контроль над урядом чистим і свідомим цивільним і повернемося до наших повсякденних обов'язків».
Пак Чон Хі, колишній армійський генерал, учасник Корейської війни, правив Південною Кореєю майже 18 років. Він прийшов до влади в результаті військового перевороту в травні 1961 р. Тоді він пообіцяв, що військові повернуть владу цивільним шойно наведуть у країні порядок – покінчать з корупцією та організованою злочинністю, проведуть економічні реформи.	

Джерело 3

	На початку 1970-х Пак Чон Хі встановив у країні жорстку диктатуру Його режим супроводжувався масовими політичними репресіями, силовим розгоном демонстрацій, цензурою ЗМІ та кримінальною відповідальністю за критику влади.
Військовий парад південнокорейської армії з гігантським портретом Пака Чон Хі на трибуні 1 жовтня 1973 р.	

Джерело 4

Чон Ду Хван – п'ятий президент Південної Кореї від 1 вересня 1980 по 25 лютого 1988 рр.

Повстання в Кванджу (18-27 травня 1980 р.) почалося як протест студентів і робітників проти диктатури президента Чон Ду Хвана і військового уряду. Воно швидко переросло в демонстрацію за демократію та права людини. Було жорстко придушене південнокорейськими військовими із застосуванням сльозогінного газу, кийків і бойових патронів. Сутічки між протестувальниками й військовими переросли у справжній бій. 27 травня військові оголосили воєнний стан у Кванджу і спрямували туди додаткові війська для придушення повстання, однак протестувальники чинили опір до остаточного скасування воєнного стану 3 червня.

Після індивідуальної роботи можемо організувати діяльність за різними сценаріями:

Варіант 1. Об'єднуємо учнів у групи по три особи і пропонуємо порівняти свої відповіді на такі питання:

- Я обрав такі ознаки...
- Вони характеризують такі явища / процеси ...
- Вони становили такі перешкоди для демократії ...

Варіант 2. Організовуємо обговорення за питаннями:

- Які ознаки авторитаризму висвітлені в джерелах?
- Які відомі історичні події чи факти нагадують про подібні явища?
- З якими історичними діячами можна порівняти південнокорейських авторитарних президентів?
- Які емоції в громадян могли виникати, коли вони жили в такому суспільстві?

Сюжет 2. Республіка Корея і КНДР: альтернативні моделі організації суспільства

(Час: 15-20 хвилин)

Робота зі схемою та порівняльною таблицею, обговорення за питаннями, коментар учителя (за потреби).

Пояснюємо, що Республіка Корея (Південна Корея) і КНДР (Північна Корея) є двома різними моделями організації суспільства. При цьому особливістю розвитку південнокорейської республіки є те, що саме військовий авторитаризм вивів країну з економічної кризи і підштовхнув до еволюції громадянського суспільства. Прихід до влади генерала Пак Чон Хі став переломним моментом в історії Республіки Корея. Прагматичний військовий зробив своїм пріоритетом економічну розбудову держави й спрямував усі зусилля народу на досягнення поставленої мети. Варто зазначити, що однією з характерних рис національного характеру корейців є повна підтримка лідера, який набув у їхніх очах легітимності. Водночас легітимним для них стає ефективний очільник. Пак Чон Хі, будучи не менш авторитарним за Лі Син Мана, зумів окреслити чіткі цілі й методи їх досягнення та провести ефективні економічні зрушення, що створило йому запас легітимності для реалізації подальших реформ.

Порівнюємо сучасні моделі цих країн.

Варіант 1. На наступному етапі уроку пропонуємо учням скористатися результатами дослідження, яке вони провели вдома, або знайти додаткову інформацію в мережі та скласти порівняльну таблицю сучасних моделей організації суспільства.

Орієнтовний зразок порівняльної характеристики

Республіка Корея	Критерії порівняння	КНДР
Парламентсько-президентська республіка. Багатопартійна система, вибори є регулярним явищем, влада передається за результатами виборів.	Політичний лад	Однопартійна комуністична держава з монополією на владу Корейської робітничої партії.

Політичний лад зазнавав змін протягом історії країни, але орієнтований на демократію та ринкові відносини.		Політична система ґрунтується на ідеології чучхе (самостійність), але фактично влада сконцентрована в руках керівника Кім Ір Сена і його нащадків. Вибори мають формальний характер, влада утримується в руках обранців партії.
Сильна ринкова економіка зі стратегією на експортно-орієнтований індустріальний розвиток. Зосереджується на високих технологіях, автомобілебудуванні, електроніці та інших галузях.	Економічна система	Економіка є плановою й державокерованою. Держава здійснює контроль над більшістю галузей економіки, а рішення стосовно виробництва, цін і ресурсів приймаються централізовано.
Суспільство більш відкрите й різноманітне. Високий рівень освіти. Високі технології та швидка індустріалізація, що сприяють добробуту громадян.	Суспільна структура	Суспільство ієрархічне й контрольоване державою. Інформація й культура суворо контролюються. Обмежений доступ до зовнішнього світу. Суспільна мобільність обмежена, доступ до ресурсів залежить від політичного статусу.

Варіант 2. Учитель надає учням зразок заповненої схеми з використанням діаграми «Кола Вена», яка характеризує політичні моделі в період становлення демократії в Південній Кореї.

Після цього пропонуємо учням у парах проаналізувати діаграму і «відредагувати» модель – «виправити помилки» (перекреслити) або «доповнити» (дописати), щоб визначити сучасне становище країн. За потреби учні можуть скористатися Інтернетом або матеріалами домашньої роботи.

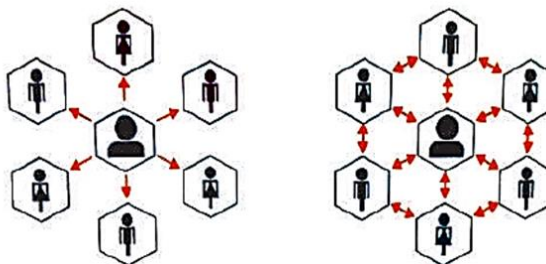
Приклад заповнення:

Наступний крок – пропонуємо обговорення за схемами, з'ясуємо, яка з них відповідає сучасним політичним системам Республіки Корея та КНДР.

Тоталітарна форма політичного режиму

Демократична форма політичного режиму

Питання

Яка система взаємозв'язків між владою та суспільством була притаманна в повоєнний період для обох країн?

Чим відрізняються ці системи від сучасних моделей організації влади в Республіці Корея та КНДР?

Які фактори вплинули на творення таких відмінностей?

За наявності часу вчитель наголошує, що часи авторитаризму в Південній Кореї змінилися демократією. Країна досягла високого рівня економічного розвитку, стала однією з найбільш розвинених у світі. Її подальший розвиток визначається високими технологіями і впровадженням новачок, зокрема електронних комунікацій, новітнього програмного забезпечення, науково-дослідної діяльності.

У Північній Кореї зберігаються усталені моделі совєтської тоталітарної системи, централізованої планової економіки, підкріплені «культулою особи» й особистою автократією, нехтуванням прав людини. Її армія є найбільшою у світі. Це – держава, що має ядерну зброю і активно реалізує ядерну й космічну програми. Північна Корея - найбільш ізольована країна світу.

Дебрифінг

На завершальному етапі уроку проводимо дебрифінг:

Назвіть одну емоцію, яка виникла у вас під час виконання завдань.
Озвучте дві нові думки, які виникли у вас під час виконання завдань.
Назвіть три припущення щодо того, чому відмінність моделей організації суспільства РК і КНДР сформували діаметрально протилежні вектори розвитку країн?

Самооцінювання

Після цього проводимо оцінювання за допомогою таблиці:

Показник	У мене це рідко виходить	Іноколи я роблю це добре	Частіше за все у мене це виходить
Я вмію аналізувати інформацію в тексті			
Я можу добирати до інформації історичні приклади			
Я вмію вибудувати письмову чи усну аргументацію			
Я можу узагальнити зміст інформації уроку з попереднім навчальним матеріалом			
Я роблю висновки до інформації			

Домашня робота

Дізнатися значення поняття «корейська хвиля». Розкрити зміст одного з аспектів цього явища, створивши короткий ролик в Тік-Ток або написавши короткий допис для сторінки в Інстаграм.

Тема уроку «ЯК МОЛОДІЖНІ РУХИ В ПІВДЕННІЙ КОРЕЇ СПРИЯЛИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ Й ГРОМАДЯНИНА?»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів

Діяльність учнів на уроці спрямована на розвиток критичного й системного мислення, унаслідок чого вони зможуть:

- оперувати історичною та соціально значимою інформацією;
- добирати аргументи для підтвердження чи спростування судження, висновку, оцінки щодо історичної події, явища, процесу;
- оцінювати аргументованість суджень, висновків щодо історичної події, явища, процесу;
- узагальнювати, деталізувати / конкретизувати історичну інформацію, шукати аналогії в історичних явищах і процесах;
- знаходити приклади залагодження суперечностей і конфліктів;
- працювати в групі, досягати порозуміння й налагоджувати співпрацю, використовуючи історичний і власний досвід.

Знати: поняття і їх сутність: «свобода», «справедливість», «рівність», «людська гідність», «дискримінація», «демократія», «права», «обов'язки»; головні соціальні зміни, історичні події, що спричинили утвердження прав людини в Південній Кореї; про «Загальну декларацію прав людини» ООН, «Європейську конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод»;

Розуміти: сутність прав людини в переговорах і домовленостях у суспільстві, у світі, їх спрямованість з минулого в майбутнє; важливість для кожної людини; їх проголошення й захищеність конституціями держав.

Уміти: встановлювати зв'язок проголошених конституцією прав із реальним життям; аналізувати різні погляди на права людини з досвіду різних суспільств і різноманітних груп в одному суспільстві (на прикладі південнокорейського суспільства), критично оцінювати інформацію та співпрацювати в малих групах.

Час: 45 хвилин

Задум уроку

Із 1970-х рр. у Південній Кореї розпочався рух за демократизацію. Масові протести були спрямовані на захист прав людини. Ураховуючи досвід цієї країни, наголошуємо на тому, що кожна людина повинна мати доступ до ефективних механізмів захисту власних прав і можливість їх відстоювати. Гарантовані права людини можуть бути реалізовані в різноманітні способи, наприклад, через мирні зібрання. Матеріал теми дає широкі можливості для використання активних методів навчання, зокрема гри.

Враховуючи, що провідним методом на уроці буде гра, доцільно виокремити у змісті такі сюжети: сюжет 1 «Як права людини взаємопов'язані між собою?» актуалізує розуміння учнями норм міжнародних документів, які гарантують права і свободи; визначити взаємозалежність прав людини; закріпить навичку синтезу й аналізу історичного матеріалу через використання особистого досвіду учнів і змісту тем навчальних предметів; сюжет 2 «Право громадян Республіки Корея на свободу мирних зібрань: уявне чи реальне?» розкриє сутнісні характеристики права громадян на свободу мирних зібрань і дозволить зосередитися на проблемах, які можуть виникати щодо реалізації цього права громадянами; на прикладі Південної Кореї пояснити, як громадяни авторитарної країни реалізовували це право, які наслідки це мало; поєднувати навчальний матеріал із сучасністю.

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки

1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 5. Боротьба за незалежність.
2. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. П.В.Вербицька, О.В.Волошенко, Г.О.Горленко та ін. Київ: Літера ЛТД, 2018. Розділ 2. Права і свободи людини. С.24.
3. Всесвітня історія (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закл.загальн. середн. освіти/ Павло Полянський. К.: Грамота, 2019. Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляхів розвитку. §5. С.46.
4. Пометун О.І., Ремех Т.О. Мої і твої права: Навч. посіб.: 10-11 кл. Біла Церква: ПП Надтока О.Ф., 2006. – Тема 17. Право громадян на свободу мирних зібрань. С.122-126.
5. Методична збірка для використання в освітньому процесі для 5–11 класів за результатами проєкту «SIMSchool – симуляційні ігри для вивчення прав людини», що реалізується ГО «CRISP» і ГО «ЕдКемп Україна» у партнерстві з Європейським Союзом. Харків: Вид-во «Дім Реклами», 2021. 220 с.

Організація навчально-пізнавальної діяльності учнів здійснюється в два етапи відповідно до виучуваних сюжетів. На першому етапі учні в малих групах знайомляться зі статтями «Загальної декларації прав людини» і визначають, які права відповідають змісту наведених ситуацій (Додатки 1-2). Встановлюємо зв'язок між документом і реальними історичними подіями, визначаємо для чого потрібно знати права. Узагальнення роботи відбувається у вигляді презентації результатів обговорення малими групами.

На другому етапі формуємо розуміння, що визнані й закріплені у міжнародних документах права і свободи є результатом тривалої боротьби суспільства й конкретних людей. Учні працюють з візуальними джерелами, формують припущення, визначають право громадян на мирні зібрання. Після цього організовуємо роботу в групах із текстовим джерелами (Додатки 3-4) і пропонуємо виконати два типи завдань, що передбачають синтез, аналіз, узагальнення. Потім створюється ігрова ситуація, у якій учням пропонується спробувати себе в ролі студента – учасника мирної демонстрації в м. Кванджу Південної Кореї.

Оцінювання навчальних досягнень проводимо вправою «Критерії успіху». На етапі рефлексії пропонуємо учням заповнити картку, де необхідно поставити одну з позначок:

! – опанував (-ла) змістом матеріалу; ? – залишилися питання; ↑ – потребує додаткового пояснення.

Орієнтовний зразок картки

Я розумію, що кожна людина має права	
Я можу відповісти на питання про демократію	
Я можу виявляти емпатію до людей, які не живуть в умовах демократії	
Я можу визначити внесок у розвиток суспільства особи чи групи людей	
Я вмію працювати з текстом і виділяти його головну думку	
Я можу навести приклади з історії становлення демократії в Південній Кореї	

Змістові наголоси

Громадянська відповідальність – спрямованість на формування діяльного члена громади й суспільства, який розуміє принципи й механізми функціонування суспільства, є вільною особистістю, яка визнає загальнолюдські й національні цінності та керується морально-етичними критеріями й почуттями громадянської відповідальності у власній поведінці. Це вимагає виокремлення питання громадянської відповідальності ідеологів, політиків, культурних діячів, пересічних громадян і суспільства в цілому за економічний, політичний, культурний, соціальний розвиток країни та, як наслідок, за рівень добробуту громадян, підкреслення особливого значення вибору, який здійснюють громадяни, та ролі громадянського суспільства у процесі демократизації країни. **Цінності й моральність** – погляд на події історії Кореї та України з точки зору забезпечення фундаментальних цінностей права на життя та особисту свободу, демократії.

Проблемні питання, що розв'язуються на уроці

Чи можна вважати порушенням прав людини заборону на мирні зібрання? Про які риси держави свідчить заборона на свободу вираження поглядів?

Як пов'язані між собою права людини?

Право громадян Республіки Корея на свободу мирних зібрань: уявне чи реальне?

Ресурси

Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 5. Шлях до демократії

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. Як пов'язані права людини між собою?

(Час: 15-20 хвилин)

Пояснення вчителя, ігрове завдання, робота в малих групах зі статтями й ситуаціями, коротка презентація.

Пояснюємо, що, починаючи з 1960-х рр., у світі відбувалися демократичні процеси, які характеризувалися активізацією громадянської активності, боротьбою за політичні й соціальні права, прагненням свободи, рівності, залученості громадян до участі в політичних змінах. Вони залишили глибокий слід у сучасній історії, вплинули на формування демократичних цінностей.

Учитель об'єднує учнів у малі групи і пропонує кожній вісім карток зі статтями Декларації та десять карток з описами ситуацій (Додатки «Статті» та «Ситуації»). Далі учні мають дібрати до карток із правами людини відповідні картки з ситуаціями, які їх ілюструють. Зауважуємо, що деякі картки із ситуаціями можуть підходити до різних карток зі статтями. Під час обговорення результатів наголошуємо на взаємопов'язаності прав.

Стаття 2 Свобода від дискримінації	Стаття 3 Право на життя, на свободу і на особисту недоторканість	Стаття 7 Право на рівність перед законом
Ситуація 10,4	Ситуація 1,4,5,6,8,9	Ситуація 2,4,5
Стаття 19 Свобода думки та інформації	Стаття 20 Право на свободу мирних зборів та асоціацій	Стаття 21 Право брати участь в управлінні і у вільних виборах
Ситуація 2,3,5	Ситуація 3,6,7,8,9	Ситуація 7,8

Далі учні обирають одну картку з правом і обговорюють умовну ситуацію вилучення в них як громадян цього права з неможливістю будь-коли його реалізувати.

Кожна група робить коротку презентацію й обговорює з усіма такі питання:

- *Які види обмежень і порушень прав людини ми опрацювали?*
- *Що об'єднує ці ситуації?*
- *Як уявне вилучення одного права вплинуло на реалізацію інших прав?*
- *Як відсутність цього права вплинуло б на ваших батьків, педагогів, друзів?*

Пояснюємо, що права людини універсальні, невідчужувані й непорушні. Позбавлення одного з них впливає на інші права.

Звертаємо увагу, що період 1960–1980 рр. у Південній Кореї був складним політично й соціально. Це був час авторитарного режиму й порушень прав людини. За наявності часу наголошуємо на ключових аспектах, які характеризували порушення прав людини в цей період:

1. Державна цензура й обмеження свободи слова: уряд контролював засоби масової інформації, обмежував свободу слова. Критика влади та політична діяльність, яка не відповідала офіційній лінії, призводили до репресій.

2. Політичні репресії та масові арешти: опозиційні політичні групи та активісти часто піддавалися політичним переслідуванням, тиску, арештам. Були поширені затримання без обвинувачення, позбавлення свободи без судового процесу.

3. Концентрація влади: у 1972 р. введено в дію закон, що призвів до ще більшої зосередженості влади в руках президента. Це дозволяло придушувати будь-яку опозицію, і влада користувалася цим для придушення політичних супротивників.

4. Порушення трудових прав: уряд придушував робітничі організації, обмежуючи трудові права громадян.

5. Дискримінація інтелектуалів: інтелектуали та вчені, які критикували владу, зазнавали переслідувань.

Порушення прав людини стало об'єктом критики, яка від середини 1980-х рр. невпинно посилювалася і призвела до активізації в Південній Кореї руху за демократію та подальших змін політичної системи країни.

Сюжет 2. Право громадян Республіки Корея на свободу мирних зібрань: уявне чи реальне?

(Час: 20-25 хвилин)

Робота з візуальними джерелами, обговорення, коротка анотація учителя, робота в групах над ситуативними завданнями, представлення результатів, підбиття підсумків, самооцінювання.

Робота з візуальними джерелами

Пропонуємо учням розглянути світлини й поміркувати, які аспекти, пов'язані з реалізацією свободи мирного зібрання, зображені на них:

- *Що, на вашу думку, зображено на світлинах?*
- *Які права реалізують люди, зображені на світлинах?*
- *Поясніть свою думку.*

Після обговорення наголошуємо, що збори, мітинги, походи, демонстрації громадян є проявами безпосередньої демократії. Вони відбуваються задля прилюдного обговорення й вираження ставлення їх учасників до дії чи бездіяльності органів державної влади, подій у суспільно-політичному, економічному житті держави, суспільства і світу; привернення уваги до розв'язання нагальних проблем, проти конкретних дій або, навпаки, на їх підтримку. Головна мета – привернути увагу громадян, органів державної влади і посадових осіб до проблем як окремих людей, колективів чи груп, так і суспільства або держави в цілому.

Повертаємося до світлин, які вже містять підписи:

Осіньне повстання 1946 року – серія протестів і демонстрацій, які відбулися в Південній Кореї проти військового уряду армії США у Кореї.	Квітнева революція 1960 – це серія масових протестів, які відбулися в Південній Кореї проти президента Лі Син Мана та Першої Республіки.
Повстання у Кванджу проти диктатури президента Чон Ду Хвана й військового уряду, яке переросло в демонстрацію за демократію та права людини.	Поліція застосовує сльозогінний газ проти студентів Університету Йонсай.
Революція свічок у Південній Кореї стала кульмінацією двадцяти послідовних суботніх нічних мітингів, на які вийшло понад 16 млн. людей 11 березня 2017 р. з метою відставки президента Пак Кин Хе, звинуваченого в хабарництві й корупції.	Мітинг Кореїської конфедерації профспілок проти трудової політики уряду біля Національної асамблеї в Сеулі 3 грудня 2022 р.

Пропонуємо учням, використовуючи здобуті на попередніх уроках знання, поміркувати та знайти відповіді на питання:

Чому південнокорейське суспільство протестувало?

Чи було це пов'язано з авторитарною організацією влади?

Чи виникли у огляду на це зв'язку з цим проблеми щодо реалізації права на мирні зібрання громадян Республіки Корея?

Пояснюємо, що будь-яка масова акція може дратувати чи ображати тих, хто не поділяє ідей або вимог, на підтримку яких вона проводиться. Особливістю регулювання цього права є пошук балансу між забезпеченням свободи і правопорядком. Учасники акції повинні мати можливість проводити її без побоювання застосування до них фізичної сили з боку супротивників. І в цьому разі роль держави не зводиться лише до пасивного спостереження – вона повинна гарантувати безпечну реалізацію права на мирні зібрання громадян.

Питання

1. Поміркуйте й висловіть власну думку щодо того, наскільки результативними були акції протесту в Південній Кореї?

2. Про які проблеми корейської демократії вони можуть свідчити?

3. Які дії влади є порушенням прав учасників мирних демонстрацій?

4. Наведіть подібні приклади з історії України.

5. Наскільки характеристика корейських демократичних процесів може бути використана для пояснення української політичної культури? Чому?

Робота в групах

Завдання 1. Уявіть себе студентом / студенткою університету в м. Кванджу, який хоче організувати мирне зібрання. Порадьтеся й розробіть 2-3 дії щодо того, як правильно організувати демонстрацію, виходячи з норм ст. 20 «Загальної декларації прав людини», ст. 21 «Міжнародного пакту про громадянські й політичні права» та ст. 11 «Конвенції про захист прав людини та основних свобод і положень Конституції Республіки Кореї (Додаток 3). Зверніть увагу на такі моменти:

Чи зможуть громадяни авторитарної країни протестувати без загрози власному життю?

Чи надасть їм влада можливість для реалізації права на мирні зібрання?

Які ще порушення можливі з боку офіційних органів?

Назвіть приклади демонстрацій, під час яких відбувається зловживання владою і порушуються права людини?

Обговоріть запропоновані вами рішення й оцініть, наскільки вони збігаються зі змістом процедури міжнародних стандартів прав людини. Презентуйте результати роботи групи.

Завдання 2. Скористайтеся історичною довідкою (Додаток 4). Визначте злочинні дії влади на прикладі реального історичного факту – повстання в Кванджу. Вкажіть на норми, які порушила влада, застосовуючи силу проти мітингувальників. Зробіть припущення, чи можна було уникнути жертв за умови, що Південна Корея в зазначений період була демократичною республікою.

Перед обговоренням результатів, що мають містити аргументи, вчитель пропонує учням поміркувати над тим, чи можливі в сучасному демократичному світі такі порушення прав людини й висловити обґрунтовані думки?

Вправа «Критерії успіху»

На етапі рефлексії пропонуємо учням заповнити картку «Критерії успіху».

Домашнє завдання

Розробіть плакат або гасло, які можна використати для мирної демонстрації групою учнів / студентів.

Додатки

Додаток 1

Загальна декларація прав людини (Стислий виклад)

Стаття 1. Право на рівність
Стаття 2. Свобода від дискримінації
Стаття 3. Право на життя, на свободу і на особисту недоторканість
Стаття 4. Свобода від рабства
Стаття 5. Свобода від катувань і поведження, що принижує гідність
Стаття 6. Право людини на визнання її правосуб'єктності
Стаття 7. Право на рівність перед законом
Стаття 8. Право на поновлення у правах компетентним судовим органом
Стаття 9. Свобода від безпідставного арешту і вигнання
Стаття 10. Право на справедливе публічне слухання справи
Стаття 11. Право вважатися невинною, доки винність не буде встановлена

Стаття 15. Право на громадянство й на його зміну
Стаття 16. Право одружуватися і засновувати сім'ю
Стаття 17. Право на володіння майном
Стаття 18. Свобода переконань і релігії
Стаття 19. Свобода думки та інформації
Стаття 20. Право на свободу мирних зборів та асоціацій
Стаття 21. Право брати участь в управлінні і у вільних виборах
Стаття 22. Право на соціальне забезпечення
Стаття 23. Право вільно вибирати роботу і входити до професійних спілок
Стаття 24. Право на відпочинок і дозвілля
Стаття 25. Право на відповідний життєвий рівень
Стаття 26. Право на освіту
Стаття 27. Право на участь у культурному житті громади

Стаття 12. Свобода від втручання в особисте і сімейне життя, від посягання на недоторканність житла, тайну кореспонденції
Стаття 13. Право вільно покидати і повертатися у країну
Стаття 14. Право шукати притулку від переслідувань в інших країнах

Стаття 28. Право на соціальний порядок, що викладений у цьому Документі
Стаття 29. Суспільні обов'язки важливі для вільного повного розвитку
Стаття 30. Свобода від втручання держави, групи осіб або окремих осіб у викладені вище права

Ресурс: Авторське право © 1999 Ресурсний центр з прав людини Університету штату Мінесота. Розмножено з дозволу.
(Copyright © 1999 Human Rights Resource Centre, University of Minnesota. Reproduced with permission)

Додаток 2

Ситуація 1

Масові вбивства політичних опонентів у Південній Кореї

Різанина Ліги Бодо відноситься до масового вбивства політичних в'язнів і підозрюваних прихильників комунізму, яке відбулося в Південній Кореї влітку 1960 р. Убивства здійснила група під назвою Ліга Бодо, створена й контрольована урядом. Вона складалася з членів південнокорейської поліції, військових і завербованих цивільних осіб. Жертв збирали й вивозили у віддалені місця, наприклад, на острови чи в гірські райони, де масово страчували. Кількість жертв - близько 100 тисяч. Різанина Ліги Бодо була систематичним широкомасштабним позасудовим вбивством, організованим урядом Південної Кореї з метою усунути політичних опонентів і зберегти контроль над населенням. Ця подія вважається одним із найсерйозніших порушень прав людини в історії Південної Кореї.

Ситуація 2

Засуджений за політичні погляди

У січні 1961 р. Левка Лук'яненко засудили до розстрілу «за антирадянську агітацію та пропаганду». 72 доби він провів у камері смертників, доки не дізнався, що його вирок замінено 15 роками ув'язнення в мордовському таборі суворого режиму.

Після звільнення у 1976 р. він поринає в боротьбу, стає одним із засновників Української Гельсинської спілки, формальним завданням якої було «... виявлення фактів порушення прав людини та інформування про це советський уряд та інші 34 країни-підписанти». А насправді УГС стала потужним механізмом донесення правди про ситуацію з правами людини на теренах СРСР і підтримки дисидентського руху.

Як наслідок – новий арешт і нове заслання. Доля його зводить з багатьма дисидентами, він стає свідком останніх днів Василя Стуса.

Ситуація 3

Акція протесту українських дисидентів

1965 р. Кінотеатр «Україна». Прем'єра фільму «Тіні забутих предків». Іван Дзюба повідомляє про арешти української творчої інтелігенції. Що здійснюється в залі! А на сцені! Гебешники кричать: «Провокація!» Ввімкнули гучномовці, щоб заглушити Дзюбу. І тут у двох проходах з'являються Василь Стус і Славко Чорновіл і закликають глядачів на знак протесту встати. Встала купка людей. Я оглянувся – може 50-60 людей стояли. Зал був набитий – 800 місць... Але факт відкритого протесту відбувся. (Роман Корогодський, культуролог, архівіст, учасник тих подій і мемуарист (стаття «Лідер», журнал «Сучасність», № 4, 2003).

Ситуація 4

Переслідування та катування за національною ознакою

До 1972 р. Василь Стус, хоч і переслідуваний, але був ще на рідній українській землі. Та в січні того року його таки заарештували. Сьомого вересня 1972 р. Стуса, обвинуваченого в «антирадянській агітації й пропаганді», Київський обласний суд засудив до п'яти років у виправно-трудових колоніях і до трьох років заслання.

Протягом відбування покарання він був об'єктом багаторазових жорстоких катувань і знущань. В останні місяці В. Стуса жорстоко переслідували. У літі 1976 р. у нього забрали всі його творчі надбання – власні вірші й переклади поезій, написані під час перебування в концтаборі. Його офіційно повідомили (прочитали йому акти) про знищення цих творів (разом не менше як 600 поезій). Строк ув'язнення В. Стуса закінчується на початку 1977 р. Далі, згідно з присудом, йому залишається ще три роки заслання. В. Стус – важко хворий...

Ситуація 5.

Розправа над політичними опонентами

У січні 1979 р. двоє молодих активістів Кім Джае Гю і Кім Кі Нам були заарештовані за намагання вивісити антурійські плакати і листівки в Сеулі.

Вони були засуджені за розповсюдження ворожої ідеології та зрадницьких актів, що призвели до порушення законів про національну безпеку. Кім Джае Гю був засуджений до страти, а Кім Кі Нам отримав довічне ув'язнення. Ці події стали каталізаторами для подальших протестів і демонстрацій, які призвели до кінця правління Лі Син Мана у 1987 р.

Ситуація 6

Убивство мирних демонстрантів у Кванджу (Південна Корея)

Минуло 44 роки відтоді, як Чхве Чон Джа востаннє бачила свого чоловіка, який вважався зниклим безвісти після того, як військова диктатура Південної Кореї вбила сотні людей під час придушення продемократичного повстання у Кванджу - шрам, який обпікає політичну душу країни й сьогодні. 18 травня 1980 р. демонстранти, які протестували проти оголошення диктатором Чон Ду Хваном воєнного стану, зіткнулися з його військами, і насильство тривало 10 днів.

Офіційні органи називають близько 160 загиблих, включаючи деяких солдатів і поліцейських, і більше 70 зниклих безвісти. Активісти кажуть, що загиблих могло бути втричі більше.

Ситуація 7

Голодування студентів під час Революції на граніті

У центрі Києва протягом 16 днів (2-17 жовтня) 1990 р. відбулися події, які увійшли в історію України як Революція на граніті. За ініціативою Української студентської спілки (УСС) та львівського «Студентського братства» відбулася низка широкомасштабних акцій громадянської непокорі. Молоді люди оголосили політичне голодування, утворивши наметове містечко в центрі столиці на тодішній площі Жовтневої революції (нині майдан Незалежності).

«Першого дня оголосили голодування 108 осіб, 80 з яких – львів'яни», – пригадує Андрій Салюк, тодішній голова студентського братства Львівської політехніки. А вже 6 жовтня створена за дорученням Верховної Ради комісія прозвітувала, що голодують 158 осіб із 24 міст УССР. Більшість у парламенті тоді становила комуністична «група 239». На твердження, що в багатьох голодувальників підвищена температура, парламент відреагував зверхнім сміхом».

Ситуація 8

Червене демократичне повстання

У червні 1987 р. по всій країні відбулися демонстрації проти диктатури уряду Чон Ду Хвана із закликами до встановлення системи прямих президентських виборів. Уряд спробував їх придушити, але студенти і представники всіх верств суспільства відповіли на це жорстко. Під час розгону протестувальників поліція застосувала сльозогінний газ, загинув студент коледжу Лі Хан Йол. Це ще більше розлютило протестувальників.

Ситуація 9

Герої Небесної Сотні під час Революції Гідності

Перша кров на Майдані пролилась у січні (2014 р.). Але найжорсткіші протистояння між беркутівцями та учасниками Євромайдану відбулися 18-21 лютого.

Вогонь від барикад, прорваних силовиками, і Будинок профспілок, де протестувальники розгорнули госпіталь... 18 лютого загинули 18 активістів. Ще 17 людей загинули в ніч на 19 лютого, хоча лунали обіцянки, що штурму більше не буде.

Життя 48 активістів забрали снайперські кулі 20 лютого.

Ситуація 10

Переслідування кримських татар російською окупаційною владою в Криму

За результатами щорічного звіту комісії USCIRF, у 2017 р. російська влада в анексованому Криму веде політику переслідування, залякування й терору, спрямовану проти релігійних груп, підозрюваних у нелояльності до російської держави. У документі нагадали про заборону Росією діяльності Меджлису кримськотатарського народу, переслідування кримських мусульман, арешти лідерів кримських татар Ахтема Чийгоза та Ільмі Умерова, заборону на в'їзд до Криму лідерам Меджлису Мустафі Джемілеву і Рефату Чубарову, загибель ветерана кримськотатарського національного руху Веджіє Кашки. Також у звіті повідомляється про кримінальні справи фігурантів «справи Хізб ут-Тахрір».

Додаток 3

Із «Загальної декларації прав людини»

Стаття 20. Кожна людина має право на свободу мирних зібрань та об'єднань.

3 «Міжнародного пакту про громадянські й політичні права»

Стаття 21. Визначає право на мирні збори. Користування цим правом не підлягає жодним обмеженням, окрім тих, які накладаються відповідно до закону і які є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах держави чи суспільної безпеки, громадського порядку, охорони здоров'я та моральності населення або захисту прав і свобод інших осіб.

3 «Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод»

Стаття 11.

1. Кожен має право на свободу мирних зібрань і свободу об'єднання з іншими особами, включаючи право створювати профспілки та вступати до них для захисту своїх інтересів.

2. Здійснення цих прав не підлягає жодним обмеженням, за винятком тих, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб. Ця стаття не перешкоджає запровадженню законних обмежень на здійснення цих прав особами, що входять до складу збройних сил, поліції чи адміністративних органів держави.

3 «Конституції Республіки Корея» (1948 р. з правками 1987 р.)

«Стаття 1 (1) Республіка Корея є демократичною республікою.

(2) Носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Республіці Корея є її народ.

Стаття 7. (1) Усі державні посадові особи є державними чиновниками, які служать усьому народу і відповідають перед народом.

(2) Статус та політична неупередженість державних чиновників гарантується відповідно до Закону.

Стаття 8. (1) Заснування політичних партій ґрунтується на принципах свободи та багатопартійна система гарантована.

(2) Політичні партії є демократичними за своїми цілями, своєю організацією та діяльністю, і повинні забезпечувати організаційні заходи, що дозволяють народу брати участь у формуванні своєї політичної волі.

Стаття 10. Всім громадянам гарантуються охорона гідності особи та право на добробут. Держава зобов'язується підтверджувати та гарантувати людині фундаментальні права недоторканності особистості.

Стаття 11. (1) Усі громадяни рівні перед законом, і в політичному, економічному, соціальному та культурному житті до них не може бути застосована дискримінація за статевою ознакою, релігійними переконаннями та соціальним статусом.

(2) Ніяка привілейована каста не може бути ні визнана, ні заснована в будь-якій формі.

Стаття 12. (1) Всім громадянам забезпечується право особистої свободи».

Додаток 4

Травма повстання в Кванджу в Південній Кореї

КВАНДЖУ, Південна Корея: Минуло 40 років (авт. – 44 роки, станом на 2024 р.) відтоді, як Чхве Чон Джа (авт. – героїня статті) бачила свого чоловіка, що вважається зниклим безвісти після того, як військова диктатура Південної Кореї вбила сотні людей під час придушення продемократичного повстання в Кванджу - шрами, який обпікає політичну душу країни й сьогодні.

18 травня 1980 р. демонстранти, які протестували проти оголошення диктатором Чон Ду Хваном воєнного стану, зіткнулися з його військами, насильство тривало 10 днів.

[...] Чоловікові Чон було 43 роки, коли він покинув їхній будинок у південному місті, щоб купити масло для обігрівача в сімейному пабі, і ніколи не повернувся.

Після того, як насильство закінчилося, Чон гарячково шукала його, навіть відкриваючи випадкові тіла на вулицях, вкриті закривавленими корейськими прапорами.

«Я не змогла продовжувати після відкриття третьої труни. Обличчя були закривавлені – не було слів, щоб це описати. Обличчя було невпізнаним», - сказала вона AFP.

З її слів, зрозуміло, що вона все ще приймає ліки, щоб впоратися з травмою, і проклинає щоразу, коли Чон (авт. – диктатор того часу) з'являється на телебаченні.

У Кванджу немає відомостей про кількість жертв, є повідомлення про таємні поховання як на суші, так і на морі.

Військовим, які залишалися при владі ще вісім років, мали можливості позбутися доказів. Офіційні органи вказують на близько 160 загиблих, включаючи деяких солдатів і поліцейських, і більше 70 зниклих безвісти. Активісти кажуть, що загиблих могло бути втричі більше.

Але пошуки справедливості пройшли через численні повороти, і Кванджу є однією з найбільш політизованих історичних подій.

Повстання в Кванджу військовий режим Чон Ду Хвана визначив як очолюване прихильниками тодішнього лідера опозиції Кім Де Чжуна, який походив із сусіднього Сінану, і пропхеньянськими агітаторами. Кім був заарештований, визнаний винним у заколоті та засуджений до страти. Але під міжнародним тиском покарання було пом'якшене, і він отримав притулок у США. Після відновлення демократії у 1990-х рр. обраний президентом, отримав Нобелівську премію миру 2000 р.

У 1996 р. Чон був визнаний винним у державній зраді Кванджу, хабарництві та засуджений до повішення, але його страту було замінено після апеляції: був звільнений після президентського помилування.

Пряму причетність до придушення повстання він досі заперечує. Сьогодні президент Півдня (авт. – йдеться про Південну Корею) Мун, який у студентські роки брав участь в інших протестах проти диктатури, регулярно згадує події в Кванджу, обіцяючи відновити розслідування щодо нього та закликаючи включити його до конституції.

Ресурс: <https://www.theborneopost.com/2020/05/17/trauma-endures-of-south-koreas-gwangju-uprising>

Тема уроку «УКРАЇНА-КОРЕЯ: ПЕРЕХРЕСТЯ КУЛЬТУР ЧИ ПРОСТІР ДЛЯ ДІАЛОГУ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів

Діяльність учнів на уроці спрямована на розвиток критичного й системного мислення, унаслідок чого вони зможуть:

- оперувати історичною та соціально значимою інформацією;
- добирати аргументи для підтвердження чи спростування судження, висновку, оцінки щодо історичної події, явища, процесу;
- оцінювати аргументованість суджень, висновків щодо історичної події, явища, процесу;
- узагальнювати, деталізувати / конкретизувати історичну інформацію, шукати аналогії в історичних явищах і процесах;

- знаходити приклади залагодження суперечностей і конфліктів; - працювати в групі, досягати порозуміння й налагоджувати співпрацю, використовуючи історичний і власний досвід. Знати: поняття «корейська хвиля», «корейський шлях»; основні віхи розвитку Республіки Корея та України на шляху до демократії; описувати спільні та відмінні риси політичних і соціальних явищ за допомогою історичних прикладів. Розуміти: значення для України досвіду трансформаційних процесів в Республіці Корея від повалення авторитарного режиму до створення стабільної демократії; сфери співробітництва з часу встановлення дипломатичних відносин до сучасної ситуації в умовах російсько-української війни. Уміти: пояснювати корейський шлях до демократії та порівнювати його з Україною; висловлювати думку щодо позитивного досвіду, встановлювати зв'язки й визначати загрози та протиріччя в досвіді двох країн.											
Час: 45 хвилин											
Задум уроку: Досвід Південної Кореї для відновлення України на початку 1990-х був так само актуальним, як і зараз, коли українська влада намагається залучити Республіку Корея до відновлення країни, зруйнованої російською агресією. Незважаючи на географічну відстань, усі роки обидві держави прагнули до міцних двосторонніх відносин, виділяючи взаємну доповнюваність в економічному напрямку: південнокорейські технології та інвестиції та українські ресурси й людський капітал мали великий, але, на жаль, повною мірою невикористаний потенціал. Попри це значимим є міжкультурний діалог і сфери співробітництва. Враховуючи великий масив інформації з цієї теми та її постійне поповнення, доцільно виокремити на уроці такі сюжети: сюжет 1 – важливість досвіду Республіки Корея для України, звернення до історичних контекстів; формування навичок аналізу через порівняння та конструювання висновків. Сюжет 2 побудований на основі текстоцентричного підходу з використанням дотекстової, текстової та післятекстової стратегії розвитку критичного мислення для формування розуміння основних зв'язків між Південною Кореєю та Україною, конструюванням розуміння змісту двосторонніх відносин, значення для подальшого розвитку. Кожен із сюжетів може бути доповнений і складати окремий урок, розрахований на 45 хвилин.											
Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки 1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 5. Боротьба за незалежність. 2. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти. П.В.Вербицька, О.В.Волошенко, Г.О.Горленко та ін. Київ: Літера ЛТД, 2018. Розділ 3. Людина в соціокультурному просторі та Розділ 7. Україна, Європа, світ. 3. Всесвітня історія (рівень стандарту): підруч. для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Павло Полянський. К.: Грамота, 2019. Держави Азії, Африки та Латинської Америки.											
Організація навчально-пізнавальної діяльності учнів здійснюється в два етапи, відповідно до виучуваних сюжетів. На першому етапі учні в парах пригадують основні етапи становлення демократії в Південній Кореї і в Україні, користуючись спільними маркерами. Кожна пара опрацьовує конкретний приклад двох країн і порівнює його з маркерами таблиці, узагальнює висновком щодо досвіду для України. На другому етапі конструємо нові знання через роботу з текстами й різними видами навчально-пізнавальної діяльності з метою визначення змісту двосторонньої співпраці між країнами та перспективами, які вона надає кожній із сторін. Роботу будемо за методом кейсів з різними інформаційними джерелами в групах з однотипним завданням. Узагальнення здійснюємо за спрощеною схемою дебатов.											
Оцінювання навичок презентації власної думки або участі в дискусії здійснюємо за схемами: Варіант 1. Оцінювання навичок презентації власної думки. Форма, адаптована під 12-ти бальну систему, дає змогу оцінити вміння учня висловлювати власні думки у письмовій / усній формі:											
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Бали</th><th>Показники</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10-12</td><td>Усі ідеї подані так, що демонструють глибокі знання і здатність учня логічно мислити; тема презентації визначена чітко й добре продумана; презентація структурована, добре організована; повністю дотримані правила презентації.</td></tr> <tr> <td>7-9</td><td>Більшість ідей презентації подано так, що свідчать про знання учнем матеріалу і здатність логічно мислити; тема презентації визначена чітко й добре продумана, але місцями порушена логіка викладу; презентація структурована, добре організована; дотримані основні правила презентації.</td></tr> <tr> <td>4-6</td><td>Близько половини ідей презентації подано так, що свідчать про певні знання учня; тема презентації визначена нечітко й недостатньо продумана; презентація структурована нечітко й недостатньо організована; не надається належної уваги правилам презентації.</td></tr> <tr> <td>1-3</td><td>Більшість ідей у презентації викладено нечітко; тема презентації визначена розпливчато й погано продумана; презентація погано структурована або взагалі не має структури; порушено правила проведення презентації.</td></tr> </tbody> </table>		Бали	Показники	10-12	Усі ідеї подані так, що демонструють глибокі знання і здатність учня логічно мислити; тема презентації визначена чітко й добре продумана; презентація структурована, добре організована; повністю дотримані правила презентації.	7-9	Більшість ідей презентації подано так, що свідчать про знання учнем матеріалу і здатність логічно мислити; тема презентації визначена чітко й добре продумана, але місцями порушена логіка викладу; презентація структурована, добре організована; дотримані основні правила презентації.	4-6	Близько половини ідей презентації подано так, що свідчать про певні знання учня; тема презентації визначена нечітко й недостатньо продумана; презентація структурована нечітко й недостатньо організована; не надається належної уваги правилам презентації.	1-3	Більшість ідей у презентації викладено нечітко; тема презентації визначена розпливчато й погано продумана; презентація погано структурована або взагалі не має структури; порушено правила проведення презентації.
Бали	Показники										
10-12	Усі ідеї подані так, що демонструють глибокі знання і здатність учня логічно мислити; тема презентації визначена чітко й добре продумана; презентація структурована, добре організована; повністю дотримані правила презентації.										
7-9	Більшість ідей презентації подано так, що свідчать про знання учнем матеріалу і здатність логічно мислити; тема презентації визначена чітко й добре продумана, але місцями порушена логіка викладу; презентація структурована, добре організована; дотримані основні правила презентації.										
4-6	Близько половини ідей презентації подано так, що свідчать про певні знання учня; тема презентації визначена нечітко й недостатньо продумана; презентація структурована нечітко й недостатньо організована; не надається належної уваги правилам презентації.										
1-3	Більшість ідей у презентації викладено нечітко; тема презентації визначена розпливчато й погано продумана; презентація погано структурована або взагалі не має структури; порушено правила проведення презентації.										

Варіант 2. Форма дає змогу оцінити участь учня в дискусії чи обговоренні суперечливого питання					
Ім'я, прізвище учня					
Дія учня		Завжди	Часто	Іноді	Ніколи
1. Допомагає визначати питання для обговорення					
2. Є зацікавленим і уважним слухачем					
3. Порівнює ідеї, що висувуються, зі своїми власними					
4. Обмірковує інформацію, що подається іншими учнями					
5. Узагальнює ідеї, коли це необхідно					
6. Формулює висновки, що призводять до нового розуміння					
Загальна оцінка					
Змістові наголоси:					
Громадянська відповідальність – спрямованість на формування діяльного члена громади й суспільства, який розуміє принципи та механізми функціонування суспільства, є вільною особистістю, що визнає загальнолюдські й національні цінності та керується морально-етичними критеріями й почуттям громадянської відповідальності у власній поведінці. Це вимагає виокремлення питання громадянської відповідальності ідеологів, політиків, культурних діячів, пересічних громадян та суспільства в цілому за економічний, політичний, культурний, соціальний розвиток країни та, як наслідок, за рівень добробуту громадян., підкреслення особливого значення вибору, який здійснюють громадяни, та ролі громадянського суспільства у процесі демократизації країни. Цінності й моральність – погляд на події історії Кореї та України з точки зору забезпечення фундаментальних цінностей права на життя та особисту свободу, демократії тощо					
Проблемні питання, що розв'язуються на уроці:					
Чи може бути корейський шлях до демократії дороговказом для України?					
Чи існує перехрестя корейської та української культур?					
Ресурси					
1. Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 5. Шлях до демократії.					
2. Оксфордський словник додасть 26 корейських слів до англійської мови. Режим доступу: https://fakty.com.ua/ua/svit/20211011-oxsfordskyj-slovnnyk-dodast-26-korejskyh-sliv-do-anglijskoyi-movy/					
СЦЕНАРІЙ УРОКУ					
Сюжет 1. Корейського шляху до демократії та процес демократизації в Україні					
(Час: 10-15 хвилин)					
Короткий вступ до теми, актуалізація інформації, робота в парах із таблицею, зіставлення інформації, представлення результатів, пояснення вчителя.					
Звертаємо увагу учнів, що корейський шлях до демократії є вражаючим зразком трансформації авторитарного режиму в стабільну демократію протягом кількох десятиліть. Урахування цієї трансформації як імовірного прикладу може бути для України корисним, особливо враховуючи сучасну геополітичну ситуацію.					
Просимо учнів пригадати основні етапи становлення демократії в Південній Кореї та в Україні, користуючись спільними маркерами. Кожна пара опрацьовує конкретний приклад двох країн і порівнює його з маркерами таблиці, робить висновок щодо досвіду для України.					
Завдання					
• Ознайомтеся зі змістом таблиці.					
• Обговоріть у парах приклад і визначте, до якого маркера в таблиці він належить.					
• Поміркуйте й назвіть: який, на вашу думку, аспект досвіду Республіки Корея буде корисним для України?					
Приклад №1. Система влади					
Республіка Корея		Україна			
До 1987 р. – влада військової диктатури, що ґрунтувалася на авторитаризмі, централізації.		До 1991 р. Україна була в складі СРСР як союзна республіка з обмеженою автономією та жорсткою централізацією влади.			
Президентсько-парламентська республіка. Президент країни Юн Сок Йоль з 2022 р.		Парламентсько-президентська республіка. Президент країни – Володимир Зеленський з 2019 р.			
Приклад №2. Демократичні рухи					
Республіка Корея		Україна			
Унаслідок зростання протестів і міжнародного тиску в 1987 р. у Південній Кореї відбулися масові виступи за демократію. Це призвело до ухвалення нової конституції та виборів.		У жовтні 1990 р. в Українській ССР розпочинаються студентські протести, які стали першою успішною ненасильницькою політичною акцією проти комуністичної влади.			

1987 р. є важливим для історії Південної Кореї, оскільки позначив завершення епохи військової диктатури та початок періоду демократії.	На вимогу протестувальників Верховна Рада УРСР ухвалила рішення про скасування 6-ї статті Конституції про керівну роль партії та прийняла відставку уряду.
--	--

Приклад №3. Геополітична ситуація

Республіка Корея	Україна
Південна й Північна Кореї залишаються технічно в стані війни, оскільки Корейська війна (1950-1953) завершилася лише перемир'ям, а не миром. Країну розділяє Демілітаризована Зона (DMZ), яка є найбільш міцно замінованим кордоном у світі.	З 2014 р. Україна стикнулася з воєнним втручанням і геополітичним тиском з боку росії – анексією АР Крим і захопленням територій на сході України.
Відбуваються дипломатичні спроби полегшити напруженість між двома країнами.	24 лютого 2022 р. відбулося повномасштабне вторгнення росії в Україну, у країні оголошено воєнний стан, ведуться активні воєнні дії.

Приклад №4. Науково-технічний розвиток

Республіка Корея	Україна
Південна Корея вдосконалила свою економіку: здійснила інтенсивну індустріалізацію та модернізацію. Країна зосередилася на високотехнологічних і наукових галузях, інноваціях і дослідженнях.	Після отримання незалежності в 1991 р. Україна стикнулася з низкою економічних викликів, пов'язаних із переходом від планової економіки до ринкової. Процес реформ переривався економічними кризами 1998 та 2008 рр.
Система конгломератів, відомих як чеболі (наприклад, Samsung, Hyundai, LG), відіграє важливу роль в економіці Південної Кореї. Ці великі корпорації забезпечують значний внесок у розвиток країни та мають вплив на глобальному ринку.	Деякі галузі, зокрема сільське господарство, важка промисловість, мають великий потенціал, але стикаються з низкою викликів. Залучення іноземних інвестицій і розвиток внутрішнього бізнес-сектору є ключовими для економічного зростання.

Приклад №5. Діаспора

Республіка Корея	Україна
Південна Корея – етнічно однорідна країна. Кількість українців невелика, складається з обмеженої кількості людей, які приїхали для навчання, роботи або з іншою метою. Вони є студентами, фахівцями, науковцями або іншими представниками української спільноти. Зустріти українців у Кореї можна переважно в столиці й інших великих містах.	Корейська спільнота почала формуватися в Україні на початку XX ст. Масове переселення етнічних корейців на територію України почалося з 1960-х рр. (після совєтської депортації корейців до Центральної Азії в 1937 р.), коли вони переїжджали на південь України, аби займатись сільським господарством на тамтешніх родючих землях. Корейці здобували вищу освіту у великих українських містах.
Станом на грудень 2022 р. українців, які проживали у Республіці Корея за короткотерміновими і довготерміновими візами, нараховувалося 5205 осіб, з них 3438 – етнічні корейці. Після початку повномасштабного вторгнення Міністерство юстиції Республіки Корея звільнило від сплати за візу етнічних корейців, які втікали від війни, а також прийняло умови щодо спрощеного візового режиму для в'їзду в країну.	Станом на 2020 р. в Україні нараховувалося близько 35 тис. представників корейської національної спільноти. Найбільше етнічних корейців мешкало на території АР Крим, у Херсонській, Одеській, Миколаївській, Дніпропетровській і Запорізькій областях. З 24 лютого 2022 р. близько 15 000 етнічних корейців вимушені були покинути Україну, більшість із них знайшла притулок у європейських країнах. У Республіки Корея попросили притулку 1 200 етнічних корейців з України.

Орієнтовний зразок таблиці

Приклад Республіки Кореї	Маркери	Досвід для України
Важлива роль громадянського суспільства на шляху до демократії. Підтримка громадськості та активна участь громадян у політичному процесі сприяли виборам і протестам проти авторитарного режиму.	Громадянське суспільство й активізм	Подальший розвиток громадянського суспільства і сприяння громадянській активності задля зміцнення демократії.
Рівень економічного розвитку має вплив на політичні зміни. Здатність РК забезпечити економічне піднесення сприяла стабільності й розвитку демократії.	Економічний розвиток	Звернути увагу на стан національної економіки для створення стійкого ґрунту для демократичних інститутів.
Підтримка міжнародної спільноти на шляху до демократії.	Міжнародна підтримка	Міжнародне партнерство й підтримка сприятиме зміцненню правової держави.
	Уроки історії	Аналіз помилок і досягнень Кореї може допомогти українцям розробити ефективні стратегії для зміцнення демократії.

Після презентації результатів роботи учнів узагальнюємо, що важливо враховувати, аби кожна країна має унікальні контекстуальні особливості, і тому не існує універсального рецепту для досягнення демократії. Однак вивчення й використання досвіду інших країн, таких як Республіка Корея, може сприяти подальшим демократичним перетворенням.

Активізація політичного діалогу між президентами й урядами двох держав відкриває нові можливості для розширення двосторонніх відносин у всіх сферах: від фінансово-економічної до науково-технічної та культурної. Південнокорейський уряд і бізнес демонструють готовність підтримувати Україну, надаючи їй фінансову й гуманітарну допомогу, а також брати активну участь у відбудові країни. Зі своєї сторони українська влада має створити прозорі та сприятливі умови для ведення бізнесу, щоб не втратити інтересу іноземних, зокрема корейських інвесторів, та використати шанс для якісно нового розвитку повоєнної України.

Сюжет 2. Перехрестя культур: між Південною Кореєю та Україною

(Час: 15 хвилин)

Робота з новим навчальним матеріалом, робота в групах над проблемним завданням за методом кейсів, аналіз інформації, синтез і узагальнення, формування навичок критичного мислення з конструюванням висновків, представлення результатів, побудова усної відповіді, спрощені дебати за методом PRES, оцінювання за системою визначених критеріїв.

Робота з медіаджерелом

Пропонуємо учням прочитати заголовок допису і зробити припущення щодо того, якої сфери стосується цей факт та які явища він засвідчує.

Джерело: <https://fakty.com.ua/ua/svit/20211011-oksfordskyj-slovyk-dodast-26-korejskyh-sliv-do-anglijskoyi-movy/>

Після обговорення опрацьовуємо зміст допису та перевіряємо, чи збігаються припущення учнів зі змістом статті. Звертаємо увагу на інформацію, яка стосується терміну «корейська хвиля». Пояснюємо, що це явище можна розглядати у кількох контекстах: культурному або економічному.

☰

ФАКТИ

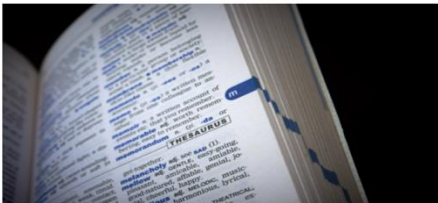
УКР РУС 🔍

ПІДТРИМАТИ

Світ

Марія Степанюк, редактор стрічки, журналіст, оглядач
11 Жовтня 2021, 9:14

Оксфордський словник додасть 26 корейських слів до англійської мови

Матеріали за темою

Термінологічне дослідження

1. Музичний термін: «Корейська хвиля» може свідчити про популярність корейської музики, особливо К-поп, за межами Кореї. Групи, такі як BTS, EXO, BLACKPINK, набули широкого визнання по всьому світу, викликаючи своєрідну «хвилю» інтересу і популярності.

2. Економічний термін: «Корейська хвиля» може стосуватися економічного зростання та успіху підприємств і промисловості в Кореї, таких як Samsung, LG, Hyundai тощо. Цей термін використовується для опису економічного буму, що виник у країні в другій половині XX ст.

3. Інші аспекти: «Корейська хвиля» може вказувати на загальний інтерес і популярність корейської культури, зокрема їжі, кіно, технологій, за межами Кореї.

Питання

Чи відомі вам ці тлумачення з особистого досвіду?

Яке з цих понять вам близьке? Поясніть, чому?

Робота в групах за методом кейсів

Організовуємо роботу учнів над проблемним питанням «Які напрямки відносин Україна-Корея необхідні першочергово розвивати для співпраці?» з використанням текстів.

Завдання

Опрацюйте текст та сформулюйте 2-3 основні ідеї тексту.

Визначте сильні / слабкі сторони співпраці за напрямом.

Кейс 1. Політичні відносини

Республіка Корея була серед перших країн, які визнали незалежність України у грудні 1991 р., а вже 10 лютого 1992 р. між двома державами були встановлені дипломатичні відносини. З цього моменту відбувалася активна розбудова повномасштабного співробітництва у сферах взаємного інтересу. Станом на 2021 р. договірно-правову базу українсько-кореєйських відносин складають 2 міждержавні документи, 25 міжурядових та 24 міжвідомчих документи. Було створено низку інституційних механізмів, що відіграють важливу роль у поглибленні двосторонніх відносин.

За цей час із Києва до Сеула і в зворотньому напрямі та Сеула до Києва пройшли чисельні відвідини посадових осіб різного рівня.

Перший в історії візит на рівні президента відбувся 15 липня 2023 р., коли Президент Республіки Корея Юн Сук Йоль разом з першою леді відвідали Україну. Окрім офіційної зустрічі з президентом Володимиром Зеленським і членами українського уряду, південнокореєйський президент відвідав Бучу й Ірпінь. Це стало важливим сигналом підтримки України та українського народу в їх боротьбі з російською агресією. Президент Юн Сук Йоль висловив надію, що переговори з українським президентом стануть новою віхою у відносинах двох держав.

Під час візиту президента Республіки Корея у 2023 р. лідери двох країн запустили «Ініціативу мирної солідарності» з надання допомоги Україні у військовій, гуманітарній сферах та післявоєнній відбудові. Також південнокореєйський лідер висловив задоволення, що його країна продовжить надавати Україні допомогу в розмінуванні територій, відновленні інфраструктури, розвитку освіти та підприємництва.

Відносини між двома країнами мають перспективи виходу на нові щаблі з огляду на прагнення адміністрації Юн Сок Йоля підвищити геополітичний статус Республіки Корея та розширити зовнішньополітичні інтереси за межі регіону Східної Азії. Це відповідає курсу українського уряду на «відкриття нових горизонтів», реалізуючи проактивну політику в країнах Азії, Африки, Південної Америки та приділяючи увагу новим перспективним гравцям і потужним регіональним альянсам.

Водночас Республіка Корея не була визначена серед 13 стратегічно важливих для України держав у Стратегії зовнішньополітичної діяльності України, затвердженої у 2021 р. Підтримка України з боку Республіки Корея в період російської агресії та рівень відносин між двома країнами відповідають критеріям, визначеним у Стратегії, і мають бути переглянуті до рівня стратегічних.

Наступним важливим питанням, яке й досі не вирішене, є встановлення безвізового режиму для громадян України з боку Республіки Корея. Між державами діють дві угоди про спрощення візового режиму. У 2006 р. Україна в односторонньому порядку запровадила безвізовий режим для громадян Республіки Корея терміном до 90 днів. Незважаючи на це, візовий режим для українців досі не скасовано. Головним застереженням з боку корейської влади щодо введення безвізового режиму було побоювання загрози нелегальної міграції.

Кейс 2. Торговельно-економічні відносини

Південна Корея розглядається як один з провідних торговельних партнерів та інвесторів України в Азії.

Український експорт до Південної Кореї сформований переважно з продукції сільськогосподарського призначення (кукурудзи, пшениці, ячменю, рису тощо), чорних металів та виробів із них, деревини та виробів із неї, недорогоцінних металів, тютюну. При цьому найбільш перспективними сегментами для збільшення експорту української аграрної продукції на ринок Республіки Корея, крім зернових, є соняшникова олія, органічні продукти та інша продукція без ГМО, а також постачання свинини та яловичини. Основними товарними групами, що вже традиційно імпортуються з Республіки Корея, є автомобілі легкові, прилади та машини, пластмаси та полімерні матеріали, фармацевтична продукція тощо. До 2014 р. в Україні працювало понад 20 південнокореєйських компаній-інвесторів, наразі їх кількість скоротилася до 12.

Аграрний сектор, аерокосмічна та оборонна сфери, IT-індустрія стали до повномасштабного вторгнення головними перспективними галузями для інвестицій з боку корейського бізнесу. Це підтверджується відкриттям центру досліджень Samsung у Києві, де працює близько 600 українських інженерів, які займаються розробкою програм для телефонів і програмного забезпечення корейської компанії. POSCO Daewoo став одним з головних гравців на ринку експорту українського зерна. У 2019 році компанія відкрила новий зерновий термінал в порту Миколаєва, в який інвестувала 65 млн дол. Наразі через російську агресію роботу Миколаївського порту зупинено. Будівельна компанія GS Construction у середині 2019 р. побудувала дві сонячні електростанції в Закарпатській області, інвестувавши 24 млн дол. Але цей досвід не був позитивним, оскільки до завершення будівництва було встановлено певний «зелений» тариф на відновлювану електроенергію, проте на початку 2020 р. уряд України значно його скоротив. Це підірвало запланований дохід від інвестицій, відтак бізнес став не вигідним для іноземних інвесторів. IT-група Daasan Networks незадовго до війни розпочала вихід на ринок України. Президент цієї групи побував в Україні й високо оцінив технологічні перспективи країни, а також уклав Меморандум про взаєморозуміння з Київським політехнічним інститутом.

На початку 2019 р. штаб-квартири Hyundai та Kia Automotive закрили свої офіси в Україні та переорієнтувалися на східноєвропейських членів ЄС. Офіційна причина – різке зниження продажів нових автомобілів протягом кількох років. Доступність імпорту вживаних автомобілів коштувала Україні втрати значних інвестицій.

Протягом останніх кількох років в Україні було проведено низку реформ для підвищення інвестиційної привабливості країни. Відновлення економіки в умовах війни та створення нових можливостей для бізнесу в Україні – головне завдання українського уряду. Важливо, що з боку корейського уряду є консолідована позиція щодо підтримки України на рівні держави та бізнесу.

Кейс 3. Науково-технічна співпраця

Першим документом, який було підписано після встановлення дипломатичних відносин між країнами, стала Угода між Урядом України та Урядом Республіки Корея про науково-технічне співробітництво (01.07.1992 р.). Вона передбачала обмін ученими й дослідниками, результатами досліджень та науково-технічною інформацією, організацію спільних заходів та навчання, здійснення спільних дослідницьких проєктів тощо.

Пріоритетними сферами науково-технічного співробітництва між Україною та Республікою Корея виступали мирне освоєння космосу, енергозбережувальні й інформаційно-комунікаційні технології. Варто зазначити, що ще в 1995 році між Національною академією наук України та Корейським фондом науки та техніки було укладено меморандум про співробітництво. У 2004 році між НАН України та Міністерством торгівлі, промисловості та енергетики Республіки Корея створено Корейсько-український центр співробітництва в галузі промислових технологій. Пріоритетними напрямками співпраці були визнані електротехніка й електроніка, напівпровідникові технології, інформатика, оптика й сенсори.

Результатом співробітництва у сфері використання космічного простору в мирних цілях стало успішне виведення на орбіту Землі трьох південнокореєйських супутників за допомогою української ракети-носія «Дніпро» (у 2013 та 2015 рр.).

У планах було розширити співпрацю двох країн у галузях зрошення, зеленого виробництва та впровадження високих технологій, виробництва сільськогосподарського обладнання. В цьому напрямку вже були певні напрацювання. Наприклад, у 2018 р. корейська компанія з виробництва дронів SafeusDrone уклала угоду з Національним авіаційним університетом у Кропивницькому щодо збірки літаючих апаратів, які можуть бути використані у сільському господарстві для обприскування полів,

що дозволило б значно зекономити фінансові ресурси та раціонально використовувати робочу силу. А корейська компанія Kreves Development після пробного тестування у 2018 р. уклала угоду з Інститутом сільського господарства Національної академії аграрних наук України з вирощування зимового рапсу в Україні.

В умовах війни корейський телекомунікаційний гігант КТ презентував уряду України план покращення телекомунікаційної інфраструктури в країні та впровадження енергоефективних методів управління ключовими урядовими мережами. Корейська сторона представила Кабінету міністрів України пропозицію щодо можливості використання військової широкопasmової конвергентної мережі (М-ВсN), яка забезпечує стабільний зв'язок та цілодобовий моніторинг ситуації. Ця схема була перевірена в Кореї 2018 р., коли компанія запустила першу в світі державну мережу, яка реагує на стихійні лиха.

Кейс 4. Культурна та гуманітарна співпраця

Від початку встановлення дипломатичних відносин між країнами спостерігається стале зростання співпраці культурно-гуманітарній сфері.

Українські музиканти, танцюристи, представники кінематографу регулярно беруть участь у корейських міжнародних конкурсах і фестивалях, гастролюють корейськими містами, що дає можливість через культуру та мистецтво відкрити Україну корейській аудиторії.

Зі свого боку, корейська культура викликає великий інтерес в українців завдяки успішній формулі «м'якої сили», яка отримала назву «корейська хвиля».

З 2015 р. в Україні проводиться Кубок Посла Республіки Корея в Україні з тхеквондо. Окрім того, під егідою посольства Республіки Корея відбуваються щорічні конкурси коротких відео, конкурс на знання корейської мови тощо. 30 жовтня 2019 року в Україні вперше пройшли Дні корейської культури.

У 2017 р. за сприяння Уряду Республіки Корея, Міністерства освіти Республіки Кореї було створено Корейський освітній центр у Києві.

Між навчальними закладами України та Республіки Корея на постійній основі відбуваються студентські обміни, у рамках різних освітніх програм для українських студентів виділяються стипендії на навчання у Кореї. Важливим елементом двостороннього співробітництва у сфері освіти є функціонування в одному з провідних ЗВО Республіки Корея – Університеті іноземних мов Хангук – єдиного в країні факультету українознавства, де студенти вивчають українську мову, історію та культуру. У 1995 році в Київському Національному лінгвістичному університеті (КНЛУ) було відкрито відділення з вивчення корейської мови. У провідних ЗВО викладають корейську мову на філологічних факультетах і факультетах сходознавства.

Співробітництво в кіноіндустрії розглядається як один із перспективних напрямів взаємодії двох країн. Підписаний у вересні 2017 р. Меморандум про співпрацю в анімаційній індустрії між профільними інституціями України та Республіки Корея передбачає налагодження тісної співпраці у сфері анімації, спільне виробництво високоякісних фільмів, обмін новітніми технологіями в цій галузі, обмін даними для телевізійної та кіно- й театральної дистрибуції, створення спільних навчальних та обмінних програм з підготовки фахівців анімаційної сфери для студентів у межах державних та недержавних профільних ВНЗ.

Корейська агенція міжнародного співробітництва (KOICA) працює в Україні з 1995 р. За цей час корейським урядом через KOICA неодноразово надавалася гуманітарна й технічна допомога Україні, виділялися кошти Чорнобильському Фонду «Укриття», реалізовувалися різноманітні проекти, було збудовано корпус для Українсько-корейського навчального центру з інформаційних технологій у НТУУ «КПІ» та профінансовано все необхідне обладнання; на регулярній основі проводяться навчальні семінари й курси для українських держслужбовців і співробітників державних структур, фінансуються спеціальні програми для українських фахівців, студентські програми для вивчення корейської мови та культури тощо. Наразі KOICA розглядається як важливий партнер України в залученні міжнародної технічної допомоги для реалізації Плану відновлення України.

У підсумковій частині роботи груп пропонуємо учням представити результати роботи з кейсами: 2-3 основні ідеї тексту та назвати сильні / слабкі сторони співпраці. Фіксуємо на дошці «+» і «-» співпраці та визначаємо основні перспективи та перешкоди для їх реалізації.

Метод PRES

На підсумковому етапі уроку організуємо спрощені дебати з проблемного питання «Україна-Корея: перехрестя культур чи простір для міжкультурного діалогу?» за методом PRES:

1. Позиція / теза:	Я думаю/вважаю
2. Пояснення позиції	Тому що...
3. Приклад, що підтверджує / ілюструє аргумент	Наприклад (прикладом слугує інформація за кейсами)
4. Висновок, який повертає до тези	Отже.../Таким чином.../Ось чому...

Учитель. Російська агресія проти України підтвердила спільні ціннісні підходи Республіки Корея та України. Разом з тим перед двома державами постають значні безпекові виклики, пов'язані зі зростанням геополітичної напруги й ризиків виникнення нових військових конфліктів. Дії росії посилюють деструктивну поведінку КНДР, а військово-технічна взаємодія цих двох держав матиме негативні наслідки як для України – це подовжує здатність РФ затягувати війну проти України, так і Республіки Корея – збільшує військову напругу на Корейському півострові.

Сильною стороною українсько-корейських відносин виступає відсутність суперечностей політичного характеру й дотримання спільних підходів до розв'язання актуальних глобальних проблем, зокрема нерозповсюдження ядерної зброї, зміни клімату, боротьби з тероризмом тощо. Відтак дві країни мають посилити двосторонню співпрацю та взаємодію із західними партнерами у сфері безпеки й оборони, відстоювання міжнародного порядку, а також двосторонню співпрацю з метою якісної післявоєнної відбудови України.

Оцінювання

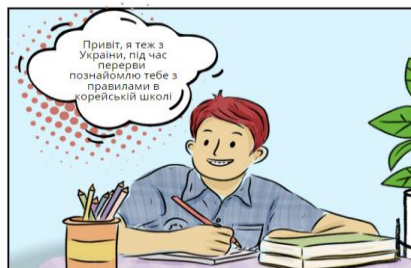
Оцінювання проводимо за таблицею у двох варіантах.

Домашня робота

Укладіть діалог між українцем / українкою та корейцем / кореянкою на суспільно значиму тему в формі коміксу за допомогою цифрового ресурсу Canva.

Орієнтовний зразок змакетовано:

ОСВІТА

*

Софія ТИС,

*учителька історії, правознавства і громадянської освіти ЗЗСО I-III ступенів смт Новий Яричів
Львівської області*

МОДЕЛЮВАННЯ ТЕМИ

Тема «Шлях до демократії» присвячена складному і драматичному періоду в історії Республіки Корея – становленню демократичних інституцій у державі й формуванню громадянського суспільства в країні. Тому вивчення теми варто розпочати з характеристики й порівняння моделей організації суспільства Республіки Корея та КНДР. У центрі уваги мають бути політичні системи, економічний розвиток і сучасний стан обох держав. Тому діяльність учнів доцільно спрямувати на розв'язання конкретних проблем, пов'язаних із викликами, що виникли внаслідок поділу Кореї.

На наступному уроці учнів варто залучити до розгляду проблем боротьби з корупцією в Південній Кореї, яка є актуальною для України. Особливої уваги потребує тема використання сучасних технологій для підтримки демократії та розширення участі громадян у прийнятті рішень.

Доцільно розглянути історичні події та процеси, щоб зрозуміти, які фактори впливали на становлення демократії в Республіці Кореї та Україні; проаналізувати сучасний стан демократії в обох країнах і визначити проблеми, що залишаються нерозв'язаними; порівняти досвід розвитку демократії в Південній Кореї та Україні, виявляючи спільні й відмінні чинники, розглянути різні погляди щодо розвитку демократії, спираючись на факти і аргументи.

Тема уроку	Проблемні питання, що розв'язуються на уроці	Задум уроку
Республіка Корея і КНДР: один народ, дві держави	<i>Як державна ідеологія впливає на організацію суспільства й добробут громадян? Які чинники впливають на економічний розвиток обох країн? Чому Республіка Корея досягла більшого успіху в цій сфері?</i>	Урок можна побудувати у формі прес-конференції за двома сюжетами. Сюжет 1 – дослідження моделі розвитку Республіки Корея та КНДР; сюжет 2 – порівняння розвитку обох держав. Це дозволить учням отримати комплексне розуміння різних сфер життя і взаємовідносин між Республікою Кореєю та КНДР.
Демократія та корупція: філософія рівності	<i>Які засоби боротьби з корупцією використовуються у Південній Кореї? Наскільки вони, на ваш погляд, ефективні? Чи може обмеженість дій Комісії по боротьбі з корупцією знищити це негативне явище в державі? Чи можливо здолати корупцію за допомогою е-демократії та е-урядування? Які конкретні кроки або ініціативи ви б рекомендували для подальшої боротьби з корупцією та зміцнення демократії в Південній Кореї та Україні?</i>	Цей урок можна провести у формі групової роботи за 2-ма сюжетними лініями: сюжет 1 – учні досліджують проблему корупції у державі та її вплив на суспільство, пропонують способи її подолання; сюжет 2 спрямований на дослідження й аналіз використання сучасних електронних технологій у розширенні демократії.
Досвід становлення корейської демократії та України	<i>Як відлуння старих часів впливало на розвиток і становлення демократії в Кореї?</i>	Урок проводитиметься у формі дебатів за двома сюжетними лініями: сюжет 1 присвячений дослідженню успіхів і проблем у становленні демократії в Кореї; сюжет 2 спрямований на аналіз і порівняння становлення демократії в Кореї та Україні.

Головні змістові наголоси

Мета й завдання теми зумовлюють необхідність розстановки змістових акцентів, а саме: *людиноцентричний* – учні аналізують і оцінюють вплив різних політичних, економічних і соціокультурних чинників на життя людей в обох країнах: на доступ до освіти, охорони здоров'я, робочих місць, житлових умов, свободи слова й інших прав людини; *націєтворчий* – аналіз та оцінка політичних і культурних стратегій, спрямованих на формування національної ідентичності в кожній із цих країн. Учні можуть досліджувати, які кроки вживаються для підтримки й посилення культурних та історичних традицій, мови, символів, інших складових національної ідентичності в обох Кореях; *громадянський* – зосередження на правах, обов'язках громадян, їхній участі в політичному, економічному та соціальному житті країни; аналіз прав і свобод громадян у Республіці Корея та КНДР; порівняння ступеня розвиненості політичних,

громадянських і соціальних прав; дослідження можливостей громадянської участі у політичному житті обох країн; роль громадян у виборах, прийнятті рішень і впливі на політичні процеси; <i>культурологічний</i> – розгляд культурних особливостей і цінностей, що вплинули на формування демократичних цінностей корейців та українців, сприяли розвитку демократії в обох країнах.
Тема уроку «РЕСПУБЛІКА КОРЕЯ І КНДР: ОДИН НАРОД, ДВІ ДЕРЖАВИ»
Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів Діяльність учнів на уроці спрямована на розвиток критичного й системного мислення, унаслідок чого вони зможуть: – критично оцінювати, аналізувати політичні й економічні характеристики Республіки Кореї та КНДР, порівнюючи їх системи та визначаючи вплив на суспільство; – визначати й порівнювати політичні системи обох держав, враховуючи форму влади, структуру уряду, роль партій і громадянського суспільства; – усвідомлювати, що поділ Кореї є унікальним історичним явищем, викликаним геополітичними й історичними обставинами, які характеризуються розбіжностями в розвитку двох держав. Знати: історію поділу Кореї на Північ і Південь; головні відмінності між двома державами. Розуміти: важливість проблеми об'єднання Кореї для національної і міжнародної політики; відмінність між організацією суспільства Республіки Корея та КНДР, відмінність політичного, економічного й культурного життя в обох країн; розуміти різноманіття поглядів на події. Уміти: оцінювати інформацію з різних джерел, вирізняти об'єктивність висловлювань; використовувати різноманітні статті, повідомлення як джерело інформації про модель організації суспільства, характеризувати їх особливості; порівнювати історичні події, що призвели до поділу і вплинули на розвиток обох держав, висловлювати власне ставлення щодо проблеми поділу Кореї; творчо підходити до презентації результатів дослідження; порівнювати події корейської та української історії.
Час: 45 хвилин
Задум уроку Після Другої світової війни Корею було розділено на дві частини по 38-й паралелі: Північ країни перебувала під впливом советського союзу, а Південь – США. Саме у 1948 р. утворилися дві держави: Республіка Корея та КНДР. Відтоді країни фактично перебувають у стані війни. Перед учнями стоїть завдання дослідити моделі розвитку суспільства у двох різних державах, використовуючи запропоновані статті й повідомлення. Це уможливить поглиблене вивчення важливих історичних періодів і конфліктів, розуміння трагедії поділу країни для життя людей. Урок можна побудувати за двома сюжетами. Сюжет 1 – дослідження моделей організації суспільства Республіка Корея та КНДР; сюжет 2 – порівняння розвитку обох держав за допомогою таблиці. Це сприятиме комплексному розумінню різних сфер життя і розвитку Республіки Корея та КНДР, а також взаємозв'язків між ними.
Організація діяльності учні Урок проходить у формі пресконференції. Напередодні учитель обирає журналістів (5 учнів), решта учнів класу об'єднуються в груп (2-4 особи) – це фахівці в галузі економіки, політики, розвитку технологій, соціального життя, зовнішньої політики. Журналісти опрацьовують матеріал, наданий учителем, і складають запитання для фахівців кожної галузі дослідження. Під час уроку вони активно слухають спікерів, ставлять запитання для здобуття додаткової інформації з теми прес-конференції. Фахівці кожної галузі опрацьовують відповідний матеріал про Республіку Корея та КНДР, готують доповідь для виступу; відповідають на питання журналістів. На другому етапі уроку учні об'єднуються в 3-4 групи і складають порівняльну таблицю розвитку обох держав за такими критеріями: політика, економіка, розвиток технологій, суспільство. У кінці уроку учні презентують сформовані таблиці, підводять підсумки за результатами дослідження моделей суспільного розвитку Республіки Корея та КНДР.
Змістові наголоси Мета й завдання уроку зумовлюють певні змістові акценти, а саме: <i>людиноцентричний</i> – учні аналізують і оцінюють вплив різних політичних, економічних і соціокультурних чинників на життя людей в обох країнах: на доступ до освіти, охорони здоров'я, робочих місць, житлових умов, свободи слова та інших прав людини; <i>націєтворчий</i> – аналіз та оцінка політичних і культурних стратегій, спрямованих на формування національної ідентичності в кожній із цих країн. Учні можуть досліджувати, які кроки вживаються для підтримки й посилення культурних та історичних традицій, мови, символів та інших складових національної ідентичності в обох Кореях; <i>громадянський</i> - зосередження на правах, обов'язках та участі громадян у політичному, економічному й соціальному житті країни; аналіз прав і свобод громадян у Республіці Корея та КНДР. Порівняння рівня політичних, громадянських і соціальних прав; дослідження можливостей громадянської участі в політичному житті обох країн, роль громадян у виборах, прийнятті

рішень і впливі на політичні процеси; <i>культурологічний</i> – розгляд культурних особливостей і цінностей, що вплинули на формування демократичних цінностей корейців та українців, які сприяли розвитку демократії в обох країнах.
Оцінювання На уроці оцінюється робота учнів за 12-бальною системою з розрахунку: 4 б. – робота у складі групи (знання про основні характеристики, аналіз розвитку двох Кореї, вміння висловлювати й аргументувати власні думки), 4 б. – участь в обговоренні (загальна активність, змістова відповідність), 4 б. – відповіді на додаткові запитання, участь в обговоренні результатів діяльності інших учнів (груп).
Проблемні питання, що розв'язуються на уроці Протягом уроку учні вивчають історію, політичні системи, економічний розвиток і сучасний стан обох Кореї. Питання, які розв'язуються на цьому уроці, можуть бути спрямовані на розуміння конкретних проблем і викликів, які виникли й виникають унаслідок поділу Кореї; проблем, пов'язаних з корупцією. <i>Як державна ідеологія впливає на організацію суспільства й добробут громадян?</i> <i>Які чинники впливають на економічний розвиток обох країн?</i> <i>Чому Республіка Корея досягла більшого успіху в цій сфері?</i>
Ресурси 1. Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 5. Шлях до демократії. 2. Новий погляд на історію Кореї / переклад Ю.А. Ковальчук / Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010 – розділ 7. 3. https://voxukraine.org/pivdenna-koreya-spravzhni-prichini-grandioznogo-zrostannya
СЦЕНАРІЙ УРОКУ
Випереджальне завдання На попередньому уроці вчитель обирає дітей, які виконуватимуть роль журналістів (5 учнів). Інші об'єднуються у групи (2-4 особи), які працюватимуть над вивченням матеріалів щодо політики, економіки, соціального життя, розвитку технологій за запропонованими джерелами: (фрагментами статей К. Щепанські «Біографія Кім Ір Сена, президента засновника Північної Кореї» (2019); Б. Захарова «Тоталітаризм і свобода вираження поглядів у Північній Кореї» (2001); і О. Краєва «Не все так гладко» (2021), «Демократія» по-північнокорейськи; 3 повідомлення Радіо «Свобода» (23 липня 2004); С. Асєєва «Росія, Іран, КНДР. «Вісь зла, для якої життя людини нічого не значить, або можливе обличчя Третьої світової» (2023); інтерв'ю Кім Кук Сона, високопосадовця КНДР, що з 2014 р. мешкає в Сеулі. (2019); 3 інтерв'ю біженки з КНДР Кан Мі Джин (2016), а також підручника «Новий погляд на історію Кореї» с.309-325). Журналісти готують запитання до фахівців у кожній сфері розвитку Республіки Корея та КНДР. Фахівці готують доповідь для виступу й характеризують відповідну сферу розвитку кожної з держав. Сюжет 1. Моделі розвитку Республіки Корея та КНДР (Час: 20 хвилин) На початку уроку вчитель окреслює історичні події, що призвели до поділу Кореї та визначили подальший розвиток обох країн – Республіки Корея та КНДР. Далі вчитель виконує роль модератора пресконференції. До виступу запрошуються фахівці, які розповідають про розвиток двох країн у певній сфері діяльності: політиці, економіці, розвитку технологій, соціальному житті. Після виступу кожної групи журналісти ставлять питання для отримання додаткової інформації з певної проблеми. Наступний етап – колективне обговорення інформації, дискусія за такими питаннями: <i>Ключові відмінності політичних систем Республіки Корея та КНДР.</i> <i>Різні економічні моделі – відмінність у рівні розвитку двох Кореї.</i> <i>Фактори, що сприяли економічному успіху Республіки Корея, та фактори, що йому перешкоджали в КНДР?</i> <i>Виклики й можливості: інтеграція Республіки Корея проти ізоляції КНДР у світове співтовариство.</i>
Сюжет 2. Порівняння розвитку Південної та Північної Кореї (Час: 10 хвилин) Укладання порівняльної таблиці. Учні в групах (3-4 групи) складають порівняльну таблицю розвитку обох держав за такими критеріями: економіка, політика, розвиток технологій, суспільство, спираючись на запропоновану інфографіку:

Active Personnel	 North Korea	 South Korea
Total	1,190,000	630,000
Army 	1,020,000	495,000
Navy 	60,000	70,000
Air force 	110,000	65,000
Paramilitary 	189,000	4,500
Reserves 	5,700,000	4,500,000
Tanks 	3,500	2,434
Aircraft 	545	567
Submarines 	73	23
Artillery 	21,100	11,000

	
North Korea	South Korea
3	12
  	
L-r: Kim Il-sung, Kim Jong-il, Kim Jong-un	
	

Після цього учні обговорюють результати роботи й аналізують наведені аргументи, висловлюють власні думки, спостереження. Завершується урок обговоренням робіт у групах за питаннями:

Які відмінності ви помітили в економічному розвитку Республіки Корея та КНДР? Як ці відмінності впливають на якість життя громадян?

Як відрізняються принципи соціального життя, як-от, свобода слова, доступ до інформації тощо в цих країнах?

Які фактори спричинили різний рівень розвитку технологій у Республіці Корея та КНДР?

Які наслідки для геополітичного становища регіону й світу в цілому матиме подальший розвиток цих двох країн?

Учнім пропонується зіставити створену ними порівняльну таблицю з наведеною нижче, пояснити розбіжності та внести відповідні доповнення до власної.

	
Столиця Південної Кореї – Сеул.	Столиця Північної Кореї – Пхеньян.
Південну Корею очолює президент Юн Сук Йол. Він був обраний на посаду в травні 2022 р.	Північну Корею очолює Верховний лідер Кім Чен Ін з 2011 р. після смерті батька Кім Чен Іра.
Населення Південної Кореї станом на 2019 р. становить 51 709 098 осіб.	Населення Північної Кореї станом на 2018 р. становить 25 549 604 осіб.
РК за формою правління є президентською республікою, за формою політичного режиму - демократією.	КНДР є однопартійною диктаторською державою. Офіційною державною ідеологією є «чучхе» або «Національна самостійність».
Адміністративний поділ Південної Кореї: 9 провінцій, 6 міст.	Адміністративний поділ Північної Кореї: 9 провінцій, 3 міста.
Правова система Південної Кореї – змішана, яка поєднує європейське цивільне право, англо-американське право й китайську класичну думку.	Правова система Північної Кореї заснована на прусській моделі із впливом японської правової системи й комуністичної правової теорії.
Економіка Південної Кореї має капіталістичний характер, складається з високорозвиненої змішаної економіки, у якій домінують родинні конгломерати «чеболі», міцно пов'язані з державою. Номінальна оцінка ВВП на 2020 р. – 1,626 трильйонів доларів.	Економіка Північної Кореї, що глибоко загрузла в комунізмі, є централізованою планованою системою, у якій роль вільного ринку обмежена, хоча й зростає. Номінальна оцінка ВВП на 2018 р. – 32,1 млрд. дол.
Південнокорейська промисловість складається з таких галузей: • Військова продукція. • Машинобудування. • Електроенергія. • Електроніка. • Текстиль. • Туризм. • Виробництво автомобілів.	Північнокорейська промисловість складається з таких галузей: • Електроніка. • Телекомунікації. • Хімічні речовини. • Суднобудування. • Сталь.

Узагальнення

На уроці ми порівняли моделі розвитку двох Кореї: Республіки Корея та КНДР. Ми виявили, що ці дві країни мають різні політичні, економічні й соціальні системи, і це суттєво відрізняє їх сучасне становище. З'ясовано, що Республіка Корея зробила великий крок уперед, прийнявши демократичну політичну систему й ринкову економіку. Це дозволило їй стати лідером у багатьох галузях і забезпечило високий рівень життя для її громадян. КНДР залишається ізольованою й авторитарною країною зі складними економічними умовами й обмеженим доступом до інформації для своїх громадян. Ми дізналися, що політичне, економічне та соціальне середовище впливає на якість життя її населення.

	Модель розвитку Республіки Корея	Модель розвитку КНДР
Внутрішня політика		
Зовнішня політика		
Економіка		
Суспільство		
Розвиток технологій		

Тема уроку: «ДЕМОКРАТІЯ ТА КОРУПЦІЯ: ФІЛОСОФІЯ РІВНОСТІ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів

Діяльність учнів на уроці скерована на розвиток критичного й системного мислення, унаслідок чого вони зможуть:

- критично оцінювати проблему корупції, яка існує в суспільстві, виявляти її причини та наслідки;
- аналізувати вплив сучасних технологій на стан демократії;
- визначати роль народу в подоланні корупції та захисті прав людини;
- узагальнювати, деталізувати (конкретизувати) історичну інформацію, шукати аналогії в явищах і процесах суспільного розвитку, діяльності людей;
- знаходити історичні приклади корупції, шляхів її подолання;
- уміти працювати в команді.

Знати: сутність поняття «корупція», головні віхи боротьби з корупцією в Республіці Корея.

Розуміти: головні причини й наслідки корупції, роль сучасних технологій у зміцненні демократії, взаємозв'язок між історією та сучасним становищем боротьби з корупцією в Республіці Корея.

Уміти: аналізувати історичні факти, оцінювати ефективність різних заходів, вжитих для боротьби з корупцією в Кореї, оцінювати можливості використання сучасних технологій для боротьби з корупцією й розвитку демократії, критично оцінювати різні погляди й аргументувати власні погляди на проблему.

Задум уроку

Корупція є серйозною загрозою для розвитку країни й функціонування суспільства. Вона може ставити під загрозу демократичні інституції, порушуючи принципи прозорості й відповідальності. Корупція в Республіці Корея є серйозною проблемою, яку країна визнає й активно бореться з нею. Уряд запроваджує жорсткі антикорупційні заходи, створює спеціальні комісії для боротьби з цим явищем. Однак корупція все ще зберігається в деяких сферах і спричиняє нові виклики. До позитиву варто віднести удосконалення антикорупційних заходів і систему забезпечення чесного й ефективного управління країною. На прикладі низки статей можна простежити факти корупції та її наслідки. Учні мають усвідомити важливість об'єднання суспільства в боротьбі за свої права проти корупції.

Цей урок можна провести за двома сюжетними лініями: сюжет 1 – дослідження проблеми корупції в державі та її впливу на суспільство; надання пропозицій для її подолання. Сюжет 2 спрямований на ознайомлення з використанням сучасних електронних технологій у розширенні демократії.

Дослідження цих питань дозволить учням зрозуміти важливість можливостей і переваг демократичної системи в боротьбі з корупцією зокрема.

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки

1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 5. Шлях до демократії.
2. Новий погляд на історію Кореї / переклад Ю.А. Ковальчук / Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. Розділ 7.
3. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / Авт. Васильків І. Д., Кравчук В. М., Танчин І. З., Сливка О. А., Павлович Ю. О., Хлипавка Л. М. – ТзОВ «Видавництво Астон», 2018 р.

Організація діяльності учнів

Напередодні трое учнів, не спілкуючись один з одним, отримують завдання запропонувати власний варіант розв'язання проблеми корупції в Республіці Кореї. На уроці вони ознайомлюють один одного зі

своїми напрацюваннями й узгоджують спільний варіант. У цей час решта учнів у 3 групах аналізують історичні джерела й розв'язують аналогічну проблему. Після звітів груп ті, хто виконував випереджальне завдання, знайомлять решту класу зі своїм варіантом. Проводиться його обговорення й колективне редагування. На другому етапі роботи учні працюють у цих же групах із матеріалом про електронне врегулювання й електронну демократію, встановлюють переваги й недоліки застосування сучасних технологій для розширення демократії. Наприкінці уроку на етапі узагальнення підводяться підсумки про застосування сучасних технологій у розширенні демократії та запобіганні корупції.
Змістові наголоси Мета й завдання уроку зумовлюють такі змістові акценти: <i>людиноцентричний</i> – увага до людини в різних її проявах, зокрема у сприйнятті корупції як суспільного явища; <i>націєтворчий</i> – ознайомлення з основними віхами боротьби з корупцією з погляду її впливу на консолідацію сучасної громадянської нації порівняно з подібними процесами в Україні; <i>громадянський</i> – увага до взаємин людини й держави, процесу демократизації та формування громадянського суспільства, впливу громадянської позиції корейців щодо корупції на розвиток економіки й рівень життя населення; <i>культурологічний</i> – акцент на культурі як відображенні цінностей суспільства, зокрема погляд на корупцію в контексті конфуціанських і християнських цінностей.
Оцінювання На уроці оцінюється робота учнів за 12-бальною системою із розрахунку: 4 б. – робота у складі групи (глибина, повнота, правильність, аргументованість пропозицій щодо запропонованого варіанту виконання завдання), 2 б. – участь в обговоренні (загальна активність, змістова відповідність, суттєвість, оригінальність), 2 б. – персональний внесок у презентацію результатів роботи, 4 б. – відповіді на додаткові запитання, участь в обговоренні результатів діяльності інших учнів (груп).
Проблемні питання, що розв'язуються на уроці Учні здобувають інформацію про те, що вважається корупцією в Південній Кореї. Це сприятиме усвідомленню самої проблеми, її витоків і впливу на різні сфери життя людей. З іншої сторони, застосування сучасних технологій може підтримати демократію і якнайширше залучити громадян до прийняття рішень. <i>Які заходи боротьби з корупцією використовуються в Південній Кореї? Наскільки вони ефективні, на вашу думку?</i> <i>Чи може обмеженість у діях Комісії з боротьби з корупцією викоринити це негативне явище в державі?</i> <i>Чи можливо здолати корупцію за допомогою е-демократії та е-урядування?</i> <i>Які конкретні кроки або ініціативи ви б рекомендували для подальшої боротьби з корупцією та зміцнення демократії?</i>
СЦЕНАРІЙ УРОКУ
Випереджальне завдання На попередньому навчальному занятті вчитель організовує в класі імprovізовані вибори до Комісії з боротьби з корупцією. Необхідно шляхом таємного голосування (написати прізвище на аркуші) обрати серед учнів класу трьох осіб, які виявили себе як чесні, справедливі, непідкупні люди. Ті, хто, набрав найбільшу кількість голосів, вважаються обраними до Комісії з боротьби з корупцією. Кожен член комісії на наступний урок має самостійно, не спілкуючись з іншими членами комісії, написати лист до Уряду, у якому 1) дати оцінку масштабам поширення корупції в Південній Кореї (назвати сфери, у яких вона поширена, навести конкретні приклади з відповідними статистичними даними (за наявності), 2) порадити Уряду низку кроків для подолання корупції в країні. Для цього учням рекомендується звернутися до джерел, розміщених у навчальних матеріалах до курсу, і додаткової літератури. Сюжет 1. Боротьба з корупцією: досвід Республіки Корея <i>(Час: 20 хвилин)</i> На початку уроку вчитель зосереджує увагу учнів на понятті «корупція», проблемі корупції в Республіці Корея, її впливі на розвиток демократичного суспільства. Далі робота на уроці відбувається в чотирьох групах. Група 1 «Комісія». Троє членів комісії ознайомлюють один одного зі своїми варіантами звернення. Відбувається обговорення матеріалів і приймається спільний узгоджений варіант звернення. Група 2 і 3 «Аналітики». Учні цих груп отримують для аналізу однакові джерела інформації: фрагменти статей Н. Бутирської «Південна Корея лідирує за кількістю судових процесів над топ-чиновниками», Ю. Божича «Темна сторона. Чому корупція – невід'ємна частина демократії, а хабар – ціна політики», Цой Сун Силь «У Південній Кореї розгоряється скандал навколо президента і її подруги»,

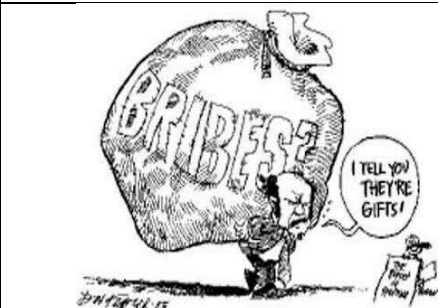
повідомлення з газети «Корупційний скандал у Південній Кореї. Суд визнав экс-президента винною у хабарництві», А. Бистрої «Корупція, як рак, переходжає економічному розвитку».

Завдання полягає у визначенні з опертям на запропоновані джерела причин і наслідків корупції в Південній Кореї. Група 2 визначає причини корупції, а група 3 – наслідки.

Група 4 «Візуальні аналітики». Їх завдання – проаналізувати карикатури з корейських журналів, інфографіку «Закон про неправомірну вигоду й підкуп» Кім Янг-ран (2016) і визначити, які проблеми боротьби з корупцією підкреслюють карикатуристи? Наскільки ефективними, з вашого погляду, є пропозиції Кім Янг-ран?

Напис на піджаку «Південнокорейський конгломерат» (чеболь). Напис на внутрішній кишені «Політики». Політик у мегафон кричить: «Зупинимо корупцію!»

Чинownik несе мішок з написом: «Хабарі?» і каже: «Я скажу Йону, що це подарунки!»
Йдеться про Йон Сок Йоль, Головного прокурора, а з 2022 р. – Президента Республіки Корея.

Жінка, яка тримається за президентську трибуну – Пак Кім Хе – Президентка Республіки Корея 2013-2017 рр. На великій руці надпис «Корейський народ».

Key details of Kim Young-ran Law

Scope of application

- Gov't, public agencies, local gov't and affiliated agencies, public corporations
- All national, public, private education facilities from kindergartens to universities
- All media outlets, incl. newspaper, broadcast and online

Upper limit of money paid for meal and other treatment

- Meal 30,000 won
- Gift 50,000 won
- Wedding or funeral 100,000 won

Honorarium

- for minister-level 500,000 won
- for vice minister-level 400,000 won
- for Grade 4 or higher officials 300,000 won
- for Grade 5 or lower officials 200,000 won

Additional reception of honorarium within 50% of upper limit is possible only when lecture exceeds 1 hour
* Upper limit is 1 million for private school teachers and journalists

→ Single cash cannot exceed 1 million won, or 3 million a year

Інфографіка «Закон про неправомірну вигоду і підкуп» Кім Янг-ран (2016)

Жовтий прямокутник «Сфера застосування»

- Уряд, державні установи, місцеві органи влади, державні підприємства.
- Усі національні, державні, приватні навчальні заклади від дитячих садків до університетів.
- Усі засоби масової інформації.

Зелений прямокутник «Верхня межа отриманих винагород»

оплата за їжу – 26 дол., подарунків – 45 дол., подарунків на весілля, допомога на поховання – 90 дол.

Синій прямокутник «Почесні виплати (премії)»

міністрам – 450 дол., заступникам міністрів – 360 дол., посадовцям 4 класу – 270 дол., посадовцям 5 класу – 180 дол.

Верхня межа для вчителів приватних шкіл і журналістів – 900 дол.

Одноразове отримання готівкою не більше 900 дол.

Після опрацювання матеріалів кожна група виконує завдання (визначає причини і наслідки корупції). Група 1 – Комісія з боротьби з корупцією зачитує узгоджене звернення. Учні, які працювали в групах 2-4, ставлять питання, доповнюють текст, шукаючи способи розв'язання цієї проблеми. Після завершення роботи кожна група демонструє результати. На основі звітів складається таблиця про причини й наслідки корупції. Комісія аналізує здобуту інформацію, вносить корективи в узгоджене звернення і презентує його для громадського обговорення. Члени інших груп ставлять запитання Комісії, висловлюють сумніви, пропонують власніправки і вносять колективні корективи до документа. Обговорення переходить у дискусію за такими питаннями: • Чи збігаються причини корупції в Республіці Корея та Україні? • Чи можна подолати корупцію лише каральними методами? • Як можна використовувати інформаційні кампанії для підвищення свідомості громадськості щодо негативного впливу корупції? Узагальнення В історії Кореї були періоди, коли корупція виявлялася на різних рівнях суспільства і влади. В останні десятиліття країна вживала значних зусиль для зниження рівня корупції та збільшення прозорості. Саме прозорість в управлінні у поєднанні з більшою відповідальністю у сфері громадських служб допомагають стримувати корупційні тенденції. Корупція – це складна й багатоаспектна проблема, яка має універсальні чинники розповсюдження в різних країнах. Та все ж важливо розуміти, що на формування проблеми корупції певною мірою впливають особливості кожної держави й рис національного характеру.	Сюжет 2. Використання сучасних технологій в розширенні демократії <i>(Час: 10 хвилин)</i> Республіка Корея активно розвиває електронне урядування й електронну демократію, спрямовує зусилля на впровадження сучасних технологій для поліпшення взаємодії між владою та громадянами, а також на підвищення ефективності державного управління. На цьому етапі учні класу працюють в тих же групах з однаковою добіркою джерел: фрагменти статей С. Петька «Цифровий прорив Республіки Корея у сфері державного управління» і Б. Дзюндзюка «Зарубіжний досвід взаємодії органів влади з громадянами в умовах розвитку інформаційного суспільства». Опрацювавши матеріал, учні складають таблицю, е фіксують переваги й недоліки сучасних технологій у розширенні демократії, та розмірковують про можливості подолання корупції за допомогою е-урядування й е-демократії. Після цього учні знов повертаються до тексту звернення, щоб внести до нього корективи, враховуючи можливості сучасних технологій. Завершується урок дискусією з питань: – Як ви вважаєте, чи можливо за допомогою використання сучасних технологій розширення демократії подолати корупцію в країні? – Які виклики й ризики пов'язані із застосуванням е-урядування та е-демократії в Кореї, як їх можна подолати? – Як е-урядування впливає на ефективність вирішення громадських проблем і задоволення потреб громадян у Кореї? – На вашу думку, додаток «Дія» – це теж сучасні технології в розширенні прав демократії, і чи може він слугувати зменшенню корупції в державі? Узагальнення На уроці ми глибоко занурилися у вивчення взаємозв'язку між демократією та поширенням корупції на прикладі Південної Кореї. Це допомогло нам розкрити складність сучасних викликів, що постають перед демократичними суспільствами, та з'ясувати, як ці проблеми впливають на принципи рівності та справедливості. Насамперед ми розглянули, як демократія в Республіці Корея відіграє ключову роль у розвитку країни й забезпеченні прав людини та громадянських свобод. Отже, визначивши ці проблеми, ми розуміємо, що важливо забезпечити ефективність демократичних інститутів і боротьбу з корупцією для збереження принципів рівності та справедливості в корейському суспільстві. Поєднання сильних антикорупційних заходів, розвитку громадянського суспільства й забезпечення прозорості в управлінні може сприяти зміцненню демократії та забезпеченню справедливого розподілу ресурсів для всіх громадян Кореї. Тема уроку «ДОСВІД СТАНОВЛЕННЯ КОРЕЙСЬКОЇ ДЕМОКРАТІЇ ТА УКРАЇНА» Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів Діяльність учнів на уроці спрямована на розвиток критичного й системного мислення, унаслідок чого вони зможуть: – критично оцінювати ключові події та процеси на шляху до демократії в Республіці Корея, їхні наслідки; фактори, які сприяли чи заважали становленню демократії в країнах;
---	--

– визначати спільні та відмінні риси процесів демократизації в країнах; – узагальнювати інформацію про події, що сприяли процесу демократизації; визначати спільне й відмінне у процесі становлення демократії; – визначати демократію як основу правової держави, захисту прав людини і громадянських свобод; критично оцінювати різні підходи та аргументи. Знати: ключові події та процеси, які сприяли формуванню демократичних інститутів у Республіці Корея; поняття «громадянське суспільство», «правова держава», «громадянські права і свободи» та інші, пов'язані з демократичними процесами; спільні й відмінні риси процесу становлення демократії в Республіці Корея та Україні. Розуміти: важливість демократії як основи суспільного розвитку й гарантії прав і свобод громадян; як різні фактори, зокрема політичні реформи, суспільні рухи, міжнародні впливи, вплинули на процес демократизації в обох країнах; подібність і відмінність у процесі становлення демократії в Кореї та в Україні, а також розуміння того, як ці відмінності відображаються в культурному, історичному й політичному контексті кожної країни. Уміти: порівнювати й контрастувати досвід становлення демократії в обох країнах, виділяючи спільні та відмінні чинники; аналізувати ключові етапи й події, що відбувалися у процесі становлення демократії в Кореї та Україні; формувати висновки про вплив різних чинників на процес демократизації; його значення для суспільства; висловлювати власні думки й погляди на розвиток демократії, аргументуючи їх.	Задум уроку Історія Кореї – складне переплетіння подій, де особливо цікавим є демократичний шлях, який вона пройшла в останні десятиліття. До XX ст. Корея розвивалася під потужним впливом Китаю: різні династії та впливові королі, але наприкінці XIX ст. країна стала об'єктом імперських амбіцій Японії. Після поразки Японії в 1945 р. Корея була розділена на Північну й Південну. Це спричинило Корейську війну (1950-1953 рр.), що закінчилася перемир'ям. Південна Корея пережила «економічне диво» у 1960-1970-х рр., яке сприяло посиленню громадянського суспільства й попиту на демократію. Роль США у підтримці Південної Кореї була ключовою у формуванні її політичного шляху. У 1980-х рр. у Південній Кореї пройшли масштабні протести проти авторитаризму на підтримку демократії. На уроці учням потрібно дослідити різні прояви демократії в Кореї, її успіхи й виклики. Діти матимуть змогу аргументувати свої погляди, виходячи з аналізу інформації. Також учні мають порівняти головні етапи становлення демократії в Україні та Кореї й визначити спільні та відмінні чинники, які вплинули на процес демократизації у кожній з країн. Урок проводиться у формі дебатов за двома сюжетними лініями. Сюжет 1 – учні досліджують успіхи та проблеми становлення демократії в Республіці Корея, спираючись на знання, здобуті на попередніх уроках із запропонованих матеріалів. Сюжет 2 спрямований на аналіз і порівняння становлення демократії в Кореї та Україні. Дослідження таких питань сприятиме глибшому розумінні процесу становлення демократії в різних країнах і розвитку аналітичних навичок, вміння порівнювати історичні процеси.
Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 5. Шлях до демократії Новий погляд на історію Кореї / переклад Ю.А. Ковальчук/ Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. Розділ 7. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / Авт. Васильків І. Д., Кравчук В. М., Танчин І. З., Сливка О. А., Павлович Ю. О., Хлипавка Л. М.– ТзОВ «Видавництво Астон», 2018. Історія України (Г.М. Хлібовська, О.В. Наумчук, М.Є. Крижановська, І.Б. Гирич, І.О. Бурнейко) 11 клас. ТзОВ «Видавництво Астон», 2019.	Організація діяльності учнів Напередодні уроку учні отримують матеріал для опрацювання й досліджують процес становлення демократії в Кореї. Проблемне питання до уроку <i>Як відлуння старих часів впливало на розвиток і становлення демократії в Кореї?</i> Питання для дебатов 1 Становлення демократії в Кореї та Україні: успіхи або виклики часу? 2 Спільне та відмінне у процесі становлення демократії в Україні та Кореї: за і проти. Сам урок проходить у формі дебатов: Перша група («Доповідач») презентує власні аргументи щодо успіхів демократії в Республіці Корея, наголошує на змінах, які відбулися після переходу до демократії, позитивному впливі на суспільство й економіку («Корейське економічне диво», технології IT, кораблебудування, військова техніка, автомобілі, піднесення сільського господарства на вищий рівень).

Друга група («Опонент») протиставляє аргументи, що свідчать про виклики і проблеми, з якими стикнулося корейське суспільство під час свого шляху до демократії: корупція, розділене суспільство тощо (існування «чеболів» – фінансово-промислових конгломератів (Самсунг, Хюндай), що зберегло корупцію вищих ешелонів влади; збільшення тривалості робочого часу, що призвело до зменшення народжуваності, зниження продуктивності праці). Третя група («Рецензент») аналізує здобуту інформацію. Учні роблять висновки про процес становлення демократії в Кореї, виокремлюють ключові події, визначних особистостей, які вплинули на цей процес. Друга частина уроку відбувається у вигляді «круглого столу», під час якого учні порівнюють досвід становлення демократії в Кореї та в Україні, виділяючи спільні та відмінні чинники, які вплинули на цей процес, наводячи різні приклади.
Змістові наголоси Мета й завдання уроку зумовлюють необхідність розстановки змістових наголосів, а саме: <i>людиноцентричний</i> – зосередження на ролі та внеску індивідів у процес становлення демократії в Кореї та Україні, зокрема аналізі впливу індивідуальних дій та рішень на формування демократичних цінностей та інститутів; <i>націєтворчий</i> – вивчення ролі національної ідентичності та національних рухів у процесі становлення демократії в обох країнах, які вплинули на формування національного самоусвідомлення та прагнення до демократії; <i>громадянський</i> – підкреслення важливості активної громадянської участі у процесі становлення демократії; <i>культурологічний</i> – розгляд культурних особливостей та цінностей, що вплинули на формування демократичних цінностей корейців та українців, які сприяли розвитку демократії в обох країнах.
Оцінка На уроці оцінюється робота учнів за 12-бальною системою із розрахунку: 4 б. – робота у складі групи (викладення суті проблеми з належним обґрунтуванням, аргументованість, раціональне використання часу), 4 б. – участь в обговоренні (загальна активність, змістова відповідність, суттєвість, оригінальність). 4 б. – відповіді на додаткові запитання, участь в обговоренні результатів діяльності інших учнів (груп).
Проблеми, що розв’язуються: Учні розглядають історичні події та процеси, щоб зрозуміти, які фактори впливали на становлення демократії в Кореї та в Україні; аналізують сучасний стан демократії в обох країнах і визначають проблеми, які залишаються нерозв’язаними. Діти порівнюють досвід розвитку демократії в Кореї та в Україні, виявлять спільні та відмінні чинники, аналізують різні погляди і думки щодо розвитку демократії, що сприяє розвитку їхніх критичних мислених навичок. Завдяки здобутим знанням на уроці і запропонованим запитанням, учні робитимуть висновки. <i>Які ключові події та процеси сприяли становленню демократії в Кореї та в Україні?</i> <i>Які подібності та відмінності можна виявити у досвіді розвитку демократії в обох країнах?</i> <i>Які були головні виклики і перешкоди на шляху до демократії?</i> <i>Як ви оцінюєте значення демократії для сучасного світу, враховуючи досвід Кореї та України?</i>
СЦЕНАРІЙ УРОКУ
Випереджальне завдання: на попередньому уроці вчитель пропонує дітям взяти участь у дебатах. Обираються дві команди по 3 учні (доповідач і опоненти), решта учнів – рецензенти. Шляхом жеребкування визначається, хто перший доповідатиме (2 сюжета: 1 – розкривають одне питання, 2 – опонують, далі міняються місцями). Кожна команда отримує завдання творчого характеру за запропонованою тематикою та здійснюють його презентацію-захист (питання, яке пропонується учням дослідити: Процес становлення демократії в Кореї: успіхи та проблеми). Питання для дебатів: 1. Становлення демократії в Кореї та Україні: успіхи чи виклики часу?; 2. Спільне й відмінне у процесі становлення демократії в Україні та Республіки Корея? Проблемні запитання до уроку: <i>Як відлуння старих часів впливало на розвиток і становлення демократії в Кореї? (Для цього учням рекомендується використати матеріали і знання з попередніх уроків, а також звернутися до джерел з навчальних матеріалів до курсу і додаткової літератури. Учитель обирає учня, який буде стежити за часом.</i> Сюжет 1. Процес становлення демократії в Республіці Корея: успіхи та проблеми (Час – 20 хв.) На початку уроку вчитель зосереджує увагу на понятті «демократія», на тому, які події в Республіці Корея означали кінець авторитарного режиму і відновлення громадянських свобод. Встановлення демократії в Республіці Корея стало передумовою для політичної стабільності та економічного розвитку

країни. Демократія сприяє розвитку громадянського суспільства і залученню громадян до політичних процесів і прийняття рішень. Далі учні працюють у трьох командах.

Група 1 – Доповідач (4 хв.): викладає сутність завдання, наголошує на успіхах Південної Кореї у процесі становлення демократії, наводить приклади з джерел. Під час виступу можна використовувати підготовлені ілюстрації, схеми.

Група 2 – Оponent (4 хв.): висловлює критичні зауваження до доповіді, виявляє недоліки і проблеми, з якими стикається корейське суспільство на шляху до демократії.

Група 3 – Рецензенти – решта учнів класу (3 хв.): стисло оцінюють виступи Доповідача і Оponentа, формулюють висновки, виокремлюють ключові події, визначають вплив особистості на процес демократизації суспільства.

Завдання полягає у визначенні успіхів і проблем, з якими стикнулися корейці на шляху до демократії, за допомогою аналізу запропонованих джерел: Із статей Джоан Е. Чо «Як авторитарне минуле Південної Кореї формує її демократію. Щоб зрозуміти слабкі сторони південнокорейської демократії, потрібно поглянути на авторитарне минуле країни» (2022); Ти Су-сон «Революція свічок відзначає першу річницю» (2016); Б. Дзюндзюк «Зарубіжний досвід взаємодії органів влади з громадянами в умовах розвитку інформаційного суспільства» (2016); А. Приходька «Інформаційно-комунікаційні технології як ефективний інструмент протидії корупції» (2023).

Після виступу кожна команда виконує завдання. Далі вчитель пропонує їм на великому аркуші, розділеному на дві частини «Проблеми» і «Успіхи», по черзі записати результати діяльності. Таким чином укладається спільний проєкт про причини й успіхи становлення демократії в Республіці Корея та його обговорення за питаннями:

Яку роль відігравали громадянське суспільство й масові протести у демократичних змінах Південної Кореї?

- *Які зміни в політичній культурі та уявленнях суспільства сприяли встановленню демократії в Республіці Корея?*
- *Які виклики та проблеми залишаються актуальними для корейського суспільства й після перемоги демократії?*
- *Які можливі уроки з досвіду Республіки Корея можуть бути корисними для країн, які прагнуть до демократії?*

Узагальнення

Перехід від авторитарного режиму до демократії був складним, але успішним завдяки твердій волі народу і політичних лідерів, які прагнули до свободи й захисту прав людини. Економічна стабільність, активна роль громадянського суспільства, міжнародний тиск також відіграли важливу роль у цьому процесі. Незважаючи на досягнення, Корея стикається з численними викликами, включаючи політичні конфлікти, соціальні нерівності й геополітичні напруги. Проте досвід Кореї зі встановлення демократії може дати важливі уроки для інших країн, які також прагнуть до демократичних змін.

Сюжет 2. Порівняння досвіду становлення демократії в Кореї та Україні

(Час: 10 хвилин)

Республіка Корея та Україна пройшли через перехідний період з авторитарного режиму до демократії. У обох випадках цей перехід був складним і вимагав активної участі громадянського суспільства. У обох країнах міжнародний тиск та підтримка міжнародних організацій відіграли важливу роль у процесі становлення демократії. І Корея, і Україна зіткнулися зі складними економічними викликами під час переходу до демократії, зокрема, змінами в економічній політиці та реформами.

На цьому етапі уроку учні продовжують працювати в тих же групах, проте перед ними стоїть завдання: на основі здобутих знань з історії Кореї та історії України скласти порівняльну таблицю становлення демократії в Республіці Корея та Україні.

На завершальному етапі уроку проводиться дискусія з таких питань:

- *Які головні фактори сприяли переходу від авторитаризму до демократії в Республіці Корея?*
- *Які можливі уроки з досвіду Республіки Корея можуть бути корисними для України й інших країн, що шукають власні шляхи до демократії?*
- *Чи можна вважати революції, які були в обох країнах, змінами системи у класичному вигляді?*
- *Які фактори вважаються ключовими для успіху демократичних перетворень в обох країнах?*

Узагальнення

Республіка Корея та Україна пережили складні періоди у своїй історії та відчули вплив авторитарних режимів. Обидві країни здійснили важливі кроки в напрямку будівництва демократичного суспільства. Республіка Корея, зазнаючи різних викликів у 1980-ті роки, стала однією з передових демократичних країн у світі. Україна також пройшла складний шлях до демократії, зазнаючи періоди політичної нестабільності, проте продовжує докладати зусилля на шляху до зміцнення демократичних інститутів і прав людини. Цей урок нагадує про важливість принципів демократії, прав людини та правової держави в будівництві стабільного та процвітаючого суспільства. Демократичні цінності є невід'ємною частиною нашого сучасного світу й важливою основою для миру, стабільності та процвітання.

ТЕМА 6. РЕСПУБЛІКА КОРЕЯ ТА УКРАЇНА В ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ

Ольга КАСАТОВА,

учителька історії, заступниця директора з НВР Лисичанського ліцею №8 Сєвєродонецького району Луганської області

МОДЕЛЮВАННЯ ТЕМИ

Учні, занурюючись у першу тему, відслідковують глобальні виклики економічно розвиненої Республіки Корея та проводять певні паралелі з Україною, з'ясовують причини глобальних проблем і намагаються знайти шляхи їх подолання. Корейська проблема – можливе об'єднання країни – занадто складне питання сучасного глобалізованого світу, особливо зараз, коли кардинально змінюється позиція лідера КНДР щодо Республіки Корея. У рамках вивчення теми учні знайомляться із найсуперечливішою корейською проблемою, порівнюють моделі організації суспільства в Республіці Корея та КНДР; на основі аналізу історичних джерел ознайомлюються з різними шляхами розв'язання цієї проблеми. Третя тема занурює учнів у світ сучасної корейської культури зі стрімким «захопленням світу», культурною хвилею HALLYU, яка набирає сили і стає глобальною. При вивченні теми учні можуть виокремити важливі моменти історичного розвитку Республіки Корея та України, знайти спільні риси, провести історичні паралелі й окреслити важливість корейського досвіду для нашої держави.

Загальну характеристику навчальних занять за темою 6 «Республіка Корея та Україна в глобалізованому світі» представлено у вигляді таблиці.

Тема уроку	Проблеми уроку	Задум уроку
Глобальні виклики й відповіді на них Республіки Корея та України	<i>Виклики глобальні – відповіді регіональні чи загальні? Глобальні виклики: між традицією та модерном.</i>	Мозковий штурм «Хмара слів», пояснення вчителя, групова практична робота, колективна робота учнів «Коло ідей», самооцінювання, заповнення таблиці, відповіді на проблемне питання, підведення підсумків, рефлексія.
Корейська проблема та шляхи її розв'язання	<i>Болісний шлях: об'єднання (не)можливе?</i>	Вправа LearningApps «Склади пазл», парна робота, евристична бесіда, «Різнокольорова дискусія», заповнення таблиці, відповіді на проблемне питання, підведення підсумків, рефлексія «Дерево рішень».
Корейська культурна хвиля	<i>Корейська хвиля: мода на азійське, «м'яка сила» чи «культурний імперіалізм»?</i>	Евристична бесіда, віртуальна подорож, захист проєктів, відповіді на проблемне запитання, підведення підсумків, рефлексія «Квітка гібіскуса».
Республіка Корея та Україна в глобалізованому світі	<i>Республіка Корея та Україна: неможливе можливе!</i>	На початку уроку учитель пропонує заповнити «Шкалу емоцій». Фронтальна робота – вікторина «Україна / Республіка Корея» (Kahoot), історичний батл – змагання двох команд, самооцінювання, заповнення таблиці, відповіді на проблемне запитання, підведення підсумків, рефлексія.

Головні змістові наголоси

Мета й завдання теми вимагають зосередити увагу на певних змістових акцентах: *екологічна безпека та сталий розвиток* – передбачає формування відповідальності й екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля й розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь; ознайомлення учнів з основними глобальними викликами Республіки Корея та України та шляхами їх розв'язання. *Антиімперський* – виявлення впливів геополітичного розлому на появу глобальних проблем; *громадянський* – увага до взаємин громадян і держави через призму необхідності подолання глобальних викликів.

**Тема уроку «ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ТА ВІДПОВІДІ НА НИХ
РЕСПУБЛІКИ КОРЕЯ ТА УКРАЇНИ»**

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів

Унаслідок реалізації діяльнісного підходу та інтерактивної групової роботи на уроці учні зможуть:

- мислити геопросторово, виявляти взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього природного середовища;
- дослідити екологічні, економічні та демографічні проблеми, запропонувати заходи щодо їх розв'язання;
- виявляти взаємозв'язок і взаємовплив держав, діяльність яких спрямована на подолання глобальних викликів, узагальнювати здобуту інформацію;
- працювати з історичними джерелами, встановлювати причини та наслідки глобальних викликів, узагальнювати інформацію у вигляді ментальної карти, набути досвіду командної роботи, формувати комунікативні компетенції;
- розвивати критичне мислення, вміння оцінювати наслідки прояву глобальних проблем та обґрунтовувати можливі шляхи їх подолання;
- формувати ціннісне ставлення до довкілля як потенційного джерела здоров'я, добробуту й безпеки людини та суспільства;
- усвідомити важливість ощадливого природокористування, відповідальність за власну діяльність у природі.

Знати: зміст поняття «глобальні проблеми людства», «глобальні виклики», «кліматична криза», «ментальне здоров'я», складові процесу глобалізації, позитивний та негативний вплив цього явища на вирішення глобальних викликів.

Розуміти: причини й наслідки глобальних проблем, глобальні виклики, що стоять перед Республікою Корея, Україною і світом та необхідність їх подолання.

Уміти: визначати природні та соціальні фактори, що сприяли розгортанню процесів глобалізації, критично використовувати історичні джерела, висловлювати власну думку щодо ризиків, загроз і шляхів подолання глобальних викликів, виокремлювати та порівнювати глобальні та регіональні проблеми Республіки Корея та України, знаходити шляхи їх подолання, оцінювати наслідки прояву глобальних проблем на сучасному етапі розвитку суспільства; визначати роль світової громадськості у їх розв'язанні.

Час: 45 хвилин

Задум уроку

Чим вищі науково-технічні досягнення людства, тим досконалішою має бути взаємодія людей між собою та навколишнім середовищем. Але які ж реалії сьогодення? Чи спрацьовує зараз ця формула? Глобальні виклики – коріння серйозних проблем, які можуть наблизити суспільство до межі катастрофи. Постає питання: чи можуть глобальні виклики стати шляхом вдосконалення? Який рівень удосконалення треба зробити пріоритетним: регіональний чи глобальний? Однозначної відповіді на ці запитання не існує, тому на уроці треба приділити увагу дослідженню глобальних викликів, пошуку причин та їх наслідків (Сюжет 1). На другому етапі уроку учні окреслюють глобальні виклики, притаманні Республіці Корея та Україні (Сюжет 2). Третій етап спрямований на здійсненні спроби знайти шляхи подолання глобальних викликів, які стоять перед Республікою Корея та Україною (Сюжет 3). Це надасть можливість учням у процесі практичної діяльності створити цілісне уявлення про глобальні виклики сучасності та шляхи їх подолання.

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки

1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. ТЕМА 3. Корейська війна. ТЕМА 4. «Економічне диво» за одне покоління.

2. Біологія і екологія (рівень стандарту): підручник для 11 кл. заг. серед. освіти / В.І. Соболев. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2019. - С.176-180. (Тема 8. Сталий розвиток та раціональне природокористування).

3. Всесвітня історія (рівень стандарту) : підручник для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Павло Полянський. К.: Грамота, 2019. С. 187-204. (Розділ V. Міжнародні відносини)

4. Географія: підручник для 9 кл. закладів загальної середньої освіти / С.Г. Кобернік, Р.Р. Коваленко. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2021. С.272-282. (Розділ V. Глобальні проблеми людства). URL: <https://shkola.in.ua/2471-heohrafiia-9-klas-kobernik-2021.html>

5. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту): підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / П. В. Вербицька, О. В. Волошенюк, Г. О. Горленко та ін. Київ : Літера ЛТД, 2018. С.195-201. (Тема 7.1. Яким є вплив глобалізаційних процесів на економіку, культуру, довкілля, людину).

6. Історія : Україна і світ : (інтерп. курс, рівень стандарту): підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Мар'ян Мудрий, Олена Аркуша. Київ: Генеза, 2019. С. 296-303 (§ 36. Постіндустріальне суспільство та виклики сучасності).

Організація діяльності учнів

За тиждень до проведення інтерактивної групової роботи учні отримують завдання ознайомитися з документами до теми 6 «Республіка Корея та Україна в глобалізованому світі» посібника «Республіка Корея: історія дива на річці Хан». На підготовчому етапі вчитель об'єднує учнів у 3 групи, зауважує на особливостях глобальних викликів для Республіки Корея та України, визначає завдання для кожної групи: «Журналісти» досліджують і систематизують причини глобальних викликів Республіки Корея та України; «Аналітики» намагаються сформулювати наслідки глобальних викликів двох держав; «Психологи» досліджують виклики, пов'язані з ментальним здоров'ям корейців та українців, аналізують вплив глобальних проблем на психологічний стан людини.

На першому етапі уроку під час мозкового штурму учні окреслюють коло найважливіших глобальних проблем людства. На другому етапі відбувається групова інтерактивна робота. Кожен учасник групи отримує макет таблиці й поступово заповнює її. Учні формують відповіді на питання, презентують роботу групи, заповнюють лист самооцінювання.

На третьому етапі відбувається колективна робота (метод «Коло ідей»), де учні пропонують шляхи подолання глобальних викликів і здійснюють порівняльний аналіз рішень, продовжуючи вносити дані до таблиці. Кожен учасник групи формулює одну ідею подолання глобальних викликів, найцікавіші з них учні занотують, по колу передають слово кожному учаснику групи.

Підсумовуючи результати роботи, учитель привертає увагу учнів до проблемного питання: «Виклики глобальні – відповіді регіональні чи загальні?» та пропонує зробити висновок, чи змінилася думка учнів після занурення в тему.

Як рефлексію пропонуємо виконати вправу «Три моменти»: окресліть 3 моменти, які найбільш вразили вас під час вивчення теми.

Оцінювання

На першому етапі уроку учні поступово заповнюють таблицю самооцінювання за визначеними критеріями. На другому етапі учитель збирає таблиці самооцінювання та доповнює їх за вказаними критеріями:

Прізвище, ім'я		
№	Критерії самооцінювання (1 етап)	Бали
1	Ви розумієте та можете пояснити значення термінів	0, 1 бал
2	Ви розумієте від кого/чого залежить розв'язання глобальних проблем?	0, 1 бал
3	Ви виокремлюєте глобальні аспекти, що впливають на певні сторони життя людства в різних країнах (на прикладі Республіки Корея та України)?	0, 1, 2 бали
4	Ви зможете показати взаємозв'язки глобальних проблем?	0 - 0,5 - 1 бал
5	Ви зможете застосувати отримані навички в різних життєвих ситуаціях?	0 - 0,5 - 1 бал
6	Ви здатні допомогти встановити однокласникам/однокласницям причини та наслідки подолання глобальних викликів?	0 - 0,5 - 1 бал
7	Ви використовували довідники й інші додаткові джерела інформації, готувались до уроку?	0, 1 бал
Критерії (2 етап)		
8	Учень/учениця вміє порівнювати й узагальнювати висунуті ідеї, робити висновки	0, 1, 2 бали
9	Учень/учениця вносить конструктивні пропозиції	0, 1, 2 бал
Загальна кількість балів / оцінка		

Змістові наголоси

Мета й завдання уроку вимагають зосередити увагу на певних змістових акцентах: *екологічна безпека та сталий розвиток* – передбачає формування відповідальності й екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля й розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь; ознайомлення учнів з основними глобальними викликами Республіки Корея та України та шляхами їх розв'язання. *антиімперський* – виявлення впливів геополітичного розлому на появу глобальних проблем; *громадянський* – увага до взаємин громадян і держави через призму необхідності подолання глобальних викликів.

Учні, досліджуючи питання подолання глобальних викликів Республіки Корея та України на регіональному чи глобальному рівнях, визначають тенденції розвитку країн під впливом природних факторів і діяльності людини, намагаються знайти шляхи подолання глобальних проблем.

Проблемні питання, що розв'язуються на уроці

На уроці учні досліджують глобальні виклики, що випали на долю Республіки Корея, порівнюють їх із глобальними викликами для України, критично оцінюють шляхи подолання, працюючи над вирішенням проблемного питання:

Виклики глобальні – відповіді регіональні чи загальні?

Глобальні виклики: між традицією та модерном. (Намагаються з'ясувати, чи зможуть Республіка Корея й Україна подолати глобальні виклики з погляду оптимістів або песимістів).

Ресурси

Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 6. Республіка Корея та Україна в глобалізованому світі

Презентація до уроку <https://sway.cloud.microsoft/CdD9JdMO6VVM8ZpB?ref=Link>

Чому Північна Корея настільки тоталітарна країна. Ідеологія чучхе

<https://www.youtube.com/watch?v=Et9-kPkCj-q>

Цифрова платформа для створення ментальної карти

https://miro.com/welcomeonboard/d241Z0lwOVVXR0E4NzgwUEFhOG10MUhpNVZickE2RnRkeINVeEVQUVZgTUjRjdERCN294Z0lTODU0SVZvS05ueHwzNDU4NzY0NTE1MTY0NzY3MDAzfDI=?share_link_id=646400888667

Вебсайти

Сайт Президента України. Матеріали та Інфографіка <https://www.president.gov.ua/news/olena-zelenska-mentalne-zdorovya-odin-iz-najbilshih-globalni-85665>

Статистичні відомості про глобальні виклики Республіка Корея на сайті «The Korea Herald» <https://www.koreaherald.com/view.php?ud=20231205000693>

Ядерна енергетика: яку частку у виробництві електроенергії займає у країнах світу <https://www.slovovidlo.ua/2022/12/12/infografika/svit/yaderna-enerhetyka-yaku-chastku-vyrobnyctvi-elektroenerhiyi-zajmaye-krayinax-svitu>

Куди рухається людство. 7 фактів про населення світу <https://suspilne.media/47116-kudi-ruhaetsa-ludstvo-7-faktiv-pro-naselenia-svitu/>

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. Глобальні проблеми людства

(Час: 10 хвилин)

Стислий виклад

«Мозковий штурм» «Хмара слів», пояснення вчителя, групова практична робота, колективна робота учнів – «Коло ідей», самооцінювання, заповнення таблиці, відповіді на проблемне запитання, підведення підсумків, рефлексія.

Спираючись на знання учнів із географії, учитель проводить «мозковий штурм» з теми «Глобальні проблеми людства» за допомогою хмари слів (Додаток 1) та Інфографіки (Додаток 2).

Учитель пропонує проаналізувати вміст таблиці посібника «Республіка Корея: історія дива на річці Хан», назвати певні групи глобальних проблем, виокремити вужчі аспекти глобальних викликів, що впливають на повсякденне життя людства й відповісти на питання:

Які проблеми несуть найбільшу загрозу людству?

Які з них потребують нагального розв'язання?

Учні заповнюють другий стовпчик таблиці:

Таблиця. Глобальні виклики для Республіки Корея та України

	Прізвище, ім'я учня/учениці, клас	Причини	Наслідки	Шляхи подолання
Глобальні виклики для РК	Геополітичні конфлікти			
	Кліматична криза			
	Економічні виклики			
	Демографічні виклики			
	Ментальне здоров'я			
Глобальні виклики для України	Військова агресія РФ проти України			
	Економічна нестабільність			
	Енергетична залежність			
	Демографічні виклики			
	Ментальне здоров'я			

Сюжет 2. Глобальні виклики Республіки Корея та України

(Час: 15 хвилин)

Розвиток цивілізації на сучасному етапі супроводжується загостренням глобальних процесів, яких не існувало вже років 30-40. Тому, працюючи у групах, учні намагаються оцінити виклики і знайти успішні шляхи подолання кризових явищ.

Під час підготовчого етапу учні одержали випереджальні завдання, матеріали для самостійної роботи та об'єдналися у три групи.

«Журналісти» й «Аналітики» отримали завдання опрацювати матеріал статей Шим Ву-хьон, Пак Джун-Хіджо, Хе-рім Пак, Гаюн Кім, Со Хьон «Сім викликів для соціального та економічного виживання

Південної Кореї» (2023) (Т.6. Посібника) та В. Антонюка й І. Миценка «Війна в Україні як глобальний цивілізаційний конфлікт: причини та наслідки для економіки та людського розвитку» (2022) (Т.6 посібника).

Працюючи у групах, **«Журналісти»** мають дослідити й систематизувати причини глобальних викликів для Республіки Корея та України. **«Аналітики»** здійснюють спробу виокремити та сформулювати наслідки глобальних викликів для двох держав, продовжуючи роботу над заповненням таблиці.

«Психологи» отримали завдання опрацювати матеріали виступу О. Зеленської «Ментальне здоров'я – один із найбільших глобальних викликів майбутнього» (2023) (Т.6 посібника) та роздруковану статтю «Статистичні відомості про глобальні виклики Республіка Корея» із сайту «The Korea Herald» (Додаток 3). Завдання: дослідити виклики, пов'язані з ментальним здоров'ям корейців та українців, окреслити причини й наслідки цієї проблеми.

Кожна група має по 3 хвилини для презентації результатів роботи й відповіді на питання:

Які глобальні проблеми загрожують Республіці Корея та нашій державі?

Які, на вашу думку, існують ризики й загрози на регіональному та глобальному рівнях для Республіки Корея та України? Відповіді аргументуйте.

Під час самостійної роботи у групах учні заповнюють 3 і 4 стовпчики таблиці.

Сюжет 3. Відповіді на глобальні виклики Республіки Корея та України

(Час: 13 хвилин)

Російська агресія проти України підтвердила спільні ціннісні підходи Республіки Корея та України до боротьби за власну державність. Разом із тим перед обома державами постають значні безпекові виклики, пов'язані зі зростанням геополітичної напруги ризиків виникнення нових військових конфліктів (Додаток 4). Тому третя сюжетна лінія присвячена пошукам розв'язання глобальних викликів.

Учитель застосовує метод «Коло ідей» під час колективної роботи. Учні пропонують шляхи подолання глобальних викликів і здійснюють порівняльний аналіз рішень, продовжуючи вносити дані в останній стовпчик таблиці. Кожен учасник групи окреслює одну ідею подолання глобальних викликів, цікаві думки учні занотовують, і, рухаючись по колу, передаючи слово кожному учаснику групи / класу. Учитель пропонує розглянути плакати, розміщені в Посібнику (Джерела 5-9 теми 6), та запропонувати ідеї для створення плакату: «Спільні глобальні проблеми України й Республіки Корея».

Очікувані відповіді

	Прізвище, ім'я учня, клас	Причини	Наслідки	Шляхи подолання
Глобальні виклики для Республіки Корея	Геополітичні конфлікти	Суперечності з КНДР, територіальні проблеми.	Загроза воєнного конфлікту, відсутність мирного договору між РК та КНДР.	Дипломатичні переговори, співпраця з міжнародними організаціями, пошук шляхів примирення.
	Кліматична криза, екологічна проблема	Забруднення повітря й води, велике споживання енергії, знищення екосистем.	Загроза здоров'ю населення, зміна клімату.	Збільшення використання відновлюваних джерел енергії, впровадження екологічних технологій.
	Економічні виклики	Залежність від великих корпорацій, зростання безробіття.	Соціальні протести та конфлікти, соціальна напруга.	Реформи в оподаткуванні, підтримка малого бізнесу, соціальні програми.
	Демографічні виклики	Зменшення народжуваності, старіння населення, міграції.	Зменшення кількості населення, фінансові й соціальні труднощі.	Сприяння програмам демографічної підтримки, покращення умов життя.
	Ментальне здоров'я: життя у стресі, культурний тиск, проблеми суїциду	Висока конкуренція в робітничій і освітніх сферах, надмірні очікування працівників, їх перевтома.	Висока тривожність, депресія, погіршення здоров'я. Збільшення кількості суїцидів.	Психологічна підтримка, розвиток навичок саморегуляції, баланс роботи й відпочинку
Глобальні виклики України	Військова агресія РФ проти України	Політичні розбіжності, територіальні претензії.	Людські втрати, руйнація економіки, інфраструктури, загроза безпеці, міграція населення, проблема біженців.	Перемога, підтримка міжнародної спільноти, повернення біженців.
	Економічна нестабільність, енергетична залежність	Корупція, низька продуктивність праці.	Загострення соціальних проблем, проблеми бідності, склад інвестицій, економічна відсталість.	Економічні реформи, боротьба з корупцією, залучення іноземних інвестицій.
	Демографічні виклики	Зменшення народжуваності, старіння населення, міграції.	Скорочення населення, зменшення кількості робочої сили, недостатнє пенсійне забезпечення.	Програми підтримки вразливих категорій населення, сприяння програмам демографічної підтримки.
	Ментальне здоров'я: війна, соціальний тиск, економічні труднощі	Втрата близьких, травми, стрес, безробіття, бідність, нестабільність.	Депресія, стрес, тривожність, суїцид, погіршення фізичного здоров'я.	Підтримка міжнародної спільноти, психологічна підтримка, реабілітація ветеранів, фінансова допомога ВПО, розвиток навичок управління стресом.

(Час: 5 хвилин)

Учні передають учителю листи самооцінювання. Підсумовуючи результати роботи, учитель знову привертає увагу учнів до проблемного питання: «Виклики глобальні – відповіді регіональні чи загальні?» та пропонує зробити висновок, чи змінилася думка учнів після занурення в тему. Також можна уявити себе футурологами, створити «Прогноз» і навести аргументи, чи зможуть Республіка Корея й Україна подолати глобальні виклики з точки зору оптимістів чи песимістів? (Оптимісти – «так» / Песимісти – «ні»).

Рефлексія

Пропонуємо учням виконати вправу «Три моменти»: окреслити три моменти, які найбільше вразили їх під час вивчення теми.

Домашнє завдання

(Час: 2 хвилини)

Доповнити ментальну карту стікерами, використовуючи матеріали таблиці (Додаток 5). Створити постер або плакат «Спільні глобальні проблеми України та Республіки Корея».

Методичний супровід

Додаток 1.

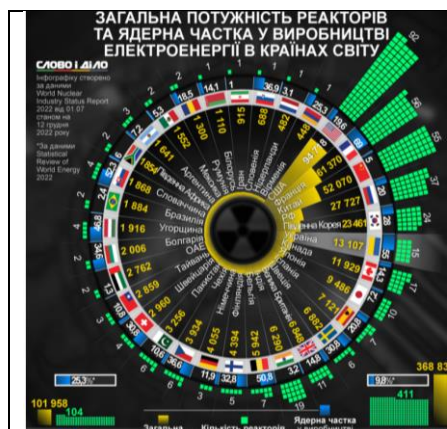
Хмаринка слів «Глобальні проблеми»

<https://wordart.com/d0fzlnfzxdw/%D0%B3%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8>

Додаток 2.

Ядерна енергетика

URL

<https://www.slovoidilo.ua/2022/12/12/infografika/svit/yaderna-enerhetyka-yaku-chastku-vyrobnycztvi-elektroenerhiyi-zajmave-krayinax-svitu>

Додаток 3.

Проблема суїцидів

«Згідно з даними, Корея зафіксувала найвищий рівень самогубств серед країн-членів Організації економічного співробітництва та розвитку протягом майже 20 років: 25,2 смерті на 100000 осіб у 2022 р., що більш ніж удвічі перевищує середній показник по ОЕСР (10,6 смерті на 100000 осіб).

Південна Корея запровадила комплексний план, згідно з яким кожні два роки пропонуватиме огляди психічного здоров'я молодим корейцям віком від 20 до 34 років та інші консультативні послуги, адаптовані до всіх вікових груп, у рамках першої в історії детальної державної політики, спрямованої на боротьбу зі стабільно високим рівнем самогубств у країні.

У Кореї зафіксовано найвищий рівень самогубств серед країн-членів Організації економічного співробітництва та розвитку протягом майже 20 років: 25,2 смерті на 100 000 осіб у 2022 р., що більш ніж удвічі перевищує середній показник по ОЕСР (10,6 смерті на 100 000 осіб)»

За останні півтора десятиліття кількість щорічних самогубств впадала в Україні майже вдвічі. Якщо в 2005-му її було 10622, то в 2020-му — 6103. Іншими словами, раніше відбувалося в середньому 29 самогубств кожен день, а тепер — 16,7.

Смертність від суїциду поступово зменшувалася з середнім нульовим ростом. Кілька разів спостерігалися невеликі сплески, але з 2013-го кількість самогубств тілкі зменшувалася. В останні три роки рівень втиснено тримався в районі 6 з лишком тисяч суїцидів. Як видно, пандемія тут нікого не додала.

Кількість суїцидів в Україні

За матеріалами сайту. URL <https://www.koreaherald.com/view.php?ud=20231205000693>

URL <https://opendatabot.ua/analytics/suicide-statistics>

Додаток 4.

Продаж озброєння

<https://www.slovoidilo.ua/2023/03/14/infografika/suspilstvo/prodazh-ozbroynnya-yaki-krayiny-ye-najbilshymy-eksporteramy-ta-importeramy>

Додаток 5.

Ментальна карта «Глобальні виклики та відповіді на них Республіки Корея та України»

https://miro.com/app/board/uXjvNEwLE9M/?share_link_id=930080157233

Тема уроку «КОРЕЙСЬКА ПРОБЛЕМА ТА ШЛЯХИ ЇЇ РОЗВ'ЯЗАННЯ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів

Унаслідок інтерактивної індивідуальної та групової діяльності й застосування дискусійних методів роботи на уроці учні зможуть:

- працювати з історичними джерелами, встановлювати причини Корейської проблеми, узагальнити й критично оцінити інформацію сторін конфлікту щодо (не)можливого вирішення питання возз'єднання;
- знаходити історичні приклади розв'язання конфліктів на міжнародному рівні, використовувати досвід інших держав;
- працювати в групах, доводити власну думку в процесі дискусії, критично мислити, досягати порозуміння, співпрацювати, бути толерантними до інших груп учнів, які мають протилежну точку зору з питань вирішення Корейської проблеми;
- генерувати нові ідеї щодо вирішення Корейської проблеми й пошуку ефективних шляхів її розв'язання, публічно представляти результати індивідуальної та колективної творчої діяльності.

Знати: хронологічні рамки та причини виникнення Корейської проблеми, наявні концепції возз'єднання Кореї.

Розуміти: поняття «Корейська проблема», «демільтаризована зона», «аудіопропаганда», «модель об'єднання Кореї», «статус-кво», причини й сутність Корейської проблеми, місце і роль політичних еліт, державних діячів і ЗМІ в її вирішенні.

Уміти: використовувати офіційні документи, законодавчі акти та медіаресурси як джерело інформації для вивчення Корейської проблеми; порівнювати та критично оцінювати джерела інформації, виявляти їх особливості; висловлювати власну думку щодо вирішення конфлікту, розглядати наслідки Корейської війни крізь призму сучасних подій в Україні.

Час: 45 хвилин

Задум уроку

Питання розділених країн є дуже болісним, особливо коли це відбувається на фоні воєнного конфлікту. Наприклад, Німеччина й Корея були насильницьким шляхом поділені й утримувалися в роз'єднаному стані зовнішніми силами. Корея до того ж була чи не єдиною країною, де вибухнула ще й громадянська війна. Наприкінці Другої світової війни внаслідок капітуляції Японії Корея виявилась територіально поділеною, а потім (у результаті політики протистояння, що проводилася на розділених територіях Півночі і Півдня) зазнала й політичного розколу. Досліджуючи історичні джерела, статті у ЗМІ, законодавчі акти РК та КНДР, учні зможуть проаналізувати причини виникнення Корейської проблеми та сформулювати власну позицію щодо можливості врегулювання конфлікту мирним шляхом. Тому складовими уроку будуть три сюжетні лінії. Сюжет 1 присвячений аналізу причин виникнення й загострення Корейської проблеми після подій 1950-1953 рр. Сюжет 2 спрямований на дослідження викликів та можливих варіантів вирішення проблеми об'єднання Кореї. Сюжет 3 скерований на розкриття проблемних питань: «Болісний шлях: об'єднання (не)можливе», «Боротьба із часом: чи захочуть об'єднання наступні покоління Кореї?»

Учні матимуть можливість під час дискусії створити цілісну уяву про Корейську проблему та шляхи їх подолання.

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки

1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. ТЕМА 3. Корейська війна.
2. Всесвітня історія (рівень стандарту) : підручник для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Павло Полянський. Київ: Грамота, 2019. С. 187-204. (Розділ V. Міжнародні відносини).
3. Географія: підручник для 10 кл. закладів загальної середньої освіти / С.Г. Кобернік, Р.Р. Коваленко. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2018. С.92-110 (Розділ III. Азія. Тема 2. Країни Азії. Республіка Корея. Місце країни у світі та регіоні).
4. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / П. В. Вербицька, О. В. Волошенюк, Г. О. Горленко та ін. Київ : Літера ЛТД, 2018. С.87-92, 201-206 (Розділ 4. Демократичне суспільство та його цінності. Розділ 7. Тема 7.3. Якими є сучасні міжнародні відносини).
5. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. С. 283-303 (Глава XV. Маніпуляції в медіа).

Організація діяльності учнів

За два тижні до проведення дискусії учні отримують завдання ознайомитися з матеріалами й документами теми 6.2. «Корейська проблема та шляхи її розв'язання» посібника «Республіка Корея: історія дива на річці Хан». Під час підготовчого етапу учитель знайомить учнів з методом ведення «Різнокольорової дискусії», основою якої є теорія паралельного мислення британського психолога Едварда де Боно, яка містить шість стратегій щодо розв'язання певної проблеми, яка потребує вирішення:

Біле мислення (комп'ютер) – спирається на сухі перевірені об'єктивні факти, цифри. Червоне мислення (художник) – спирається на емоції, інтуїцію, перевіряє рішення з опорою на чуттєвий досвід. Жовте мислення (оптиміст) – демонструє позитивне конструктивне мислення, не враховує можливі небезпеки чи протиріччя. Чорне мислення (буквоїд) – критикує, звертає увагу на небезпеки, малює найгірший вихід із ситуації. Зелене мислення (креативник) – шукає альтернативи, нові варіанти, демонструє нестандартні ідеї та думки. Синє мислення (пульт управління) – розробляє план, послідовність, організовує діяльність, контролює процес та результати. Учасники цієї групи беруть на себе роль рецензентів і долучаються до роботи перших 5-ти груп, підводять підсумки дискусії. На уроці учні об'єднуються в команди відповідно до обраного типу мислення й займають місця за кольором карток, розміщених на столах та у групах обговорюють запропоноване проблемне питання. Кожна команда отримує матеріали й пам'ятку з ведення дискусії, обирає спікера. Після завершення відведеного часу учні демонструють результати спільної роботи відповідно до обраних ролей. На першому етапі уроку учні окреслюють проблему й варіанти її вирішення. На другому етапі відбувається «Різнокольорова дискусія» – обговорюються виклики й можливі сценарії вирішення Кореїської проблеми. На третьому учні приймають індивідуальні рішення під час виконання вправи «Дерево рішень». Протягом обговорення учні заповнюють запропоновану вчителем таблицю.																																																										
Оцінювання На першому й третьому етапах уроку вчитель спостерігає за діяльністю учнів та оцінює її відповідно до таких критеріїв: 1) повнота і правильність викладення фактів, наявність висновків (0 - 3 б.); 2) послідовність і доказовість викладу (0 - 3 б.); 3) використання історичних термінів, картографічного матеріалу, цифрових статистичних даних (0 - 3 б.); 4) активність, креативність, толерантність, вміння вести дискусію (0 - 3 б.). На другому рецензенти виставляють оцінки відповідно до наступних критеріїв:																																																										
<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">№</th><th>Прізвище, ім'я _____</th><th colspan="2">Кількість балів</th></tr> <tr> <th>Вид діяльності</th><th></th><th></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td><td>Визначення позиції учасника в дискусії</td><td>+2</td><td></td></tr> <tr> <td>2</td><td>Формування сутнісного зауваження</td><td>+1</td><td></td></tr> <tr> <td>3</td><td>Використання аргументів і джерел інформації</td><td>+2</td><td></td></tr> <tr> <td>4</td><td>Залучення до дискусії інших учасників</td><td>+1</td><td></td></tr> <tr> <td>5</td><td>Наведення уточнюючих питань з метою подальшого розвитку дискусії</td><td>+1</td><td></td></tr> <tr> <td>6</td><td>Виявлення протиріччя в аналізі явища</td><td>+2</td><td></td></tr> <tr> <td>7</td><td>Інтенсивність роботи учнів, конструктивне керування емоціям</td><td>+1</td><td></td></tr> <tr> <td>8</td><td>Зосередження уваги на вирішенні проблеми</td><td>+1</td><td></td></tr> <tr> <td>9</td><td>Швидкість переключення з одного виду діяльності на інший</td><td>+1</td><td></td></tr> <tr> <td>10</td><td>Пасивність у дискусії</td><td>-1</td><td></td></tr> <tr> <td>11</td><td>Перебивання учасників дискусії</td><td>-1</td><td></td></tr> <tr> <td colspan="2">Загальна кількість балів</td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>				№	Прізвище, ім'я _____	Кількість балів		Вид діяльності			1	Визначення позиції учасника в дискусії	+2		2	Формування сутнісного зауваження	+1		3	Використання аргументів і джерел інформації	+2		4	Залучення до дискусії інших учасників	+1		5	Наведення уточнюючих питань з метою подальшого розвитку дискусії	+1		6	Виявлення протиріччя в аналізі явища	+2		7	Інтенсивність роботи учнів, конструктивне керування емоціям	+1		8	Зосередження уваги на вирішенні проблеми	+1		9	Швидкість переключення з одного виду діяльності на інший	+1		10	Пасивність у дискусії	-1		11	Перебивання учасників дискусії	-1		Загальна кількість балів			
№	Прізвище, ім'я _____	Кількість балів																																																								
	Вид діяльності																																																									
1	Визначення позиції учасника в дискусії	+2																																																								
2	Формування сутнісного зауваження	+1																																																								
3	Використання аргументів і джерел інформації	+2																																																								
4	Залучення до дискусії інших учасників	+1																																																								
5	Наведення уточнюючих питань з метою подальшого розвитку дискусії	+1																																																								
6	Виявлення протиріччя в аналізі явища	+2																																																								
7	Інтенсивність роботи учнів, конструктивне керування емоціям	+1																																																								
8	Зосередження уваги на вирішенні проблеми	+1																																																								
9	Швидкість переключення з одного виду діяльності на інший	+1																																																								
10	Пасивність у дискусії	-1																																																								
11	Перебивання учасників дискусії	-1																																																								
Загальна кількість балів																																																										
Змістові наголоси Мета й завдання уроку вимагають зацентрувати увагу на певних змістових наголосах: <i>націєтворчий</i> – ознайомлення учнів із наслідками Кореїської війни, основними концепціями возз'єднання Кореї, які є важливими моментами формування сучасної кореїської нації, <i>людиноцентричний</i> – увага до ролі політичних діячів у вирішенні Кореїської проблеми, спільного та відмінного в методах досягнення мети, безпеки та сталого розвитку задля формування відповідальності за майбутнє держави, готовності брати участь у вирішенні питань збереження миру не лише в регіоні Північно-Східної Азії, а й у усьому світі, <i>антиімперський</i> – виявлення впливів геополітичного розлому після завершення Другої світової війни, громадянський – увага до взаємин громадян і держави через призму необхідності подолання Кореїської проблеми. Учні, досліджуючи тему, повинні усвідомлювати, що головною причиною було глобальне військово-політичне протистояння між США та СРСР та їх союзниками, формування біполярної системи світу після завершення Другої світової війни.																																																										
Проблемні питання, що розв'язуються на уроці <i>Болісний шлях: об'єднання (не)можливе?</i> <i>Боротьба з часом: чи захочуть об'єднання наступні покоління Кореї?</i> <i>Чи можливе об'єднання держави після зміни політичного курсу КНДР та можливих внесень змін до Конституції?</i>																																																										
Ресурси 1. Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 6. Республіка Корея та Україна в глобалізованому світі																																																										

2. Цифрова дошка Padlet <https://padlet.com/intelvs11/padlet-7h4vwwg3tf42>
 3. Інтерактивна вправа LearningApps «Склади пазл» <https://learningapps.org/watch?v=pjic8kbn24>

Вебсайти

1. Документальні матеріали. Моменти угоди про перемир'я в Кореї <https://artsandculture.google.com/story/pAXhhG2yQChBOA>
 2. 9 answers to the 9 most commonly asked questions about the DMZ in Korea (9 відповідей на 9 найпоширеніших запитань про DMZ в Кореї) <https://artsandculture.google.com/story/jAUBLig0ucklRQ?hl=uk>

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. Причини виникнення та шляхи вирішення проблеми об'єднання Кореї

(Час: 15 хвилин)

Стислий виклад:

Вправа LearningApps «Склади пазл», парна робота, евристична бесіда, «Різнокольорова дискусія», заповнення таблиці, відповіді на проблемне питання, підведення підсумків, рефлексія «Дерево рішень».

Спираючись на знання учнів із попередніх тем курсу, учитель запрошує проаналізувати зображення, яке відтворилося під час виконання онлайн-вправи LearningApps «Склади пазл» (Додаток 1) й визначити причини виникнення Кореїської проблеми та сформулювати три концепції возз'єднання Кореї. Учитель пропонує відповісти на запитання:

Що ви чули про розділену історію Кореї?

Що ви знаєте про перспективи її об'єднання?

Наступний крок передбачає роботу в парах (опрацювання витягів із історичних джерел: статті Конституції Республіки Корея та КНДР, витяги зі Спільного комюніке Півдня і Півночі Кореї (4 липня 1972 р.), зі Спільної декларації Північ–Південь 15 червня 2000 р., із Декларації про просування південно-північнокорейських відносин, миру та процвітання (жовтень 2007 р.), Пханмунджомської декларації міжкорейського саміту (27 квітня 2018 р.) та Спільної декларації міжкорейського саміту у Пхеньяні (вересень 2018 р.) теми 6.2. «Корейська проблема та шляхи її розв'язання» посібника).

Під час евристичної бесіди учні порівнюють статті Конституції Республіки Корея та КНДР, відповідають на запитання:

Як на конституційному рівні окреслена Корейська проблема в обох державах?

Чому обидві держави закріпили право на Корейський півострів? Учитель пропонує порівняти документи, присвячені проблемі возз'єднання народу (Додаток 1).

Чому, незважаючи на велику кількість декларацій, Корейська Республіка та КНДР так і не просунулися в питанні об'єднання країни?

Сюжет 2. Виклики й можливі сценарії вирішення проблеми об'єднання Кореї

(Час: 20 хвилин)

«Різнокольорова дискусія»

Учні заздалегідь опрацьовують матеріали теми 6.2. «Корейська проблема та шляхи її розв'язання» посібника. На початку уроку вони займають місця за столами з відповідними кольоровими табличками. Представники «Синьої групи» виконують роль рецензентів, заповнюючи запропоновану вчителем таблицю оцінювання для всіх учнів кожної групи. Після обговорення можливих сценаріїв вирішення Корейської проблеми (10 хвилин) спікери кожної групи презентують результати спільної роботи (10 хвилин).

Очікувані відповіді:

№	Групи	Виклики, які впливають на процес об'єднання
1	Біле мислення (комп'ютер)	Економічні виклики: КНДР має слабку економіку, яка вимагатиме значних інвестицій і ресурсів для відновлення й модернізації. Соціокультурні виклики: Республіка Корея та КНДР мають різні культурні й історичні традиції. Геополітичні наслідки: об'єднання Кореї може вплинути на геополітичну ситуацію в регіоні. Безпека та ядерна зброя: КНДР має ядерну програму, що створює серйозні виклики для безпеки та стабільності в регіоні. Політичні перспективи: об'єднання може відкрити шлях до розвитку демократичної системи на всій території Кореї. Проте це також може викликати суперечності й конфлікти між різними політичними силами. Гуманітарні аспекти: об'єднання Кореї може призвести до вирішення гуманітарних проблем, таких як розлучення родин, переселення та реінтеграція внутрішньо переміщених осіб.
2	Червоне мислення (художник)	Надія: багато людей сподівається на мирне об'єднання Кореї, яке принесе стабільність, процвітання та щасливе майбутнє для всіх корейських громадян. Ентузіазм: Об'єднання Кореї може стати причиною ентузіазму серед тих, хто вірить у потенціал єдиної Кореї та її можливості стати сильною й впливовою державою. Скептицизм: Інші можуть бути скептично налаштованими стосовно можливості об'єднання Кореї через складнощі у вирішенні політичних, економічних і соціокультурних проблем, що виникатимуть у процесі возз'єднання. Відчуття обов'язку: Для деяких людей об'єднання Кореї може бути питанням відчуття обов'язку й відповідальності перед історією, культурою та майбутніми поколіннями корейських громадян.

3	Жовте мислення (оптиміст)	Стабільність: об'єднання може забезпечити стабільність в південно-східній Азії, зменшити напругу в регіоні та сприяти мирному співіснуванню. Економічне зростання: об'єднання може стати стимулом для економічного зростання, оскільки КНДР має потенціал для розвитку, а Республіка Корея має значний досвід у сфері інновацій і розбудови ринкової економіки. Зменшення загрози ядерної безпеки: об'єднання може допомогти зменшити загрозу ядерного розповсюдження, відкривши можливості для міжнародних домовленостей щодо ядерної програми КНДР. Соціальні й культурні обміни: об'єднання сприятиме соціальним і культурним обмінам між південним і північним народами.
4	Чорне мислення (буквоїд)	Найгіршим варіантом об'єднання Кореї був би сценарій, де процес об'єднання призводить до конфлікту, економічної катастрофи, гуманітарної кризи й загострення міжнародних відносин. Військовий конфлікт: об'єднання може призвести до ескалації військового конфлікту, особливо якщо сторони не зможуть домовитися щодо умов та процедур об'єднання. Економічний крах: невдалий процес реінтеграції може призвести до катастрофічного економічного краху, тобто занепаду, безробіття й загострення бідності корейського населення. Гуманітарна криза: масова міграція, проблеми з інфраструктурою та розподілом ресурсів можуть призвести до гуманітарної кризи, що загострить проблему біженців, безпритульних і вразливих груп населення. Загострення міжнародних відносин: невдале об'єднання може спровокувати напругу й конфлікти з іншими країнами в регіоні, а також викликати негативну реакцію США та інших впливових держав. Зростання екстремізму: незадоволене об'єднання може призвести до зростання екстремізму й радикалізації серед певних груп населення, а це може загрожувати стабільності та безпеці. Останнім часом існує загроза перекреслити надбання минулих десятиліть щодо вирішення Корейської проблеми. Особливо це стосується позиції лідера КНДР Кім Чен Ин, який у зверненні до нації заявив про необхідність переглянути конституцію країни та визнати Південну Корею як ворожу країну №1 і вписати в основний закон зобов'язання про повну окупацію її території в разі війни.
5	Зелене мислення (креативник)	Поступова інтеграція: замість раптового об'єднання можна розвивати стратегію поступової інтеграції, яка передбачає поетапну співпрацю й обмін між північним і південним регіонами. Економічна інтеграція: зосередження на економічній інтеграції може стати першим кроком до об'єднання Кореї. Розвиток спільних економічних проектів, торговельних відносин та інвестицій може сприяти зближенню двох країн та створенню позитивних умов для майбутнього співробітництва. Спільні культурні й освітні ініціативи: зміцнення культурних та освітніх зв'язків між північним і південним регіонами може сприяти зростанню взаєморозуміння. Обмін студентами, культурні виставки та спільні проекти можуть сприяти зближенню корейського населення. Дипломатичні переговори та довгострокові плани: дипломатичні переговори, розробка довгострокових планів і стратегій може допомогти вирішити проблеми й окреслити шлях до мирного об'єднання. Міжнародна співпраця та підтримка: важливо залучити міжнародні організації до співпраці й підтримки ідеї об'єднання Кореї.
6	Синє мислення (пульт управління)	Рецензенти оцінюють роботу груп і формують висновки: - Республіка Корея а КНДР мають різні політичні системи. - Економіки обох країн значно відрізняються. Республіка Корея має одну з найбільших економік у світі, тоді як КНДР стикається з серйозними економічними труднощами й відстає в багатьох галузях. - Об'єднання може значною мірою вплинути на міжнародні відносини. - КНДР має значні військові потужності та ядерну зброю, що створює серйозні ризики. - Об'єднання Кореї може змінити баланс сил у Південно-Східній Азії та вплинути на стратегічні союзи й альянси. Різні варіанти об'єднання вимагають ретельного планування, співпраці й міжнародної підтримки, щоб уникнути найгіршого сценарію й забезпечити мир, стабільність і процвітання для обох корейських народів.

Учитель пропонує учням відповісти на питання:

Чи можна реалізувати на практиці такі сценарії вирішення Корейської проблеми:

Південна Корея поглинає Північну?

Північна Корея поглинає Південну?

Утворення конфедерації та поступовий шлях до об'єднання?

Який сценарій розв'язання корейської проблеми запропонували б Ви?

Якими були найбільш переконливі аргументи «Різнокольорових команд»? Назвіть їх.

Сюжет 3. «Болісний шлях: об'єднання (не)можливе», «Боротьба з часом: чи захочуть об'єднання наступні покоління Кореї?»

(Час: 10 хвилин)

Учитель пропонує прийом «Дерево рішень» (учні сканують QR-код і переходять до опитування на онлайн-дошці Padlet, генерують стікери й розташовують їх у відповідних стовпчиках, висловлюючи власну думку щодо можливості возз'єднання Кореї (Додаток 2). Також можна розташувати зображення «Дерева рішень» на фліпчарті, підготувати стікери зеленого й червоного кольорів, запропонувати учням висловити думку стосовно одного (на вибір учня) із запропонованих проблемних запитань (Додаток 3).

Об'єднання можливе	Об'єднання неможливе
Спільна культура й історія	Політичні розбіжності
Бажання народів об'єднатися	Втручання зовнішніх сил (геополітика)
Потенційні економічні переваги	Відмінності в системі управління й ідеології
Міжнародна підтримка	Різниця в рівнях розвитку

Під час узагальнення та рефлексії учні заповнюють пропуски у таблиці (Додаток 4).
 Чим ви можете пояснити те, що значна кількість дослідників вважають за необхідне зберегти статус-кво як найліпший спосіб розв'язання «кореїської проблеми» на даному етапі? Відповідь обґрунтуйте.

Очікуваний висновок

Складне переплетіння міжнародних інтересів і тенденцій разом із внутрішньополітичними особливостями розвитку Республіки Корея та КНДР породили «Кореїську проблему», яка нерозривно пов'язана з питанням збереження миру та безпеки, і не лише у регіоні Північно-Східної Азії, а й у всьому світі.

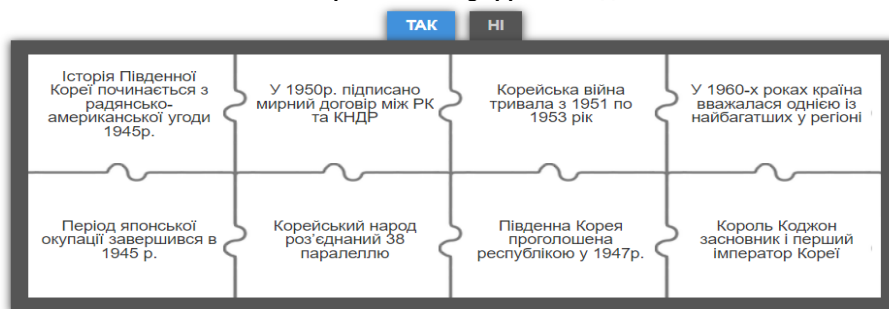
Домашнє завдання

Створити сенкан із теми «Кореїська проблема», підготуватися до захисту проєктів з теми «Кореїська культурна хвиля: мода на азійське, «м'яка сила» чи «культурний імперіалізм?».

Методичний супровід

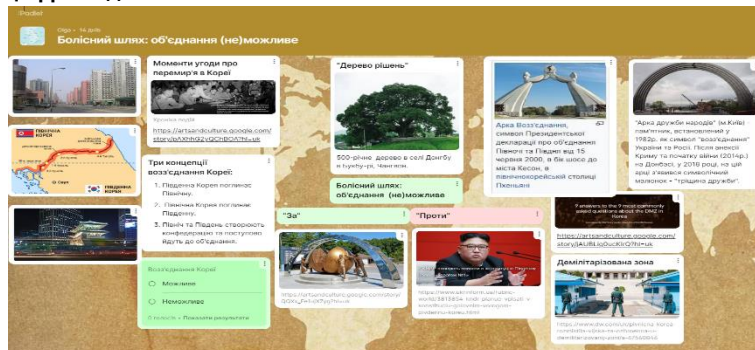
Додаток 1.

Онлайн-вправа LearningApps «Склади пазл»

Додаток 2.

Цифрова дошка Padlet

Додаток 3.

«Дерево рішення» (фліпчарт, фотографія 500-річного Каркасного дерева, стікери зеленого й червоного кольорів).

Якщо урок проходить у дистанційному форматі, використовуємо дошку Padlet <https://padlet.com/intelvs11/padlet-7h4vwwq3tf42>

«Болісний шлях: об'єднання (не)можливе»
 «Боротьба з часом: чи захочуть об'єднання наступні покоління корейців?»

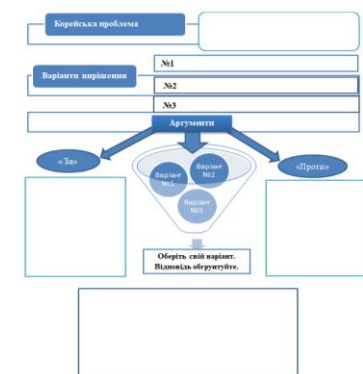

500-річне дерево в селі Донгбу в Букбу-рі, Чангвон.

Схема-матриця «Розв'язання Кореїської проблеми»

Заповніть прогалини у схемі

Тема уроку «КОРЕЙСЬКА КУЛЬТУРНА ХВИЛЯ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів

У результаті проєктної діяльності учні зможуть:

- творчо і критично оцінити феномен HALLYU, охарактеризувати основні здобутки й досягнення сучасної кореїської культури;
- проводити паралель між розвитком європейської та азійської культури;
- працювати з візуальними історичними джерелами, встановлювати причини виникнення культурної хвилі;
- узагальнити, деталізувати інформацію про кореїську індустрію розваг, працюючи у творчих групах, використовуючи власний досвід і висловлюючи свою думку;
- самостійно вирішувати проблемно-пізнавальні завдання; публічно презентувати результати індивідуальної та колективної творчої діяльності; покращувати навички пошуково-дослідницької роботи;
- розвинути навички публічного виступу під час захисту проєктів.

Знати: хронологічні межі, періоди, причини виникнення кореїської культурної хвилі.

Розуміти: поняття «HALLYU», «субкультура», «К-роп», «К-драма», «K-Dramaland», «Вебтун», причини появи й сутність кореїської хвилі, роль держави і ЗМІ у просуванні HALLYU.

Уміти: використовувати візуальні джерела й медіаресурси, порівнювати їх і критично оцінювати, аналізувати інфографіку й пропонувати власну модель візуалізації, висловлювати думку щодо феномену К-роп і впливу HALLYU, на українську культуру.

Час: 45 хвилин

Задум уроку

«HALLYU» – «кореїська хвиля», «цунамі» кореїської культури, що обрушилося на світ на початку XXI ст. Кореїські телевізійні серіали, К-драми, К-роп, вебтуни, К-мода, популярність кореїської їжі й косметики стрімко набирають обертів. Це навіть змусило потіснитися ринок так званого «східного експорту», який раніше заповнювався продукцією Японії та Китаю. Цікавим є те, що відправною точкою феномену HALLYU стала азійська фінансова криза 1997-1998 рр. Кореїська культурна хвиля стрімко захоплює світ шляхом «м'якої сили». Серед молоді України також багато фанатів і прихильників кореїської культури, тому актуальним може стати питання можливих загроз і викликів щодо розвитку та збереження національної культури. Виходячи з актуальності теми, урок доцільно побудувати за двома сюжетними лініями. Сюжет 1 присвятити дослідженню появи феномена HALLYU. Сюжет 2 буде спрямований на презентацію учнівських проєктів «Кореїська хвиля»: мода на азійське, «м'яка сила» чи «культурний імперіалізм»? Проєктна діяльність умотивує учнів до розкриття творчих здібностей, допоможе створити цілісне уявлення про розвиток кореїської культури та її вплив на культурну складову інших країн.

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки

1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. ТЕМА 1. Республіка Корея: країна та люди. ТЕМА 4. «Економічне диво» за одно покоління.
2. Всесвітня історія (рівень стандарту) : підручник для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Павло Полянський. — К. : Грамота, 2019. - С. 209-235. (Розділ VI. Повсякденне життя та культура).
3. Географія: підручник для 10 кл. закладів загальної середньої освіти / С.Г. Кобернік, Р.Р. Коваленко. — Кам'янець-Подільський: Абетка, 2018. С.92-110 (Розділ III. Азія. Тема 2. Країни Азії).

Республіка Корея. Місце країни у світі та регіоні).

4. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / П. В. Вербицька, О. В. Волошенко, Г. О. Горленко та ін. – Київ : Літера ЛТД, 2018. – С.195- 199 (Розділ 7.Україна, Європа, Світ. Тема 7.1. Яким є вплив глобалізаційних процесів на економіку, культуру, довкілля, людину))

5. Зарубіжна література (рівень стандарту) підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / Волощук Є.В. – К.: Генеза, 2019. – С.150-157 (VII частина. Література другої половини XX – початку XXI століття).

6. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенко; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. - С. 237-327 (Глава XIV. Вплив медіа на розвиток особистості. Глава XV. Маніпуляції в медіа. Глава XVI. Реклама як інструмент маніпуляції. Використання мотивів підсвідомого впливу)

7. Мистецтво. (рівень стандарту, профільний рівень) підручник для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти / Назаренко Н.В., Чен Н.В., Севастьянова Д.О. К.: Ірпінь: ТОВ «Видавництво «Перун», 2019. С.111-137 (Мистецтво Далекосхідного культурного регіону).

Організація діяльності учнів

За три тижні до проведення захисту проєктів учні отримують випереджальне завдання: ознайомитися з матеріалами і документами теми 6.3. «Корейська культурна хвиля», посібника «Республіка Корея: історія дива на річці Хан» і створити колаж за обраною темою («К-рор», «К-драма», «К-мода», «К-індустрія розваг», «Мода на К-їжу»). Учитель заздалегідь знайомить учнів з етапами проєктної діяльності.

Підготовчий: учні отримують матеріали, пам'ятки для роботи над проєктом, покликання на навчальні ресурси.

Планування проєктної діяльності: учні об'єднуються в команди, знайомляться із проблемним питанням, складають план роботи, учитель виступає у ролі фасилітатора, організовує консультації.

Урок відбувається за схемою: дослідження проблеми та вибір шляхів її розв'язання – реалізація проєкту – презентація проєктів – рефлексія, оцінювання й аналіз здобутих результатів.

На уроці учні об'єднуються у п'ять команд відповідно до обраної теми («К-рор», «К-драма», «К-мода», «К-індустрія розваг», «Мода на К-їжу»), обирають спікерів і займають місця за столами, де отримують надруковане зображення певного кольору квітки гібісуса (Додаток 3), лист оцінювання, пам'ятки для захисту проєкту. Учасники команд напередодні уроку виконали частину роботи – опрацювали відповідний матеріал, створили колажі, підготували 3-хвилинну доповідь з теми. Спікер окреслює тему проєкту і презентує результат колективної роботи. Після захисту проєктів усі учні, окрім доповідачів, голосують «квітками гібісуса» за кращий, на їхню думку, проєкт, прикріпивши свою квітку на відповідний колаж. За свій проєкт голосувати не можна. Кожна «квітка» оцінюється у п'ять балів. Після завершення оцінювання проєктів спікери ставлять питання учням за темою свого проєкту. Кожна правильна відповідь додає команді, учасник якої відповів правильно, ще по 2 бали.

Оцінка:

№	Критерії оцінювання	Бали	Оцінювання
1	Актуальність	0-5	
2	Інформативність	0-5	
3	Доказовість	0-5	
4	Естетичність, культура мовлення	0-5	
5	Колективна робота, взаємодопомога	0-5	
6	Власна оцінка роботи	0-5	
7	Захист проєкту – квітка гібісуса	Кожна по 5 балів	
8	Додаткові бали за відповіді на запитання	По 2 бали за кожну правильну відповідь	
	Загальна кількість балів	60 балів	

Загальна сума балів (60) переводиться вчителем у 12-бальну систему:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31-35	36-40	41- 45	46-50	51-55	56-60

Змістові наголоси

Відповідно до мети та завдань уроку акцент треба зробити на наступних змістових наголосах: *людиноцентричний* – увага до людини в різних її проявах, розкриття зв'язку між формуванням особистісних цінностей і розвитком суспільства; зміни ментальних рис особистості під впливом історичних чинників, спільного й відмінного в ціннісних орієнтаціях представників різних народів на прикладі корейців та українців; *націєтворчий* – ознайомлення з основними віхами корейської історії з погляду формування сучасної громадянської суспільства порівняно з аналогічними процесами в Україні; *антиімперський* – вивчення впливів імперської політики на суспільне життя й пересічних громадян Республіки Корея та України, активів і рухів спротиву цій політиці та подолання її наслідків; *громадянський* – увага до взаємин

людини й держави, процесу демократизації та формування громадянського суспільства; культурологічний – акцент на культурі як відображенні цінностей суспільства, а її поширення – це шлях до порозуміння й запобігання конфліктів.
Проблемні питання, які розв'язуються на уроці «Корейська хвиля»: мода на азійське, «м'яка сила» чи «культурний імперіалізм»? K-Dramaland – чи становить «корейська хвиля» загрозу для розвитку національної популярної культури, зокрема української?
Ресурси 1. Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 6.3. Корейська культурна хвиля 2. Інтерактивний колаж «HALLYU». https://www.thinglink.com/scene/1799435701943534245 3. Презентація до уроку https://sway.cloud.microsoft/Z9zna5OB77rdsJi0?ref=Link Вебсайти 1. Документальні матеріали. https://artsandculture.google.com/story/pAXhhG2yQChBOA 2. Корейська хвиля (HALLYU) – «м'яка сила» Країни Вранішньої Свіжості https://chytay-ua.com/view.php?id=1190 3. Корейський культурний центр. Символи Кореї https://koreancenter.org.ua/pro-koreiu/znajomstvo/natsionalni-symvoli/
СЦЕНАРІЙ УРОКУ
Стислий виклад Евристична бесіда, віртуальна подорож, захист проєктів, відповіді на проблемне запитання, підведення підсумків, рефлексія «Квітка гібіскуса». Сюжет 1. Передумови виникнення та виклики Корейської хвилі (Час: 20 хвилин) Спираючись на знання учнів з попередніх тем курсу, учитель окреслює головні риси корейської культури (Додаток 1), пропонує ознайомитися з передумовами і причинами феномену «HALLYU», характеристикою періодів «корейської хвилі», її хронологією та проаналізувати інфографіку. Відбувається віртуальна екскурсія, учитель демонструє інтерактивний колаж (Додаток 2). Під час віртуальної екскурсії та евристичної бесіди учні дають визначення термінів: «HALLYU», «субкультура», «К-рор», «К-драма», «К-Dramaland», «Вебтун» та відповідають на запитання: <i>Чи можна вважати «Корейську хвилю» проявом політики «м'якої сили» чи прикладом культурного імперіалізму?</i> Учитель долучає учнів до самостійної роботи з матеріалами посібника «Республіка Корея: історія дива на річці Хан» з теми 6.3. «Корейська культурна хвиля». Учні пропонується проаналізувати моделі «Корейської хвилі» та запропонувати власну модель після захисту проєктів під час узагальнення матеріалу (Додаток 4). Учитель пропонує дослідити джерело 73 Карикатура «Світовий диктатор. Світовий артист» і відповісти на запитання: <i>Чи могла Північна Корея стати батьківщиною «корейської культурної хвилі»? Чому?</i>
Сюжет 2. Корейська хвиля: подорож у світ корейських традицій чи вестернізація? (Час: 20 хвилин) Учні презентують колажі «К-рор», «К-драма», «К-мода», «К-індустрія розваг», «Мода на К-їжу» та оцінюють роботу однокласників. Після захисту проєктів учні відповідають на питання кожної команди, оцінюють колажі, а вчитель підбиває підсумки. Можливі питання командам «К-рор»: – Що є особливістю корейських пісень? <i>Чи можуть представники К-рор впливати на прийняття політичних рішень?</i> (Учитель пропонує переглянути уривок відео про зустріч представників гурту BTS із Джо Байденом у Білому домі й відповісти на запитання: «Яке важливе питання було розглянуто під час спілкування?») (Додаток 1). «К-драма»: Чому кількість прихильників корейської драми постійно зростає? «К-мода»: У чому причина зростаючої популярності корейських брендів? Проаналізувавши інфографіку, зробіть висновок, чи впливає Корейська хвиля на зростання популярності корейських брендів на світовому ринку? (Додаток 5). «К-індустрія розваг»: Корейська хвиля – це явище культурне чи комерційне? Чи може бути реклама інструментом маніпуляцій в індустрії розваг? «Мода на К-косметику, їжу»: Як К-рор і К-драми впливають на побут і сферу послуг?

Узагальнення

(Час: 5 хвилин)

Учні окреслюють ідеї власних моделей «корейської хвилі», шукають зв'язок між «культурною хвилею» та «Корейським економічним дивом».

Учитель пропонує проаналізувати можливі виклики для «корейської хвилі»: постійна підтримка інновацій, проблема «суперпопулярності» корейських зірок, необхідність постійного інвестування в індустрію розваг.

Очікуваний висновок

Корейська хвиля, зорієнтована на сучасний світ, стала невід'ємною частиною глобальної культури, але продовжує пропагувати традиційні цінності. Використовуючи корейську хвилю як національний бренд, корейці презентують свою країну й культуру на світовому ринку індустрії розваг. Але держава повинна знайти баланс між тим, щоб не надто вдаритися в комерціалізацію HALLYU, а використовувати цей феномен для збереження власної ідентичності.

Рефлексія

Прийом «YouTube» (Додаток 6): учням пропонується описати, наскільки цікавою була робота у команді впродовж усього проєкту і на уроці, що найбільше вразило, якими ідеями поділилися би з друзями, а що було складним.

Домашнє завдання

Доопрацювати власну модель HALLYU.

Методичний супровід

Додаток 1.

Презентація до уроку

<https://sway.cloud.microsoft/Z9zna5OB77rdsJi0?ref=Link>

«Корейська хвиля»: мода на азійське, «м'яка сила» чи «культурний імперіалізм?»»

Додаток 2.

Інтерактивний колаж

<https://www.thinglink.com/scene/1799435701943534245>

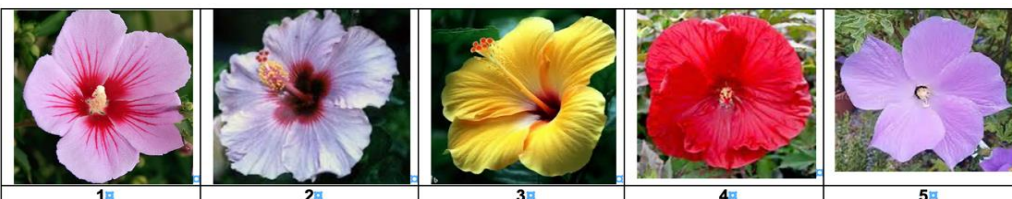

Додаток 3.

Символ стійкості

<https://koreancenter.org.ua/pro-koreiu/znajomstvo/natsionalni-symvoly/>

Мугунхва – «квітка нескінченності», символ стійкості корейського народу. Ця квітка відображає душевний устрій корейців, що цінують красу без надмірностей і розкоші. Гвібсус порівняно з іншими рослинами майже не схильний до захворювань, тому його зображення символізує життєві сили корейської нації.

Додаток 4.

Моделі «корейської хвилі»

Додаток 5.

Зростаюча популярність корейських брендів

<https://chytav-ua.com/view.php?id=1190>

Додаток 6.

Рефлексія – прийом «YouTube»

На зворотному боці картки учні залишають коментарі

Тема уроку «РЕСПУБЛІКА КОРЕЯ ТА УКРАЇНА У ГЛОБАЛІЗОВАНОМУ СВІТІ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів

Унаслідок інтерактивної групової роботи на уроці учні зможуть:

- відстоювати власну життєву позицію в конструктивній формі; навчатися генерувати римований батл-текст, наводити аргументи й контраргументи, мислити позитивно;
- розвинути навички проведення SWOT-аналізу;

– виокремлювати важливі моменти історичного розвитку Республіки Корея та України, знаходити спільні риси, проводити історичні паралелі й окреслювати важливість корейського досвіду для нашої держави; – працювати з візуальними історичними джерелами; – самостійно вирішувати проблемно-пізнавальні завдання; публічно представляти результати індивідуальної та колективної творчої діяльності; покращити навички пошуково-дослідницької роботи; – мислити геопросторово, виявляти взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури й навколишнього середовища. Знати: зміст понять «гібридна війна», «глобальні проблеми людства», «глобальні виклики», хронологічні межі та причини виникнення «корейської проблеми» і «корейської культурної хвилі» HALLYU. Розуміти: глобальні виклики, що стоять перед Республікою Корея, Україною і світом, вплив глобалізації на національну культуру. Уміти: використовувати візуальні джерела й медійресурси, порівнювати їх і критично оцінювати, аналізувати сильні та слабкі сторони, загроз й виклики для України та Республіки Корея в глобальному контексті, висловлювати думку з приводу феномену К-поп і впливу HALLYU на світову, зокрема й українську культуру.
Час: 45 хвилин
Задум уроку В Україні зростає інтерес до далекої, але прогресивної демократичної держави Республіка Корея. З кожним роком серед молоді стає все більше фанатів корейської музики, фільмів, розваг, їжі й косметики. Тому одним з викликів може стати питання про збереження самобутньої української культури. Цікавим для України може стати досвід Республіки Корея в побудові національного бренду. «М'яка сила» Республіки Корея на всіх рівнях спрямована на демократизацію, діалог, просування корейської культури на світовий ринок зі збереженням південнокорейської ідентичності. Виходячи з актуальності теми, урок доцільно побудувати за двома сюжетними лініями. Сюжет 1 слід присвятити актуалізації знань учнів з попередніх тем за допомогою вікторини Kahoot. Сюжет 2 буде спрямований на представлення роботи двох команд «Калина» й «Мугунхва» в історичному батлі. Третій етап скерований на спробу створити кожного командою пантбуку «SWOT-аналіз глобальних викликів», які стоять перед Республікою Корея та Україною (Сюжет 3). Це надасть можливість учням у практичній діяльності створити цілісне уявлення про політичні, економічні й культурні виклики сучасності, виокремивши можливі шляхи їх подолання.
Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки 1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. ТЕМА 1. Республіка Корея: країна та люди. ТЕМА 4. «Економічне диво» за одне покоління. 2. Всесвітня історія (рівень стандарту) : підручник для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти / Павло Полянський. Київ: Грамота, 2019. С. 209-235. (Розділ VI. Повсякденне життя та культура) 3. Економіка: підручник для 11 кл. закладів загальної середньої освіти / Л.П. Крупська, І.Є.Тимченко, Т.І.Чорна. Харків: Ранок, 2019. С.188-202 (Розділ III. Світова економіка та інтеграційні процеси). 4. Географія: підручник для 10 кл. закладів загальної середньої освіти / С.Г. Кобернік, Р.Р. Коваленко. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2018.- С.92-110 (Розділ III. Азія. Тема 2. Країни Азії. Республіка Корея. Місце країни у світі та регіоні). 5. Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту) : підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти / П. В. Вербицька, О. В. Волошенко, Г. О. Горленко та ін. – Київ : Літера ЛТД, 2018. С.195-199 (Розділ 7.Україна, Європа, Світ. Тема 7.1. Яким є вплив глобалізаційних процесів на економіку, культуру, довкілля, людину) 6. Зарубіжна література (рівень стандарту) підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти / Волощук Є.В. Київ: Генеза, 2019. С.150-157 (VII частина. Література другої половини XX – початку XXI століття). 7. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенко; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. С. 237-327 (Глава XIV. Вплив медіа на розвиток особистості. Глава XV. Маніпуляції в медіа. Глава XVI. Реклама як інструмент маніпуляції. Використання мотивів підсвідомого впливу). 8. Мистецтво. (рівень стандарту, профільний рівень) підручник для 10 (11) класу закладів загальної середньої освіти / Назаренко Н.В., Чен Н.В., Севастьянова Д.О. Київ ТОВ «Видавництво «Перун», 2019. С.111-137 (Мистецтво Далекосхідного культурного регіону).
Організація діяльності учнів За тиждень до проведення історичного батлу учні отримують завдання: повторити матеріал теми 6 «Республіка Корея та Україна в глобалізованому світі» та підготуватися до змагання між двома командами «Калина» (представляють Україну) та «Мугунхва» (представляють Республіку Корея). Учителю заздалегідь знайомить учнів з вимогами до проведення заходу, оприлюднює домашнє завдання (кожній команді підготувати емблеми команд і Сенкан (Додаток 6) на тему «Україна», «Республіка Корея», обрати капітанів), знайомить із методикою розробки SWOT-аналізу (Додаток 4) і створення пантбуку (Додаток 5), надає учням відповідні пам'ятки. Кожна команда отримує домашнє завдання: підготувати рекламу «Подорож на курорт» (Буковель / Чеджудо), у якій слід відобразити культурні традиції, національну їжу, музику, мистецтво.

Учні, об'єднані у 2 команди «Калина» й «Мугунхва» (Додаток 7), займають місця в командах, отримують друковані матеріали, лист самооцінювання (Додаток 3) і пам'ятки. Напередодні уроку вони виконали частину роботи: опрацювавши відповідний матеріал, створили сенкани на теми «Україна», «Республіка Корея». Учитель оголошує тему уроку і пропонує учням долучитися до історичного батлу. Під час його проведення учні поступово заповнюють лист самооцінювання, пантбук і вписують у відповідні комірки нові ідеї. Підсумовуючи результати роботи, учитель привертає увагу учнів до проблемного питання: «Республіка Корея та Україна: неможливе можливе!» та пропонує зробити висновок про можливість України після завершення війни. Рефлексія Пропонуємо учням зробити допис у пантбуці: «Якою я бачу Україну / Республіку Корея у майбутньому».																																							
Оцінювання Під час проведення історичного батлу ведучий стежить за нарахуванням балів і заповнює таблицю: <table border="1"> <thead> <tr> <th>№</th><th>Назва</th><th>Бали</th><th>«Калина»</th><th>«Мугунхва»</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td><td>Презентація команд Конкурс капітанів</td><td>5</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>2</td><td>Емблема</td><td>5</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>3</td><td>«Відкрий скриньку»</td><td>1 - за відповідь своєї категорії 2 - за відповідь протилежної команди 6 - 12 балів</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>4</td><td>Глобальні проблеми, виклики та можливості</td><td>10</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>5</td><td>«Подорож на курорт»</td><td>10</td><td></td><td></td></tr> <tr> <td></td><td>Загальний результат</td><td>36-42</td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table> Протягом уроку учні заповнюють лист самооцінювання (Додаток 3).					№	Назва	Бали	«Калина»	«Мугунхва»	1	Презентація команд Конкурс капітанів	5			2	Емблема	5			3	«Відкрий скриньку»	1 - за відповідь своєї категорії 2 - за відповідь протилежної команди 6 - 12 балів			4	Глобальні проблеми, виклики та можливості	10			5	«Подорож на курорт»	10				Загальний результат	36-42		
№	Назва	Бали	«Калина»	«Мугунхва»																																			
1	Презентація команд Конкурс капітанів	5																																					
2	Емблема	5																																					
3	«Відкрий скриньку»	1 - за відповідь своєї категорії 2 - за відповідь протилежної команди 6 - 12 балів																																					
4	Глобальні проблеми, виклики та можливості	10																																					
5	«Подорож на курорт»	10																																					
	Загальний результат	36-42																																					
Змістові наголоси Мета і завдання уроку вимагають зосередити увагу на певних змістових наголосах: <i>людиноцентричний</i> – увага до людини в різних її проявах, відкриття зв'язку між формуванням особистісних цінностей і розвитком суспільства; зміни ментальних рис особистості під впливом історичних чинників, спільного та відмінного в ціннісних орієнтаціях представників різних народів на прикладі корейців і українців; <i>націєтворчий</i> – ознайомлення з основними віхами корейської історії з погляду формування сучасної громадянської нації порівняно з аналогічними процесами в Україні; <i>антиімперський</i> – вивчення впливів імперської політики на суспільне життя й пересічних громадян Республіки Корея та України, актів і рухів спротиву цій політиці й подолання її наслідків; <i>громадянський</i> – увага до взаємин людини й держави, процесу демократизації та формування громадянського суспільства; <i>культурологічний</i> – акцент на культурі.																																							
Проблемні питання, що розв'язуються на уроці Учні досліджують глобальні виклики для Республіки Корея та України, порівнюють їх і оцінюють шляхи їх подолання: <i>Республіка Корея та Україна: неможливе – можливе!</i> <i>Против зруйнованої війною Республіки Корея: чи буде цей досвід корисним для України?</i>																																							
Ресурси 1. Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 6. Республіка Корея та Україна в глобалізованому світі. 2. Національний історичний музей Кореї: URL: https://english.visitkorea.or.kr/svc/main/index.do 3. Корейський культурний центр в Україні: URL: http://koreancenter.org.ua 4. Вікторина Kahoot URL: https://create.kahoot.it/details/50b9016d-6880-40bf-aa89-8b7b3de0d558 5. Історичний батл URL: https://wordwall.net/uk/resource/68542337 Вебсайти 1. Сайт Президента України. Матеріали та Інфографіка URL: https://www.president.gov.ua/news/olena-zelenska-mentalne-zdorovya-odin-iz-najbilshih-globalni-85665 2. Статистичні відомості про глобальні виклики Республіка Корея на сайті «The Korea Herald» URL: https://www.koreaherald.com/view.php?ud=20231205000693 3. Секрет інноваційного прориву Південної Кореї: досвід для України URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2184059-sekret-innovaciynogo-prorivu-pivdennoi-korei-dosvid-dla-ukraini.html 4. Кей-поп захопив світ та Україну: пояснюємо в чому унікальність популярної корейської музики URL: https://life.pravda.com.ua/culture/2020/06/13/241298/																																							

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Стислий виклад

На початку уроку учитель пропонує заповнити «Шкалу емоцій» (Додаток 3). Фронтальна робота – вікторина «Україна / Республіка Корея» (Kahoot), історичний батл – змагання двох команд, самооцінювання, заповнення таблиці, відповіді на проблемне питання, підведення підсумків, рефлексія.

Сюжет 1. «Україна та Республіка Корея – далекі, але близькі за духом»

(Час: 15 хвилин)

Спираючись на знання учнів з географії, всесвітньої історії та історії України, учитель проводить вікторину «Україна / Республіка Корея» на онлайн-платформі Kahoot (Додаток 1). Своєрідним представленням команд є конкурс капітанів «Сенкан».

Очікувані відповіді:

«Калина»	«Мугунхва»
Україна Незламна, незалежна Бореться, страждає, живе Моя рідна переможна земля! Батьківщина	Республіка Корея Демократична, прогресивна Зростає, трансформується, розквітає Диво на річці Хан! Вранішня свіжість!

Сюжет 2. Історичний батл

(Час: 20 хвилин)

Учитель пропонує проаналізувати вміст таблиці (Т. 6.1 Посібника «Республіка Корея: історія дива на річці Хан»), назвати певні групи глобальних проблем, виокремити вужчі аспекти глобальних викликів, що впливають на повсякденне життя людей, та відповісти на запитання:

Які проблеми несуть найбільшу загрозу?

Розв'язання яких проблем є першочерговими для України й Республіки Корея?

Очікувані відповіді

Команда «Мугунхва»

Проблема	Причини	Наслідки	Шляхи подолання
Геополітичні конфлікти.	Суперечності з КНДР, територіальні проблеми.	Загроза воєнного конфлікту, відсутність мирного договору між РК і КНДР.	Дипломатичні переговори, співпраця з міжнародними організаціями, пошук шляхів примирення
Кліматична криза, екологічна проблема.	Забруднення повітря і води, велике споживання енергії, знищення екосистем.	Загроза здоров'ю населення, зміна клімату.	Збільшення використання відновлюваних джерел енергії, впровадження екологічних технологій.
Економічні виклики.	Залежність від великих корпорацій, зростання безробіття.	Соціальні протести й конфлікти, соціальна напруга.	Реформи в оподаткуванні, підтримка малого бізнесу, соціальні програми.
Демографічні виклики.	Зменшення народжуваності, старіння населення, міграції.	Зменшення населення, фінансові та соціальні труднощі.	Сприяння програмам демографічної підтримки, покращення умов життя.
Ментальне здоров'я: життя у стресі, культурний тиск, проблеми суїциду.	Висока конкуренція в роб. освітніх сферах, надмірні очікування, перевтома.	Висока тривожність, депресія, погіршення здоров'я, збільшення кількості суїцидів.	Психологічна підтримка, розвиток навичок саморегуляції, баланс роботи й відпочинку.

Команда «Калина»

Військова агресія рф проти України.	Політичні розбіжності, територіальні претензії.	Людські втрати, руйнація економіки, інфраструктури, загроза безпеці, міграція населення, проблема біженців.	Перемога, підтримка міжнародної спільноти, повернення біженців.
Економічна нестабільність. Енергетична залежність.	Корупція, низька продуктивність праці.	Загострення соціальних проблем, проблеми бідності, спад інвестицій, економічна відсталість.	Економічні реформи, боротьба з корупцією, залучення іноземних інвестицій.
Демографічні виклики.	Зменшення народжуваності, старіння населення, міграції.	Скорочення чисельності населення, зменшення кількості робочої сили, недостатнє пенсійне забезпечення.	Програми підтримки вразливих категорій населення, сприяння програмам демографічної підтримки
Ментальне здоров'я: війна, соціальний тиск, економічні труднощі.	Втрата близьких, травми, стрес, безробіття, бідність, нестабільність.	Депресія, стрес, тривожність, суїцид, погіршення фізичного здоров'я.	Підтримка міжнародної спільноти, психологічна підтримка, реабілітація ветеранів, фінансова допомога ВПО, розвиток навичок управління стресом.

Під час обговорення учні записують висновки у пантбучі та складають короткий «SWOT-аналіз» (Додаток 5).

Наступним етапом історичного батлу стане презентація домашнього завдання – реклами «Подорож на курорт» (Буковель / Чеджудо), де учасники мали відобразити специфічні культурні традиції.

Сюжет 3. Пантбук «SWOT-аналіз»

(Час: 10 хвилин)

Під час історичного батлу кожен учень / учениця отримали роздруковану основу для пантбуку й робили короткі нотатки для SWOT-аналізу (Додатки 4, 5).

Очікувані відповіді

Команда «Калина»

Strengths (сильні сторони): Потужний потенціал країни: населення, ресурси. Національна єдність.	Weaknesses (слабкі сторони): Економічна нестабільність. Енергетична залежність. Корупція.
Opportunities (можливості): Підтримка міжнародної спільноти. Залучення інвестицій.	Threats (загрози): Людські втрати. Руйнація економіки й інфраструктури. Загроза безпеці Міграція населення. Проблема біженців.

Команда «Мугунхва»

Strengths (сильні сторони): Інновації. Конкурентоспроможність. Інвестиційна політика.	Weaknesses (слабкі сторони): Кліматична криза. Демографічні виклики.
Opportunities (можливості): Збільшення використання відновлюваних джерел енергії. Розширення інвестицій.	Threats (загрози): Загроза воєнного конфлікту. Відсутність мирного договору між РК та КНДР.

Підсумовуючи результати роботи, учитель знову привертає увагу учнів до проблемного питання: «Республіка Корея та Україна: неможливе можливе?» і пропонує зробити припущення про можливий економічний і культурний прорив України після завершення війни

Рефлексія

Пропонуємо учням зробити допис у пантбук: «Якою я бачу Україну / Республіку Корея в майбутньому» та оцінити роботу своєї команди, заповнивши «Шкалу емоцій» (Додаток 3).

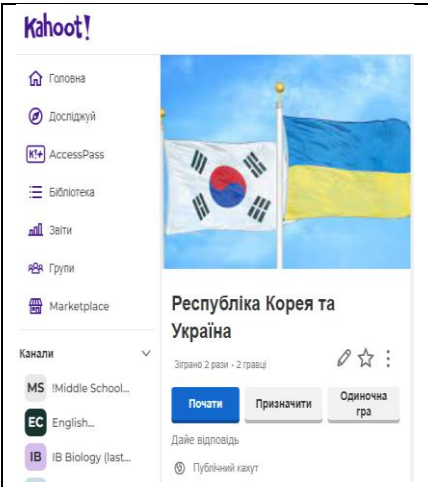
Учні передають учителю листи самооцінювання. Підбиваються підсумки історичного батлу й вітають команди, вручають дипломи переможців та учасників.

Домашнє завдання

Доповнити пантбук малюнком «Країна моєї мрії!»

Методичний супровід

Додаток 1.

	1 – Квіз: Республіка Корея 1. «Серенада південного сонця». 2. «Країна південного сонця». 3. «Країна, де сходить сонце». 4. «Країна ранішньої свіжості». 2 – Квіз: Форма державного правління 1. Парламентська республіка. 2. Конституційна монархія. 3. Президентська республіка. 4. Парламентсько-президентська республіка 3 – Квіз: Проголошення незалежності України 1. 24 серпня 1991 р. 2. 28 червня 1996 р. 3. 16 липня 1990 р. 4 – Квіз: Найглибша станція метро у світі 1. Arts Et Metiers (Париж). 2. Арсенальна (Київ) 3. Estación de Atocha (Мадрид) 4. Золоті ворота (Київ) 5 – Квіз: Столиця 1. Пусан. 2. Тегу. 3. Інчхон. 4. Сеул. 6 – Квіз: Традиційний рослинний символ. 1. Сакура. 2. Муґунхва. 3. Егукка. 4. Лотос 7 – Квіз: Утворення Республіки Корея 1. 1948. 2. 1945. 3. 1950. 4. 1953 8 – Квіз: Членом якої міжнародної організації не є Республіка Корея? 1. ООН. 2. АТЕС. 3. Світова організація торгівлі. 4. НАТО
---	---

0:30 Торкніться, щоб відкрити

Додаток 2.

<https://wordwall.net/uk/resource/68542337>

Додаток 3.

Додаток 4.

Елементи SWOT-аналізу

Trengths (сильні сторони) Сильні сторони, внутрішні якості, які є важливою перевагою.	Weaknesses (слабкі сторони) Слабкі сторони, потенційні перешкоди швидкому зростанню чи розвитку.
Opportunities (можливості) Зовнішні можливості, фактори, якими можна скористатися.	Threats (загрози) Перешкоди, зовнішні події, які потенційно загрожують розв'язанню проблеми.

Додаток 5.

Пантбук

Додаток 6.

Сенкан

Сенкан (правила складання)

Перший рядок	Тема (іменник)
Другий рядок	Опис теми (два прикметники)
Третій рядок	Називає дію, пов'язану з темою (три дієслова)
Четвертий рядок	Фраза, переважно з 4-х слів, що висловлює ставлення до теми, почуття.
П'ятий рядок	Синонім до теми (іменник)

Марія ШПИТЬ,

учителька історії, заступниця директора з НВР Бучалівського ЗЗСО І-ІІ ступенів Львівської області

МОДЕЛЮВАННЯ ТЕМИ

Виходячи з того, що проблема об'єднання Кореї частково розглядалася на попередніх уроках, доцільно зосередитися на сюжетах, безпосередньо пов'язаних з Україною. Їх вивчення передбачає опрацювання матеріалу, який уже частково відомий учням (глобальні проблеми людства, розвиток сучасної культури, теми історії Кореї). Тому доцільно надати учням можливість узагальнити й переосмислити здобуті знання, запропонувавши завдання проблемно-пошукового і практичного характеру, що передбачають проєкту діяльність і створення креативного продукту.

Тема уроку	Проблеми уроку	Задум уроку
Глобальні виклики та відповіді на них Республіки Корея та України	<i>Із якими глобальними проблемами зіткнулися Корея та Україна? Як пропонують їх розв'язати в Республіці Корея? Що можна покращити чи змінити? Чи можливо використати корейський досвід розв'язання глобальних проблем для України?</i>	Доречно зосередити увагу на вивченні тих груп проблем, що є найважливішими як для Республіки Корея, так і для України. Це зумовило виокремлення чотирьох сюжетів уроку. Сюжет 1 – екологічна криза. Сюжет 2 – проблема миру і роззброєння. Сюжет 3 – економічне зростання й подолання бідності. Сюжет 4 – демографічна проблема. Матеріал кожного з сюжетів презентує група учнів, яка отримала таке випереджальне завдання.
Корейська культурна хвиля й Україна	<i>Який вплив «корейська культурна хвиля» має на світовий культурний простір? Яким є економічне й соціально-етичне підґрунтя «виращування» айдолів (кумирів)? Чи можливо наслідувати корейський досвід?</i>	Після короткого вступу вчителя про Халлю і К-рор учні, які мали випереджальне завдання, по черзі презентують відео (коментарі можна додати відразу додати до відео). Учні, які не готували матеріали, у цей час працюють над заповненням таблиці. Після кожної презентації відбувається обговорення фільму та інформації, внесеної учнями-спостерігачами до таблиці. Особлива увага приділяється 4 стовпчику таблиці – «Що можна використати в Україні (чи буде це працювати?)».
Корейська історія закарбована в камені	<i>Історія закарбована в камені – це явище культурне чи політичне? Яку роль відіграють історичні пам'ятки для національної пам'яті? Чи можливий непрямий зв'язок між історичною пам'яттю корейців та українців?</i>	Урок проходить як віртуальна екскурсія. Учні, котрі готували повідомлення про історичні пам'ятки Сеулу, розповідають про історію й символіку пам'ятки, підводячи слухачів до аналогії з пам'ятками, подіями й постатями української історії. При цьому вони використовують матеріали Гугл-карт і зображення, взяті з інтернету. Кожен з «екскурсоводів» має вибудувати свою розповідь так, щоб переміщення до їхньої локації було повільним і цікавим для «слухачів» (це може бути «повільне пересування містом» із цікавими коментарями чи історичними довідками для зв'язку між попередньою та наступною локаціями).
Корейці в Україні та українці в Кореї	<i>Чи можна гармонійно влитися в іншу культуру? Як впливає на людину національний характер оточуючих? Чим може бути корисним для представників іншої культури?</i>	Урок є своєрідним звітом учнів про виконання мініпроєктів за випереджальними завданнями. На уроці висвітлюються чотири сюжети. Сюжет 1 – українці в Кореї (звіт про виконання індивідуальних завдань, пов'язаних з суб'єктивною оцінкою певної історичної ситуації), сюжет 2 – корейці в Україні (звіт про виконання індивідуальних завдань, пов'язаних із суб'єктивною оцінкою певної історичної ситуації), сюжет 3 – презентація експозиції, присвяченої архітектурним здобуткам А. Середіна-Сабатіна, сюжет 4 – рецензія на відеофільм, присвячений Ю. Мулок.

Головні змістові наголоси

Людиноцентричний – увага до людини в різних її проявах, відкриття зв'язку між формуванням особистісних цінностей і розвитком суспільства; зміни ментальних рис особистості під впливом історичних чинників, спільного й відмінного в ціннісних орієнтаціях представників різних народів на прикладі корейців і українців; **громадянський** – увага до взаємин людини й держави, процесу демократизації та формування громадянського суспільства; **культуроологічний** – акцент на культурі як відображенні цінностей суспільства, на її поширенні як шляху до порозуміння й запобігання конфліктів.

Тема уроку «ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ Й ВІДПОВІДІ НА НИХ РЕСПУБЛІКИ КОРЕЯ Й УКРАЇНИ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів

Діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного й системного мислення, унаслідок чого вони зможуть:

- виявляти важливу для суспільства інформацію та критично її оцінювати у процесі аналізу медіаджерел;
- визначати достовірність інформації;
- узагальнювати, деталізувати (конкретизувати) історичну інформацію, шукати аналогії в явищах і процесах суспільно-історичного розвитку, діяльності людей;
- знаходити історичні приклади розв'язання глобальних проблем;
- працювати в групі, досягати порозуміння й налагоджувати співпрацю з особами, котрі мають інші ідеї та цінності, використовуючи досвід власний та інших.

Знати: сутність поняття «глобальні проблеми», основні глобальні проблеми людства.

Розуміти: причини виникнення глобальних проблем та їх тенденції, роль держави й громадянського суспільства в їх розв'язанні, особливості розв'язання глобальних проблем в Республіці Корея та Україні; виклики, які стоять перед людством.

Уміти: працювати з різними видами джерел, виокремлювати з інформації та співставляти різні способи розв'язання глобальних проблем.

Час: 45 хвилин

Задум уроку

Позаяк глобальні проблеми стосуються всього світу, але не є однаковими викликами для всіх країн, доречно зосередитися на вивченні тих груп проблем, які є найважливішими як для Республіки Корея, так і для України. Це зумовило виокремлення чотирьох сюжетів уроку. Сюжет 1 – екологічна криза, сюжет 2 – проблема миру й роззброєння, сюжет 3 – економічне зростання й подолання бідності, сюжет 4 – демографічна проблема. Матеріал кожного з сюжетів презентує група учнів, яка отримала випереджальне завдання - проаналізувати певний блок джерел для розкриття особливостей прояву проблеми і способів її розв'язання в Республіці Корея та в Україні. Учні фіксують здобуту інформацію в таблиці, беруть участь в обговоренні роботи групи, роблять припущення щодо можливості запозичення досвіду і його удосконалення.

Держава	Особливості	Способи розв'язання	Можливості запозичення досвіду	Можливі покращення
Республіка Корея				
Україна				

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки

1. Географія. Підручник 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Бойко В.М. [та ін.]. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2017. С. 244-266. URL:
2. Історія : Україна і світ : (інтегр. курс, рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Мар'ян Мудрий, Олена Аркуша. Київ: Генеза, 2019. С. 296-300.
3. Громадянська освіта. Інтегрований курс, рівень стандарту: підруч. 10-го кл. закл. заг. сер. освіти / Васильків І.Д. [та ін.]. Тернопіль: Астон, 2018. С.132-173.

Організація діяльності учнів

На попередньому уроці учням пропонувалося об'єднатись у чотири групи для виконання випереджального завдання з подальшою презентацією результатів. Групи формуються за принципом комплектації малих груп із чітким розподілом ролей: спікер зачитує завдання групи, організовує порядок виконання, пропонує учасникам групи по черзі висловитися, заохочує групу до роботи, підбиває підсумки; секретар коротко й розбірливо записує результати роботи своєї групи, може презентувати думку групи при підведенні підсумків або допомагати доповідачеві; таймменеджер слідує за часом, заохочує групу до роботи; доповідач чітко формулює думку групи, презентує результати роботи групи.

Учитель на уроці є модератором і координатором, який скеровує пошуки учнів та їхню групову роботу, однак робота більше спирається на самоорганізацію груп у процесі дослідження.

Оцінювання Здійснюється за 12-бальною шкалою за принципом комплексної оцінки як члена групи (3 б. – добір інформації, 3 б. – робота в команді, 2 б. – виявлення креативності у підході до висвітлення проблеми, 2 б. – роль у презентації результатів, 2 б. – участь у відповіді на питання інших команд). Також оцінюється робота учнів під час виступу інших груп за накопичувальним принципом (1 б. – за ідею в схемі, 0,5 б – за питання).
Проблемні питання, що розв'язуються на уроці Протягом уроку учні досліджують глобальні проблеми (на прикладі Республіки Корея) та намагаються відповісти на питання: З якими глобальними проблемами зіткнулися Республіка Корея і Україна? Як пропонують розв'язати їх у Республіці Корея? Що можна покращити чи змінити?
Ресурси 1. Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». 2. Шаблон (https://jamboard.google.com/d/1uA2ZpaUhc5ISv63dohZC8TGekTGMZGoT7Ev7dL1LNt0/edit?usp=sharing) 3. Глобальні проблеми людства. Розділ V. Глобальні проблеми людства (за підручником Бойко В.) // https://uahistory.co/pidruchniki/boyko-geography-9-class-2017/ 4. Подолання бідності та відсталості Південної Кореї URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2171628-riven-zitta-ne-manna-nebesna-priklad-pivdennoi-korei.html 5. Корейське прискорення // https://tyzhden.ua/korejske-pryskorennia/ 6. Корейське диво! Як Південній Кореї вдалося і чи зможе так Україна URL: https://youtu.be/bxt47Hacsm4?feature=shared 7. Південна Корея: справжні причини грандіозного зростання – Олександр Жолудь URL: https://voxukraine.org/pivden-na-koreya-spravzhni-prichini-grandioznogo-zrostannya 8. Стратегія національної безпеки Республіки Корея URL: https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/stratehiya-natsionalnoyi-bezpeky-respubliki-koreya 9. У напрямі зеленого зростання: довід Республіки Корея URL: https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=a07323c1-d0cd-4de9-9569-117dd9d1d768 10. Південна Корея вперше в історії повідомила про скорочення населення. Чому так сталося і як це впливає на країну? URL: https://hromadske.ua/posts/pivden-na-koreya-vpershe-v-istoriyi-povidomila-pro-skorochennya-naselennya-chomu-tak-stalosya-i-yak-ce-vplivaye-na-krayinu 11. Населення Південної Кореї за 50 років може скоротитись майже на третину URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3734135-naselenna-pivdennoi-korei-za-50-rokiv-moze-skorotitis-majze-na-tretinu.html 12. Південна Корея опинилася на порозі демографічної кризи URL: https://podrobnosti.ua/2393667-pvdenna-koreja-opinilasja-na-poroz-demografchno-krizi.html 13. Як переконати людей народжувати більше дітей URL: https://www.bbc.com/ukrainian/features-57144810 14. Ні родини, ні дітей, ні сексу: чому молоді корейки уникають стосунків URL: https://www.bbc.com/ukrainian/features-45238115
СЦЕНАРІЙ УРОКУ
Кожній команді надається до 3 хвилин на презентацію результатів і 2-3 хвилини на запитання та обговорення (учні, які складали схеми, беруть активну участь). Після виступу всіх груп 3-5 хвилин займають висновки про можливість / неможливість використання досвіду Кореї для розв'язання глобальних проблем. Заняття починається з перегляду навчального відео «Глобальні проблеми людства» https://youtu.be/St9r1jw4ZY?feature=shared Сюжет 1. Чи можна вирішити проблеми з екологією, висаджуючи дерева? <i>(Час: 5-7 хвилин)</i> Опираючись на статтю Шим Ву Хьон, Пак Джун Хіджо, Пак Хе Рім , Кім Га Юн , Со Хьон «Сім викликів для соціального та економічного виживання Південної Кореї» (2023) та додаткову інформацію, група висвітлює екологічну проблему за наступною схемою: Чому виникла проблема? Як її вирішують? Які подальші перспективи? Чи можливе взаємозапозичення досвіду? Завдання для класу до візуальних джерел Ознайомтеся з візуальними джерелами. Схарактеризуйте виклики, що стоять перед сучасною Республікою Корея. Які з цих викликів є локальними, а які пов'язані з глобальними проблемами людства?

Наскільки, на вашу думку, ці виклики є актуальними і для України?
 Чи зустрічалися ви з подібними плакатами / закликами в Україні? Про що це свідчить?

Плакат «Врятуємо Землю»	Плакат «Море – не смітник»
	

Сюжет 2. Чи вирішить об'єднання Кореї проблему миру й роззброєння в регіоні?

(Час: 5-7 хвилин)

Питання для обговорення групою і всім класом:

У чому полягає проблема миру для всього світу? Наскільки вона актуальна для Республіки Корея і для України?

Чим небезпечний локальний конфлікт, пов'язаний із зазіханням на території сусідніх держав?

Чому між Республікою Корея і КНДР від часів Корейської війни і дотепер не підписано мирний договір?

Чи є факт існування на Корейському півострові двох корейських держав серйозною проблемою?

Чи можна її вважати глобальною?

Як Республіка Корея і КНДР шукають шляхи порозуміння?

Чи існує потреба в посередниках?

Які переваги й недоліки приховує процес роззброєння (український і корейський досвід)?

Сюжет 3. Чи можливо у XXI столітті використати стратегії економічного зростання часів Пак Чон Хі?

(Час: 5-7 хвилин)

Питання для обговорення групою і всім класом:

Чому забезпечення економічного зростання (сталого розвитку) є глобальною проблемою?

Чи можна вважати «корейське економічне диво» способом розв'язання глобальної проблеми?

Чи можливо використати стратегії економічного зростання Кореї для України?

Чому цей досвід обов'язково треба адаптувати?

Сюжет 4. Як не допустити вимирання нації?

(Час: 5-7 хвилин)

Спираючись на статтю Шим Ву Хьон, Пак Джун Хіджо, Пак Хе Рім, Кім Га Юн, Со Хьон «Сім викликів для соціального та економічного виживання Південної Кореї» (2023) та додаткову інформацію, група висвітлює екологічну проблему за такою схемою:

1. Причини зменшення кількості населення в Республіці Корея і в Україні.
2. Можливі наслідки.
3. Вплив корейського та українського традиційного суспільства на демографічну ситуацію.
4. Погляд на ситуацію з історичної перспективи.

Завдання до візуальних джерел

Про які проблеми свідчить цей південнокорейський плакат? Наскільки ці проблеми актуальні для України?

Плакат «Один самотній. Найкращий подарунок для вашої дитини – це його молодший брат».

 하나는 외롭습니다 당신의 아이에게 사랑을 주십시오. 사랑은 아이의 마음을 따뜻하게 합니다. 사랑은 아이의 마음을 따뜻하게 합니다. 사랑은 아이의 마음을 따뜻하게 합니다. 자녀에게 가장 좋은 선물은 동생입니다	Домашнє завдання Об'єднайтеся по 3-4 учні в чотири творчі групи для підготовки і презентації відеофільму, присвяченого одному з напрямів Халлю (музика, кіно, мода, їжа). Тривалість відео до 3 хвилин, фільм має містити певну інформацію (історія – як розвивалася ідея – рейтинг – що це дає корейському суспільству). Починатися відео має з назви й авторів; музичний супровід має відповідати тематиці; у кінці відео має обов'язково містити посилання на використані матеріали.
---	--

Тема уроку «КОРЕЙСЬКА КУЛЬТУРНА ХВИЛЯ ТА УКРАЇНА»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів

Діяльність здобувачів освіти на уроці спрямована на розвиток критичного й креативного мислення, унаслідок чого вони зможуть:

- критично оцінювати, виявляти маніпуляції історичною й актуальною для суспільства інформацією у процесі аналізу медіаджерел;
- визначати достовірність історичної та суспільної інформації;
- узагальнювати, деталізувати (конкретизувати) історичну інформацію, шукати аналогії в явищах і процесах суспільно-історичного розвитку, діяльності людей;
- створювати власний творчий продукт на матеріалах дослідження теми.

Знати: що таке «HALLYU» («корейська хвиля»), «К-рор».

Розуміти: глобальний вплив окремих культурних тенденцій в сучасному світі; особливості формування К-рор культури в Кореї.

Уміти: формувати власне бачення конкретного напрямку сучасної корейської культури та презентувати власні напрацювання з теми.

Час: 45 хвилин

Задум уроку

Після короткого вступу вчителя про Халлю і К-рор учні, які мали випереджальне завдання (4 групи) по черзі презентують відео. Учні, які не готували матеріали, переглядають відео й заповнюють таблицю 2. Після кожної презентації відбувається обговорення фільму й інформації, внесеної учнями-спостерігачами до таблиці. Особлива увага приділяється стовпчику таблиці «Що можна використати в Україні (чи це працюватиме)?», адже «HALLYU» є не лише культурним явищем, а й прикладом успішної бізнес-стратегії.

Назва напрямку Халлю	Головна ідея	Що важливо	Що можна використати в Україні (чи це працюватиме)?	Перспективи й тенденції
Музика				
Кіно				
Мода				
Їжа				

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки

1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Теми 1-6.
2. Мистецтво: підруч. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закладів / О.В.Гайдамака. Київ: Генеза, 2017. С.105.
3. Всесвітня історія: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів / О. П. Реєнт, О. В. Малій. Київ: Генеза, 2017. С. 218.
4. Громадянська освіта. Інтегрований курс, рівень стандарту: підруч. 10-го кл. закл. заг. сер. освіти / Васильків І.Д. [та ін.]. Тернопіль: Астон, 2018. С.216-220.

Організація діяльності учнів

На попередньому уроці учням пропонувалося створити чотири творчі групи для підготовки і презентації відеофільму, присвяченого одному з напрямів HALLYU (музика, кіно, мода, їжа). Тривалість відео – до 3 хвилин. Фільм має містити такі відомості: історія – як розвивалася ідея – рейтинг – що це дає корейському суспільству, чітко дотримуватися дедлайнів, на початку містити назву роботи та її авторів; музичний супровід має відповідати тематиці; у кінці відео обов'язково має бути посилання на використані матеріали.

Учні, готуючи відео, опрацьовують джерела за запропонованим алгоритмом, ураховуючи економічні, політичні, етичні, мистецькі аспекти теми й динаміку явища. Вітаються афіші власного фільму (колаж, листівка тощо).

Відомості	Кіно	Музика	Мода	Їжа
Історія	Становище корейського кіно до початку HALLYU	Які напрями розвивала корейська музика до поширення K-pop	Що традиційно притаманне корейській моді	Яка їжа є традиційною для жителів Кореї
Як розвивалася ідея	Звідки запозичили ідею	Чи були зразки для наслідування	Які етапи пережила мода	Чи змінилися традиції після популяризації їжі
Рейтинг	Як це впливає на економіку Кореї? Рівень прибутку, який забезпечується для країни.			
Що це дає корейському суспільству	Ставлення корейців до популяризації їхньої культури. Оцінка та вплив на життя (позитивний, негативний). Що змінилося?			

Завдання вчителя – спрямувати добір матеріалів для відео, щоб усебічно розглянути проблему. А пізніше, коли відбуватиметься обговорення питань, скерувати учнів на критичний аналіз матеріалів.

Оцінювання

Здійснюється за 12-ти бальною шкалою за принципом комплексної оцінки кожного члена творчої групи, виходячи з ролі, яку він виконував у групі: (3 б. – детальність висвітлення теми і конкретність висновків при створенні відео, 3 б. – аргументація й переконливість відеоматеріалу, 3 б. – художнє і музичне оформлення, 3 б. – участь в обговоренні). Для учнів, які заповнюють таблицю, працює система накопичення балів (4 б. – створення таблиці (конкретність, чіткість, наголоси), 2 б. – аргументи, 1 б. – питання).

Змістові наголоси

Людиноцентричний – увага до людини в різних її проявах, відкриття зв'язку між формуванням особистісних цінностей і розвитком суспільства; зміни ментальних рис особистості під впливом історичних чинників, спільного та відмінного в ціннісних орієнтаціях представників різних народів на прикладі корейців і українців; *громадянський* – увага до взаємин людини й держави, процесу демократизації та формування громадянського суспільства; *культуроологічний* – акцент на культурі як відображенні цінностей суспільства, а її поширення як шлях до порозуміння й запобігання конфліктів.

Проблемні питання, що розв'язуються на уроці

На уроці учні аналізують та осмислюють питання впливу «корейської хвилі» на суспільство в час глобалізації:

- Який вплив корейської культурної хвилі на світовий культурний простір?
- Яким є економічне та соціально-етичне підґрунтя «виращування» айдолів (кумирів)?
- Чи можливо наслідувати корейський досвід?

Ресурси

1. Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 6.

2. Корейський Культурний Центр URL: <https://koreancenter.org.ua>

Вебсайти

1. Халлю, або корейська хвиля, що захопила світ URL: <https://ogonek.shop/blogs/blog/hallyu-or-korean-wave-that-took-over-the-world/>
2. Корейська хвиля (халлю) – «м'яка сила» Країни Вранішньої Свіжості URL: <https://chytay-ua.com/blog.php?id=1190>
3. Корейська хвиля. Чому корейська культура стала популярною? URL: <https://universe.zp.ua/korejska-hvilja-chomu-korejska-kultura-stala-popularnoju/>
4. Як Південна Корея підкоряє світ, К-pop, Дорами та Сеул і ПАН КАРПАН URL: <https://youtu.be/iTu8ZZbjrH8?feature=shared>
5. Далеко на схід: 10 південно-корейських фільмів, вартих вашої уваги URL: <https://vertigo.com.ua/10-south-korea-movies/>
6. Чим особлива корейська поп-музика і як вона захопила світ URL: <https://suspline.media/culture/17899-cim-osobлива-korejska-pop-muzika-i-ak-vona-zahopila-svit/>
7. Історичний дискурс в К-pop URL: <https://proektkpop.webnode.com.ua/history-kpop/>
8. Кей-поп захопив світ та Україну: пояснюємо в чому унікальність популярної корейської музики URL: <https://life.pravda.com.ua/culture/2020/06/13/241298/>
9. У кого зараз закохані всі українські школярки? URL: <https://osvitoria.media/experience/k-pop-korejska-nyashnist-shho-zavojovuye-svit/>

10. Корейська мода – чому вона так популярна? URL: <http://xn--80aimveh.pp.ua/moda/3830-koreyska-moda-chomu-vona-tak-populyarna.html>
11. К-краса: західна мода на корейську косметику URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-45950665>
12. Корейська мода: одягтися як К-пор айдол URL: <https://joy-pup.com/ua/fashion-ua/korejska-moda-odjagnisja-jak-k-por-ajdol/>
13. Кухня Південної Кореї URL: <https://www.poehalisnami.ua/ua/countries/yuzhnaya-koreya/kitchen>
14. Про тонкощі корейської кухні і не тільки URL: <https://umoloda.kyiv.ua/number/215/237/7653>
15. Унікальна їжа Кореї: що варто спробувати туристу URL: <https://otiumportal.com/unikalna-izha-korei-shcho-varto-sprobuvaty-turystu>
16. Особливості національної корейської кухні та найпопулярніші корейські страви URL: <https://onschool.com.ua/uk/osoblyvosti-nacizionalnoyi-korejskoyi-kuhni-ta-najpopulyarnishi-korejski-stravy/>

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

Сюжет 1. Музика

(Час: 3 хв. – перегляд відео ролика. 2 хв. – уточнювальні запитання від класу). Після перегляду всіх відеопрезентацій відбувається обговорення тих проблем, які занотували учні в таблиці.

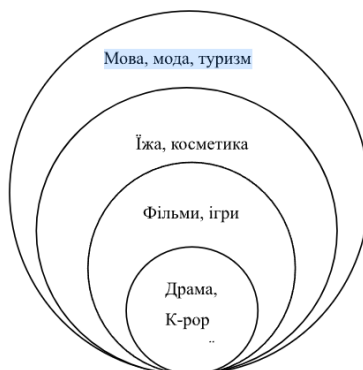
Робота за цими параметрами передбачена для чотирьох груп.

Сюжет 2. Кіно. Сюжет 3. Мода. Сюжет 4. Їжа

Після кожної презентації відео учням пропонується висловитися з приводу того, що має бути відображено на афіші фільму й чому. Після цього група демонструє власний варіант афіші або вчитель пропонує учням готовий колаж і просить визначити, наскільки він може бути використаний як афіша.

Наприклад: *Наскільки цей плакат відповідає сюжету запропонованого фільму? Чи може він бути його афішею?*

단위: 회, #2008년 ~ 2022년

Узагальнення проводиться за схемою про взаємозв'язок чинників концепції HALLYU чи за Стратифікацією HALLYU (з матеріалів посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан»). Принцип роботи такий: позаяк при аналізі матеріалів і в процесі обговорення учні придуть до висновку, що майже в кожному з кіл йдеться про певне нашарування ідей, які повторюються (наприклад, розвинувся жанр кіно, до якого активно долучалися музиканти для створення саундтреків, – перетворення кліпів, створених музикантами на мінівідео – прихована й неприхована реклама модних стилів у кіно й відео – мода на їжу, яка пропонується у фільмах, – реклама айдолів тощо). Можна обговорити питання:

Чому в схемі найменшим є коло «Драма, К-пор», а не навпаки?

Що є причинами «корейської культурної хвилі»: економічні, соціальні розрахунки чи центр, який розповсюджує її як концентричні кола на воді?

Стратифікація HALLYU

Категорія	Зміст	Як працювати
Вміст, що не змінюється	Телевізійні драми, К-пор та інші медіапродукти.	Чому цю частину не змінюють? Чому медіапродукти стали основою корейської хвилі?
Напівважливий вміст	Фільми, відеоігри, виконавське мистецтво.	Чому ми визначаємо фільми, відео-ігри як напівважливий вміст? Чи це пов'язано з базою фанатів?
Продукти / послуги Para-Hallyu	Туризм, косметичні товари, пластична хірургія, модні товари й послуги.	Як туризм, косметичні товари пов'язані з поширенням моди на все корейське?

Канали поширення	Трансляційне / супутникове / кабельне телебачення, закордонні культурні / освітні заклади, громади й медіа діаспори, соціальні мережі та Інтернет.	Яку роль у поширення Халлю мають канали поширення? Звідки ви дізналися про К-рор чи про дораму? Чи можливо керувати тим, що «споживають» користувачі інтернету? У який спосіб?
Короткий / довгостроковий ефект	Удосконалення продажів у контент-індустрії / роздрібному бізнесі, позитивний вплив на національний імідж / брендинг і підвищення конкурентоспроможності в міжнародній торгівлі та публічній дипломатії.	Що визначається як довготривала перспектива політики Корейської хвилі?

JungBong Choi. *Hallyu versus Hallyu- hwa. Cultural Phenomenon versus Institutional Campaign Hallyu 2.0: The Korean Wave in the Age of Social Media.* Ann Arbor: University of Michigan Press, 2015, P. 34 https://www.academia.edu/2440100/Hallyu_vs_Hallyu_hwa

Узагальнення

Обговорення проблемного питання

Чи можливе запровадження явища HALLYU в інших країнах (наприклад, «українська культурна хвиля»). Чому?

Домашнє завдання

Вибрати одну з пам'яток культури Кореї та підготувати про неї повідомлення (доповідь, презентацію, мінівідео тощо): пам'ятник королю Седжону, пам'ятник Лі Сун Сіну, Чхонгечхон, Військовий меморіал Республіки Корея, Кенбоккун, Вулиця Мендон, Синій дім (усі вони в Сеулі). У повідомленні має міститись інформація про місце розташування, з якими особами пов'язана пам'ятка, цікаві факти та значення для історії Кореї.

Тема уроку «КОРЕЙСЬКА ІСТОРІЯ ЗАКАРБОВАНА В КАМЕНІ»

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів

Діяльність здобувачів освіти на уроці скерована на розвиток критичного і креативного мислення, навичок роботи з джерелами різного характеру, унаслідок чого вони зможуть:

- критично оцінювати й виявляти актуальну інформацію в процесі аналізу інтернет-джерел;
- узагальнювати, деталізувати / конкретизувати історичну інформацію, шукати аналогії в явищах і процесах суспільно-історичного розвитку, діяльності людей;
- знаходити історичні приклади гіпотетичних аналогій, визначати найважливіші моменти в інформації та робити висновки на основі поданої інформації;
- працювати над проектами, що передбачають роботу з картою.

Знати: поняття «національна пам'ять», «Корейська війна»; заслуги короля Седжона і флотоводця Лі Сун Сіна перед корейським народом.

Розуміти: зв'язки між історичними подіями й пам'яттю про них, символіку скульптур і скульптурних композицій, важливість збереження історичної пам'яті.

Уміти: працювати з географічними картами, історичними й візуальними джерелами, добирати ілюстративний матеріал для розповіді, будувати сюжетну розповідь про історичну подію чи постать, складати опис об'єкта культурної спадщини народу.

Час: 45 хвилин

Задум уроку

Урок проходить як віртуальна екскурсія. Учні, які готували повідомлення про історичні пам'ятки Сеулу, розповідають про історію й символіку пам'ятки, виводячи слухачів на аналогії з пам'ятками, подіями і постатями української історії. При цьому вони використовують матеріали Гуглкарт і зображення, взяті з інтернету. Кожен з «екскурсоводів» має побудувати розповідь так, щоб переміщення до їхньої локації був плавним і цікавим для «слухачів» (це може бути повільне пересування містом, де звертає увагу на інші цікаві місця, що трапляються на шляху, або ж якась додаткова цікава історична інформація, щоб зробити зв'язок між попередньою та наступною локаціями). Доцільно також під час руху використовувати карти в режимі «Супутник» - «Перегляд вулиці», які надають можливість перегляду частини експозиції музеїв.

Учні, які не мають таких повідомлень, слухають інформацію й роблять позначки про ці пам'ятки на карті, а також до кожної роблять примітку: з якими особистостями, місцями чи подіями української історії в них асоціюються ці пам'ятки (невелике узагальнення з тем, які вони вивчали протягом курсу).

Назва пам'ятки	З якими подіями (людьми) історії Кореї пов'язана ?	З якими подіями (постатями) історії України у вас викликають асоціації?

Наприкінці учні, які брали участь у віртуальній екскурсії, опираючись на записи у таблиці, роблять узагальнення й пояснюють виявлені ними зв'язки-асоціації між історичними подіями й постатями двох країн, а також пояснюють, як ці пам'ятки впливають на збереження національної пам'яті корейського народу.

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки - Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Темі 1 - 6. - Географія: підруч. для 8 кл. закл. заг. середньої освіти / В. М. Бойко, І. Л. Дітчук, Л. Б. Заставецька. Ірпінь: Перун, 2021. С. 248–251.
Організація діяльності учнів Учитель попередньо пропонує учням перелік можливих історичних місць Сеулу, які стануть локаціями віртуальної екскурсії. Визначаються (за бажанням учнів) 7 «екскурсоводів» (за числом локацій). Учитель консулює «екскурсоводів» під час підготовки й на уроці, допомагає з визначенням структури презентації та її шаблону, готує роздруковки карти Сеулу з маршрутом, стікери, щоб учні-спостерігачі могли робити нотатки при маршруті). Під час екскурсії вчитель виконує роль гда й підстраховує екскурсоводів, ставить непрямі запитання.
Оцінювання Здійснюється за 12-ти бальною шкалою. За підготовку і проведення екскурсії: 6 б. – підбір матеріалів (чи всі критерії вказані в шаблоні презентації було враховано: назва, розташування, історія), культурне значення, цікаві факти, презентація при огляді на Гугл карті), 4 б. – презентація (як відбувався перехід між місцями «екскурсії», які наголоси були поставлені, наскільки яскравими були приклади і візуальний ряд, що їх супроводжував тощо), 2 б. – відповіді на питання колег при обговоренні (захист). Учні-екскурсанти, які слухали екскурсовода, накопичують бали під час участі в обговоренні (питання) + 3 б. – оформлення карти екскурсії (з примітками до неї). Оформлення карти може бути груповим чи індивідуальним.
Проблемні питання, що розв'язуються Протягом усього уроку учні досліджують питання історії культури (окремі аспекти) та намагаються відповісти на питання: – Історія, закарбована в камені, – це явище культурне чи політичне? – Яку роль відіграють історичні пам'ятки для національної пам'яті? – Чи можливий непрямий зв'язок між історичною пам'яттю корейців та українців?
Ресурси Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Темі 1- 6. Вебсайти Топ 20 – пам'ятки Південної Кореї URL: http://teg.com.ua/top-20-pamyatki-pivdennoyi-koreyi/#google_vignette 21 найкращих справ, які можна зробити в Сеулі – Ваш путівник по початковій столиці Південної Кореї URL: https://uk.theplanetworld.com/12121-21-of-best-things-to-do-in-seoul-your-starter-guide-to-south-korea-s-capital

СЦЕНАРІЙ УРОКУ

← Шукати на Картах Google 🔍 ✕

Екскурсія Сеулом

☒ Відкрити в сервісі Мої карти

☐ Шар без назви

☒ 1

- 1 Початок
- 2 Військовий меморіал Республіки Корея
- 3 Вулиця Мендон
- 4 Чхонгесхон - паркова зона
- 5 Пам'ятник королю Седжону
- 6 Пам'ятник адміралу Лі Сун Сіну
- 7 Кьонбоккун
- 8 Синій дім (Чонваде)

МЕНШЕ

☐ Шар без назви

Вступне слово вчителя

Учитель наголошує на сутності поняття «національна пам'ять» (це сукупність уявлень національної спільноти про своє минуле, зафіксована у формі знань, культурних стереотипів, символів, міфів. Встановлення зв'язку між минулим і сьогоденням дає відчуття спільних коренів і спільного майбутнього).

Віртуальна мініекскурсія Сеулом

Складається з 7 сюжетів (відповідно до кількості локацій). Час, відведений на вивчення сюжету; 3 хвилини – на виступ, 2 хвилини – на супровідну інформацію та уточнення.

Наприкінці учні-спостерігачі демонструють таблицю, заповнену під час екскурсії та оголошують зв'язки-асоціації з історією України, які були ними виявлені.

Узагальнення

Визначте, яким є зв'язок між історією та історичною пам'яттю?

Якою є роль культури в цьому сенсі?

Сюжет 1.

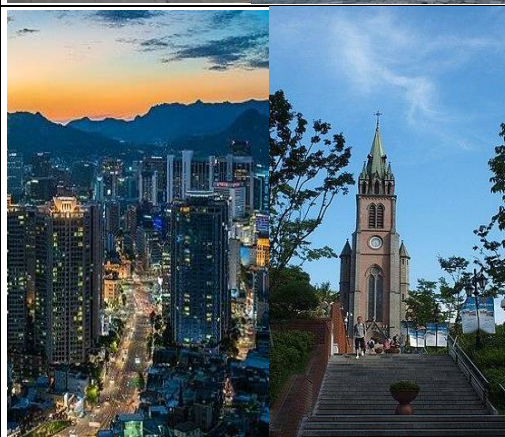
Військовий меморіал Республіки Корея

Музей відкрився в 1994 р. на місці колишнього штабу армії. Він був побудований з метою вшанування пам'яті про Корейську війну, урахування її уроків і запобігання новій війні, з надією на мирне возз'єднання Північної та Південної Кореї. Меморіальний комплекс має шість критих виставкових залів і відкритий виставковий центр.

Корейська війна була конфліктом між Республікою Корея та КНДР, де загинуло щонайменше 2,5 млн. людей. Вона розпочалася в червні 1950 р., коли Північна Корея за підтримки СРСР вторглася на Південь. ООН і США виступили на боці південнокорейців, а КНР прийшла на допомогу Північній Кореї. Після того, як обидві сторони зазнали понад мільйон бойових втрат, бойові дії припинилися в липні 1953 р. Корея залишилася розділеною на дві ворожі держави. Переговори 1954 р. не дали результатів, а з часом лінія по 38-й паралелі була визначена як демілітаризована зона – межа між Північною і Південною Кореєю.

Асоціації:

Українці США в складі сил ООН.
Советські українці - приховано в армії КНР.
Російсько-українська війна.

Сюжет 2.

Вулиця Мьондон

Вулиця Мьондон почала розбудовуватися за династії Чосон як житловий район. За японського правління вона була перейменована на честь японського імператора-реформатора Мейдзі й перетворилася на комерційний район.

У період піднесення корейської економіки здійснювалася реконструкція, на вулиці було побудовано багатоповерхівки, торговельні центри й ресторани. У 1970-х рр. Мьондон стає дуже популярною серед молоді, місцем політичних демонстрацій і протестів, особливо в бурхливі роки 1980-х і 1990-х рр. Велику роль у цьому відіграв Мьондонський собор як центр протестного руху.

Асоціації:

Револуція Гідності в Україні

	Сюжет 3. Парк Тапгол Цей парк колись був місцем буддійського храму Вонгакса (XV ст.), а назву отримав від 10-поверхової кам'яної пагоди Вонгакса, розташованої в парку. Офіційно став парком у 1897 р. за короля Коджона. Пам'ятник Вонгакса побудований у 1471 р. на честь заснування храму. Пам'ятник має ширину 1,3 метра і висоту 4,9 метра. Два ретельно вирізаних переплетених дракони піднімаються до неба, тримаючи буддійський дорогоцінний камінь, що знаходиться на вершині пам'ятника. Парк Тапгол історично важливий як місце початку Руху 1 березня 1919 р., де вперше була проголошена «Декларація про незалежність Кореї». Цій події присвячено барельєфи, що зображають корейських національних героїв, та пам'ятник руху за незалежність. Асоціації: Храми Руси-України Універсали Української Центральної Ради
	Сюжет 4. Пам'ятник королю Седжону Великому Статуя короля Седжона – корейського монарха XV ст. – одного з найвідоміших історичних постатей Кореї. Статуя вважається найбільш знаковою статуєю Південної Кореї. Золота статуя має висоту 6,2 м і важить 20 т. Король підняв одну руку, а в іншій тримає книгу. З боків статуї відображаються всі літери алфавіту хангиль. Перед статуєю розташовані невеликі моделі винаходів, які традиційно приписують королю Седжону: небесного глобуса, вимірювачів опадів і сонячного дня, хоча короля Седжона найкраще пам'ятають за винахід хангиль, розвиток сільського господарства, літератури, науки і техніки, та конфуціанської філософії в Кореї. Під статуєю розташований виставковий зал і невеликий музей, присвячений королю Седжону. Асоціації: Ярослав Мудрий
	Сюжет 5. Пам'ятник флотоводцю Лі Сун Сіну Пам'ятник має офіційну назву фонтану 12.23 на честь 23 битв, які провів Лі Сун Сін за допомогою 12 військових кораблів. Лі Сун Сін найвідоміший своїми військовими досягненнями під час Імджінської війни 1592-1598 рр. До своєї смерті в 1598 р. Лі залишався одним із небагатьох переможних військово-морських командирів і найбільш шанованим у військовій історії. Дивно, але він не мав військово-морської бойової підготовки. Лі був убитий кулею 16 грудня 1598 р. у віці 53 років. Асоціації: Петро Конашевич-Сагайдачний

Сюжет 6. Кьонбоккун

Палац Кьонбоккун («палац променистого (сяючого) щастя») є найбільшим з «П'яти великих палаців» Сеула. В епоху правління династії Чосон він вважався головною королівською резиденцією.

Палац звели в 1392–1395 рр., наприкінці XVI ст. він був зруйнований пожежами й набігами ворогів. Палац відновили на межі XIX–XX ст. Після вбивства ворожими агентами королеви Мін у 1895 р. імператор Коджон покинув Кьонбоккун. Уряд Кореї теж сюди не повертався. У 1911 р. палац зруйнували японці. Зі споруд палацового комплексу (близько 330) вціліло лише 10 головних будівель, які японці облаштували під резиденцію генерал-губернатора.

Сьогодні палац Кьонбоккун є величезним музеєм просто неба. Головні його споруди – це тронний зал Кинджонджон (легка будова на опорах з яскравими розписами й різнокольоровими фігурами тварин), та павільйон Кьонхвер, зведений на 48 гранітних колонах посеред штучного озера. Під час цвітіння лотоса вся поверхня цього озера вкривається яскравими квітами.

Вхід до палацового комплексу прикрашають ворота. Саме тут в наш час відбувається яскрава й барвиста церемонія зміни варті, яка повністю повторює церемонію часів династії Чосон.

Сюжет 7. Блакитний дім (Чонваде)

Блакитний дім – це громадський парк, який із 1948 по 2022 р. був резиденцією президента.

Раніше Чонваде був королівською віллою, за династії Чосон використовувався як місце для іспитів на державну службу.

За часів анексії Японією Кореї у 1939 р. окупаційна влада побудувала на цьому місці офіційну резиденцію генерал-губернатора.

Із проголошенням у 1948 р. Республіки Корея президент Лі Син Ман використав цю будівлю як офіс президента під назвою «Кьон Му Де» («Павільйон сцени-сили»). У 1960 р. ця назва була змінена на Човаде, позаяк попередня асоціювалася з авторитаризмом і диктатурою.

У 1968 р. спецназівці КНДР ледь не захопили будівлю, намагаючись вбити президента Пак Чон Хі. Під час рукопашного бою було вбито 28 північнокорейців, 26 південнокорейців і чотири американці.

У 1979 р. тут було вбито президента Пак Чон Хі.

Асоціація:

Маріїнський палац

Методичний супровід

Макет презентації (орієнтовний вигляд)

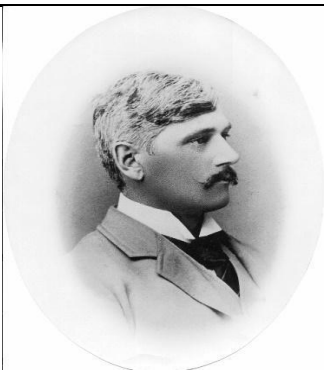
https://docs.google.com/presentation/d/1TFYyvNQ0wcC_sV8ahKz5fp_KceKTkYMz/edit?usp=sharing&ouid=108077387110619186057&rtoref=true&sd=true

Карта для роботи з маршрутом <https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=1xCD9qg-sQh-UK53qQIcvtahFhPHkZbHo&usp=sharing>

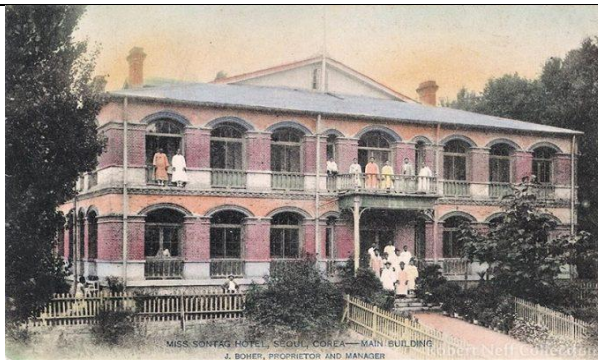
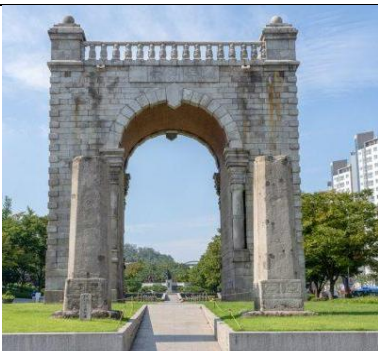
[Роздруківки маршруту та стікери.](#)

Тема уроку «КОРЕЙЦІ В УКРАЇНІ ТА УКРАЇНЦІ В КОРЕЇ»			
Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів Діяльність учнів на уроці спрямована на розвиток критичного і креативного мислення, навичок роботи з джерелами різного характеру, унаслідок чого вони зможуть: – критично оцінювати й виявляти актуальну інформацію в процесі аналізу джерел; – узагальнювати, деталізувати (конкретизувати) інформацію, шукати аналогії в явищах і процесах суспільно-історичного розвитку, діяльності людей; – знаходити приклади гіпотетичних аналогій, визначати найважливіші моменти в інформації, та робити висновки на основі інформації. Знати: сутність понять «діаспора», «інакшість», точки історичного перетину українців і корейців, відомих українців у Кореї та відомих корейців в Україні. Розуміти: зв'язки між історичними обставинами й поведінкою людини; чинники, які впливають на адаптацію людини в інакшокультурному середовищі. Уміти: працювати з історичними джерелами, використовувати прийом персоніфікації при висвітленні історичних обставин, розв'язувати історичні ситуації, вільно висловлювати власні думки.			
Час: 45 хвилин			
Задум уроку Урок є своєрідним звітом учнів про виконання мініпроектів за випереджальними завданнями. На уроці висвітлюються чотири сюжети: сюжет 1 – українці в Кореї – звіт про виконання індивідуальних завдань, пов'язаних із суб'єктивною оцінкою певної історичної ситуації, сюжет 2 – корейці в Україні – звіт про виконання індивідуальних завдань, пов'язаних з суб'єктивною оцінкою певної історичної ситуації, сюжет 3 – презентація експозиції, присвяченої архітектурним здобуткам А. Середина-Сабатіна, сюжет 4 – рецензія відеофільму, присвяченого Ю. Мулок.			
Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки 1. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Тема 3. Боротьба за незалежність. 2. Історія: Україна і світ: (інтегр. Курс, рівень стандарту): підруч. Для 11-го кл. заг. серед. освіти / Мудрий М., Аркуша О. Київ: Генеза, 2019. С 124-162.			
Організація діяльності учнів На попередньому уроці учням за бажанням на їх вибір пропонується три типи індивідуальних випереджальних завдань: 1) зробити запис в особистому щоденнику чи написати лист до родичів від імені людини (українця або корейця), який опинився у певний час в іншій країні (Кореї або Україні), 2) підготувати план музейної експозиції, присвяченої А. Середина-Сабатіну, 3) написати рецензію на учнівський відеофільм, присвячений Ю. Мулок. На уроці учні відповідно до визначених сюжетів презентують результати своєї роботи. Ті, хто цього разу не виконували завдання або вже відзвітували, беруть участь в обговоренні й оцінюванні виконаних робіт.			
Оцінювання Критерії оцінювання завдання 1 типу: по 2 б. за висвітлення кожного з поставлених питань (загалом 8 б.), 2 б. – оригінальність, 2 б. – залучений фактичний матеріал. Критерії оцінювання експозиційного плану: 3 б. - концептуальність і логічність, 3 б. - доцільність і повнота добору експонатів, 3 б. – правильність і коректність підписів і коментарів, 3 б. – оригінальність, естетичність. Критерії оцінки рецензії: 6 б. – аналіз фільму, 6 б. – пропозиції з удосконалення.			
Проблемні питання, що розв'язуються на уроці: Чи можна гармонійно вписатися в іншу культуру? Як впливає на людину національний характер оточуючих? Чи можна бути корисним для представників іншої культури?			
Ресурси Джерела посібника «Республіка Корея: Історія дива на річці Хан». Тема 6. Остання принцеса Кореї. Фільм про українку Юлію Мулок URL: https://youtu.be/FZVuEmZNB0g?feature=shared Корейські українці. URL: https://www.youtube.com/watch?v=JOkxPx_rdvI Вебсайти Як українець Афанасій Середин-Сабатін став першим європейським архітектором у Кореї. URL: https://24tv.ua/yak_ukrayinets_afanasiy_seredin_sabatyn_stav_pershim_yevropeyskim_arhitektorem_u_koreyi_n927723 Відомі українці в Кореї. URL: https://korea.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/vidomi-ukrayinci-v-koreyi			

СЦЕНАРІЙ УРОКУ
Вступне слово вчителя про історію корейців в Україні та українців в Кореї, історичних точках перетинів цих народів. Сюжет 1. Українці в Кореї (Час: 10 хвилин) Учні презентують результати виконання завдання: <i>Уявіть себе українцем в одній із запропонованих ролей, який волею обставин опинився в Кореї. З цього приводу зробіть запис в особистому щоденнику або напишіть листа родичам (знайомим), у якому опишіть:</i> <i>Вашу власну історію: як Ви потрапили до Кореї; Труднощі, з якими зіткнулися в іншому оточенні; Що вразило в новій країні, що сподобалося? До чого не вдалося пристосуватися повністю?</i> Ролі, що пропонуються: <i>Матрос-українець з російського військового корабля, який потрапив у полон під час російсько-японської війни й залишився жити в Кореї. Українець, який переселився на Далекий Схід наприкінці XIX ст. і постійно контактує з корейцями, які мешкають у сусідньому селищі. Американський українець, який у складі військ ООН бере участь у Корейській війні. Совєтський українець, який бере участь у Корейській війні під виглядом китайського добровольця. Українка, яка побралася з корейцем, і у 1990-х роках виїхала з чоловіком до Південної Кореї. Український фахівець IT, який прибув до Республіки Корея.</i>
Сюжет 2. Корейці в Україні (Час 10 хвилин) Учні презентують результати виконання завдання: <i>Уявіть себе корейцем в одній із запропонованих ролей, який волею обставин опинився в Україні. З цього приводу зробіть запис в особистому щоденнику або напишіть листа рідним (знайомим), у якому опишіть:</i> <i>Вашу власну історію: як ви потрапили до України? Труднощі, з якими зіткнулися в іншому оточенні. Що вразило в новій країні, що сподобалося? До чого не вдалося пристосуватися повністю?</i> Ролі, що пропонуються: <i>Кореець, який переселився на Далекий Схід наприкінці XIX ст. і постійно контактує з корейцями, які мешкають у сусідньому селищі. Кореець, який переселився в Україну з Середньої Азії на початку 1960-х рр. Кореець, який одружився на українці на початку 2000-х рр. і залишився жити в Україні. Корейський студент, який навчався у Львівському національному університеті у 2015-2020 рр. Кореець, який воює на боці України під час російсько-української війни.</i>
Сюжет 3. Видатний українець у Кореї: А. Середін-Сабатін (Час: 8 хвилин) Учні презентують результати виконання завдання: <i>Уявіть себе музейним працівником, якому доручено підготувати стенд, присвячений діяльності А. Середина-Сабатіна в експозиційному залі «Видатні українці в Кореї». Спираючись на запропоновані джерела теми 6 «Матеріалів до курсу» і додаткову інформації, запропонуйте макет стенду (перелік експонатів і підписів до них, порядок розташування, фонові ілюстрації тощо).</i> При цьому врахуйте, що дослідники виокремлюють у творчості А. Середина-Сабатіна два періоди. Перший представлений спорудами в колоніальному стилі. Це – громадські будівлі; казарми, госпіталі, будинки для офіцерів, школи, вокзали, пристані. Вони були 1-2-поверховими, відрізнялися простотою плану (зазвичай прямокутного) з обов'язковою прибудовою по периметру галерей із колонами. Фасадний декор відрізнявся аскетизмом, його деталі, зазвичай, обирали з арсеналу класицизму (ордерні пілястри і колони, профільовані карнизи, трикутні фронтони тощо). Другий період асоціюється з європейсько-корейським стилем. Ці споруди примітні тим, що в них зодчий зосереджувався на пошуках нових форм, поєднував місцеві архітектурні традиції з європейськими, а також із можливостями тогочасності, але при цьому зацентровано корейські традиції. Розвиток такого досвіду в Індокитаї призвів до оформлення до 1920-х рр. так званого «індокитайського» стилю, який ставив за мету зберігати традиційні цінності в період стрімкого розвитку сучасних форм.

Світлини, які обов'язково мають бути представлені в експозиції

Сюжет 4. Українська принцеса Кореї Ю. Мулок

(Час 8 хвилин)

Учні презентують результати виконання завдання:

Ознайомтесь з запропонованими джерелами та з учнівським проектом А. Шопської – відеофільмом «Юлія Лі – українська принцеса Кореї» (4 хвилини) (<https://www.youtube.com/watch?v=21qjfQebSc4>).

Напишіть невеличку рецензію на роботу.

Запропонуйте власний сценарій фільму на цю тему.

Учні оголошують завдання, демонструють рецензований фільм і ставлять питання й висловлюють власну думку щодо фільму та рецензії.

Узагальнюючи роботу на уроці, вчитель повертається до основних проблем заняття: Спираючись на матеріал сьогоднішнього уроку, дайте відповіді на запитання:

Чи можна гармонійно вписатися в іншу культуру?

Як впливають на людину національний характер оточуючих?

Чи можна бути корисним для представників іншої культури?

